

Voorwoord.

Inzicht kan een mens niet krijgen. Hij kan het slechts verwerven. Ons bewust van dit feit, zullen wij dan ook trachten om gedurende deze cursus zoveel mogelijk voor u te scheppen een afgerond geheel van feiten, proeven en mogelijkheden, waarin u voor uzelf kunt zoeken en waaruit u voor uzelf conclusies kunt trekken.

Wij kunnen aan het begin van deze cursus niet zeggen, welke de omstandigheden aan het einde zullen zijn. Toch zijn wij ervan overtuigd, dat u gediend zult zijn met een zo kort en zo duidelijk mogelijke formulering van de feiten. Dit houdt in, dat in de loop van deze cursus verschillende onderwerpen zullen moeten worden aangesneden, die meestal enigszins als "taboe" worden beschouwd. Ik hoop, dat u daartegen geen bezwaren zult hebben. Ook dit is noodzakelijk, wanneer de mens inzicht wil krijgen in zichzelf en in zijn relaties tot het Al.

Wij gaan dan nu onmiddellijk over tot de:

EERSTE LES - ZELFKENNIS

Zelfkennis zal voor elke mens die in de stof leeft, beperkt moeten blijven tot datgene, wat door zijn stoffelijke redelijke vermogens begrepen en verwerkt kan worden. Een absolute zelfkennis is praktisch onmogelijk.

Een groot gedeelte van het "ik" kan verder worden onderscheiden in twee delen. Ten eerste hebben wij te maken met de persoonlijkheidsprojectie, de bewuste voorstelling van het "ik" en al hetgeen daaraan is verbonden, ten tweede hebben wij te maken met het z.g. onderbewuste "ik", waarin een gróót aantal dwang-, groeps- ja, zelfs angstverschijnselen voorkomen, die elk een beslissende invloed hebben op het menselijk denken. In deze eerste les wil ik trachten u duidelijk te maken, welke invloeden onderbewust op u inwerken, welke fouten daardoor dikwijls redelijk worden gemaakt en verder zou ik daarbij willen wijzen op enkele mogelijkheden van geestelijke ontwikkeling.

Het menselijk ras als geheel heeft een lange vormingsperiode doorgemaakt. In deze periode zijn elementen van zuiver dierlijk bestaan terug te vinden. En dit zuiver dierlijk bestaan heeft in het begin van de mens een gejaagde, later een jager gemaakt. Deze instincten zijn blijven bestaan. Het ontwikkelen van een groter herinneringsvermogen en daarmee ten slotte een redeneringsvermogen heeft de mens voor raadselen in de natuur geplaatst en voor de noodzaak die raadselen voor zichzelf op te lossen. Daarbij heeft hij in vele gevallen teruggerepen naar oude principes en nog vaker naar de oude en instinctief geërfde ervaringen van zijn voorouders.

Wanneer wij het begin van de Bijbel lezen, dan vallen ons de woorden op: "Het worde licht." Als wij vrome mensen horen spreken, dan spreken zij van het goddelijk Licht. In onze groepen spreken wij eveneens over kosmisch licht, over lichte sferen, over opgaan tot het licht. Dit heeft een betekenis.

Het duister was vroeger voor de mens gevaarlijk. Juist in de tijd dat het duister was, wanneer de grote roofdieren uitgingen, was hij niet in staat zich voldoende te oriënteren. Hij kon niet zien, welke vijanden rond hem waren. Hij bezat in die eerste tijd vooral ook niet de bescherming van het vuur en was dus doodongelukkig. Het duister was voor hem een periode van verhoogd gevaar en verhoogde angst. En gezien de vele slachtoffers, die ongetwijfeld in het begin onder de voorouders van de mens zijn gevallen, mogen wij aannemen dat die afschuw van het duister is overgeërfd in allen, die bestaan.

Wanneer wij spreken van het licht, dan spreken wij in feite van datgene, wat voor ons aanvaardbaar is. Wij spreken van veiligheid, wij spreken van de mogelijkheid om zelf jager te zijn in plaats van de gejaagde. 't Is goed zich dit te realiseren. Want wij zijn geneigd om dat alles abstract te beschouwen zonder te beseffen, hoe in het eigen wezen altijd weer de

achtergronden liggen, welke voor allen, die redelijk denken, ja in de hoogste bewustwording en filosofie te herleiden zijn tot dingen van zuiver dierlijke geaardheid.

Ik heb dit voorbeeld van het licht genomen om u duidelijk te maken dat b.v. het onderscheid goed - kwaad ook op dezelfde basis berust. Goed is datgene wat aanvaardbaar is; kwaad datgene wat niet aanvaardbaar is.

Wij spreken verder bij de mens al heel snel over de noodzaak van trouw, van aanvaarding, van gezag en gezagsverhoudingen. Ieder van u heeft op zijn wijze daarmee te maken, want uw hele leven wordt daardoor bepaald. De behoefte aan gezag en het afschuiven van verantwoordelijkheid, het besef zwakker te zijn, voerde in de oude gemeenschappen tot het aanvaarden van een leider. Die leider (het stamhoofd) was door zijn kracht en bekwaamheid de meerdere der anderen. Zo is het element, dat wij in onszelf het Goddelijke noemen, voor zeer velen een beeld, geassocieerd met de oude natuurdrang en daardoor geworden tot een element van geweld, van absolute, dictatoriale overheersing enerzijds en anderzijds van een bescherming, zonder welke men meent niet te kunnen leven.

In het menselijk leven spelen verder dierlijke elementen een rol, welke hij pleegt te ontkennen. Ik doel hierbij o.m. op de honger, op de voortplantingsdrang, kortom, de seksuele elementen. U moet goed begrijpen, dat ik het woord "seksueel" hier in een zeer uitgebreide zin gebruik. Voor de mens betekende het voortbrengen van nageslacht zekerheid. Hij beantwoordde daardoor aan zijn bestemming en vergrootte er de kracht en de sterkte van zijn kleine gemeenschap door. Ook in de tijden, dat de oude verhoudingen niet meer golden en dat meer mensen in vele gevallen een onverantwoordelijke last voor de gemeenschap betekenden, hield men aan deze oude tendensen vast. Men noemt dit zijn moraal; in feite grijpt men terug naar bepaalde overgeërfde instincten en feiten.

Opvallend is verder dat de mens zijn verhouding tot het Al en tot de mensheid over het algemeen op God afschuift. Hij stelt: God zegt mij, dat ik dit of dat moet doen; of dat het verboden is. In heel veel gevallen gaat het hier niet om een maatregel, die op natuurlijke wijze uit zijn eigen bestaan voortvloeit maar om een maatregel, die voor hem sociaal of door machtsverhoudingen belangrijk is. Hieruit vloeit voort, dat een zeer groot gedeelte van de religieuze wetten in feite behoeftewetten zijn en dat het Gods-element alleen een associatie is. Het afwenden van verantwoordelijkheid enerzijds en het scheppen van een zware pressie anderzijds.

Ik wil verder nog opmerken, dat oorspronkelijk een huwelijksverhouding tussen twee mensen zelden voorkwam. Wel bestond een algemeen seksueel verkeer in de gemeenschap en door toeneiging werden tijdelijk paren gevormd, die soms - dat geef ik graag toe - een lange tijd, ja, zelfs tot de dood samen bleven. Maar er was hier geen enkele dwang of drang; het ging hier om de mens zelf. Later bleek het noodzakelijk eenheden te scheppen, waarmee men kon rekenen; en zo ontstond dus eerst het polygame huwelijk en op den duur het monogame huwelijk. Deze waarden zijn met de mens vergroeid, maar dat wil nog niet zeggen, dat zij voortvloeien uit zijn persoonlijkheid.

Nu ik u deze voorbeelden heb gegeven, kom ik onmiddellijk met mijn eerste stelling:

In de doorsnee-mens bestaat een innerlijk verzet tegen al die wetten, regels en beperkingen, welke niet voortvloeien uit de erfmasse plus - en dat is een factor, die ik nog niet heb genoemd - zijn geestelijke noodzaken. Wanneer gij uzelf eerlijk beschouwt, dan zult u in vele gevallen neigingen ontdekken, die u onaangenaam vindt. Of u zult worden geconfronteerd met innerlijk bestaande toestanden, die u vreest aan anderen voor te leggen. Negen van de tien mensen zullen onmiddellijk uitroepen en dus de gemeenschappelijke en niet de persoonlijke maatstaf gebruikend: "Dit is duister, dit is kwaad." Zij bedoelen: Dit is onaanvaardbaar. Bijgevolg zullen zij deze delen van hun persoonlijkheid negeren of niet voldoende onderzoeken. Het is echter noodzakelijk, dat men ook hierin een inzicht krijgt. Want zelfkennis kan nimmer alleen een hooggeestelijk of een laagstoffelijk element betreffen. Zeker is, dat zelfkennis niet alleen bereikt kan worden door de geprojecteerde persoonlijkheid.

En daarmee kom ik aan een tweede punt: n.l. de persoonlijkheidsprojectie.

Elke mens heeft een voorstelling van zichzelf. Die voorstelling is zelden juist. Zij is gebaseerd op datgene wat hij wil, zijn plus de reactie van de anderen op deze voorstelling, zoals hij die aan de wereld presenteert. Hier is dus geen sprake van het tonen van het werkelijke wezen, van de werkelijke persoonlijkheid. Er is sprake van een schijn die men ophoudt en van een waardering van zichzelf door die schijn plus de reactie, welke op die schijn volgt, in de buitenwereld.

De mens, die van deze persoonlijkheidsprojectie uitgaat, ziet elke keer weer a.h.w. de grond onder zijn voeten wegbrokkelen. Wanneer hij geestelijk wil streven, wordt hij geconfronteerd met iets, wat z.i. in zijn persoonlijkheid absoluut niet past en hij vraagt zich af, hoe dat nu mogelijk is? En wanneer hij gelovig is, vraagt hij zich af, waarom God hem heeft verlaten. Vasthouden aan de voor hem belangrijke punten van innerlijk bewustzijn en innerlijk denken wordt eveneens bemoeilijkt, want hij heeft geen vertrouwen meer in hetgeen in hem bestaat en wat wel degelijk waar kan zijn, omdat zijn persoonlijkheidsprojectie gefaald heeft en hij niet in staat is zich te heroriënteren.

Het zal u duidelijk zijn, dat het verschil tussen wat wij tegenover de buitenwereld willen zijn of zelfs móéten zijn en datgene, wat wij werkelijk in onszelf zijn, moet worden erkend. En daarbij mogen wij geen enkele vraag ontwijken. We zullen tot de conclusie komen, dat de ware toestanden en verhoudingen in de mens heel anders liggen dan men algemeen pleegt te stellen of aanneemt. We zullen daarbij zelfs tot de conclusie moeten komen, dat vele psychologische verklaringen niet volledig juist waren. Want ook deze gingen uit van een bepaald patroon, vaneen gemeenschapspatroon. Maar de mens staat voor zichzelf. Hij is in zekere zin uniek door de geest, die in hem woont. Gelijktijdig echter is hij deel van een massa door het lichaam, dat hij bezit.

Nu ik deze twee punten - zij het summier - heb aangeduid, moet ik ingaan op de achtergrond van het menselijk leven, zoals deze voortvloeit uit de maatschappij.

Iedereen weet, dat het maatschappelijk leven en de maatschappelijke normen er alleen zijn om er uiterlijk aan te beantwoorden, terwijl men in het geheim daarvan vaak in zeer sterke mate pleegt af te wijken. Op het ogenblik dat ik deze uiterlijke wereld aanvaard als een rechtvaardige, een goddelijke noodzaak, ontstaat er een conflict. Een conflict met de werkelijkheid die ik beleef; en deze werkelijkheid kan ik niet verdragen. Ik ga rationaliseren; d.w.z. redenen bedenken, die onwaar zijn, of redenen geven, die niet bestaan. Verder zal ik trachten een compensatie te vinden, wat gemakkelijk genoeg is.

Wij vinden bij de mens heel veel voorbeelden van het z.g. sublimeren van angsten, van bepaalde drang-, honger- en behoefteverschijnselen. Onthoudt u dit: De sublimatie hiervan komt altijd voort uit het onvermogen om de werkelijkheid te verwerken en te aanvaarden. Een sublimatie is een vervangingsmiddel, niet een machtsmiddel, zoals menigeen meent. In verband hiermede is het aardig even te wijzen op de neiging, die men b.v. heeft om seksuele krachten te sublimeren; d.w.z. over te brengen naar een hoger niveau. Wij kennen dit systeem in verschillende esoterische scholen en heel veel mensen maken hiervan gebruik uit meer of minder bewust magische overwegingen of ook godsdienstige en zelfs maatschappelijke. De feitelijke toestand ligt enigszins anders. Wanneer ik iets moet sublimeren om iets te bereiken dat uit mijzelf niet zonder meer voortvloeit, dan ontstaat in mij een onevenwichtigheid. Ik kan deze wel tijdelijk opheffen door haar te sublimeren. Maar wanneer ik afwijk van het persoonlijk stoffelijke en het persoonlijk geestelijke patroon, dat mijn wezen uitmaakt, dan zal ik ten alle tijden en zelfs door de sublimatie falen. Dit is voor menigeen een moeilijk punt. Ik wijs hierop, omdat zeer veel mensen zich aanpraten dat zij bepaalde dingen in hun leven moeten sublimeren, op een hoger plan stellen. Maar dat hoger plan is ten dele imaginair.

Een mens maakt deel uit van de natuur en de natuurkrachten. En in het natuurlijk bestaan put hij uit deze krachten. Elk misbruik, zowel door overdaad als door tekort wordt door de natuur gestraft met een vermindering van de kracht, die de mens uit de natuur ontvangt en opneemt. Dit is niet alleen t.o.v. de lichamelijke gesteldheid waar, maar eveneens t.o.v. de geestelijke. Een zeker aantal impulsen is nu eenmaal noodzakelijk. Wanneer wij weten waarom wij sublimeren, dan kan het bewust kennen van die redenen en het eerlijk erkennen daarvan ons helpen om die onevenwichtigheid op te sporen. De maatschappelijke verhoudingen zullen het

vaak niet mogelijk maken de werkelijke behoefte volledig uit te leven, onverschillig op welk terrein. Men is gebonden aan de gemeenschap, aan een bepaalde werkkring en al wat daarbij behoort. Maar, vrienden, men kan wel - en dit is belangrijk - de onevenwichtigheid erkennende, deze compenseren, zonder daarbij te grijpen naar de op zelfverheffing berustende ideeën, dat men iets hogers tot stand brengt. Voor zelfkennis moet de mens uitgaan van het standpunt, dat hij stof én geest is. Niet dat hij stof is en geest moet worden, of dat hij als geest in de stof alleen stoffelijk moet leven.

Nu ik deze - voor menigeen misschien wat onaangename - punten heb aangeroerd, wil ik ook even spreken over een bepaalde geestelijke achtergrond.

Wanneer u hier op aarde komt, bent u niet alleen maar mens eenvoudig om het menselijk bestaan door te maken. U bent hier, omdat uw geest aanvulling zoekt voor bepaalde tekorten of herstel van bepaalde onevenwichtigheden, die zij in zichzelf heeft gevoeld of erkend. Gevoeld, wanneer ze redelijk onbewust is; erkend, wanneer zij tot de meer lichtende sferen behoort. De geest heeft dus met haar incarnatie een zeer bepaald doel. Dit doel vergt een aantal ervaringen. Ervaringen, die ten dele niet worden beheerst door de mens en ten dele wel. Voor de geest is het zuiver natuurlijke leven, dat voor de stof het meest juist zou zijn, niet aanvaardbaar. De vervulling van haar eigen doel eist, dat zij zich in een bepaalde richting specialiseert. Zij doet dit door in het menselijk leven de nadruk te leggen op zekere aspecten van het bestaan. In sommige gevallen zijn deze zelfs in strijd met wat wij het gezonde instinct, de uitwerking van de erfmassa, mogen noemen. Maar wanneer de geest op deze wijze op u inwerkt, schept zij daarbij bepaalde lichamelijke onevenwichtigheden. En het zoeken naar een compensatiefactor in de stof betekent zonder meer reeds een compenseren "in de zin van de geest."

Indien u dus met zelfonderzoek wilt beginnen, zou ik u allereerst willen raden om uw eigen stoffelijk wezen na te gaan, zonder zelfbedrog, zonder een poging u vast te klampen aan een gouden licht of een hoogte te zien, die u in feite nog niet ziet, zonder u bezig te houden met sferen, die op het ogenblik op zijn minst genomen irreëel schijnen of - zo ze al een zekere realiteit bezitten - toch een zeer beperkt deel van uw leven uitmaken. Ga uit van uw zuiver stoffelijk wezen en de daarin optredende onevenwichtigheden. Begrijp verder, dat een groot gedeelte van wat de mens zijn meer edele gedachten en neigingen noemt, eveneens te herleiden zijn tot behoefte-elementen. Het is heel wel mogelijk, dat u zo goed bent voor uw medemensen, omdat u waardering nodig hebt. Wanneer dit het geval is, dan moet u heel goed beseffen, dat uw goedgevoel voortkomt uit een gevoel "niet-deel-te-zijn" van de gemeenschap. De oplossing daarvoor is: niet méér goed te doen maar iets minder goed te doen en zelf te zoeken naar een weg, waardoor u dat gevoel van eenheid met de mensheid wel kunt verkrijgen:

U zult ontdekken, dat uw afkeuring van anderen in vele gevallen een poging is uzelf te verontschuldigen; of - wat nog erger is - om het voortzetten van een zeker zelfbedrog mogelijk te maken. Daarom is het ook belangrijk, dat gij uw kritiek op de wereld en op de mensen onderzoekt. Zelfkennis, die deze kritiek geheel terzijde stelt, kan nimmer een ware zelfkennis zijn, want de relatie tussen u en de wereld komt juist in uw kritiek en aanvaarding t.o.v. die wereld sterk tot uiting.

U bent - geestelijk gezien - geboren uit de grote Eenheid, de kosmische Eenheid. Dat is een feit. Ik kan u dat niet bewijzen. De behoefte, deze Eenheid zo sterk mogelijk en zo blijvend mogelijk te erkennen, wordt door elke geest ook meegenomen in de stof en daar helaas vaak geperverteerd - ik kan het niet anders noemen - door te behoren tot een groep of tot een stam, ja, zelfs tot een bepaalde beperkte gemeenschap. Wanneer u innerlijk vaststelt, dat het behoren tot een kleine groep voor u uitermate belangrijk is, dan moet u zich ook afvragen, of u juist daardoor misschien bepaalde verplichtingen, die uw gevoel van eenheid en harmonie in u heeft gelegd, tracht te compenseren. Blijkt er van zo'n compensatie sprake te zijn, dan is het zaak te onderzoeken, of niet een andere en meer juiste vorm van leven en denken mogelijk is.

De kwestie van het zelfonderzoek heeft vele en soms zelfs vele onprettige, nevenverschijnselen. Wanneer wij uitgaan van het "ik"-en wij willen dat "ik" ontleden, dan zullen wij zeker wanneer wij mens zijn - meestal een maatstaf nemen, die buiten ons ligt.

Maar wanneer ik mijzelf ga vergelijken met iets, dat ik slechts onvoldoende ken - want uw medemens kent u meestal redelijk, misschien ooit gevoelsmatig maar nimmer volledig - dan legt u valse maatstaven aan. U kunt zich een ideaal stellen; dat is iets anders. Maar een ideaal is geen maat, waarmee je je streven meet. Het is slechts een doel, dat je je voorstelt te bereiken. De verwarring, die in de mens heerst, wanneer hij zijn ideaal als maatstaf gebruikt, brengt hen tot een absoluut gevoel van onvermogen en minderwaardigheid. Waar dit gevoel ontstaat, zal hij trachten dit te compenseren door heerszucht of door ziekelijkheid, door een nederigheid, waarop men zichzelf dan toch weer verheft. Deze dingen zijn schadelijk. Wij moeten tot een volledig eerlijke beleving van het "ik" komen. Alleen op die manier is voortgang in geestelijke zin, het bereiken van een juiste harmonie en een inniger contact met de oneindigheid, ook in menselijke, mogelijk.

De geest zelf, puttend uit de kosmische kracht, hanteert haar bewustzijn in wat wij verschillende werelden plegen te noemen. In feite kan worden gesteld, dat zij contacten heeft; en dat deze contacten meer persoonlijk tot uitdrukking komen, dus meer persoonlijke of zelfs menselijke eigenschappen vertonen, naarmate de sfeer, waarin de indruk wordt opgedaan, lager ligt. Zo kan het verschil van sfeer dus ook worden uitgedrukt als een vermindering van het erkennen van eenheid en harmonie. In elke wereld is men actief. Maar slechts in de wereld, die men kent en beleeft, zal de geest impulsen opdoen. Zo goed als de mens impulsief is (d.w.z. door zijn instincten en gevoelens wordt geregeerd), zo zal ook de geest in deze lagere sferen en niveaus impulsief zijn. Haar reacties zijn dus niet altijd volledig betrouwbaar. Wij moeten dit beseffen, omdat wij anders worden geconfronteerd met plotselinge veranderingen, die geen vast doel beogen. Het leven op aarde betekent voor de geest het nastreven van één nauw omschreven doel. En dat betekent dat wij alles, wat wij van de geest of uit de geest ervaren en wat niet gelijktijdig dit doel bevordert, terzijde mogen stellen en bij de analyse van het "ik" voorlopig mogen beschouwen als onbelangrijke, van buiten komende beïnvloeding.

Als dit eerste gedeelte duidelijk is, kan ik nu beginnen aan een ander gedeelte van deze les.

Het onderzoek van het "ik" is altijd verstandelijk. Dat wil zeggen, dat een groot aantal factoren in het "ik" kunnen worden erkend. Wij werken in feite met enkele bekende waarden in een formule, waarin meer dan een onbekende voorkomt. Zo is de poging om het innerlijk evenwicht volledig tot stand te brengen en een volledige zelferkenning te bereiken in feite een mathematisch probleem; n.l. door voortdurende hergroepering van waarden proberen wij aan het onbekende een vastere gestalte en vorm te geven. Dit vergt onnoemelijk veel tijd en zal vooral in het begin van het zoeken naar werkelijk begrip voor het eigen wezen eerder schaden dan baten. Daarom wil ik u de raad geven bij een volledig eerlijk onderzoek uit te gaan van die factoren, die verstandelijk kunnen worden begrepen. Hierbij is de enige maatstaf uw eigen begrip. Een ander kan u misschien wel een uitleg geven, maar of deze uitleg voor u volledig aannemelijk is, dat is de vraag.

Ga uit van het redelijke en erken daarnaast de gevoelswereld. De gevoelswereld werkt compenserend daar, waar het redelijk erkennen tekortschiet. Wees voorzichtig, dat u bepaalde dingen niet gevoel noemt, terwijl ze in feite een onderdrukking van de werkelijkheid of een sublimatie van zuiver erfelijke tendensen der mensheid betekenen.

De gedachte, dat godsdienst en elke relatie met het Hogere berust op de menselijke behoefte zekerheid voor zichzelf te scheppen, zal ongetwijfeld bij u rijzen. Het is een probleem dat u, wanneer u eerlijk bent; eenvoudig niet kunt ontgaan. En daarom moeten wij beseffen, dat er in het menselijk begrip - zelfs in het redelijk begrip van de mens - eigenaardige hiaten voorkomen. Een ervan is zijn onvermogen om de begrensdheid van zijn wezen te erkennen. Hij kan zijn begrenzing in bepaalde eigenschappen, inzichten of strevingen erkennen maar nimmer zijn begrenzing in duur. Het "ik" wordt gezien als continu. Het aanvaarden van een niet-continu zijn van het "ik" is emotioneel (innerlijk en redelijk) niet aanvaardbaar. Ieder mens weet dat hij moet sterven, maar haast ieder mens zoekt voor zichzelf een verklaring, waardoor hij die dood overwint. Het leven na de dood blijft voor de stoffelijke mens in zeer vele gevallen een raadsel en zijn geloof daaraan en zijn vertrouwen daarop is voor een groot

gedeelte een gokje. Dat betekent dus niet, dat dit voortbestaan er niet is. Uit eigen ervaring weet ik, dat dit er is. Maar voor de mens geldt dit niet zo.

Omdat de mens de duur van zijn eigen bestaan niet begrensd kán zien, zoekt hij voor de onvergankelijkheid van zijn wezen in zijn omgeving een bevestiging. Hij doet dit door werken, door het vervaardigen van iets, door het onderwijzen, het doceren. Hij doet dit door in anderen de herinnering aan zijn wezen a.h.w. vast te leggen. Dit is waarschijnlijk de oorzaak geweest voor het ontstaan van de eerste grote beelden van vorsten en helden. Zij wilden, ofschoon zij wel geloofden aan een voortbestaan, de zekerheid hebben dat hun wezen op enigerlei wijze continu zou zijn in hun eigen redelijke en stoffelijke wereld. Een groot gedeelte van uw beweegredenen zal hiermede in verband staan. Besef dit wel.

Wij mogen deze feiten niet ontkennen, omdat zij niet passen in onze denkrichting en ons geloof. Eerlijk zelfonderzoek is noodzakelijk, ook op dit terrein, omdat wij anders niet tot zelfkennis komen.

Maar wij hebben gelukkig iets anders. Wij hebben de afwijking van de door ons redelijk gekende norm aan de hand van ons geloof, van onze godsdienst. En nu blijkt in vele gevallen dat onze behoefte aan continuïteit voor een gedeelte kan worden omgezet in directe werkelijkheid, omdat het geloof waarden schept, die niet redelijk uit ons zouden kunnen voortkomen. Zo ontdekt u bij enig nadenken, dat voor u een tweede wereld bestaat buiten de stoffelijke, die niets met de geest te maken heeft. Het is een aantal van door u ontvangen invloeden en van u uitgestraalde invloeden, die op een, voor u niet geheel begrijpelijke manier, zowel uw omgeving als uzelf hebben veranderd. Het feit, dat dit bestaat en in uw leven werkzaam is, is aanleiding tot de volgende vraag.

Kan misschien een redelijk begrip worden verkregen van deze eigenaardige relatie, die tussen "ik" en Al bestaat en op deze stoffelijke wereld tot kenbare uitdrukking komt?

Ik meen, dat een ieder dit voor zichzelf moet beantwoorden. Voor mijzelf zou ik deze vraag bevestigend willen beantwoorden op de volgende overweging.

Wanneer ik door het uitzenden van een gedachte, door het uitstralen van een kracht, door het volbrengen van een magisch of ander ritueel in de materie iets verander, zonder dat dit een redelijk kenbare achtergrond heeft, zo moet mijn wezen actief zijn in bepaalde gebieden, welke buiten het redelijke vallen, die door mij niet aan de hand van het verstandelijk denken kunnen worden beheerst. Maar aangezien de verschijnselen wel redelijk vast stelbaar zijn, zal ik - door te erkennen op welke wijze dit in mij wordt ervaren en in mij bestaat en zonder de kracht te kennen die ik hanteer - het verschijnsel redelijk kunnen beheersen. Wanneer men een beheersing krijgt van de onbekende krachten, kan men afstand doen van de behoefte aan een intermediair. Sjamaan, priester, medium, zij zijn niets anders dan bemiddelaars, die voor u iets tot stand moeten brengen, dat ge zelf niet meent te kunnen doen. Maar in wezen bezit u al die eigenschappen wel, omdat zij niet stoffelijk kunnen bestaan, zonder gelijktijdig te zijn vastgelegd in de oereigenschappen van het menszijn, die weliswaar bij de één scherper, bij de ander minder scherp tot uiting komen, maar altijd aanwezig zijn.

De conclusie is duidelijk. Wanneer u komt tot het ontleden van het "ik", moet ook het onbegrepen en het onbekende en uw angst daarvoor zowel als uw aanvaarding ervan worden gezien. U zult dan weten wat u beheerst; en omgekeerd, wat u misschien kunt leren beheersen. Dit tweede deel is dus ook geschikt voor het onderzoek van paranormale kwaliteiten en geestelijke eigenschappen. Er is echter aan deze les nog een derde facet;

Op het ogenblik, dat de mens zichzelf tracht te kennen, zal hij, omdat hij nu eenmaal ergens een beeld of een compensatie nodig heeft die hij verstandelijk niet kan bereiken, zich een beeld scheppen van een macht of van een God, een feitelijk of een imaginair contact met geest of sferen, waaruit hij krachten put. Indien dit het geval is, dient men wel te beseffen, dat die waarden nimmer stabiel zijn. Naarmate het "ik" verandert, zal ook de rationalisatie van dit onbekende veranderen.

Iemand, die zich klemt aan een vast beeld van een God, zal daarmee ongetwijfeld moeilijkheden krijgen; en dan wordt zijn God zijn vijand, i.p.v. de hem aanvullende factor. Wij

erkennen altijd bij het zelfonderzoek vele tekorten. Wij zullen deze moeten aanvullen. Daartoe zullen wij de God, Die wij in ons beseffen, moeten zien als datgene, wat ons completeert en niet als de onveranderlijke waarde, waaraan wij onderdanig zijn.

Dit klinkt demonisch in de oren van een gelovige. Maar wij kunnen niet uitgaan van een kracht buiten ons, onbekend of alleen door openbaringen vastgelegd. Wij moeten uitgaan van dat, wat in onszelf bestaat, in onszelf leeft. Eerst dan kunnen wij onszelf kennen. En eerst wanneer wij onszelf kennen, kunnen wij de werkelijke plaats bepalen, waarop wij in de schepping staan. Dan kunnen wij het doel van het stoffelijk leven van geestelijk standpunt uit leren kennen en kunnen wij begrijpen, waarom er in ons een verzet bestaat tegen zovele conventies; anderzijds waarom wij ons aan deze conventies vastklampen, niet beseffende dat wij daarmee onszelf als het ware ten dele doden om aan een geprojecteerd beeld van het "ik" te kunnen vasthouden.

God zal in elk deel van zelferkenning, in elke bewustwording een overheersende rol spelen. Maar dat betekent nog niet, dat Hij "God" genoemd behoeft te worden. Er zijn duizend-en-één namen en omschrijvingen te vinden, die alle hetzelfde weergeven. Hoe wij het begrip aanduiden, is onbelangrijk. Maar te aanvaarden dat het begrip voor ons steeds verandert, dat is noodzakelijk.

Het voorgaande klinkt koud, nuchter, in vele gevallen niet eens prettig en is niet zo gemakkelijk aanvaardbaar. Maar het ontdekken van jezelf is nimmer een prettige taak. Wanneer je n.l. jezelf onderzoekt, zul je steeds weer ontdekken dat, wat je meende te zijn, anders was, mooier naar je eigen idee. De aanvaarding van de werkelijkheid is onvermijdelijk. Eerst wanneer wij aanvaarden wat wij werkelijk zijn, hetzij in een wereld als de uwe of in de sferen, kunnen wij werkelijk iets presteren.

Wanneer wij in onszelf een bepaalde richtlijn hebben ontdekt, een bepaalde noodzaak en een bepaalde behoefte, wanneer wij in ons een gevoel hebben gevonden, dat op enigerlei wijze in onszelf of in de buitenwereld moet worden gemanifesteerd, dan is het onze taak dit te doen. Wij kunnen onszelf niet alleen met de innerlijke beschouwing openbaren. In heel veel gevallen komen we te staan tegenover een beeld, dat innerlijk volledig aanvaardbaar lijkt en volledig waar, maar dat wij in de praktijk liever terzijde schuiven. Onthoud goed, vrienden, dat de praktijk belangrijk is als toetssteen.

Ik wil u een raad geven. Wanneer u in uzelf een bepaalde eigenschap meent te hebben vastgesteld, stel dan uzelf vragen, die daarmee samenhangen. De eerste vraag moet bevatten: een vasthouden aan dit principe, ingaande tegen een ander principe en vraag u af, welke keuze u zou maken. Stel uzelf een tweede vraag: Vraag u af, of u iets, dat u innerlijk als juist erkent, in de praktijk voor uzelf of voor anderen algemeen aanvaard zou willen zien; en zo niet, waarom niet. Een derde vraag: Vraag u af, waar u meent te falen en waarom. Ga na, in hoeverre de omstandigheden, die het falen of het vermeende falen veroorzaakten, feitelijk door u kunnen worden beheerst. Hebt u desondanks een schuldgevoel, vraag u dan af, of ge uw persoonlijkheid niet hebt geprojecteerd met een almacht, een alwetendheid of een alleenwijs, die ze in feite niet bezit. Op deze wijze zal het u gemakkelijker worden voor uzelf een beslissing te nemen omtrent datgene, wat werkelijk deel uitmaakt van het "ik".

Alle dingen samenvattend wil ik mij nu even terugtrekken in de meer geliefde vaagheid, waarin veel kan worden gezegd, maar ook veel verkeerd kan worden begrepen. Ik hoop dit door het voorgaande te hebben voorkomen.

De basis van ons aller wezen is harmonie. Deze harmonie kan nooit bestaan met iets, dat door ons niet wordt gekend. Het niet-gekende kan met ons in harmonie zijn, maar wij nooit met het niet-gekende. Een harmonie komt steeds voort uit erkenning, uit aanvaarding, uit een begrip van samengaan, uit eenheid. Omdat harmonie voor ons een noodzaak en een behoefte is, ja, zelfs geluk daaruit voortvloeit, moeten wij heel voorzichtig zijn met de manier, waarop wij deze harmonie voor onszelf trachten te realiseren.

Alle harmonie moet voortkomen uit geestelijke elementen, maar ze kan nimmer een stoffelijke bevestiging ontberen. Alle stoffelijke uitdrukkingen van eenheid en harmonie zijn waardeloos, als ze niet vergezeld gaan van een geestelijke bevestiging. Hier is de twee-eenheid stof-geest

voor u buitengewoon belangrijk. Laat ons daarom in de eerste plaats daar harmonie scheppen, waar ons dit mogelijk is, zonder - laat ons zeggen - buiten de voor ons aanvaardbare normen of de normen van ons geprojecteerd ik-beeld te gaan. Schep allereerst harmonie zover ge kunt binnen de beperking van wat ge schijnt te zijn. Breid daarna die harmonie steeds verder uit op een zodanige wijze dat ge - meer uzelf zijnde - gelijktijdig een groter contact bezit met de medemens zowel als met het Al.

Laat u er nimmer toe brengen uw zoeken naar harmonie alleen op een bepaald punt te richten. Uw persoonlijke aanvulling en harmonie kan in een enkel punt liggen: een geloofspunt, een lering, een gedachte, een stoffelijke mogelijkheid. Maar wanneer u in het zoeken naar waarheid en zelfkennis uw begrip van harmonie baseert op één bepaald nauw omschreven punt en niet op een principe, dan zult u het uzelf onmogelijk maken om waarlijk harmonie te bereiken. Want door het zich concentreren op één omschreven waarde wordt het totaal van de soortgelijke waarden en mogelijkheden buiten beschouwing gelaten. Eerst wanneer wij in staat zijn het geheel te aanvaarden, kunnen wij de bevestiging daarvan vinden in één punt. Maar dat is wat anders.

Ik wil u erop wijzen, vrienden, dat het zoeken naar harmonie, naar zelfkennis, naar het innerlijk begrip altijd gepaard gaat met moeilijkheden. Niet de moeilijkheden van een beproeving - want die kunt u gemakkelijk doorstaan, wanneer u voldoende veerkracht hebt - maar de grote moeilijkheid, dat gij uw wezen voortdurend moet aanpassen om de harmonie te behouden, om de harmonie groter te maken en te bereiken.

Besef wel, dat juist zelfkennis en het streven naar harmonie gezamenlijk zullen resulteren in een vermeerdering van het aantal door het "ik" gestelde daden, een vermindering van aan anderen gestelde eisen en een vermindering van de eigen behoefte aan gezag t.o.v. anderen. Voor het "ik" zou het zeer goed en belangrijk zijn, wanneer het een zo groot mogelijk aantal wezens (mens en geest) als gelijke kon aanvaarden, ongeacht de verschillen in geestelijke bewustwording, stoffelijke ontwikkeling, stand en rijkdom: want slechts op deze wijze wordt voor het eerst de mogelijkheid geschapen om het "ik" te zien binnen het geheel, waarin het leeft en op den duur ook op de plaats, die het waarlijk inneemt te midden van de schepping.

DE WERKINGEN VAN KARMA

Men heeft mij verzocht om u hedenavond te spreken over de werkingen van het karma. Daarmee moet ik mij dus op het terrein gaan begeven van de incarnatie en de wijze, waarop oorzaak en gevolg samenvloeien van leven tot leven. Ik zou dit gaarne willen doen in verschillende beelden; en daarom wil ik u als gelijkenis de geschiedenis van een enkele geest schetsen.

Een geest wordt voor het eerst als mens geboren in een periode van grote keizerrijken, van barbaarsheid, van slaven, van vaste standen en vele goden. Hij leeft daarin allereerst zijn lusten uit, want het dier, dat mens wordt, moet eerst de betekenis van de menselijke gevoelens en de menselijke mogelijkheden leren beseffen. Zo scheidt die geest voor zich een beeld van verplichtingen; en uit dat beeld van verplichtingen in dat leven volgt voor haar een tekortschieten, maar ook een geven, dat goed is geweest.

En dan incarneert de geest opnieuw. Zij meent nu geleerd te hebben en kiest nu een machtige omgeving. Als prins van den bloede, als veldheer treedt hij wederom op. Vele levens vernietigt hij, omdat hij ze verkeerd acht en vele levens redt en behoudt hij, omdat hij ze waardevol acht. Hij is nog niet volledig beheerst, maar hij is een groot man. Wanneer hij terugkeert naar de geest en de sferen, erkent hij hoe wonderlijk de weg is geweest, die hij heeft afgelegd; en hij ziet hoeveel waardevols hij heeft vernietigd en hoeveel nutteloze waarden hij heeft behouden. En zo besluit hij naar een juist oordeel te zoeken.

Hij zoekt naar oordeel in een incarnatie, waarin hij tracht wijsgeer te worden. Maar door de drukte van zijn omgeving en zijn leven, de warrelingen van de krijg rond hem, valt hij steeds weer terug, ook in het oude, dat hij reeds heeft beleefd. En zo is hij enerzijds een mens, die zoekt naar wijsheid en die het dichtertlijk woord kent, anderzijds een sluw raadsheer, een

genieter van het leven en een krijger, die in hoog aanzien staat. En dan besluit hij om afstand van deze dingen te doen en kiest daarom een ander voertuig.

Weer keert hij op de wereld terug en wordt een vrouw. Zij baart kinderen en daardoor leert zij een totaal andere relatie van mens tot mens kennen. Zij meent nu, dat dit de oplossing is en incarneert als priesteres. Zij tracht de gehele wereld te uiten en uit te leven in de relatie man-vrouw, moeder-kind, de innige verbondenheid, deze ware erkenning en waardering, die zij in een vorige incarnatie leerde. Maar deze vrouw is niet in staat dit te volbrengen. Want de oude drang naar macht, de oude drang naar de stoffelijke genietingen blijven doorspelen en zo ontstaat een nieuwe onevenwichtigheid.

Dan incarneert die mens in de tijd van uw Middeleeuwen en zoekt enerzijds het magisch geheim, de geheime en occulte leringen, anderzijds speelt hij (nu weer in mannelijke vorm) met intriges en politiek. Maar hij ontdekt: ik kom zo niet verder.

Hij incarneert kort daarop weer. Nu wederom als man in een omgeving, waarin hij geen macht kan hebben. Eenvoudig gebonden aan het land, in een handwerkerfamilie, leeft hij onder het gezag van een grand seigneur. Hij tracht nu zijn wijsheid te brengen aan anderen. En ziet, in zijn ondergeschiktheid begint hij voor het eerst te beseffen wat waarlijk dienen is. Maar al het andere leeft voort.

Die ziel incarneert weer met haar verkregen wijsheid en met haar inzicht en wordt misschien een gezondene of een ingewijde, die leringen van hoge waarde brengt en in de stof leeft met alle stoffelijke geneugten, die hij zich niet geheel kan ontzeggen. Hij heeft een scherp verstand en weet in krijg en handel even goed zijn rechten te doen gelden als de wijsheid beoefenen. Maar nu komt dit alles voor het eerst in focus. Er wordt een beeld geschapen van het werkelijke "ik". De oorzaak-en-gevolgwerkingen, die een lange tijd zijn meester zijn geweest, beseft hij nu in de juiste samenhang. En ziet, hij bouwt nu in zichzelf het begrip van een evenwichtig dienen, dat bestaat uit geven en aanvaarden. Hij bouwt het begrip op van een God, Die in hem leeft tot in de materie toe, en van een "ik", dat zich in die God verheft en die God erkent in alle dingen.

En dan betreedt hij voor het eerst het rijk, dat geen grenzen kent. En waarlijk ingewijd in dit leven laat hij veel achter zich, want de stoffelijke genietingen zeggen hem weinig meer; zij hebben slechts zin in het geheel. En de lering, waarop hij eens trots was en de wijsheid, ze zeggen hem niets. Hij weet: zij zijn slechts middelen tot een doel.

Zo heeft hij zichzelf gevormd tot een werktuig, een instrument, dat innerlijke erkenning van een grote rust, van een ware gebondenheid aan het Eeuwige brengt aan de mens; niet als een les of een opdracht of een heerschappij, maar als een eenvoudige dienst in dank gegeven voor het feit, dat hij leeft tussen anderen.

Het beeld, dat ik u heb geschetst, is het beeld van iemand, die werkelijk heeft geleefd en die in uw dagen weer leeft. Uit dit beeld kunt u voor uzelf de les trekken. Wanneer een mens een karma heeft, dan zegt hij: Dit is het onontkoombare, een groot geheel: de vreemde kracht, die ligt achter de sluiers van de begoocheling.

Ex zijn vele mogelijkheden voor elke mens om in zich iets van het noodlot, van het karma te herkennen. Want in uw leven zijn er angsten; en angst brengt lijden. Uw angst is voortgekomen uit een vroeger bestaan, maar ze is in dit leven bevestigd. Ge hebt haar a.h.w. zelf gezocht. Zo ge haar overwint, zijt ge vrij. Onderwerpt ge u eraan, uw leven wordt u tot een last. Ge hebt vroeger een wijsheid erkend. Zoals het steeds weer gaat, dit begrip en deze wijsheid bloeien in u op. Het is een vreemd stil erkennen, dat de mens soms heeft, als in een onbekende stad komt en het gevoel heeft: hier ben ik thuis, hier heb ik gewoond. Maar die wijsheid is dan niet de enige of de grote. Zij is maar een deel van de wijsheid. Zij is het zaad, waaruit de wijsheid van dit leven moet opkomen en niet slechts het heerlijk bezit der rijkdom, waarmee men zich tot vorsten kan wenden en heersers kan afwijzen.

Gij hebt uit uw leven van vroeger de eigenschappen behouden, die gij misschien nu ziet als zuiver dierlijke instincten; ge hebt daaruit overgehouden de angsten die u bezwaren, uw afweer voor sommige dingen en uw aanvaarding van andere zonder reden. Uw sympathieën

en uw antipathieën, zij vloeien daaruit voort. Maar zij leven nu in u en nu in dit leven zult ge moeten leren ze te beheersen.

Wie vreest en de vrees voor zich niet durft erkennen in haar ware gedaante, is slaaf van het rad. Wie vrees in zich erkent en haar erkennende desondanks de weg gaat, die hij juist acht, overwint de vrees. Hij is meester van het rad.

Wie in zichzelf de begeerte kent en de begeerte ziet als iets, dat onderdrukt of bevredigd moet worden ten koste van alles, is haar slaaf. Maar wie het begeren ziet als de uitdrukking van een vroeger bestaan en het huidig bestaan en weet: hier moet ik door meester over mijzelf te zijn een band herscheppen, misschien een kracht weer opbouwen, die wordt meester.

Wanneer er een tijd is, waarin de duizenden en miljoenen, die dragers zijn van het Grote Licht, zich naar de aarde keren en haar baden in de felle zonneschijn van nieuwe kracht, dan wentelt het rad des levens sneller. En dan zult ge u weer moeten afvragen: Kan ik aanvaarden of niet? Ben ik de slaaf van mijn denken of ben ik meester ervan? En hoe sneller het rad wentelt, des te sneller is de werking van de grote wet, die gij noemt "oorzaak en gevolg" hoe sneller ook het karma zich voltrekt, maar ook hoe sneller 't zich opbouwt. Slechts daar, waar ge bewust beleeft, waar gij meester zijt, vindt gij het nieuwe, het goede. Daar vindt gij de kracht, die eenheid schept en geen verdeeldheid. Daar vindt gij de band, die alle dingen met elkaar verenigt en niet de scherpe scheidslijn, die licht van duister, goed van kwaad, mens van dier, ja, zelfs geest van geest zou kunnen scheiden.

Laat mij u een beeld geven;

Er is een tijd, dat de Broeders zich tot de wereld keren. Dan komen wij tezamen. En velen, die lang geleefd hebben in de sferen, nemen opnieuw een gestalte aan; en zij die in de stof leefden en kunnen verdragen, zij stromen samen.

Dan is er het symbool. De tafels worden opgesteld, de rijpe vruchten der aarde worden geoogst. En terwijl de zang klinkt en de vreugde welt als een stille, onvermoeibare bron, die koelte geeft en verfrissing, houdt men gezamenlijk een maaltijd. En men verheugt zich. Niet omdat men tezamen is in deze vorm, want dit is symbool. Niet om de rijpe vruchten, die de aarde heeft geschonken, zo gaaf, zo wonderbaarlijk vol van de sappen der aarde aan het licht van de zon, maar omdat men iets anders deelt. Weg vallen de grenzen. En dan spreekt hoog licht tot laag licht en zij zijn één glans en één gloed. Dan zingt het hoogste lied uit die onbegrepen wereld van rust de stormachtige klanken van een lagere wereld. Dan versmelten de dingen tot eenheid; en uit die eenheid wordt de vreugde tot een vrijheid, waar noodlot, dat mijn dagen steeds beheerst en mij in nachten achtervolgt, totdat ten slotte is vervuld, wat ik in het verleden zelf heb vastgelegd.

Maar karma werkt niet op deze wijze. Karma is een eigenschap, die je bereikt. Je bouwt in jezelf een begrip op; een wereld, die steeds groter en machtiger wordt, elke maal weer. En alles, wat in die wereld is, ben je, en niet slechts één ding. En alles wat je in die wereld hebt erkend en wat je in de geestelijke sfeer of wereld hebt geleerd, dat is je geestelijke impuls in een leven. Geen slaaf van het noodlot, maar een wezen dat moet erkennen, hoe het is; en in deze erkenning een meesterschap over zichzelf moet verwerven.

Het is niet goed, dat een mens slaaf is. En hij, die is gebonden aan het rad van het noodlot, is een slaaf: want die achtervolgen alle gebeurtenissen uit het verleden als dromen, die steeds terugkeren; en de verwekte oorzaken worden onbegrepen gevolgen, die in het leven steeds weer nieuwe onevenwichtigheden en een steeds grotere afstand van de Oneindige tot stand brengen. Maar het werkelijke karma, wanneer het wordt erkend voor wat het is, is de vervulling van je wezen, dat groeit in vele verschillende fasen als een vrucht, die uit de aarde haar sappen trekt en uit de zon de kracht van haar rijping, tot zij ten slotte zelf vrucht dragend is geworden en zelf kan worden tot een boom. Zo leeft een mens.

En dan zegt men u misschien: "Een wereld van karma, van zo grote wet, leeft voort, ook wanneer gij leeft in een andere wereld."

Het is waar voor hem, die slaaf is. Maar als gij overgaat en uw geweten is bezwaard met schuld, dan vreest gij voor het licht en voor het grote. Gij vreest de goden of gij verwacht

duivelen en demonen. Zelfgeschapen is de hel, waarin gij woont. Verwerpt ge die hel en vreest gij toch, dan schept gij u een nieuwe wereld na wereld. Alle grotten van pijn zijn u, alle demonische werelden herschept u. Wanneer ge tevreden bent met uzelf; maar ge beseft niet goed waarom, dan schept ge u hemelen, waarin de schoonste derwisjen u dienen. Ge schept u hemelen, waarin de kosmische kracht u leert, maar ge beseft niet. Want er is één band tussen al het zijnde en uw wezen; en die band kan nimmer liggen in wat gij denkt of droomt op één wereld of in één leven of in één bestaan. Gij denkt gebonden te zijn aan het rad des levens? Maar gij zijt het rad des levens zelf. En zoals het rad zich wentelt om zijn as, zo wentelt uw bestaan zich om de as van het ware, het kosmische begrip.

Wanneer een mens beseft, hoe alle verschijnselen in feite uit één kracht voortkomen, hoe alle daad, alle oorzaak, alle gevolg, alle gedachten één kracht zijn, dan houden de tegenstellingen op te bestaan, dan groeit uit de onbegrepen wreedheid van het achtervolgend noodlot een innerlijke stilte, een harmonie. En in deze harmonie vindt men dan wat men wel noemt: Nirwana. Niet de wereld van een stille geborgenheid in een oneindige oceaen, maar het levend, tintelend deelhebben aan alle dingen. Wetend, hoe er een scheppende Kracht is en belevend uit alle dingen, tot je zelve kunt ingaan, tot die scheppende Kracht.

Mogelijk zijn mijn beelden voor u, o vrienden, beelden van romantische vaagheid. Maar zoals gij hier voor mij zit, zijt gij deel van deze noodlotskring, die men voor zichzelf schept. Er zijn er onder u, die geleefd hebben in het oude Egypte, die gedwaald hebben in de rijke valleien van India. Er zijn er die geleefd hebben toen de pracht van de Inca's regeerde in de werelden van Zuid-Amerika en Mexico. Maar dat is voorbij. Het was het boetseren van het beeld, dat ge nu zijt. De eigenschappen, die ge nu bezit, zijn nog steeds geschreven in de natte klei van het onbewuste. en ongevormde "ik":

Nu leeft gij en het verleden spreekt in u. Niet met een ijzeren dwang, maar met de behoefte om al wat gij geweest zijt wederom te zijn. En er is maar één weg en één weten; dat wat gij onbewust eens zijt geweest, zult ge bewust zijn. Dat wat ge onbeheerst zijt geweest, zult ge beheerst zijn. Dat wat ge eens alleen persoonlijk erkende, zal deel moeten worden van de erkenning van Als zij zo tezamen komen, dan is het de tijd dat men het Hoogste erkent. En omdat de grens is vervaagd, omdat men vrij is van het rad, omdat men Meester is geworden van het noodlot, spreekt de hoogste Kracht.

Dan is er geen grens meer en geen verplichting, waarachter de Eeuwige Zich verschuilt. Geen onbegrepen duister, waaruit een vreemde Kracht, de scheppende Godheid, tot leven ademt. Dan is er slechts het zijnde. Het zijnde, dat één is en harmonisch en levend. Dan spreken alle dingen tezamen: de hoge en de lage. Zij gaan uit en nemen alle werelden in zich op en alle wezens. Daaruit bouwt men dan de kracht om bewustzijn te scheppen op de wereld. Dit is in zekere zin een symbool, dat voor u kan passen; want gij hebt uw eigen noodlot, uw eigen karma.

Maar wanneer gij, vrienden, durft accepteren wat gij zijt en u vrijmaakt van de slavernij van uzelf, wanneer u zegt: Niet langer slaaf wil ik zijn, maar meester over mijzelf en alleen erkennend de kracht, die mij geschapen heeft, zult ge dan niet evenals de Broeders de band scheppen door het symbool, maar eerder nog door uw innerlijk bewustzijn, waardoor elke grens vervaagt en alle leven één wordt; waarbij het hoogste gekend wordt in het laagste en het laagste zichzelf erkent en zich spiegelt in het hoogste, wetend: dit is één, onverbrekelijk en onveranderlijk.

Uw karma, vrienden, uw noodlot, is slechts een spel van door u niet-erkende en niet-beheerste invloeden. Uw levens van het verleden, zij keren weer. En zeker zullen zij u vragen om een bepaald offer, om een zekere strijd; misschien om afstand te doen of om te bezitten. Zij zullen u vragen te spreken of te zwijgen. Maar gij moet besluiten en niemand anders.

Niet het noodlot zal beslissen. Niet de gang der gebeurtenissen, die iets onvermijdelijk maakt. Maar het eigen wezen, het innerlijk bewustzijn en de kracht, waarmee ge uzelf als het ware terzijde zet voor de kosmos en gelijktijdig meester bent over de eigenschappen, die ge nu bezit. Dat is de voltooiing. Misschien heeft men u geleerd, dat karma de eeuwige wet is; maar het is anders. Wat gij karma noemt, is het pad van de rechtvaardigheid. Het pad, dat ge

onbewust kunt gaan, zonder een doel te bereiken. Maar, dat bewust gegaan, snel voert tot de bron van alle wet en recht. Ge ziet karma misschien als iets bitter, dat men moet dragen. Maar het karma is de rijpe gave van een groeiend "ik", dat steeds weidser mogelijkheid opent om eerlijk en bewust erkennend een meester, uw God tot deel van uzelf te maken en - zonder uzelf daarin te verliezen - toch deel te worden van een geheel zonder grens.

Hoe moeilijk is het deze woorden te vinden en daarmee uit te drukken in uw taal, die wat dat betreft zo arm is, wat het leven betekent. Maar men heeft mij gezegd, dat gij zoekt naar inzicht en naar de weg, waarop het persoonlijk ego zich ontwikkelt tot eenheid met het kosmisch Ego. Daarom waag ik het deze onvoldoende woorden te spreken. Daarom tover ik u wat onvolledige beelden voor. Bedenk wel, dat gij hier zijt en kunt aanvaarden of verwerpen, dat kan deel zijn van uw karma. Maar het meesterschap, dat gij hierover verwerft, scheidt geen karma. Het is de bevrijding, waarbij de slaaf wordt tot meester en waarbij de meester zelf zijn eenheid erkent met Meester van alle dingen.

Wanneer een leerling zoekt naar een meester, zo zet hij zich in zijn nabijheid, opdat hij de uitstraling van zijn gedachten moge ondergaan, die hem nederig mogen dienen, waardoor hij de wijsheid van de meester in zich zal kennen. Maar er is geen meester zo groot en zo machtig op aarde, dat hij u alles kan geven, wat het verleden u reeds heeft geschonken. Wat voor u noodzakelijk is, is te ontwaken; niet slechts te leren. En daarom, vrienden, zeg ik u dit:

Er is een levende kracht, waarin ge gelooft. Er is iets, wat in u vibreert en leeft en werkt, waarvan gij zegt: Dit is God, dit is Licht. Luister dan als een leerling naar zijn meester; niet om begrippen te horen, maar om deel te hebben aan de vibratie alleen. En spreek dan niet tot uw meester en zeg hem dan niet: "Los mijn problemen voor mij op." Want wie slechts van anderen heil verwacht, hij is slaaf. Maar zeg tot uzelf: "Uit al wat uitstraalt, dit vreemde manna, dat mij doortrikt, deze kracht als Atmans adem, deze is mijn leermeester en leert mij, hoe ik mij moet beheersen. Want in het licht van deze waarheid erken ik wat ik ben. Erkennend wat ik ben, meester wordend van mijzelf, overwin ik het noodlot, mijn karma en de wenteling der dingen, de eeuwige terugkeer van vorm tot vorm en word ik waarlijk mijzelf."

Meer heb ik u niet te zeggen. Mijn gedachten hebben u omvat. Sommigen van u hebben aangevoeld, wat ik wilde zeggen. Ik heb gegeven. Gij zult van die gift uw waar bezit moeten maken.

Daarom wens ik u toe, dat de eeuwige trilling in u steeds duidelijker moge spreken, totdat gij - uzelf erkennend en uw wezen beheersend - de eeuwige vrede in u moogt kennen, waaruit men langzaam met de Broeders opstijgt tot het ogenblik, dat geen verdeeldheid meer bestaat.

Ik wens u vrede op uw pad, licht in uw dagen, vreugde in de harten en dat gij sterk moge zijn door de tijd.

TWEEDE LES - ERKENNING VAN EIGEN WEZEN

Elke mens heeft zijn eigen persoonlijkheid. Deze persoonlijkheid kan het kader worden genoemd, waarbinnen zijn leven zich afspeelt. Zij bestaat voor een deel uit denkbeelden, voor een ander deel uit erfelijke waarden en weer voor een ander deel uit omstandigheden, die uit de omgeving voortkomen. Onze eigen persoonlijkheid, zoals wijzelf die zien, is nimmer reëel. Tenminste 1/3 daarvan is imaginair en geboren uit ons eigen denken.

Dit geldt zowel in de geest als in de stof. De erkenning van onze persoonlijke werkelijkheid zal dan ook nimmer volledig kunnen zijn, zelfs niet als wij de redelijke beperkingen van de mens zouden kunnen overwinnen. Eerst wanneer wij in het Goddelijke de volledigheid van ons eigen wezen ervaren, de aanvulling van het "ik" tot de goddelijke volmaaktheid hebben doorgemaakt, zullen wij in staat zijn te weten wie en wat wij werkelijk zijn. Zelfkennis is daarom altijd een beperkt streven; en in dit streven dient de persoonlijkheid de hoofdrol te spelen. Het is niet redelijk eigen persoonlijkheid te beperken, alleen omdat uiterlijke omstandigheden dit minder aanvaardbaar maken. Men moet zichzelf leven; d.w.z. dat eigen karakter zowel als de inspiratieve werkingen voortdurend tot uiting moeten komen. Zodra een vooropgezet beeld een rol gaat meespelen, ontstaan de volgende afwijkingen van het meest ideale;

1. Onderdrukking van een deel van het wezen. Hierbij treedt vaak het onderdrukte deel als een tweede persoonlijkheid op, die meestal net onder de oppervlakte blijft.
2. Een weigering het "ik" volledig te ontwikkelen. Hierdoor worden bepaalde facetten van het "ik" eenvoudig niet ontwikkeld, omdat men vreest dat daaruit conflicten zouden kunnen ontstaan.
3. Men zal over het algemeen binnen zijn persoonlijkheid weigeren de beperkingen van eigen wezen te aanvaarden en zal voortdurend trachten het beeld van een andere persoonlijkheid volledig na te volgen. Juist doordat men hierbij enerzijds zijn eigen begrenzingsgrenzen overschrijdt, anderzijds zijn capaciteiten niet tot uiting brengt, zal men ook hierdoor onevenwichtig zijn.

De vastgestelde punten zeggen echter weinig omtrent hetgeen u met uw eigen persoonlijkheid kunt doen. Wanneer u nu de persoonlijkheid (het karakter dus en de uiterlijke vorm) beziet als werktuig, dan kan dit werktuig worden ontwikkeld door training. Indien u uitgaat van datgene, wat u ontbreekt, zult u nooit verder komen. Indien u uitgaat van datgene, wat u begeert en gelijktijdig zegt dat u het ofwel ten koste van anderen moet bereiken, dan wel niet mag bereiken, omdat het niet aanvaardbaar is, dan zult u de werkelijke erkenning van het "ik" maar ook de uiting van de persoonlijkheid en de geestelijke bewustwording aanmerkelijk schaden.

De kern van het "ik" wordt gezien als een continue persoonlijkheid. Uw karakter en al, wat eruit voortkomt, is in het verleden ontstaan. De ontwikkeling daarvan gaat niet parallel met de ontwikkeling van uw eigen geest; in sommige gevallen is ze zelfs daaraan tegengesteld. Wanneer u nu gebruikmaakt van de positieve capaciteiten die u in uzelf ontdekt, wanneer u bepaalde behoeften en mogelijkheden bij uzelf ontdekt en deze probeert door oefening of op andere wijze om te zetten in een positieve waarde in het leven, zal uw zelfkennis worden vergroot, maar ook zult u beter de samenhang tussen uw persoonlijkheid en het Al, de kosmos, begrijpen. Een groot gedeelte van de zelfkennis is niets anders dan het definiëren van eigen plaats in het Al.

Wanneer wij nu uitgaan van de stoffelijke achtergrond, dan moet worden gesteld: de zorgen van ouders en voorouders, hun voeding, hun leefwijze, hun begeerten en angsten hebben gezamenlijk een stempel gedrukt op het voertuig, dat u thans bezit. Gedurende de prenatale

periode bent u verder beïnvloed door emoties van uw moeder, door afwijkingen b.v. in voeding of anderszins, die bij de moeder zijn opgetreden en deze hebben mede uw karakter bevestigd.

Gaat u uit van het standpunt, dat dit karakter op zichzelf moet worden gewijzigd, dan zult u te maken krijgen met onoverkomelijke weerstanden in uzelf. De activiteit, die dan wordt ontplooid, is betrekkelijk nutteloos en brengt u niet veel verder. Maar indien u in staat bent gebruik te maken van de capaciteiten, die u wel bezit en die u - gezien het karakter - wel kunt uiten, dan blijkt het volgende: Door middel van scholing en voortdurende oefening is het mogelijk bepaalde zuiver menselijke capaciteiten, zoals b.v. hersenactiviteiten, te ontwikkelen en te richten. Hierbij behoren o.m.: voorstellingsvermogen, waarnemingsvermogen en herinneringsvermogen. Ter verduidelijking een voorbeeld:

Wanneer u voor de eerste maal tracht een toneelrol of een gedicht uit het hoofd te leren, zal dit zeer moeilijk zijn. Wanneer u dit regelmatig doet, dan zult u op den duur in zeer korte tijd dezelfde prestatie verrichten. Wanneer u gewend bent om onopmerkzaam door het leven te gaan, dan zal het u zeer moeilijk zijn 's avonds te zeggen wat u 's morgens hebt gegeten. Wanneer u zich echter aanwendt om alles (dus ook impressies van reuk en smaak visuele en auditieve prikkels, gevoelsprikkels a.h.w.) steeds terug te roepen, dan zal u blijken dat u in staat bent u de gehele dag en al wat daarin optrad te herinneren. U zult zelfs zover kunnen gaan, dat u een deel van uw wezen kunt terugprojecteren. Want een ontwikkeld menselijk voorstellingsvermogen geeft de mens de gelegenheid om b.v. een dag nogmaals te beleven en wel vooral die punten, welke verwarrend waren en men dus niet zeker van zichzelf was. Het resultaat hiervan is, dat men nu, als een meer objectief beschouwer, de toestanden en mogelijkheden kan overzien welke men eerst zeer subjectief onderging. De juiste positie van het "ik", het wel of niet juist handelen volgens eigen karakter zowel als door geestelijke inwerking, wordt duidelijk. Op deze wijze wordt niet alleen een kennis van het "ik" bereikt, die ver uitgaat boven alles wat de mens normalerwijze in dit opzicht kan bereiken door analyse e.d. maar bovendien komt men - en dit is toch wel zeer belangrijk - tot de mogelijkheid om elke in het heden geschapen factor hernieuwd af te wegen en - dat is in de meeste gevallen mogelijk - zover te corrigeren dat zij behoort tot de gewenste en aanvaardbare werkingen. Op deze manier kunt u dus niet alleen uw eigen wezen leren kennen, maar u kunt gelijktijdig gebruikmaken van alle mogelijkheden, die daarbuiten voor u bestaan.

De realisatie van een persoonlijkheid (het uiterlijk wezen, het beeld van het "ik", zoals dit op aarde bestaat) is - zoals ik reeds opmerkte - voor ten hoogste 2/3 op aarde te verwezenlijken. De gedachtestructuur blijft bestaan. Maar als wij de factor "denken omtrent onszelf" positief stellen, daarbij voortdurend het gestelde toetsend aan de werkelijkheid, dan zal toch het denkbeeld, dat wij omtrent onszelf koesteren, dichterbij de kosmische waarheid en bij de mogelijkheid van eigen karakter en wezen - zowel in deze tijd als in een groter geheel - dan anders bereikbaar is.

Ga uit van de gedachte, dat u veel waard bent. U kunt alles. U bent in staat om snel een juist besluit te nemen. U bent in staat om alles te overzien. Wanneer u dit hebt gedaan, vraag u dan af - als vooromschreven - waar de fout ligt. Vraag u af, waarom uw denkbeeld van het "ik" en zijn mogelijkheden faalde. Aan de hand van de ervaring zult u zien, dat u enerzijds een training van bepaalde onderontwikkelde capaciteiten van uw wezen, anderzijds door het afstand doen van bepaalde illusies omtrent uzelf, een redelijk persoonlijke harmonie kunt verwerven. Het is noodzakelijk, dat de mens van deze mogelijkheden gebruikmaakt, wil hij in de huidige tijd en in de tijden die komen gaan tot een juiste aanpassing kunnen komen - geestelijk zowel als stoffelijk - aan de krachten, die van uit het Al optreden.

Tot mijn spijt ben ik hier genoopt te eindigen, daar de gastspreker voor hedenavond aanwezig is en - naar wij menen - zijn woorden en lessen belangrijker zijn dan wat ik u op het ogenblik, nog verder zou kunnen zeggen. Ik hoop, dat u deze punten zult willen overwegen en vraag nu uw bijzondere aandacht voor onze gast. Het probleem van het zelfonderzoek, het bereiken van het juiste inzicht in eigen persoonlijkheid, is reeds ongetelde jaren een van de belangrijkste werkingen geweest in de scholen van magie, esoterie en ook van yoga, zoals deze bestaan in Azië en zelfs in andere delen van de wereld.

In deze scholen worden bepaalde werkingen gebruikt, die niet algemeen zijn. Zij behoren niet tot de zelfanalyse en evenmin tot de normale regels, waarmee de mens zichzelf tracht te omschrijven en te kennen. Op verzoek van uw leraren wil ik trachten u hiervan een zo kort en bondig mogelijk overzicht te verschaffen.

Wanneer ik een punt overweeg, wanneer ik mediteer, dan zal in deze meditatie mijn eigen wezen spreken. Ik moet mijzelf uiten; want elke redelijke gedachtegang, elk beeld dat in het "ik" ontstaat, kan alleen zijn opgebouwd uit die waarden, welke met het "ik" werkelijk verwant zijn. Het meditatief proces schakelt immers de buiten het "ik" liggende beïnvloedingen en de werkelijkheid uit.

Zo begint men te mediteren. Maar de meditatie heeft altijd de tendens naar bepaalde ideeën af te drijven. Wij vinden daarbij b.v. soms de neiging om vrede, om lering te brengen, om mensen te genezen, om geluk te brengen aan anderen, ofwel om persoonlijke wijsheid te bereiken. Wanneer zo'n aspect optreedt, dan dient men zich ervan bewust te zijn, dat dit altijd de idealisatie van de werkelijkheid is. Wanneer gij zegt: "Ik wil alle zieken genezen," zo zegt gij in feite niet alleen dat gij anderen wilt helpen, maar gij zegt dat voor u de dienst aan de naaste en gelijktijdig een zekere dominantie van de naaste noodzakelijk zijn voor uw wezen en uw denken.

Zegt gij: "Ik wil geestelijke wijsheid bereiken" en tracht gij u daarvoor van uw wereld af te zonderen, dan geeft gij duidelijk te kennen - zelfs in de meditatie - dat gij niet zoekt naar een werkelijke harmonie met het Al. Gij zijt afgezonderd van het Al en tracht uzelf buiten dit Al om te verwerklijken. Dit wijst op een disharmonie. Wanneer wij zien, dat een leerling in zijn meditatieve oefeningen een dergelijke afwijking vertoont, dan zeggen wij hem dat het noodzakelijk is eerst te leren anderen te dienen en te begrijpen. Eerst dan kan hij verdergaan.

De zelfkennis, die zo ontstaat, vrienden, is zeker geen alomvattende. Maar zij wijst op die punten, welke ons met de wereld, waarin wij leven, verenigen. En zij wijst ons op die delen van de wereld of op die krachten in de wereld, die wij trachten te ontwijken.

Nu kunnen wij nooit iets ontwijken, dat wij niet kennen. De mens, die demonen vreest, draagt demonen in zijn ziel. De mens, die hongert naar engelen, is zich van zijn eigen onvolkomenheid bewust. Deze gedachtegang - ook al lijkt deze voor een westerling wat vreemd - is uitermate nuttig om de juiste inschakeling van je wezen in de harmonische krachten van de natuur en van het leven maar ook van de hogere geestelijke werkingen te bereiken.

Indien gij van uit uw standpunt het "ik" onderzoekt, dan zult ge geneigd zijn om dit "ik" als een groot aantal verschillende waarden te zien; en dit is onjuist. Ge moet uw wezen begrijpen voor wat het is. Elk menselijk wezen kan worden beschouwd als een samenwerking van drie stoffelijke krachten, uitgedrukt in het stoffelijk voertuig, het astraal voertuig en wat gij noemt het levenslichaam. Daartegenover staan drie krachten van het geestelijk voertuig (het geestelijke wezen), die bepalend zijn voor de huidige geestelijke status. Waar deze elkander ontmoeten, ontstaat een Niemandland. Het Niemandland, dat het 7e terrein is waarin men leeft. En dit 7e terrein nu is het terrein van onze gedachte. Niet van de bewuste gedachte, die ontstaat wanneer wij in de wereld waarnemen, maar de gedachte die in ons ontstaat, wanneer wij trachten met alle dingen gelijktijdig één te zijn.

De krachten van de stof zelf (3 in getal) zult ge nooit in hun volledige betekenis kennen. De 3 krachten van de geest onttrekken zich zelfs aan het redelijk kenvermogen. Maar het Niemandland, waarin beide elkander ontmoeten, kunt gij kennen. En dit is de vorm van uw beleven, uw denken, uw meditatie. Onthoudt nu, zo ge wilt, de volgende vereenvoudigde stellingen, die wij bij scholing op aarde plachten te gebruiken.

1. Er is geen scheiding tussen het leven van stof en geest, maar de beleving ontstaat uit de ontmoeting van beide gebieden. De beleving n de gedachte behoren in feite noch tot de geest noch tot de stof.
2. Het denken, zoals het in de mens leeft, is de kracht, waarmee hij zijn stoffelijk zowel als zijn geestelijk wezen de gelegenheid tot uiting maar ook tot ontwikkeling geeft.

Waar het denken zelf de harmonische factor in het "ik" vergroot, zal een grotere waarheid ontstaan. Naarmate de 6 genoemde waarden hun eigen aspect juister kunnen uiten in de mens, zal deze mens in zijn denken een zuiverder beeld krijgen; een beeld dat nimmer is zijn werkelijk "ik" of zijn verlost "ik", maar dat zijn huidige mogelijkheid, zijn ontwikkeling blijft.

3. Mediteren is geen noodzaak, maar het vloeit voort uit het menselijk denken zelf. Elke overpeinzing - ook van stoffelijke waarden en belangen - krijgt, zolang zij vrij staat van nieuwe indrukken van buitenaf, dezelfde waarden als een meditatie; en wat daaruit voortvloeit is even waardevol voor de zelfkennis. Dan verzoek ik u, vrienden, mij te vergeven, als ik enkele punten niet nader uitwerk, maar ze u alleen geef als een aanvulling van alles wat voor u belangrijk kan zijn.
 - a. Ik ben een deel van eeuwigheid. Ik ga door de tijd; de tijd verandert, niet ik.
 - b. Mijn banden met de wereld rond mij wijzigen zich met het vergaan van de tijd. Maar een juiste instelling van mijn wezen kan de juiste harmonie met die wereld voortdurend in stand houden.
 - c. Al mijn overwegingen en gedachten, mijn angsten en verlangens, mijn bidden en mijn verwensingen vormen tezamen het hiaat in het leven, dat ik in feite ben. Alles rond mij kan ik volgens mijn stoffelijk besef redelijk erkennen, mijzelf niet. Door uit te gaan van de wereld en zo tot mijzelf te gaan, zal ik althans de begrenzing van mijn wezen leren kennen. In mijzelf vind ik de harmonische band met de wereld op een bepaald ogenblik uitgedrukt in een daad, in een meditatie, in een gedachte. Deze banden nu - ongeacht het feit dat zij van dag tot dag kunnen wisselen - zijn de uitdrukking van mijn wezen. Ken ik de grenzen plus de banden, die daarin bestaan, dan erken ik de hoofdzaken van mijn wezen in geest zowel als in stof.
 - d. Elk wezen, dat op aarde leeft, is verbonden met de levenskracht. De levenskracht wordt verbruikt door het leven, maar zij kan ook door het leven zelf worden voortgebracht. Zolang ik de juiste vorm van harmonie met mijn omgeving ken, zal mij kracht toe vloeien, terwijl ik kracht verbruik. Voel ik mij afgemat na een meditatie of na een aantal handelingen, waardoor onvrede in het "ik" ontstaat, zo kan worden geconcludeerd dat deze handelingen niet aan het ware "ik" hebben beantwoord. Waar opgewektheid, geluk, voldoening en daarbij een gevoel van vitaliteit ontstaat, kan ik zeggen dat met de stoffelijke factoren een volledige harmonie bestond. Het is goed te overwegen in welke omgeving men het meest harmonisch leeft, met welke mensen men de sterkste harmonische banden ervaart, met welke bloemen en dieren men zich verwant kan voelen, want deze verwantschappen geven aan welke delen van de levende kracht het "ik" voeden en daarmee ook wat de mens in zijn stoffelijke vorm in wezen is. Indien mij tijd overblijft, zou ik dit zo dadelijk willen verduidelijken.
 - e. De geest van de mens is weliswaar vrij om uit te gaan, maar in haar vrijheid tot stijgen en tot onderzoeken wordt zij belemmerd door haar ontkenning van mogelijkheden of door het aannemen van zekerheden omtrent een andere wereld in een geestelijk bestaan. Hoe minder gevormd uw voorstellingen van de geestelijke wereld zijn en hoe meer gij tracht de gevoelens, die ook nu in u kunnen bestaan, te zien als een deel van de geestelijke wereld of een voortzetting daarvan in de stof, hoe zuiverder gij geestelijk kunt ervaren en erkennen. En dan zal het eigen denken zowel als het beleven tot zelfs de kracht toe, gezamenlijk bevestigen; zo ben ik.

Hier mag ik mijn verduidelijking misschien tussen voegen. Wanneer gij u in het bijzonder voelt aangetrokken tot een bepaalde kleur, dan betekent dit dat uw wezen voor die kleur gevoelig is. Maar die kleur is niet slechts een weerkaatste trilling, zij is ook een aanduiding van krachten die bestaan, zelfs op geestelijke gebieden, omdat elke trilling zijn harmonische medetrillingen heeft in andere gebieden.

Wanneer ge dus b.v. wel houdt van honden maar niet van katten, dan wil dat iets zeggen omtrent uw wezen. Want dieren zijn de uitdrukking van een bepaalde ontwikkeling. Hun groepsgeest drukt een bepaalde invloed uit. Kunt ge met beide omgaan en ook nog met paarden en misschien zelfs nog met slangen, dan is uw leven dus meeromvattend, uw wezen staat dicht bij de natuur. Uw voorkeur van smaak, zo vreemd als het klinkt, zal – ofschoon ze zich vaak wijzigt - op dat ogenblik lichamenlijk maar ook geestelijke behoeften aangeven.

Wanneer ge gedurende een bepaalde periode veel houdt van b.v. rood vlees, dan betekent dit dat ge in die periode sterk het dierlijk element in uzelf zoekt of u daarmee verwant voelt. Voelt ge u aangetrokken tot vruchten, die de glans en de gloed van de zon in zich dragen, die het zoetzure hebben van een abrikoos, een perzik, een druif, dan kunt ge daaruit opmaken, dat uw verwantschap met de zonnekraft groot is. Zoekt ge daarentegen blekere vruchten, wier rinsheid (?) niet meer wordt onderstreept door het zoet van suiker, dan staat gij hoofdzakelijk in verband met een maaninvloed, zoals men zegt. Gij zijt dus niet aan de zon gebonden maar aan een mystieker element.

Deze aanduidingen zijn voorbeelden en onvolledig. Maar ik wilde u duidelijk maken, dat elke levensgewoonte haar zin heeft, vooral de gewoonte die niet slechts berust op een sleur, op een regelmatige herhaling zonder meer, maar die aan een behoefte tegemoet komt. Men meent vaak, dat de yogin alleen maar hoeft te mediteren en lichaamsoefeningen te doen. Maar in de werkelijke scholen wordt hem bovenal geleerd te denken; en wel om dit denken zo te richten, dat hij zichzelf beter omschrijft, niet kent. Het kennen van het "ik" is zeer moeilijk, het omschrijven van het "ik" is bereikbaar. Daardoor wordt het hem mogelijk voor zich de juiste krachten aan te trekken, de juiste banden met de medemensen te erkennen en de juiste verwantschap met landschappen, met bergen, met dieren. Hij kiest dus datgene, wat volgens zijn stoffelijk en geestelijk weten voor hem het meest juiste is. Want slechts de mens, die leert om de juiste plaats in te nemen in de wereld, zonder daarbij zich te beklagen of zich te beroemen op hetgeen hij presteert, maar dit ziende als een levensvervulling, als een deel van het "ik", leeft waarlijk harmonisch. En wie waarlijk harmonisch leeft, moge dan misschien niet het "ik" in al zijn eigenschappen kunnen definiëren, maar hij leeft dit "ik", zoals het in de kosmos, in de Oneindigheid bestaat. Want de mens is een deel van een kracht, die door de tijd reist.

Hetzelfde geldt voor noodlot en voorbeschikking. Ze maken soms deel uit van uw lot, omdat ge zelf deze krachten aanvaardt. Maar ze zijn niet onontkoombaar. Uw band met verleden en met toekomst, in het heden aangeduid, is een band, die afhangt van uw besef van het verleden, zoals dat geestelijk of stoffelijk bestaat. Hier zult ge misschien aarzelen om dit als een juiste lering te beschouwen. Maar laat mij u dan dit zeggen:

Al wat gij uiterlijk zijt, is te vervangen. Terwijl gij uzelf blijft, kunnen wij heel uw wezen veranderen, maar het "ik" zelf, de verhouding geest stof, is niet te wijzigen. De kern van uw bewustzijn kan veranderen maar nimmer de grondwaarde, waaruit het voortkomt. Zo leren wij onze leerlingen, dat het niet goed is om één vast geloof te kennen. Want, zo zeggen wij hun; gij verandert immers zelve steeds naarmate de tijd verdergaat. Dan moeten ook uw denken en uw wezen verdergaan; dan moet uw geloof zich kunnen veranderen, uw denken moet zo kunnen leven en stromen als de tijd zelf en daarbij in die tijd uitdrukking geven aan de kern van de drie geestelijke voertuigen, die voor de stofmens gefixeerd zijn plus de werking van de drie in de stof werkende voertuigen, die t.o.v. elkaar en in zichzelf aan tijd en dus aan verandering onderhevig zijn.

Zelfkennis, mijne vrienden, vergt ook het erkennen der dingen. Wanneer iemand tot ons komt en zegt; "Ik heb alle wereld afgezworen," dan zeggen wij: "Dwaas, ga terug naar uw wereld." Want gij kunt niet uzelf afzweren of verwerpen. Maar ge kunt wél, indien gij de wereld kent en aanvaardt, meester zijn over datgene, wat gij in die wereld wilt zijn. Het is niet goed terug te keren tot de eenzaamheid van een kluizenaar, wanneer men de wereld niet kan aanvaarden en verdragen. En het is niet goed alleen te vluchten in de drukte van een overbevolkt land, wanneer ge niet in uzelf de eenzaamheid kunt dragen. Geluid kan een zegen zijn, wanneer ge in staat zijt de stilte te verdragen. En wanneer gij de stilte kunt verdragen, wordt het geluid iets, dat spreekt, omdat het dan een antwoord kan zijn op uw eigen wezen.

Uit alles rond u wordt steeds weergegeven wát gij zijt, wát gij kunt. Sluit daarom nimmer een deel van uw wezen af. Zeg niet: Deze zijn de duistere geheimen van mijn ziel, waarover ik niemand zal spreken en die ik voor mijzelf niet wil kennen. Zeg niet: Dit is mijn zondig "ik" en tracht het niet te knevelen en te onderdrukken. Erken wat gij zijt. En erkennend wat gij zijt, zoek naar de kracht, die uw denken regeert. Uit de samenwerking van geest en stof, die uw gedachte vormt en die u mediterend, werkend en zoekend voortdurend scherper omschrijft wat de wereld is en wat ge zelf zijt, uit dit begrip plus de harmonie met de wereld die gij zoekt, zult ge uzelf hervinden.

Ik vrees, dat ik toch onduidelijk ben. Het is echter moeilijk om exacte termen te vinden voor begrippen, die althans voor de westerling niet exact zijn. Wanneer ik moest spreken, zoals vroeger tot mijn leerlingen, ik zou u zeggen: Mensen, zelfkennis is slechts het beseft van wat ge kunt zijn en wat in u leeft voor zover u het beseft. Tracht nimmer de volmaaktheid van zelfkennis te verwerven, indien dit ten koste van uw leven en uw uiting moet gaan, want in het gehele leven is er slechts één ding, dat slecht is: stoffelijke en geestelijke stilstand. Zolang ge nog stoffelijk iets kunt zijn, iets kunt doen, iets kunt beleven, zolang er in uw geest nog krachten werkzaam zijn, is het goed. Maar wie zich in zichzelf terugtrekt, zijn wereld van geest en stof verloochenend, hij kent misschien zijn huidig "ik" beter dan een ander, maar hij vindt de werkelijkheid niet terug.

En zo zou ik tot die leerlingen ongetwijfeld ook steeds weer herhalen: Begrijp wel, dat gij niet alle dingen waarlijk kunt liefhebben. Gij kunt met alle dingen in harmonie zijn; maar harmonie kan ook betekenen: een tegenstelling. Voor de God, waarmee gij harmonisch zijt, moet de demon staan, waarmee ge voor uw eigen gevoel niet harmonisch zijt. Maar slechts als deze beiden werkzaam zijn in u, vormen zij harmonie.

Gij kunt niet harmonisch zijn met het licht en gelijktijdig disharmonisch met het duister. Alle bewustzijn en alle kennis komen voort uit de veelzijdigheid en de veelheid. Niet hij, die wentelt met het rad, geketend aan de ring daarvan maar hij, die de spaken van het rad ziet van uit de kern, vindt harmonie en bewustzijn in de ware zin.

En zo zou ik kunnen doorgaan. Steeds herhalend wat oud is en toch nieuw. Maar ik moet eindigen. Ik heb vele taken op deze wereld en in mijn eigen wereld. Maar uw gast zijnde, zou ik u gaarne een kleine gastgave willen bieden, voor een kort ogenblik misschien.

Weet dan, dat een ieder, die zichzelf zoekt, zichzelf kan verliezen. En weet, dat de werkelijke kracht van uw wezen en uw denken u de wereld scheppen, waarin gij leeft. Niet de werkelijkheid, maar uw denken bepaalt wat ge nu denkt te zijn. Wijzig uw denken, zo ge kunt, in harmonie met uw wezen natuurlijk. Maar wijzig uw denken, als uw wereld u te zwaar belast of u te grote problemen opgeeft en ge zult erkennen, dat alleen de wijziging van het denken al voldoende is om uw wereld tot een bron van vreugde en kracht te maken. Want slechts hij, die de vreugde van de Oneindigheid erkent in de eindigheid, heeft de ware band met zijn "ik" en de ware erkenning van zijn taak in zich.

Ik moet helaas gaan, vrienden, maar ik ben dankbaar een ogenblik tot u te hebben mogen spreken. Moge de krachten van het Licht het u geven om in uw denken mijn woorden te maken tot één band van harmonie meer met de werkelijkheid van uw wezen en de kracht, die er in ligt.

Commentaar

De beschouwingen van onze vriend zijn voor een groot gedeelte Aziatisch. In zijn poging om veel te zeggen in weinig tijd is hij hier en daar, naar ik aanneem, enigszins verwarrend. Ik wil daarom trachten kort nog even de punten te formuleren, die van uit ons standpunt van het grootste belang zijn.

1. Hij heeft gesteld, dat de mens zichzelf niet kan kennen, althans niet volledig kan kennen. Wij zijn ervan overtuigd, dat de doorsneemens echter ook weigert datgene van zichzelf te kennen, wat hij eigenlijk wel van zichzelf zou kunnen kennen. En daarom zou ik graag willen, dat u daaruit niet de conclusie trekt dat het nu mogelijk is om oneerlijk tegenover uzelf te zijn.

2. De gedachtegang, dat het "ik" voor de mens is als een niets in een wereld vol beleving is typisch oosters. Maar zij is in zoverre juist, dat het totaal van het beleven van de mens toch eigenlijk voortkomt uit alles, wat hem van buitenaf bereikt en zijn interpretatie daarvan. De gedachtegang dat alles, waarmee wij harmonie ervaren en sympathie voor hebben, een antwoord vindt in ons eigen wezen en dus ook onze kwaliteit bepaalt, is m.i. wel degelijk aanvaardbaar en geeft vaak een inzicht in de minder redelijke aspecten van het eigen wezen.
3. Dan zou ik willen opmerken, dat al wat is gezegd omtrent Yoga-training niet moet worden gezien als een deel van de Hata-yogatraining. Een deel daarvan behoort tot het Raya-yoga en een ander deel weer tot Karma-yoga. Ik meen daartussen zelfs nog andere aspecten te hebben ontdekt.

Hetgeen werd gezegd is voor u natuurlijk van belang en wij hopen dan ook, dat u er aandacht aan zult schenken. Het betekent niet, dat dit zonder meer de weg is, die ge kunt gaan. Wanneer u deze gastspreker hebt bestudeerd, is het daarom goed dat u nog eens teruggrijpt naar de eerste les over zelfkennis, zoals deze door ons werd gegeven. Wij hopen, dat u dan hieruit een inzicht kunt krijgen omtrent de opvattingen, zoals deze elders in meer esoterisch en minder materialistisch ingestelde scholen bestaat.

BANDEN MET VERLEDEN EN TOEKOMST

Het feit, dat de mens die leeft in zich een geest draagt, welke vele vroegere levens achter zich heeft en in zich reeds een zekere definitie heeft van volgende levens - hetzij op aarde, hetzij in een andere sfeer - bepaalt voor een groot gedeelte de banden, die hij zal erkennen met de wereld rond hem. Zonder nu aan te nemen, dat het karma een onontkoombaar noodlot is of zelfs maar dat er een onontkoombaar noodlot, een fatum, een voorbeschikking bestaat, zullen wij toch moeten toegeven, dat elke mens toch in een zeer grote mate is gepreconditioneerd van uit een geestelijk standpunt.

Deze preconditionering is natuurlijk af te leiden uit de ontwikkeling die men heeft doorgemaakt. Hierbij spelen vreemd genoeg vooral de emotionele werkingen en verhoudingen een zeer grote rol. De feiten van het verleden hebben betrekkelijk weinig te zeggen; het is eerder de emotionele verbondenheid met mensen, met leringen, met omstandigheden, die bepalend zullen zijn voor uw eigen voorkeur in dit leven.

Nu ontdekken wij, dat mensen onder omstandigheden incarneren in groepen. De z.g. "groepsincarnatie" werd reeds eerder besproken, zij het niet in deze cursus. Bij een groepsincarnatie gaat het dus om een gelijk peil van bewustzijn plus een ongeveer gelijktijdige terugkeer naar de wereld. Maar de groepsincarnatie bevat verder ook een zeer sterke continuering van banden, die in het verleden hebben bestaan. Al deze banden zijn dus in zekere mate emotioneel geweest; er is sprake geweest van een gevoelsverbondenheid, een innerlijke verbondenheid met al diegenen, die men weer treft. Deze kan zowel afkeer als sympathie betekenen. En wij vinden daarbij als een zeer eigenaardig en voor de mens soms verbluffend aspect de factoren: genegenheid, bevooroordeeldheid en t.o.v. leringen ook onverwacht scherp inzicht. Het zal u duidelijk zijn dat alles, wat in het verleden aan lering, aan inwijding e.d. heeft bestaan, in uw eigen tijd is overgeleverd, ofschoon voortdurend gewijzigd.

Wanneer u in contact komt met een godsdienst of een leerstelling, waarvan een gedeelte vroeger voor u het leven, het beleven van goden b.v. uw eigen band met het Al is geweest, dan zult u zich die banden zeer snel herinneren. Er ontstaat een beeld. U kunt daarvan zeer veel accepteren en u zult ongetwijfeld de oorspronkelijke leer, zoals u die nu op aarde vindt, trachten te hervormen of aan te passen aan hetgeen van vroeger in u voort bestaat.

Wanneer we dus mensen ontmoeten, waarmee die geestelijke band bestaat, dan krijgen we dus ongeveer hetzelfde aspect. De mens ziet een ander en er is sprake van een plotselinge sympathie, een plotselinge genegenheid, die niets te maken heeft met de chemische reacties in het lichaam, die men hartstocht of liefde pleegt te noemen, toch is ze aanwezig. Men vraagt zich wel eens af: Is dit een zielsverwantschap of is dit een noodlot, een voorbestemming? En het antwoord moet weer zijn: Neen.

Maar wanneer iemand vroeger voor mij betekenis heeft gehad, dan zal ik die betekenis ergens - want ik ben ook als wezen ten dele tijdloos - erkennen, en die erkenning wordt omgezet in een stoffelijke benadering. Die stoffelijke benadering zal dus in heel veel gevallen een vorm krijgen van b.v. vriendschap. Wij vinden elders de drang naar sexuele gemeenschap. Het wil niet zeggen, dat dit vroeger heeft bestaan. De mens rationaliseert deze dingen, hij probeert ze om te zetten in een voor hem verstaanbare taal. Wanneer je vroeger elkaar hebt ontmoet, dan kan dit zeer goed een band zijn geweest van medestrijders, van vrienden, van ingewijden in een zelfde groepering. Nu echter kun je dat niet terugvinden. Maar je weet dat er een zeer intiem contact is geweest; dat dit intieme contact geestelijk was, daar denk je dan verder niet over na.

De mens gaat dit dan in stoffelijke termen vertalen en hij zegt: "Ik heb een tweelingziel gevonden en daarmee moet ik stoffelijk één worden." Op zichzelf kolder, maar verklaarbaar. En juist het feit, dat dit verklaarbaar is, maakt het noodzakelijk om nog een stap verder te gaan.

Ik kan dus in dit leven bepaalde banden leggen - stoffelijk of anderszins - die ook in de toekomst invloed hebben; en dan wordt daarmee niet een karma of een noodlot voor de toekomst bepaalde maar a.h.w. een mogelijkheid geschapen. Wanneer wij deze totale reeks ontwikkelingen zouden willen bezien van uit het meest redelijke standpunt, dan moeten wij allereerst stellen dat de tijd voor het wezen (het "ik") zelf eigenlijk niet bestaat. Er is alleen een aantal belevingen, maar die belevingen zijn eigenlijk in dat "ik" vastgelegd. Het zijn mogelijkheden, die al dan niet later als ervaring worden gerealiseerd, maar ze zijn er.

Wanneer ik nu in een bepaald leven een contact maak met een mens, dan erkent dit "ik" - ook al is er geen vroegere ontmoeting geweest - dat die mens in een toekomst geestelijk (op een andere wereld of op uw eigen wereld) voor dat "ik" weer belangrijk zal zijn. Men weeft zo zekere banden van sympathie (ik geloof wel, dat dat het juiste woord is), waardoor men eigenlijk het hele leven gaat aanvullen tot de eigen plaats in het heelal (dus buiten de tijd wordt bepaald door degenen, waarmee men harmonisch is). Een ingewikkelde term, maar hoe kan men het eenvoudiger zeggen.

Alles, wat u nu omtrent zelfkennis en omtrent zelfontwikkeling hebt gehoord en zult horen, hangt ten nauwste samen met deze eigenaardige binding buiten de tijd. Want u kunt in uw normaal stoffelijk leven de gebeurtenissen nu wel afschuiven op iets van vroeger, maar het kan even goed zijn, dat het een voorbereiding is voor iets in de toekomst. U kunt zeggen, dat het u slecht gaat, omdat u vroeger slecht bent geweest voor een ander, maar zeker is dat niet. Zeker is alleen, dat op dit ogenblik een disharmonische situatie bestaat. Wanneer u die situatie kunt veranderen, wanneer u die tot een harmonische kunt brengen, dan hebt u daarmee iets bereikt, wat erg belangrijk voor u is: u hebt n.l. een band bevestigd; u hebt weer uw plaats in het Al iets juister gedefinieerd.

De grondstelling, waarmee dit alles is verbonden, is de gedachte dat Gods schepping gelijk staat aan één goddelijke gédachte, en daarmee heeft ieder van ons - geest of stof - dus wel degelijk een eigen taak. Hij is in zichzelf niet volmaakt, maar hij moet een bepaalde plaats in die gedachte vervullen en wel volledig. Die plaats kan alleen op de juiste wijze worden vervuld, wanneer rondom de nodige contrastwerkingen aanwezig zijn, zoals dat in een schilderij kan gebeuren. Wanneer je een bepaald deel een lichte glans wilt geven, dan zullen er een paar donkere toetsen omheen nodig zijn enz.. Dus ik moet de banden met de mensen, die ik heb wel degelijk bezien; niet als iets voor mij alleen, maar als iets, dat voor mij kosmisch bepalend is.

Nu ik dit heb gezegd, geloof ik dat wij er goed aan doen ons even af te vragen, of de mens zijn vroegere incarnatie kan terugvinden? Ja, ondanks alles, wat u daaromtrent is gezegd, is er ergens de mogelijkheid om een incarnatie terug te vinden. In de geest is deze mogelijkheid zeer groot. Symbolisch spreekt men wel van "de rust onder de boom der herinnering", nadat men het Zomerland verlaat. In feite betekent het alleen, dat er een ogenblik is, waarin het eigen bewustzijn zich het totaal van zijn banden met alle wezens realiseert en daarmee dus ook alle banden met bepaalde stoffelijke perioden en toestanden.

Een mens zal deze dingen altijd dramatiseren en aanpassen aan zijn eigen persoonlijkheid. Maar ook de mens kan in een periode van ontspanning weten, dat hij ergens bij behoort of dat hij iets heeft beleefd. Hij kan de verwantschap erkennen met een bepaald landschap, met een bepaalde denkwijze, met een bepaald volk. Toch is die band niet zo sterk, dat u b.v. met zekerheid kunt zeggen: Ik word aangetrokken door de Indiase architectuur of door de Egyptische architectuur, dus. heb ik daar vroeger geleefd. U kunt alleen stellen: Ik heb vroeger, geleefd onder een invloed of bij een volk - al of niet op deze aarde - waar soortgelijke schoonheidsbegrippen en sfeer bestonden.

De grote moeilijkheid is altijd weer, dat de mens geen vrede vindt met het begrip: ik heb vroeger bestaan. Hij wil weten hoeveel keer hij heeft geleefd, ofschoon dit in het totaal van de bewustwording onbelangrijk is. Want één mensenleven kan soms worden gevolgd door 10 of 12 verschillende fasen van geestelijk bestaan, die elk eigenlijk ook als een leven moeten tellen. Zo kan iemand die, b.v. driemaal op aarde is teruggekeerd, misschien - gezien zijn geestelijke ontwikkeling - eigenlijk meer levens achter de rug hebben dan iemand, die 20 keer is teruggekeerd. Dat begrijpt de mens niet. Hij associeert het altijd met de wereld. Ouderdom (het aantal incarnaties dus) zijn stoffelijk van weinig of geen belang. Zij maken alleen deel uit van de groei van je eigen persoonlijkheid.

U kunt zich soms iets herinneren van wat u bent geweest. Wij kunnen b.v. zeggen: Er zit hier in deze kamer een aantal personen van wie wij kunnen zeggen, dat zij eigenlijk behoren tot de Ptah-groepering, ook wel met de hoofdrichting in die tijd: de Isis-groepering. De plaats is natuurlijk niet helemaal juist. Wij kunnen ook zeggen: Er zijn hier verscheidene mensen, die in een bepaalde tijd elkaar hebben ontmoet en wel - ongeveer van heden af gerekend - 6 tot 8000 jaar geleden. Maar wat zegt dit? Wanneer u elkaar nu ontmoet en u hebt elkaar niets te zeggen, dan is er geen band overgebleven. Die tijd heeft geen zin meer voor u. Daarom moet - en dat moeten wij elke keer met nadruk weer herhalen - nimmer aan het verleden een waarde worden gehecht, die niet in het heden ook bestaat.

De banden, die tussen de mensen vandaag bestaan, zijn van groot belang. Zij kunnen dus ten dele worden verklaard uit banden van vroeger en eventueel de rationalisatie daarvan. Maar wat in het heden bestaat is belangrijk. Dit heden, dat dus ook de toekomstige banden en de vervollediging van je eigen wezen eigenlijk weerspiegelt, is een toekomst, die niet is gefixeerd. Je hebt je toekomst in je; maar ze ligt niet vast, want je kunt er bepaalde fasen van overslaan. Het is dus niet zeker, dat u alleen b.v. in het jaar 2100 weer eens gaat incarneren.

Anderen hier, die hoofdzakelijk uit de Indische beschaving stammen (eigenlijk uit de vroege Krishna-periode), zijn pas ongeveer 3600 jaar geleden met elkaar in contact geweest. Ook daarvan zie ik er hier verscheidene onder. Al deze mensen hebben elkaar ergens ontmoet. Zij hebben een band; maar wat deze band is, kunnen zij niet beseffen. En in de toekomst zult u ongetwijfeld, wanneer er banden bestaan en een voortleven in de stof noodzakelijk is, elkaar wéér ontmoeten. Maar deze ontmoeting is nimmer gebonden, uitdrukkelijk nimmer gebonden dus, aan stoffelijke maatstaven.

Dergelijke contacten kunnen ook worden gelegd door geesten met b.v. de mens. Een groot gedeelte van de sprekers, die in bepaalde groepen bij voorkeur spreken, hebben daar op de één of andere manier banden met de aanwezigen. Niet dat ze zonder dit hun lering niet zouden willen brengen, maar er is een zekere harmonie en aantrekking, waardoor juist zij in staat zijn om de goede invloed te wekken, de juiste kracht te wekken, kortom, op de juiste manier het oude en misschien ook het komende in die mensen tot een weten te maken.

Onthoudt u dus dat werelden en sferen voor contacten geen belemmering vormen; en dat het noodlot of het karma, dat een bepaalde herontmoeting in de toekomst stelt, evengoed kan betekenen: het optreden van een bepaalde persoonlijke beschermer voor een ander, het samenwerken van uit de geest in een bepaalde periode, zowel als een gezamenlijk in de stof leven. Het is erg belangrijk, dat u dit beseft. Want in het heden vormt u de toekomst. In het heden voltooit u wat achter u ligt. Die voltooiing is deel van uw persoon en uw wezen. En als u deze dingen gaat binden aan uw zuiver stoffelijke voorstelling, aan de nu voor u geldende taboes, aan uw godsdienstige opvattingen, dan zult u altijd ergens in een doolhof komen, waar u niet uit komt. Dan gaat u de uitvlucht gebruiken van: ja maar God heeft dit gewild; of: dit is

de wet van karma, daaraan kan ik niet ontkomen. Neen, u bepaalt wat u bent en wat u doet, ook vandaag. U bepaalt a.h.w. zelfs de geestelijke krachten, die u kunt aantrekken door wat u in het verleden bent geweest en door datgene, wat uw werkelijk "ik" reeds nu omtrent de toekomst weet en zegt. Er wordt bij ons heel vaak gesproken over "het innemen van je juiste plaats in het Al". Er wordt gesproken over het beperkte doel, dat de geest nastreeft, over de beperkte taak, die tot voleinding moet worden gebracht. Dat alles ligt in dit begrip opgesloten.

U bent hier op aarde, natuurlijk. Maar u maakt deel uit van een zeer apart facet of deel van de goddelijke schepping. Alle andere facetten van de goddelijke schepping hebben wel betekenis voor u, maar alleen van uit het Goddelijke en niet van uit uw leven. Dit uit te leggen als een voorbestemming lijkt mij wel een beetje ver gaan, omdat de vrijheid die u behoudt zo onnoemelijk groot is. Maar ons doel, onze bestemming, de realisatie die in ons moet bestaan, dient - onverschillig op welk vlak - de uitdrukking te zijn van wat wij erkennen uit het verleden én uit de toekomst. Om u te herinneren aan een bekende formulering:

"De tijd is de droom, die wij dromen, terwijl wij leven in het eeuwigdurend nu."

Hier wordt dus al een aardig beeld gegeven omtrent karma en alles wat er mee samenhangt.

Is er echter voor ons, wanneer wij op aarde leven of in de geest zijn, misschien toch ergens een regel, die wij kunnen gebruiken? Ik geloof, dat er geen absolute regel of wet bestaat. Maar je kunt dus een gemiddelde nemen, iets waaraan bijna iedereen beantwoordt. En dan is, vreemd genoeg, de menselijke rationalisatie en alles wat erbij komt eigenlijk van geen belang. Die regel zou je het best als volgt kunnen formuleren:

1. Daar, waar een innerlijke band bestaat, mag ik deze niet ontkennen. In de erkenning van deze band erken ik n.l. mijn eigen bestemming en de bindingen, die ik heb met de eeuwigheid. Maar de erkenning dient in overeenstemming met mijn eigen wezen en het wezen van de anderen te geschieden.
2. Mijn voorkeuren, voor zover die door een vroegere vorming worden bepaald of door een erkennen van een nog niet in het bewustzijn levende toekomstige mogelijkheid, dienen ook op aarde concreet te worden beleefd. Wij mogen niet vooruit lopen op de tijd door te zeggen, dat wij morgen iets zullen doen; en wij kunnen ook niet zeggen, dat het gisteren is geweest. Alles is vandaag en daarbij hebben uiterlijke omstandigheden, uiterlijke waarden niets te zeggen. Wanneer er een band bestaat tussen u en anderen, dan zult u die moeten bevestigen, onverschillig hoe. Onthoudt u verder, dat in het leven van elke mens een aantal perioden optreden, die enigszins corresponderen met zijn vroegere levens, die hij heeft doorgemaakt. Laat ons zeggen, dat tot ongeveer het dertigste jaar de primitieve incarnaties van de mens overheersen. In de volgende periode wordt hoofdzakelijk de theoretische ontwikkeling van de mens bevestigd en daarna pas - vreemd genoeg - de gevoelsbanden; dus de niet meer redelijk uit te leggen bestaande banden. Dit is begrijpelijk, omdat de mens in zijn leven wordt bestuurd a.h.w. door de noodzaken van het bestaan. Tot je dertigste jaar probeer je een vorm te vinden. Je vormt jezelf. In het "ik" en in de strevingen van het "ik", zoals die op aarde bestaan, zal dus bij voorkeur een meeklinken van de meer primitieve incarnaties voorkomen; de tijd, waarin de ziel zelf ook haar vorming zocht en de geest langzaam maar zeker naar het persoonlijk besef groeide.

Daarna krijgen wij de tijd van de theorie. Ook dit is logisch. Want wanneer eenmaal een vorm is ontstaan, dan moet ik met die vorm experimenteren; maar ik moet haar ook verklaren. In deze tijd van het leven (die voor de meeste mensen ligt tussen de 30 tot 45 à 50 jaren, voor sommigen iets ouder) zullen wij dus zien dat de mens vooral teruggrijpt naar theorieën. In deze tijd komt b.v. de verwantschap met bepaalde godsdienstige en filosofische ontwikkelingen en inwijdingen zéér sterk op de voorgrond, voor zover deze in de vroegere incarnaties een redelijk element hadden; die dus uit een begrip groeiden en niet slechts uit een aanvaarden.

Daarna echter heeft de mens een peil bereikt, waarbij hij voor zichzelf weet, dat hij eigenlijk een beetje afzakt. Hij kan zich ten hoogste nog handhaven; hij is echter wel gevormd. In deze tijd heeft hij a.h.w. tijd voor denken, voor voelen en ervaren. Laat hij zich hierbij beheersen

door zijn opinies over de wereld - iets, dat heel vaak voorkomt - dan bereikt hij natuurlijk weinig. Maar gaat hij op het gevoel af, dat in hem leeft en laat hij dat sentiment meespreken, dan zullen juist de intense belevingen van een inwijding, die niet konden worden uitgedrukt in een verstandelijk begrip, omdat er voor de mens geen woorden of beelden te vinden zijn, in dat wezen spreken; en dan zoekt men in de wereld iets, dat daaraan beantwoordt. Op deze manier zal dus een band met andere mensen heel vaak juist op latere leeftijd intens gaan spreken. Die band is dan ook niet meer zo gebonden aan de zuiver stoffelijke eenheid alleen, maar men voelt daarachter iets dat verder gaat; het oude herleeft.

De toekomst klinkt ook in het laatste deel van het leven het sterkst mee. En dat betekent dus, dat er mensen zijn, die vroeger van de wereld heengaan en welke die laatste periode niet eens in de stof doormaken. Zij vinden haar dan ongetwijfeld in de geest terug. Maar zou je dus op aarde leven en de leeftijd hebben bereikt van 45 tot 50 jaar of ouder, dan is het ook wel zeker dat de toekomst gaat meespreken. Die toekomst wordt dan beheerst door het stoffelijk aspect: de scheiding van het leven. De belangstelling voor de dood wordt sterker naarmate je ouder wordt (misschien heel vreemd, maar het is zo) en gelijktijdig ook de belangstelling voor het andere leven.

Nu is dit andere leven heel vaak in de gedachten van de mensen het directe voortbestaan: "Hoe zal het zijn, wanneer ik dood ben?" Maar in werkelijkheid voelen ze b.v. aan dat ze in de toekomst behoefte zullen hebben aan een begrip voor een bepaalde leefwijze. Ze voelen aan dat reeds nu, in dit leven, banden zijn gelegd, die later zullen worden gekristalliseerd in stoffelijke contacten, deelname aan nieuwe theorieën, geestelijke werkzaamheden, inwijding enz.. En onbewust gaat de mens in dit laatste deel van zijn leven dus ook die toekomst mee verwerken.

Wanneer een mens dus een aantal incarnaties heeft gekend en een verdere ontwikkeling zelfs in de stof nog verwacht in die laatste levensperiode, nu een harmonie vindt tussen zijn eigen behoeften, zijn eigen gevoelens en de vreemde verwachtingen en sympathieën, die voor een gedeelte met een hemel en een hiernamaals worden verknoopt en dit in zichzelf tot een geheel kan maken, dat hij - al is het maar als geloof - intens beleeft, dan heeft deze mens reeds tijdens zijn stoffelijk bestaan een band gelegd met morgen. Hij heeft daarbij ook een grotere mogelijkheid tot het nemen van beslissingen gekregen en zijn vrijheid van streven zal in de toekomst - zelfs in de sferen - aanmerkelijk groter zijn dan voordien. De bestemmingen, het noodlot slaat natuurlijk toch toe.

Wanneer u op het ogenblik de wereld beziet, dan kunt u er wel op rekenen, dat de komende maanden - gezien de gevoelens, die de laatste tijd weer ontketend zijn - ook meer stoffelijke omstandigheden (dus rampen) zullen vertonen; dat er op de beurs na een kleine koersstijging weer een sterke koersdaling komt; dat er economische moeilijkheden komen in menig systeem; en dit alles tezamen bepaalt dus zeer wel hoe men verder leeft. Je kunt dat niet allemaal beheersen, maar je kunt het wel verwerken.

Een mens, die in deze dagen een harmonie heeft met het verleden en met de toekomst, die staat a.h.w. vast. De invloeden rond hem gaan langs hem heen als de stroom van de rivier langs de pijler van een brug. Hij blijft zichzelf. En dit "jezelf blijven" is het belangrijkste, dat je kunt bereiken. "Jezelf blijven" aan de hand van de ontwikkelingen in het verleden en de aangevoelde ontwikkelingen van de toekomst betekent eigenlijk je plaats buiten de tijd sneller, nauwkeuriger en juist bereiken.

Ik hoop, dat deze punten als nadere toelichting op de kwestie van incarnatie enz. dus dienstig zullen zijn. Ik zou echter onvolledig zijn, als ik niet iets anders daarbij naar voren breng.

U weet allen, dat vooral de eerste lagere incarnaties van een geest worden bepaald door een z.g. groeps- of geleidegeest of zelfs door een kosmische Heerser. Daarom bestaat er een zekere band met een Heerser of een groepsgeest. Wanneer deze band een harmonische is, blijft zij het gehele verdere bestaan gehandhaafd. Een geest dus, die leeft in een willekeurig dier of in een plant en met die groepsgeest een intense binding heeft gehad, zal in de toekomst in alle levensfasen die band behouden; die blijft geestelijk bestaan.

Wanneer je een binding hebt gekregen (dat kan dus in een menselijke fase zijn maar ook in een geestelijk bestaan met een Heer van Licht, van Kracht of van Wijsheid), dan is die band - mits eenmaal een sterke harmonie is ontstaan - voor u blijvend. En dat betekent dat het noodlot, het karma, zoals men het noemt, ook nog vele hoge geestelijke factoren in zich bergt. Soms zijn deze geestelijke factoren zo hoog, dat de mens geneigd is te zeggen: Dat is een directe band met God. Want wanneer je in het verleden een bepaalde inwijding hebt doorgemaakt - stoffelijk of geestelijk - dan is het heel goed mogelijk, dat je dus met één van de grootste lichtende engelen, de grootste lichtende krachten, die de kosmos beheersen, in aanraking bent gekomen.

De mens weet dit meestal niet. Ten hoogste voelt hij in zich een neiging om een beroep te doen op die kracht of op iets, dat daarmee overeenkomt. Het is jammer, dat men daarover eigenlijk zo weinig nadenkt. Want wanneer er een harmonie bestaat, wanneer er een band bestaat uit een karma, een noodlot, een vorming, een wordingsgang, dan zal deze band - indien u zich daarop afstemt - aan u hernieuwd de leiding kunnen geven, die in het verleden is geweest. Geen begrip van de persoonlijke Meester; ten hoogste een verwantschap met een hogere geest, maar geen Meester. Maar een hogere geest, die - als je daarmee harmonisch bent - in je eigen wezen bepaalde factoren losmaakt; die je dus in het heden, in je eigen tijd helpt om je persoonlijke beperkingen enigszins te overwinnen; die je helpt het juiste licht te werpen op de wereld om je heen en daardoor het je mogelijk maakt om je eigen taak en je wezen, voor zover het binnen deze tijd is uit te drukken, inderdaad perfect tot uiting te brengen.

Denk niet, dat dit een sprookje is. Het is een directe achtergrond van alles, wat de mens maar reïncarnatie, noodlot enz. zal noemen. U bent niet alleen maar gebonden aan sommige mensen of aan geesten, die nog bijna menselijk zijn. U bent gebonden aan wat je zou kunnen noemen: Engelen, Aartsengelen, Tronen; Heerschappijen. Want dezen zijn allen deel van uw ontwikkeling en zij bepalen mede de plaats, die u ten slotte buiten de tijd in de goddelijke Gedachte zelf zult innemen. Zij zijn uw omgeving.

En nu zegt een heel bekende spreuk (het gaat overigens over dieren. Ik hoop, dat u de vergelijking niet pijnlijk vindt), dat degene, die zich het best aan zijn werkelijke omgeving aanpast, de beste kansen heeft te overleven.

Wij zouden kunnen zeggen: De mens, die zich het best aanpast aan het in hem bestaande geestelijke milieu (de geestelijke kracht plus de in hem bestaande stoffelijke en geestelijke harmonieën en banden uit het verleden en - voor zover ze gevoeld worden - van de toekomst), leidt het meest juiste leven en geniet daardoor de grootste geestelijke ontwikkelingsmogelijkheid: En deze is dus toch weer gelijk aan de kans om intenser bewust te leven gedurende langere tijd.

Er zijn met dit aspect natuurlijk nog heel veel meer details verknoopt. Het lijkt mij echter beter met deze lering te volstaan. Wanneer de gelegenheid zich voordoet, zullen wij later - b.v. wanneer inwijdingen ter sprake komen - op sommige van deze punten nog eens nader ingaan.

DERDE LES - MENSELIJKE PSYCHE EN SFEREN

Er bestaat een verband tussen de mens en een groot aantal sferen. Dit verband kan over het algemeen astrologisch worden gelegd aan de hand van de verschillende planeten. Wij kunnen echter - naar ik meen - verstandiger uitgaan van de verschillende bewustzijnsvormen, die in de mens bestaan.

Hij heeft allereerst natuurlijk zijn stoffelijk, redelijk bewustzijn. Daarnaast heeft hij verschillende vlakken van emotioneel beleven en vervolgens kent hij een inspiratief vlak, dat bij de meeste mensen slechts zelden tot uiting komt. Al deze vlakken kunnen worden gezien als in verband staande met bepaalde sferen. Nu ligt het voor de doorsnee-mens als volgt:

Ten eerste is hij natuurlijk zuiver materieel gebonden.

Ten tweede heeft hij in de rede (voor zover deze abstract denkend of ideologisch denkend is) meestal een contact met het astrale gebied, met de levenswereld.

Dan vinden wij in deze mens een emotioneel denken, dat vreemd genoeg onmiddellijk met het mentaal gebied is verbonden. Hieruit krijgt hij voor zijn bewustzijn één groot aantal impulsen, die echter niet meer een redelijk of een normaal denken zijn, maar met gebruikmaking van het redelijk denken sprongsgewijs progressie mogelijk maakt in het benaderen van zekere problemen, vooral persoonlijke problemen.

Daarnaast vinden wij dan een tweede emotioneel vlak, dat niet zo gemakkelijk is te omschrijven. Hier is de mens n.l. gebonden aan een hogere waarde. Hij gaat hier werkelijk al contacten krijgen met de lichtwerelden; maar in dit contact bereikt hij slechts de gevoelens. Hier wordt a.h.w. de toon aangegeven, waarop hij met zijn stoffelijk voertuig én met de rede werkt. Hier wordt dus eerder een tendens bepaald dan een invloed gegeven. De progressie, gemaakt in deze sfeer komt dan ook zelden of nooit tot uitdrukking in de directe ontwikkeling van een denkbeeld, in de directe inspiratie. Het komt eerder tot uiting in de wijze waarop; het is a.h.w. de toon, waarop men spreekt, de wijze waarop men leeft, die hierdoor weer wordt bepaald.

Hierboven vinden wij een volgend vlak, dat eveneens emotioneel wordt genoemd. Dit emotionele vlak is eigenaardig genoeg direct verknoopt met vele stoffelijke emoties. Alles, wat hier bewust wordt ervaren als een geestelijk denkbeeld, wordt naar de aarde geprojecteerd, maar wordt daar tot instinct. Het is niet meer een beredeneerd iets, het heeft niets meer met abstracties te maken, het is een directe behoefte. Deze behoefte openbaart de inhoud en de werking van het geestelijk voertuig.

Daarboven ligt dan voor velen - maar niet meer voor allen - nog een vlak, waarin het goddelijk Licht of de goddelijke Waarheid is vervat.

Alles wat hieruit voortkomt is inspiratief, er worden plotselinge associaties geboren, die echter niets meer te maken hebben met enige progressie van denkbeelden of van bewustwording. Het zijn eenvoudig beelden - woorden of begrippen dus, die men heel vaak niet kan thuisbrengen - en deze inwerking kan de mens helpen om zich in het leven juist te oriënteren. Er wordt voor de mens a.h.w. een verschil gemaakt tussen goed en kwaad. Met het z.g. stoffelijke geweten heeft dit verder niets te maken.

Nu zult u moeten begrijpen dat wij - als wij willen streven in de richting van de esoterie, van de magie, van de bereiking, van onze bewustwording - rekening zullen moeten houden met deze verschillende factoren in het wezen. En om dit dus op de juiste wijze te kunnen doen moeten wij allereerst beseffen wat de sferen zelf betekenen. Wij kunnen zeggen, dat alle vormkennende sferen op enigerlei wijze samenhangen met uw eigen wereld. Het zijn andere uitingen, andere vormen, maar er gelden ongeveer gelijke wetten en denkbeelden. Kan in een sfeer de vorm meer vervagen en sneller overgaan in een andere sfeer dan in een stoffelijke

wereld, dan betekent dit nog niet dat uw reactie een totaal andere is. U zou kunnen zeggen: In alle vormkennende sferen zal het eigen wezen of de voertuigen van dat wezen, die daarin bewust zijn, menselijk reageren.

Krijgen wij te maken met wereld van zuiver licht, dan valt het menselijke in het denken weg en daarmee ook alle beperkingen en vooroordelen, die in een vormwereld nu eermaal blijken te bestaan. De scheidingen of grenzen, zoals die in een vormwereld voorkomen, zijn hier eveneens niet aanwezig. Het gevolg is een grotere ruimheid en een grotere scherpte van denken met een steeds juistere conceptie a.h.w. van eigen doel. Hierdoor zul je dus in een dergelijke sfeer kosmisch kunnen denken. Dat kun je op aarde niet; je kunt het hoogstens proberen te benaderen.

Komen wij in de daarboven liggende werelden of sferen, dan mag worden gezegd, dat zij vreemd zijn aan wat de mens de werkelijkheid noemt. Zij behoren tot een goddelijke werelds die volledig concreet is maar gelijktijdig volkomen evenwichtig. Er is geen beweging, er is geen tijd; er is geen ruimte. Er is alleen maar Het Zijn. En voor het ervaren van het perfecte wordt dus een aanpassing gezocht. Is men zich - wat ook voorkomt - in nog hogere voertuigen bewust dan zal men de juiste verhoudingen, die het geheel van het "ik" uitmaken, in die hogere sferen nog veel, scherper moeten ervaren.

Nu ik deze sferen, althans voor dit doel heb gekenschetst, moet ik teruggaan tot de menselijke psyche zelf. En dan kom ik tot een aantal conclusies, die ik u achtereenvolgens wil voorleggen.

1. De doorsnee-mens leeft niet volgens zijn werkelijk wezen maar volgens een illusoir beeld, dat hij zich van dat wezen heeft gemaakt. Slechts door zich aan de illusie vast te klampen kan hij de werkelijkheid verdragen.
2. De doorsnee-mens is zich ervan bewust, dat die waan bestaat. Hij weet wel degelijk, dat veel van wat men hem voorzet niet echt is. Hij voelt heus het verschil wel aan tussen een werkelijke mededeling en iets, dat propaganda is. Tussen werkelijk enthousiasme en een opgeschroefd enthousiasme. Tussen een zuiver natuurproduct en de imitatie ervan. Maar hij kan dit onderscheid zelf niet meer aanvaarden, en dat zijn ogen wereld te veel schijnwaarden bevat. De doorsnee-mens is vervreemd van de directe werkelijkheid, van het leven.
3. Wanneer wij beginnen met geestelijk streven en esoterisch denken, zoeken wij ergens buiten deze strijd van werkelijkheid en illusie, waarin een mens leeft, te komen tot een nieuw beeld, dat voor het "ik" wel aanvaardbaar is en volgens het "ik" waar. Zolang een dergelijk beeld wordt opgebouwd aan de hand van illusoire beelden, die men in de wereld nu eenmaal aanvaardt, zal dit beeld van nul en generlei waarde zijn. Het resultaat is, dat religieuze spanningen kunnen optreden; dat men zich teleurgesteld kan voelen in de geest, in geestelijke gaven en krachten en in vele gevallen in opstand komt.
4. Een ander punt dat ons opvalt, is de neiging van de mens om de verantwoordelijkheid van zich af te schuiven. U moet begrijpen, dat de verantwoordelijkheid voor de mens niet altijd een echte is. Er zijn heel veel dingen, waarvoor men zich persoonlijk verantwoordelijk acht, terwijl men in feite daarvoor geen verantwoordelijkheid kan dragen. Men meent verantwoordelijk te zijn, maar men wil deze verantwoordelijkheid niet dragen. De poging om deze te ontgaan en b.v. door opdracht, bevel of op instigatie van anderen de persoonlijke aansprakelijkheid van zich af te wentelen is dan ook zeer groot. Dit lukt natuurlijk nooit volledig; want men kan wel zeggen, dat een ander aansprakelijk is, maar men kan niet zelf ervan overtuigd zijn. Ook hierdoor ontstaat strijd in eigen wezen; en deze strijd voert dan weer tot een verdere vervalsing van de realiteit waarin men leeft.

Wij moeten nu de menselijke psyche ontleden. En dus begin ik allereerst te stellen, dat juist het redelijk vlak, dat zeer sterk verwant is aan het astrale en de gevoelswerelden (de gevoelsvlakken in de mens, die dus verbonden zijn met vormkennende werelden) aanleiding geeft tot deze vervalsing en tevens tot de behoefte om zichzelf anders te zien dan men is. Wij ontdekken, dat de doorsnee-mens b.v. ontzettend graag argumenteert over dingen, die hij zelf

niet in praktijk kan brengen of probeert dingen in praktijk te brengen, die boven zijn macht en buiten zijn vermogen liggen, terwijl hij gelijktijdig van anderen eist dat zij daarom zijn eigen fouten dulden. Dit is natuurlijk niet aanvaardbaar en zolang wij dit niet in onszelf erkennen, zal onze bewustwording voortdurend worden geschaad door de spanning, die wij tussen ons en onze omgeving wekken. Misverstand, onbegrip, een poging om anderen de erkenning van eigen wezen of eigen denken af te dwingen en de strijd om eigen superioriteit te bewijzen komen hieruit voort. Nu zijn - zoals u weet - vooral de lagere sferen en de astrale wereld zeer sterk gevoelig voor het menselijk denken en voor alle gedachtevorming, die ook van uit geestelijke sferen daarin kunnen worden geopenbaard. Het gevoel van onwerkelijkheid, het leven in een illusoire wereld, dat bij menige mens voorkomt, maakt hem tot een direct slachtoffer daarvan. Hij is n.l. geneigd astrale waarden als even grote realiteit te beschouwen als de waarden van zijn eigen wereld, die immers - zo voelt hij onbewust aan - toch ook vervalst zijn. Hierin ligt voor de zelfkennis maar ook voor het gebruik van eigen vermogens en krachten een zeer grote belemmering. Wanneer wij willen uitgaan van het innerlijk wezen van de mens, dan moeten wij in de eerste plaats uitgaan van zijn innerlijke werkelijkheid. Ik heb u al eerder gezegd, de vraag zal steeds weer luiden: Wat wilt u; wat droomt u; wat bent u? Zolang u op deze vragen geen eerlijk antwoord wilt geven, zolang u voor uzelf steeds weer probeert de waarheid te omzeilen, kunt u voor uw eigen idee een goed mens zijn, maar dan zal uw prestatievermogen klein worden. Hier ligt dan ook voor u allen een zeer belangrijk punt. Wij kunnen niet direct van u eisen of verlangen, dat u uitmaakt wat voor u illusoir is, wat de illusies zijn, waarin u leeft en wat de werkelijkheid is. Maar u kunt wel beginnen de werkelijkheid te erkennen die rond u bestaat. Probeer niet anderen uw idee op te dringen; anderen a.h.w. in te passen in het kader van uw illusies. Probeer niet anderen te dwingen tot een erkenning van uw wezen, zoals u het zelf zou willen zien, maar accepteer dat deze anderen u ook zien volgens hun denken. Wanneer u dit doet, ontstaat de eerste graad van werkelijkheid en zult u daarmee tevens enigszins ontgroeid zijn aan die gedachte-invloeden, die uit het astrale optreden.

U zult dan nog niet ontgroeid zijn aan de emotionele werkingen in uzelf, die uit de vormkende werelden stammen, maar u kunt ervan verzekerd zijn, dat u dan ook uw emoties beter en juist gaat zien. U gaat afstand doen van - laten we zeggen - de vervalste wereld. En u gaat uw emoties nu niet meer uitdrukken binnen een bepaald raam van gebruiken, van opvoeding, van gedachte-invloeden, maar binnen het raam van een erkende werkelijkheid. Niets is belangrijker voor een mens dan dat hij leert te handelen en te reageren in de werkelijkheid. Want alle krachten, die in de sferen bestaan, alle mogelijkheden om contact te krijgen met de geest, om een inwijding te verkrijgen, om steun te krijgen, om deel te nemen aan een of ander lichtend werk, om een goddelijke taak waarlijk te beseffen en te vervullen zijn afhankelijk van de erkenning van de werkelijkheid, waarin men leeft.

Zolang u denkt, dat u kunt betalen met ideeën, bent u een valsemunter. U probeert de munt der bewustwording te vervalsen. Maar op het ogenblik, dat u kunt overgaan tot het eerlijke en spontane antwoord, dat is gebaseerd op de beleving van die andere werelden, is de energie van die andere werelden voor u toegankelijk. U zult dus uit die werelden bewustwording verwerven. U zult uit die werelden kracht en inzicht verwerven; en u zult kracht, inzicht, wijsheid, alle mogelijkheden die er dus bestaan, in uw wereld tot uiting kunnen brengen en toepassen, niet op schijntoestanden maar op werkelijk bestaande toestanden en situaties.

Nu heb ik daarmee dus getracht de psychologie eens een beetje anders te beschouwen. En dat kan ik slechts doen, als ik naast de voorgaande uitleggingen ook nog een andere gebruik.

U hebt allen in uw eigen wezen een aantal invloeden, die wij planetair kunnen noemen, maar die wij ook kabbalistisch kunnen uitdrukken. In de praktijk komt het erop neer, dat in elke mens gemiddeld ongeveer 20 invloeden kenbaar zijn. Deze zijn willekeurig gekozen. We onderscheiden dan twee vlakken. Wij zeggen: We hebben 12 horizontale invloeden en 14 verticale. Die getallen moogt u wat mij betreft vergeten. Het is alleen maar het kader (het ruitjessysteem), waarmee men werkt.

Wanneer nu in uw leven een aantal invloeden optreden, dan bepalen zij dus welke vlakken, welke sferen voor u bewust benaderbaar zijn. Wanneer de horizontale invloeden in uw leven

bepaald zijn, dan blijkt daaruit op welke wijze de werkelijkheid kenbaar is. Dit lijkt tegenstrijdig, maar het is niet zo. Want de stoffelijke eigenschappen en de stoffelijke mogelijkheden die u bezit, zullen bepalen welke geestelijke werkingen in u kunnen worden ontvangen. Ze bepalen de kracht, die in u leeft en waaruit u zelf werkt. Ze bepalen verder ook - en dat is heel belangrijk - de mogelijkheid voor een bepaalde sfeer om een werkelijke uitdrukking te vinden in de stof; dus niet slechts een contact, maar een ware uitdrukking, een ware reactie.

De z.g. verticale invloeden kunnen het best worden gezien als een deel van de stralen; de verschillende lichte invloeden, die elke mens ook weer beroeren. Bij de meeste is dit aantal beperkt tot 7 of 8. Een enkeling brengt het inderdaad tot meer.

Wanneer u nu die invloeden hebt, dan ontstaan er enkele hiaten. Er zijn bepaalde sferen, waarin uw wezen zich - althans in deze fase van bestaan - niet bewust is. Dit betekent dus ook, dat er in uw stoffelijk wezen, in uw karakter hiaten ontstaan, die u niet kunt verklaren. Want karaktereigenschappen, die normalerwijze geestelijk zouden worden geleid, worden dat niet, omdat er geen direct bewustzijn is.

Nu heeft een mens soms een ongelukkige constructie; d.w.z. dat hij een aantal stoffelijke ontvangstmogelijkheden heeft, die niet door de verticale krachten (de lichtkrachten) worden gebruikt. Terwijl er omgekeerd enkele invloeden op hem inwerken, waarvoor hij geen feitelijk ontvangstmogelijkheid heeft. U moet proberen dat voor uzelf eens uit te tekenen. U zult dan ontdekken, dat het aantal punten, waarin een feitelijk contact bestaat in een mens, uiteen kan lopen; en dat iemand die alle waarden in zich draagt, 144 verschillende invloeden heeft, resulterende in 14 hooggeestelijke werkingen. Degene echter die tot een minimum komt en mens is, heeft er niet meer dan 3. Bij de anderen zijn er wel mogelijkheden maar ze zijn niet gerealiseerd.

De kabbalist berekent dit alles aan de hand van getallen en spreekt over de invloed der Engelen. Dat zijn dan over het algemeen de 7 Heren der Uren en de 7 Heren der Planeten; en die hebben ieder een eigen getal. Hij gebruikt die namen verder dikwijls in omzettingen om zo nog wel eens de eigen geheime naam van de mens te construeren. Dit is voor u van weinig of geen belang. Maar voor degene, die aan de kabbala doet, verduidelijkt dit misschien het een en ander.

Nu beseft u wel, dat wij nooit kunnen werken met meer dan wij werkelijk bezitten. Dus wanneer wij maar 3 contactpunten in onszelf hebben, dan is het dwaas te proberen er 5 te krijgen, wij zullen dit niet kunnen realiseren. Wij kunnen slechts de 3 bestaande contactpunten zo intens mogelijk gebruiken. Zou u overigens onder de volledige inwerking staan van alle 14 hogere krachten, dan zou dit betekenen, dat u Boeddha bent, dat u grootmeester bent in de geestelijke vermogens en krachten en dat u een zekere lichamelijke volmaaktheid bezit.

Ga uit van het standpunt, dat je in je eigen leven een bepaalde eigenschap ziet, die je voortdurend achtervolgt, die onder alle omstandigheden a.h.w. weer tevoorschijn treedt; die het ene ogenblik wordt geassocieerd met geestelijke en het volgend ogenblik met zuiver stoffelijke dingen; die de ene keer met de wet wordt geassocieerd en de andere keer met vrijbuitelij.

U kunt misschien het verhaal van de jongeman die ze allerhande abstracte kunstwerken laten zien. Elke keer vroegen ze hem: "Waar denk je aan?" Hij zei dan steeds: "Ik denk aan een meisje." Dat vonden ze een beetje vreemd. Toen zei hij: "Ik denk altijd aan een meisje."

Op dezelfde manier heeft de gemiddelde mens bepaalde dingen in zijn leven, waaraan hij altijd weer denkt. Verder is er in zijn leven altijd wel een periode waarin die denkbeelden bijzonder sterk op de voorgrond komen. Bij de één is dit een zeker ideaal; bij de ander kan misschien seksualiteit een rol gaan spelen; een volgende heeft plotseling behoefte aan religieuze verdieping en eenzaamheid; weer een ander heeft juist weer de behoefte om druk bezig te zijn voor anderen of met anderen of om de aandacht van anderen te trekken. Wanneer zo'n eigenschap is geuit, is zij voor u het punt, van waaruit u kunt werken. Dit is heel belangrijk: het is niet een eigenschap, waarvan je moet zeggen: Ga het nu maar uitleven. Het is iets dat

moet worden erkend en dat wij moeten zien als motiverend voor wat wij doen, maar gelijktijdig ook als de werking, waaruit de grootste kracht voor ons kan ontstaan.

Wij zullen ontdekken, dat sommigen deze dingen negatief hebben. Ze hebben dus een paar eigenschappen in zich, waarvan men zou kunnen zeggen: Ja, maar die gaan eigenlijk tegen alles in; dus trots, eigenwijsheid verwaandheid. Een tweede heeft b.v. weer behoefte anderen naar beneden te sleuren, of om zichzelf te vernederen of in de modder te rollen. Kijk, wanneer dit negatief is en het achtervolgt ons, dan betekent dat ook, dat het positief aanwezig is. Zoek uit hetgeen, u beroert en bezielt of wat u steeds achtervolgt in een bepaalde periode de meest positieve mogelijkheden.

Geen irreële dromerij maar gewoon de meest positieve mogelijkheid, die er bestaat. Werk daarmee en gebruik deze punten als concentratiepunten. Wanneer u geestelijke krachten nodig hebt en daarmee wilt werken, kunt u ervan verzekerd zijn dat de krachten, die op dat terrein bestaan, voor u op dit ogenblik van buitengewoon groot belang zijn.

Probeer niet een ander na te doen. Wij zijn heel vaak geneigd de eigenschappen, die wij in anderen bewonderen, te imiteren. Alle imitatie is uit den boze. Wij hebben in onszelf het contact met het licht, met de lichtende kracht; dus de mogelijkheid om van uit onszelf te werken. Elke mens heeft zijn binding met bepaalde sferen. En elke mens heeft daarnaast de binding met bepaalde lichtkrachten, een deel van zijn eigen weg: de weg van zijn bewustwording.

Deze dingen beseffen geeft helderheid en klaarheid in je eigen denken. Omdat je het anders uitschakelt, kun je de werkelijkheid weer zien. Je kunt jezelf in die werkelijkheid bewegen. Je beseft de moeilijkheden, de consequenties, waarvoor je staat en je maakt voor jezelf uit: zo kan het of zo kan het niet. Er komt evenwicht in je stoffelijk leven. De mogelijkheid dat je een waanwereld opzoekt om te ontkomen aan de onmogelijkheid om dit te zijn en de noodzaak om dat te zijn, valt eveneens weg, want je erkent: hierin is kracht gelegen, hier is sterkte, hier is voor mij een bron van innerlijke bewustwording en tevens van bereiking.

Natuurlijk duurt het een hele tijd, voordat u voldoende zelfkennis en inzicht in uw eigen wezen hebt om deze krachten op de juiste manier te gebruiken. Er zal ook hier altijd een periode van experiment optreden. Dat is op zichzelf niet verkeerd. Maar bega niet de fout het experiment te zien als een blijvende waarde. Alle experimenten in uw leven - en zeker een experiment dat wordt ondernomen, omdat men daarin probeert innerlijke vrede, kracht en geluk te vinden - moeten worden gezien als onbelangrijk op zichzelf; ze zijn van voorbijgaande aard, ook als er uiterlijke dingen mee verknoopt zijn. Wanneer u het experiment zich a.h.w. ziet ontwikkelen, begin dan reeds te zeggen: Het is zo dadelijk afgelopen, het betekent voor mij niets. Maar laat u niet door allerhande illusies ertoe brengen daarin emotionele banden en verwarringen te scheppen. U ziet, wanneer men inzicht in zichzelf probeert te krijgen, dan staat men nogal eens voor moeilijkheden.

Soms hebben we ook de gedachte, dat we waardeloos zijn; en dat is dan meestal ook het ogenblik, dat wij letten op de negatieve punten. Want elke mens, die een aantal punten heeft waar hij wel een stoffelijke mogelijkheid heeft maar geen geestelijke aanvulling, voelt dat als een hiaat. In andere gevallen kan men nog zeggen: Nu ja, het blijft buiten het directe bewustzijn. Maar als er een stoffelijke mogelijkheid is en geen geestelijke kracht, dan is het een hiaat. Is er een geestelijke kracht en geen stoffelijke mogelijkheid, dan voelen wij een heimwee, een zekere pijn. Wanneer u zich daarop concentreert, zult u het goede dat in u is, de mogelijkheid die u bezit verwaarlozen en daardoor uzelf dus, nog ongelukkiger maken dan u zich al voelt. Neem dus het positieve.

Dan ga ik nu de les besluiten.

Elke keer wanneer wij in de mens zoeken naar waarheid, naar een nieuw vermogen, naar een nieuwe kracht, moeten wij daarvoor ook een soort bouwwerk oprichten. Vroeger zei men: "Telkenmale dat je een nieuwe God erkent, moet je een nieuwe tempel bouwen." Zo is het ook voor u. Wanneer u in uzelf iets nieuws hebt erkent, een nieuwe kracht, een nieuwe mogelijkheid of een nieuwe weg, zult u voor uzelf een structuur moeten vervaardigen, waarbinnen dat te beleven is. Wij zeggen wel, dat de mens een tempel Gods is. Maar dat is

slechts een heel vage uitdrukking, die niemand iets zegt. Maar als ik u vertel, dat u - wanneer u gaat werken met een kracht of zoekt naar een innerlijk bewustzijn, wanneer u zelf alleen maar zoekt naar zelfkennis - voor elk vaststaand feit een gedachteconstructie moet maken, waardoor zij verankerd wordt, dan is dat heel wat concreter.

Ik wil u een voorbeeld geven: U ontdekt bij uzelf, dat u gebrek aan moed hebt. U zult dan zeggen: "Wanneer er in mij een gebrek aan moed bestaat en ik realiseer mij dit, kan ik moedig zijn." Dan heeft het geen zin uw moed voortdurend op de proef te stellen. Maar het is wel noodzakelijk uzelf die moed te bewijzen. Wij moeten dus een gedachtestructuur hebben, waarbij wij onszelf trachten te bewijzen dat wij over de capaciteit "moed" beschikken. Deze structuur maakt het ons mogelijk om met een verticale lijn, met een verticale kracht a.h.w. in ons leven kennis te maken. En voor ons wordt dan gedefinieerd wat die kracht wel en niet betekent. Iemand, die zijn moed op de proef heeft gesteld, zal zichzelf nimmer moedig noemen, maar hij zal ook nimmer werkelijk laf zijn. Hij weet ook, hoever zijn moed reikt en hij zal dus proberen een te zware proef uit de weg te gaan. Maar hij zal ook elke proef, die binnen zijn vermogen valt, eenvoudig accepteren. Dit is noodzakelijk.

Want, vrienden, alleen wanneer wij in ons leven een denkwijze opbouwen, die is gebaseerd op de kern van waarlijk persoonlijke eigenschappen, is het mogelijk, in deze wereld steeds bewustzijn te gewinnen, steeds verder door te dringen in nieuwe kracht om een inwijding te ondergaan.

Ik weet, dat heel veel mensen aan een inwijding denken als zijnde een plotseling gebeuren. Geloof mij, het is eerder een strijd. Een strijd met vele kleine overwinningen en met vele teleurstellingen, omdat je dacht sneller te kunnen gaan. De inwijding komt echter voort uit het raam van de gedachten, dat u in uzelf opbouwt een mentaliteit scheppen zal, waarbij de positieve punten van uw leven zichzelf voortdurend kunnen en mogen bewijzen.

Ik weet niet, of dit nog psychologie in de zin van de wetenschap mag worden genoemd. Maar de positiviteit van eigen wezen is nu eenmaal het enige middel om het ware "ik" te ontdekken. Het positief gebruik van eigen vermogens is de enige mogelijkheid om de juiste samenwerking tussen het "ik" en hogere krachten of werelden tot stand te brengen. En wat meer is: de innerlijke drang, die in de mens bestaat, kan alleen aan de hand van zijn werkelijke eigenschappen worden omgezet in een reële en aanvaardbare kracht, een aanvaardbare ervaring.

Ik weet, dat men in de psychologie heel graag spreekt over allerhande complexen van de mens. De mens heeft er over het algemeen voldoende. Maar wat wij zoeken is niet een complex. Leef rustig met een paar complexen en neurosen, dat is helemaal niet zo erg. Maar, vrienden, leef dan met deze dingen eerlijk. Want op het ogenblik, dat u de illusie opzij zet en daarvoor in de plaats een werkelijke erkenning van uw vermogens stelt, zullen die illusies steeds meer in belangrijkheid afnemen.

Een psychiater geeft soms aan iemand een werktherapie. En daarmee probeert hij hem door het scheppend werk tot een uitleven van zijn persoonlijkheid te brengen. Maar dit uitleven van je persoonlijkheid (meestal overdrachtelijk) kan eigenlijk nooit voldoende zijn om een werkelijke genezing tot stand te brengen.

Wanneer wij echter werken met de wereld, met het leven zelf, dan is onze taak er één, die gelijktijdig de mentale gezondheid tot stand brengt. En gezond moet je zijn. O, niet lichamelijk; een beetje reumatiek betekent helemaal niet, dat je een sfeer lager terecht komt, maar gezond moet je zijn in je denken, in je opvattingen. Je moet je gevoelswereld a.h.w. kunnen onderkennen in haar betekenis. Je moet weten op welke wijze je het beste doet. En wanneer je het beste voor jezelf verlangt, moet je niet zeggen, dat je het voor een ander verlangt en omgekeerd. Sterk kun je alleen dan zijn, wanneer je in jezelf overtuigd bent, dat je juist handelt. En in de overtuiging van de juistheid van handelen kun je alleen verwerven, indien je uitgaat van de sterke en van de positieve punten in je wezen. Ga je uit van het negatieve, dan zal er altijd een twijfel blijven bestaan en daardoor een schrijnend en blijvend gevoel van onvolkomenheid of zelfs een lijden.

Alle bewustwording - ik herhaal het nogmaals - alle zelfkennis en alle realisatie van hogere krachten, moeten worden gezien van uit deze werkelijkheid; maar dan van uit de positieve krachten en punten, die men in deze werkelijkheid bezit. Heeft men dit volbracht, dan is hiermede beantwoord aan het doel van het aardse leven en kan - dank zij deze bereiking - een fase van intens geestelijk leven ontstaan.

Vrienden,

Te spreken over de weg naar zelfkennis is één van de meest moeilijke opdrachten. Zelfkennis is het zoeken naar het eigen pad, dat voert tussen de omstandigheden.

Wanneer onze daden geschieden en onze gedachten gaart, zijn zij als een vaan met een gebed, die biddend wappert in de wind. Want onze daden worden gedreven door de wind der Oneindigheid. Wij menen zelf daarmee verbonden te zijn, maar wie zijn daden achteraf beziet, ziet nimmer de waarheid, want de gevolgen die ontstaan, zijn niet de gevolgen, die hij zocht. Het zijn de gevolgen, die geboren zijn uit de onontkoombaarheid van een weg, die van uit het Hoogste wordt geleid.

Daarom is het niet goed terug te zien en zichzelf verwijten te maken. Wie terugziet, vergeet zichzelf. Hij ziet wat de werkelijkheid van zijn wereld was, wat de gevolgen waren van zijn daden; en hij vergeet de haat, de liefde; hij vergeet de sereniteit, die op het ogenblik van handelen en denken bij hem bestond. En toch zijn deze dingen de werkelijkheid.

Het westen lacht, wanneer de priester of de leek een gebedsmolen draait. Want, zo zegt men, hij bidt niet. Maar is dan de beweging zelf geen bidden? Is het noodzakelijk, dat ik de spreuk tienduizend maal herhaal, als één beweging van mijn hand haar honderd malen doet gaan en ik, dit wetende, in mijn ziel honderden en duizenden malen deze zelfde erkenning naar het Oneindige werp? Zo nu is het leven. Wat wij doen, is de gebedsmolen draaien. Met het vaste gebaar van de hand laten wij voortdurend de krachten van de Oneindigheid circuleren in onszelf. En dat wij daarbij spreken over andere dingen, neemt niet weg dat wij leven en bidden. Dit kan een westerling zelden begrijpen. De weg naar het innerlijk wezen, naar het ware "ik", komt voort uit de intentie, niet uit de feiten. De feiten zijn slechts een bevestiging, wanneer wij een ogenblik ons eigen wezen in de Oneindigheid in overeenstemming brengen met de wegen van het lot.

Wij spreken onze spreuken en laten de heilige klanken klinken; en men denkt, dat men ver is. Maar wanneer ik duizendmaal een woord spreek, zo zal het misschien slechts éénmaal die sonoriteit bezitten, waardoor krachten van het Oneindige mijn wezen doen vibreren en 999-maal is het nutteloos en heeft het geen betekenis.

In het westen denkt ge, dat alle dingen in het leven belangrijk zijn. Maar dit is niet uw ware wezen, het is het uiterlijk. Wanneer ik denk te zweven, zo zweef ik. Maar slechts wanneer mijn zweven zin heeft, geeft mijn zweven de werkelijkheid weer. Dan is, wat ik in mij erken als noodzaak en gave, gelijk een droom: één met de wereld waarin ik leef. En het zijn die momenten alleen, die tellen.

De ziel gaat haar pad. Ze gaat van wereld tot wereld, van hemel tot hel. Zij wordt herboren in duizend vormen. Maar is die wereld dan werkelijkheid? En is, wat ik ben in die wereld, werkelijkheid? Een dwaas is het, die zegt dat men heden in werkelijkheid mens kan zijn en morgen de tijger, die door de steppen gaat, dat men heden kan leven als een bloem en morgen als een mens. Dit is het uiterlijk. Maar het ware "ik" is het moment, waarop het leven overeenstemt met de Oneindigheid. Verder bouwen wij aan onszelf door onze intentie, door de bedoeling van ons leven. Want onze bedoeling moet goed zijn. Het is als het woord AUM. Van de 1000 malen zal onze bedoeling 999 keren geen echo wekken, maar de 1000ste keer is er de vibratie der werkelijkheid.

Het westen gaat gebukt onder schuld. Maar kan het "ik" schuld kennen? Ontken ik dan niet wat ik ben? Schuld zou zijn: handelen tegen mijn wezen, tegen de wil van de Eeuwige, tegen de leer van de Verhevene. Maar dat doe ik zelden of nooit. Altijd beantwoord ik wel aan één van die dingen. Schuld is een deel van de waan. Maar het niet erkennen van het ogenblik dat ik goed moet zijn, het ene ogenblik dat ik faal in mijn intentie en mijn bedoeling op het

moment, dat die bedoeling wordt verwerkelijkt, zodat ik geen deel heb aan de weg die de Schepper tekent, dat is een tekortkoming. Hier heb ik dan - zo men over schuld wil spreken - schuld tegenover mijzelf.

Gij tekent in het westen uw schreden en gij spreekt van de grote geheimen, die het u mogelijk zullen maken binnen te treden in de wereld der lichtende geesten. Maar ben ik dan op dit ogenblik geen lichtende geest? Is mijn wezen meer of minder kracht, omdat het leeft in een oud, een vuil of een jong lichaam? Is mijn wezen anders, wanneer ik leef in het duister of in het licht? Ik ben. Ik ben deel van de Oneindigheid en deel van de kosmos. Ik leef. En daarom kan ik niet zeggen, dat mijn wezen ergens verdergaat, beter wordt of slechter. Ik kan slechts zeggen, dat mijn "ik" in zijn vormen bewuster handelt in overeenstemming met het Goddelijk pad, zodat ten slotte elk beeld een erkenning is van een goddelijke waarheid en het niet slechts is een zoeken naar de toevalstreffer, waarin God en mens intentioneel tezamen komen.

Gij zoekt een weg naar uzelf en ge wilt uzelf kennen. Leg uzelf op een ontleedtafel en snijd uzelf uiteen. En wat blijft er over? Een dood lichaam. Een lichaam als van een dode, die ritueel werd verminkt en voor de dieren achtergelaten, zonder leven. Gij ontleedt uzelf in alle dingen, maar ge blijft tot uzelf beperkt.

Wie van u zou ooit het geluk hebben gekend te staan in een klooster boven op een rots en uit te zien over het stormgezweept land; te kijken in de dalen naar de verborgen hutten van mensen? En toch zijn dit de ogenblikken, dat je beseft waar het om gaat.

Wij leven in de dalen; en soms durven wij reeds iets te stijgen. Maar altijd weer zoeken wij de beschutting. De stormwind van het leven, waarin wij werkelijk bestaan, kunnen wij niet aanvaarden. En toch zijn er machtigen, die - staande in de storm - hem een woord toeroepen en hem doen zwijgen. Men noemt hen dan bij u ingewijden; bij ons verhevenen. Zij kennen zichzelf. Zij hebben in vele levens van mediteren én zoeken, van leraren en beleven niet gezocht naar het "ik", waarnaar gij nog zo gaarne zoekt, maar zij hebben gezocht naar de verwantschap van het "ik" met alle dingen.

Hij, die spreekt tot de storm, draagt de storm in zich. En in zich beheerst hij de storm; en daarom zal de stormwind hem gehoorzamen.

Voor het westen zijn dit sprookjes. Voor ons zijn zij werkelijkheid. Want indien ik, mijne vrienden, doordring in mijzelf en ik erken, hoe daarin alle dingen leven, ik erken in mijzelf het lijden van de mensheid en het zoeken van de mensheid en haar bereiking, dan ken ik mijzelve. Want, ik ben deel van alle dingen en verbonden met alle dingen; en in mij moeten zij leven. Ik moet ze erkennen, maar zij mogen mij niet beheersen. Dit is het pad der verlichting.

Haat niet en bemin niet, verwerp niet en begeer niet. Ga in aanvaarding van het Zijnde voort; en wanneer gij een noodzaak erkent, schep haar in uzelf en de wereld zal antwoorden.

Wees één met de schepping en met al wat leeft.

Erken de geest en de uitstraling van de mens.

Laat uw gedachten uitgaan en echo's wekken, totdat de bergen stem krijgen, totdat de gebouwen tot u spreken en de mensen hun zielen blootleggen; en ge zult weten: daarin ligt God, daarin ligt werkelijkheid.

De verlichte begint met zichzelf. Hij worstelt met de problemen. Eerst leert hij de gebeden zeggen en begrijpt ze niet. Hij citeert de oude geschriften, strofe na strofe, tot hun klank in hem wordt als de stem van een bronzen klok. En hij wil weten wat de klok zegt. Zo leert hij lezen. En lezende vindt hij een enkel beeld in zichzelf. En dan is het meestal tijd om te sterven. Maar hij keert terug. En weer leest hij en herleest hij en denkt hij. Steeds weer vindt hij tijd voor de meditatie. Misschien wordt hij kluisenaar en trekt hij zich in de verte terug en ontzegt hij zich alles wat het lichaam zou eisen. Misschien leeft hij in de drukte van steden; maar hij denkt, hij mediteert. En daarin gaat voor hem langzaam de waarheid leven. Die waarheid moet uiting vinden en hij leraart. Hij spreekt tot zijn chela's, hij spreekt tot de verzamelde broeders; hij predikt. En in hem groeit de stem, omdat nu hij heeft uitgedrukt wat in hem leeft, hij de onvolmaaktheid ervan beseft.

En zo in een wisseling van denken en leraren zoekt hij het allerlaatste geheim. Soms leven na leven, 10.000 jaren. Dan komt er het ogenblik, dat hij huiswaarts keert naar zijn klooster, naar zijn stad naar zijn volk, naar hen die aan hem verwant waren in het verleden. Dan verheft hij zijn stem; eerst aarzelend, want hij moet weer zichzelf leren kennen. Hij mediteert. En denkend en zoekend, bouwt hij in zich de wereld op; en hij ziet de eenheid en hij spreekt van eenheid. Dan wordt het woord AUM in zijn mond de kreet, waarop het Al wacht. Dan sidderen de bergen en zijn de sterren verstart in hun licht, dan luistert de Oneindigheid. En dan keert de ziel terug in het lichaam als zij wordt geroepen; of zij gaat uit, bevrijd van banden door diezelfde klank. Want dan spreekt de waarheid, het werkelijke "ik" dat deel is van het Oneindige.

Gij zegt: Ik zoek zelfkennis. Zoekt gij soms ook eerst uzelf. Zij, die zichzelf zoeken, zij zoeken niet naar kennis van zichzelf. Want om jezelf te kennen moet je afstand doen van dat begrip "ik". Ik als een gescheiden eenheid, een gescheiden kracht, die, tussen alle dingen afzonderlijk bestaand, het grote is. Ik met zijn eigen wetten, zijn eigen regels en gebruiken. Ik met zijn eigen gewaden en zijn eigen plaats in de rangorde der broeders.

Wie zichzelf zoekt, vindt slechts zichzelf. Wie zichzelf zoekt vindt vergankelijkheid. Maar wie de kennis van het "ik" zoekt, hij maakt zich los van dit "ik". Hij bevrijdt zich van zijn persoonlijkheid, terwijl hij leeft en toch zichzelf is. Hij ziet zich als deel van het grote geheel. Hij ziet hoe de weg, die hij gaat, hem getekend is; en hoe onbekende krachten hem zijn leerlingen sturen of hen van hem wegzenden. En zo beseft hij, dat zelfkennis is: beseffen deel te zijn van alle dingen.

Er komt een ogenblik voor de bewuste, dat hij denkt; en dat in zijn denken de demonen tot hem spreken. En hij zegt: "Ik bied u mijzelf als offer. Gij demonen, komt en verscheurt mij." Want hij weet; dit "ik" kan misschien vallen, maar het Zelf, dat ik ben in het Oneindige kan niet vergaan. En daarom weigeren de demonen zijn offer.

Er komen ogenblikken, dat hij zegt; Nu trek ik uit. Ik, die abt en overste ben van een klooster, ik wil minder zijn dan de minste." En zelfs het gewaad legt hij af en hij gaat als een reiziger langs de wegen. Hij spreekt en hij luistert. En er rijpt in hem het begrip van het hele land, van een hele wereld. Hij ziet de emoties van de mensen als rode golven slaan over de landen. Hij ziet het vuur van de ik-bewusten, dat de vloed soms een ogenblik terughoudt en indamt. Dan keert hij terug en is weer abt; maar hij is ook de zwerver op de wegen. Want dit is waarlijk jezelf kennen.

Men zei mij, dat gij wilde horen over inwijding. En gij denkt dat inwijding misschien is een plechtigheid. Zoals het jonge monnikje komt in het gewaad, dat hij heeft geleend van een oom, plechtig de ogen gesloten, opdat het hoofd hem geschoren kan worden. Maar inwijding is iets anders. Want een ieder strijd toch voortdurend. Hij strijd om de zelfkennis, die het "ik" onbelangrijk maakt en deel van het geheel. Hij zegt tegen zichzelf: "Ik ben materie. Ik ben mens; en in mij leeft de hartstocht, in mij leeft de trots en de begeerte." Dan zegt hij tot zichzelf: "Maar ziet, die stof is geen deel van mijn wezen" en hij overwint moeizaam zijn trots, zijn begeerte, zijn angst. En zo is hij meester geworden over de stof van de aarde.

Maar hij begint niet te regeren, zoals de magiërs, die offers vragen van de mensen voor zinledige spreuken of om een pijl des doods te richten van uit de verte. O neen. Hij gaat verder; en hij ziet rond zich de wateren der wereld, waaruit het leven is geboren; hij ziet rond zich de wateren, die in de hemel drijven als wolken; hij ziet zichzelf verbonden met het ontstaande leven. En gaande door het leven en mediterend over het leven meent hij een ogenblik dat hij rijk is. "Want," zegt hij, "ik sta hoger dan anderen. Mijn uiterlijk verduistert het licht van de zon. Het is mijn goedheid, die vruchtbaarheid brengt in de dalen." Maar dan beseft hij, dat het niet zijn wil is, waardoor hij groeit of valt. En hij worstelt in zich met de gedachte van het deelgenoot zijn om zo anderen te regeren en te helpen; en hij wordt meester over de wateren; over aarde en hemel.

Dan roept hij zijn ziel op en zegt: "ziet, als het vuur van de zon ben ik: In mij is een loutering, want alles, wat ik erken, wordt hersmeed tot nieuwe vormen." En terwijl hij op het aambeeld der gedachte sonore woorden smeedt, erkent hij: "Ik spreek; en ik kan niet spreken over wat

in mij leeft. Ik spreek slechts wat mijn tong wil uiten:” En hij zegt: “Ziet, het vuur ben niet ik, maar het vuur is de kracht, die mij doet leven. Zo wordt hij Heer van het vuur der aarde.

Dan werpt hij zijn ziel in de wind en hij wil met hem ruisen tot ver achter de sterren. En hij ziet, hoe beperkt hij is. Hij ziet zijn grote kracht, hij ziet hoe hij karavanen weet te bedreigen, tot zij verstikt en bedolven onder sneeuw of stof op de weg vallen. En hij zegt: “Ben ik dan de wind, die wreed is. Maar hij ziet ook hoe de wind de wolken jaagt, zodat er voedsel is in de dorpen. En hij zegt: “Ben ik dan goed?”

De storm, die hem drijft, doet hem krachten uitzenden. Hij zendt zijn dubbel uit, hij laat zijn gedachten uitgaan, hij omvaamt de wereld, hij profeteert; maar in zijn woorden van profetie erkent hij de ledigheid. Want hij kan niet spreken over zichzelf maar slechts over de kracht, die de wind is. Zo aanvaardt hij hem en wordt hij Heer van de wind.

En nu kent hij de wereld, niet haar lijden en haar mensen. Hij kent de krachten van het leven; en het is niet genoeg. Hij keert in zichzelf en denkt. En hij vindt de etherische werelden. De werelden, waarin doden zijn en zielen, waarin demonen wonen en engelen afdalen. En hij zegt: “Ik ben als deze werelden” en hij wil er binnengaan als een strijder, die licht brengt. Maar hij wordt teruggewezen. Hij wil er uitgaan, brekende door de wanden van duister om een engel te zijn in het licht; en hij kan niet stijgen. Hij erkent: “Ziet, deze duistere werelden ben ik. Ik ben het rijk van de dood.” En zo wordt hij Meester over de zielen der gestorvenen, die niet kennen de lichtende waarheid.

Dan zegt hij: “Deze heerschappij is niets: Niets van wat ik beheers is waardevol. Waardevol is slechts, dat alles één geheel is en beantwoordt aan de Kracht, die het geschapen heeft. Ik begeer niet, ik verwerp niet. Vrij wil ik staan.”

Dan siddert zijn wezen en ontplooit zich in hem plotseling de bloem der bewustwording. Hij gaat binnen in de lichtende werelden en dient in licht de mens. Zijn woorden zijn waarheid; maar het is niet zijn waarheid. Zijn profetieën zijn de voorspelling der feiten; maar niet hij spreekt ze, maar de Kracht, die hem beweegt. En toch is hij. En dan erkent hij: “Nu is mijn taak volbracht.” Hij zet zich neer en terwijl het lichaam in een vrome houding langzaam verstijft, terwijl anderen misschien nog de sjerp kussen in eerbied, laat hij zijn ziel gaan. Niet, opdat zij zichzelf zijt, maar opdat zij één moge zijn met alle dingen. En ziet, dan is er een Verlichte geboren. Dan is er een bewuste, die - zijnde en toch niet-zijnde “ik” - de eeuwige Kracht beleeft in alle dingen.

Dat is inwijding. Ons begrip van inwijding. Geen geheimen van magisch woord en magische spreuk, geen geheimzinnige fluistering en zware beproeving, maar een erkennen van deelgenootschap in waarheid, tot men beseft dat men deel is van alle dingen, niet meer en niet minder.

Zo ziet ge dat hij, die zoekt zichzelf te kennen, eindigt met zichzelf te óntkennen en de Kracht, die hem vormt, te erkennen.

Dit zijn de waarheden van een land, dat nu in geweld gebaad, zichzelf verliest, maar niet in waarheid. Dit is het erfdeel van ongetelde incarnaties en gelijktijdig de gave, die men kan uitspreken, maar niet kan geven.

Gij wilt uzelf kennen. Begin met uzelf niet te ontkennen in uw eigenschappen en in uw wezen. Ontken slechts dat gij en gij alleen beslist wat ge zijt en hoe ge handelt.

Gij zult uzelf kennen. Besef dan, dat gij zijt als een pluisje, gedreven door de wind; een pluisje misschien met zaad dat wordt tot een bloem, die bloeit ergens langs de woestijnweg of ergens in de vruchtbaarheid van het woud. Zelf hebt ge het niet bestemd.

Kinderen zijn wij van het leven, Kinderen van het Licht, kinderen van de vreugde. Maar eerst wanneer wij niet meer zeggen: “Ik ben,” maar zeggen: “Ziet, Al is in mij en ik ben deel van Al,” erkennen wij de vreugde van ons bestaan.

Meer kan ik u voor heden niet geven, vrienden. Misschien zullen onze zielen elkaar ontmoeten, wanneer wij mediteren. Misschien zult ge beseffen, hoezeer uw wezen én mijn wezen versmolten moeten zijn in de werkelijkheid, wanneer ge mij verstaat en ik langs deze weg

spreek. Hoe het ook zij, wanneer wij werkelijk verlicht zijn en ons ware zelf hebben gevonden en hebben leren kennen, zo zullen wij één-zijn in de Grote Kracht en in de vrede van de vredige wereld het geluk kennen van het zijn in de Kracht, dit ons scheidt, zonder de grenzen die wij voor onszelf zo gaarne scheppen.

Een Tibetaan.

VIERDE LES - DE PSYCHOLOGIE VAN DE GODSDIENST

Schrikt u niet, als u hier godsdienst en psychologie met elkaar in verband ziet gebracht. Ik ben ook niet van plan voor u een aantal godsdiensten of verschijnselen te ontleden. Ik wil slechts trachten aan te tonen, dat het geloof voor de mens een psychische noodzakelijkheid is; verder dat dit geloof plus de menselijke rede het typische karakter van het menszijn bepalen. Wanneer wij inzicht in onze persoonlijkheid willen verwerven, als wij willen begrijpen hoe en waarom wij eigenlijk leven en streven, dan zullen wij zeker aan dit facet van ons persoonlijk bestaan de nodige aandacht moeten wijden.

Ik wil dan vooropstellen, dat het geloof van de mens ouder is dan zijn rede. De rede, zoals die tegenwoordig menselijk wordt gezien, ontwikkelde zich eerst toen wij de eerste mensachtigen kregen. Maar het geloof aan bepaalde verschijnselen en werkingen zien wij ook b.v. bij apen en zelfs nog bij enkele laagstaande vertebraten. Hun geloof is dan niet beredeneerd (het is dus geen godsdienst), maar zij zien een zeer sterk verband tussen zichzelf en bepaalde omstandigheden.

Apen b.v. staan soms sterk onder de invloed van de maan en tonen in enkele gevallen daarvoor een bijzondere eerbied, dat tot uiting komt in allerlei eigenaardige geluiden, waarbij de familiegroepen bijeen blijven. Wij vinden ook bij de konijnen en vooral bij de hazen bepaalde groepsbijeenkomsten, waar het gemeenschappelijk spel overgaat in een soort rondedans, waarbij de dieren een bepaalde baan rondstampen. Hun gang is dan niet meer normaal; de achterpoten slaan bijzonder snel en het geheel geeft een roffel. En als wij de omstandigheden bezien, waaronder het verschijnsel plaatsvindt: herfst, dus nevel en rood blad en bij voorkeur weer een vroege maan; een maan, die dus al aan de hemel staat bij ondergaande zon. Ik zou meer van die voorbeelden kunnen geven.

Een verering van het onbekende, een reageren en een zich afreageren op een natuurverschijnsel mogen wij dus als normaal beschouwen. Het redelijk denken probeert een verklaring te geven. Een aap zal hoogstens zeggen, als die aap tenminste zou kunnen spreken: "Maan is invloed." Hij voelt de maan als een opwinding in zichzelf. De mens zou zeggen: "De maan is een godin, wier invloed ik rond mij voel en van wie ik iets kan verwerven." Zover gaat het dier niet. Misschien dat ik met deze beelden reeds een principieel verschil heb vastgesteld. Bij het dier kan er dus een zekere verering bestaan, die bij de mens godsdienstigheid wordt genoemd, zodra er een redelijk element inkomt. Het dier ondergaat; de mens ziet een wisselwerking.

Deze wisselwerking is oud. Wij hebben in vele betogen erop gewezen, dat de mens van af de vroegste oudheid een verering heeft gekend voor al het onbekende, natuurinvloeden, het vuur etc. Dit alles is in de mens verankerd. Vergeet niet, dat de huidige z.g. redelijkheid slechts t.o.v. het bestaan van de mensheid de plaats inneemt van ongeveer 3 seconden op een dag. En dat is niet veel. Voor die tijd was er een redeloos aanvaarden, of een met verhalen of gelijkenissen omkleden van het onbekende.

Ook u gelooft. U hebt uw geloof voor uzelf waarschijnlijk in mooie termen uitgedrukt. Maar wanneer u zegt; "Ik geloof in het licht, ik vertrouw op het licht," dan zit er een achtergrond in, die u meestal niet zo gemakkelijk zult erkennen, n.l.: ik ben bang voor het duister.

Typisch is de associatie van duister met dood. Ook deze komen wij overal tegen. Wij zouden dus kunnen zeggen dat de verering van het licht, het zich voorstellen van God in een lichtende wereld enz. eigenlijk geboren moet zijn uit de angst voor het sterven. Dit sterven is langzaam maar zeker erkend als een vorm van overgaan naar een andere wereld. Die kennis is overigens betrekkelijk oud, want als wij aan de 24-uurverdeling blijven vasthouden, dan weet de mens dat meestal al 3 à 4 uren.

Wij willen echter voor onszelf nooit toegeven, dat wij een angst hebben. Een mens is nergens zo bang voor als om toe te geven, dat hij in zich een zekere angst draagt. Hij reageert ofwel door die angst weg te verklaren "want ik weet, dat de Heer mij heeft uitverkoren" b.v. dan wel, hij gaat ertoe over die angst juist in het bijzonder te etaleren en uit het angstig-zijn een soort levensbestemming te maken. De angst neemt dan soms de plaats in van de godheid; zij wordt een alles obsederende factor, die zijn gehele leven richt. Onder deze angstigen omwille van de angst vinden wij heel vaak de z.g. zoekers.

Wij kennen natuurlijk de ernstige zoeker naar waarheid en kennis. Maar daarnaast bestaat ook een denker, een zoeker, die eigenlijk bang is om zich ergens te binden. Hij is bang voor een bepaald geloof, maar hij is ook bang om geen geloof te hebben. Hij wil elke richting bestuderen en kan er geen enkele aanvaarden. Het is deze, die in vele gevallen de angst zelf heeft gemaakt tot het middelpunt van zijn bestaan. Hij vlucht voortdurend weg.

De godsdienst is ook een vorm van vlucht. Want wanneer wij de godsdienst op zichzelf gaan beschouwen als een direct contact met de Allerhoogste (zoals dat tegenwoordig wordt gedaan) dan proberen wij alle factoren, die wij niet begrijpen in de maatschappij, in de natuur, in geboorte, in leven en dood, uit te schakelen door daar tegenover voor ons het scherpe licht van een goddelijke Almacht te zetten, dat dit geheel beheerst. De kwestie wordt nu voor ons in de eerste plaats: wat geloof ik? In de tweede plaats: waarom?

Dan valt nog iets op. Ik geloof in heel veel gevallen iets, niet omdat ik overtuigd ben dat het waar is, maar omdat ik het zie als een deel van mijn bestaanszekerheid. Wat dit betreft, kunnen wij de mensen en zelfs de beschavingen in de wereld verdelen in z.g. mannelijke en vrouwelijke beschavingen.

De mannelijke beschaving is schijnbaar hard; d.w.z. zij ziet op tegen strijd, ontberingen en dood. Zij kent een zuivere machtsdictatuur. Een God in een mannelijke wereld is altijd een wraakzuchtige of, een sluwe God. Hij is een mens en gedraagt zich in zijn macht ongeveer zoals een man dat zou doen.

In de vrouwelijke wereld daarentegen en vooral in de vrouwelijke maatschappij vinden wij, de gedachte aan "God is liefde" veel sterker vertegenwoordigd: Nu is dit "God is liefde" in zekere zin waar. Maar liefde wordt in de vrouwelijke maatschappij en dus ook in de vrouwelijk gelovende mens geassocieerd met een absolute geborgenheid, een absolute zekerheid. Zij is a.h.w. een soort huwelijksgeborgenheid, waarbij men zelf zeggenschap behoudt. In een dergelijke maatschappij met zo'n geloof zien wij dan ook, dat de mens geneigd is zijn God lastig te vallen, alsof hij een lastige huisbaas zou zijn, met voortdurende klachten en beden, voortdurend gebedel en in vele gedachten ergens op de achtergrond het idee van: baat het niet, dan schaadt het niet. De huidige maatschappelijke verhoudingen in het westen - dat kan ik u erbij zeggen - zijn te beschouwen als vrouwelijk. En ook in het geloof zien wij dezelfde neiging om de huiselijke gezelligheid, de zoete vrede, de absolute geborgenheid tot stand te brengen.

Geen van beide vormen van geloof kunnen voor een mens werkelijk aanvaardbaar zijn. Een absoluut toornige God is niet aanvaardbaar, want hij zou, ook tegen mij toornig zijn; en dat kan ik niet verdragen. Ik moet dus een God hebben, die toornig is op anderen. Maar dan moet ik het element geborgenheid (het vrouwelijk element dus) toch ook in mijn persoonlijk geloof verwerken. Een typisch voorbeeld daarvan zien wij in de latere fasen van het Joodse geloof. Hierbij is God enerzijds wel de mannelijke, de strijdvaardige gebleven, maar anderzijds heeft hij toch het beschermende karakter gekregen van de huisvader, die zijn kinderen behoedt. Wanneer wij dus zelf kiezen, dan kiezen wij altijd iets, dat bij ons persoonlijk past. En het vreemde is, dat een persoonlijk geloof altijd is gebaseerd op de vrijheid, die men voor zichzelf begeert en de beperking van de vrijheid, die men voor een ander wenst. In feite is het geloof dus in zeker opzicht een vaststellen van machtsverhoudingen, die voor het "ik" aanvaardbaar zijn en daardoor weer een ontvluchten aan dood, aan ondergang. Maar in de maatschappij ga je de waarden van een ander aannemen en dan krijg je heel eigenaardige verschijnselen.

Wanneer ik in een bepaald geloof een sacrament toedien, dan heet dit dus gewoon een kerkelijk sacramenteel ritueel. Het klinkt mooi. Doe ik echter iets dergelijks als leek, dan is het

zwarte magie met bezwering van geesten of - nog gevaarlijker - het verdoemelijk werpen van een smet door spot op het heiligste, dat God op aarde heeft gesteld. Dit is toch een zuiver maatschappelijke kwestie, dat zult u mij toegeven. Wij kunnen niet zeggen, dat wit het ene ogenblik wit en het volgende ogenblik zwart is. Dan is het of niet wit of niet zwart of geen van beide. Maar wij kunnen niet volhouden, dat het werkelijk zo is. Zo leren wij b.v. enerzijds de absolute zuiverheid verheerlijken als het beste, het schoonste, dat er bestaat en anderzijds de nadruk leggen op een rijk nageslacht en gelijktijdig het verwerpen van allen, die dit zonder een bepaalde band doen. Waar ligt het verschil? Het verschil ligt niet in de daad. Het kan ook niet liggen in de intentie van de daad, want deze kan nimmer door een contract of door een zegening worden vastgesteld. Het is weer de uiterlijke vorm: het aanvaarden van het algemeen gangbare.

Wanneer u met uw eigen geloof wordt geconfronteerd, zult u ontdekken dat er in dat geloof elementen schuilen van protest tegen de maatschappij; en aan de andere kant elementen van gehoorzaamheid aan het maatschappelijk oordeel of zelfs het aanvaarden van dit oordeel als beslissend en bepalend voor uw eigen bestaan.

U ziet nu wel, naar ik aanneem, dat het geloof dus zeer vele zuiver psychische factoren vertoont, die wij zeker in de psychologie kunnen terugvinden. De psychologie heeft dan ook wel geprobeerd om het geloof te verklaren. Maar één ding kan ze niet doen: de psychologie kan n.l. niet zeggen, hoe de mens dan toch aan deze behoefte tot geloven komt en waarom, deze behoefte nimmer geheel wordt verwerkelijkt door het geloof, dat hij aanvaardt.

En dan moet ik nu trachten enkele facetten hiervan toe te lichten, indien u tenminste het voorgaande aanvaardbaar vindt.

In de eerste plaats blijkt mij, dat geloof - vooral bij de primitieven, die dus minder nadenken over de redenen, waarom zij geloven - een zeer grote invloed heeft. Klaarblijkelijk is het geloof (dus het aantal waarden en waarderingen, die men aanvaardt, ook t.o.v. de buitenzintuiglijke werelden) beslissend voor eigen veerkracht en reactievermogen in het lichaam; ja, zelfs voor het verwerven van eigenschappen, die volgens de normale natuurwetten niet zouden mogen bestaan. Dit geeft te denken.

Naarmate dus het geloof redelijker wordt, is het minder in staat zich te manifesteren; of anders gezegd, vanaf het ogenblik, dat de mens tracht zijn geloof rationeel te beleven en zijn rede stelt als bepalende factor voor zijn geloofservaren en aannamen, valt de eigen kracht van het geloof.

Dit is een punt, waar men - vooral als men zoekt naar inzicht in eigen persoonlijkheid - niet te licht overheen mag lopen. Want op het ogenblik, dat ik waarlijk geloof, kan ik het maximum van mijn mogelijkheden (en wel in alle werelden en niet slechts in de stoffelijke wereld) richten, concentreren en gebruiken om een bepaald doel te bereiken.

Zodra ik de rede gebruik, zal ik - naarmate mijn rede zich meer aan stoffelijke waarden, gemeenschappelijke of maatschappelijke of religieuze maatstaven gebonden acht - minder kunnen bereiken. En wanneer ik in mijzelf keer en ik wil in mijzelf de waarheid van het "ik", van een voortbestaan, van een leven vinden, dan kan ik dat helaas weer niet doen door middel van de rede. Ik moet daarboven uitkomen. Wat mag ik dan geloven? Geloven mag ik al datgene, wat ik - zelfs met een getuigenis in strijd met mijn geloof - voor mijzelf voortdurend wens te aanvaarden. Dat is deel van mijn geaardheid. Ik kan zonder een dergelijk geloof niet leven. Het is datgene wat inhoud en betekenis aan mijn bestaan geeft. Dit geloof en alleen dit geloof geeft de volle waarde. Dit geloof is n.l. niet meer een ontvluchten aan redelijk erkende bezwaren of een ontgaan van innerlijke moeilijkheden door rationalisatie, het is een erkennen van een wezenstrek van het eigen "ik". U zou het als volgt kunnen formuleren:

Iedere mens gelooft in overeenstemming met zijn innerlijke noodzaak.

Eigen innerlijke noodzaak is een weergave van lichamelijk redelijke plus geestelijke elementen, die door het "ik" niet bewust kunnen worden beheerst maar binnen het geloofspatroon wel op evenwichtige wijze kunnen worden gehanteerd.

En daar heeft u dan het belangrijke punt voor vandaag. Wij kunnen dus met een persoonlijk geloof alles bereiken. Maar dit persoonlijk geloof kan en mag nimmer afhankelijk zijn van de maatstaven, die men buiten ons hanteert; het moet uit onszelf voortkomen. Dit geloof geeft uiting aan alles, wat ik niet redelijk kan of durf beseffen. De laatste term vraagt natuurlijk weer om verduidelijking.

Elke mens heeft in zich wat men noemt een aantal neurosen, psychotische werkingen, kortom, de mens heeft overal lichte afwijkingen. Het noriaproduct, waarvan men spreekt, komt in de praktijk niet voor, maar is slechts het masker, waarachter de verschillen zich plegen te verbergen. Nu kan ik mij meestal een dergelijk psychologisch probleem niet volledig realiseren zonder mij aan zeer grote spanningen bloot te stellen. Zelfs als ik het mij kan realiseren, zal ik in vele gevallen nog niet in staat zijn het probleem geheel op te lossen, maar kan ik ten hoogste komen tot een aanpassing aan de gemiddelde norm. Ik kan dus de afwijking, gelegen in me, ombuigen tot zij aanvaardbaar wordt; opheffen kan ik haar niet.

Al deze elementen echter spreken mee in mijn gevoelsleven; ze liggen op de achtergrond van mijn denken. Min gevoel van minderwaardigheid, mijn behoefte om erkend te worden, mijn behoefte om te domineren of gedomineerd te worden, zij komen alle tot uiting in het "ik", maar worden niet als redelijke gedachten uitgesproken en kunnen zelfs niet verhuld in een geloofsformulering worden neergelegd. Al deze elementen tezamen echter maken de drijfveren uit van je eigen leven. Wat je doet is niet alleen maar redelijk, het wordt beïnvloed door elke afwijking van ervaring, door invloeden die voorouders in uw lichaam hebben vastgelegd, door de behoeften van de geest die in dat lichaam leeft, door de ervaringen die u misschien stoffelijk geheel onbewust soms op geestelijk terrein hebt. En al deze invloeden tezamen, let wel, vormen de grondslag van het geloof. Uw godsdienst is niets anders dan een vorm, waarin het geloof tot uiting wordt gebracht. Dat wil zeggen, dat de godsdienst dus de methode geeft om af te reageren; om b.v. de verantwoordelijkheid, die men zelf niet meent te kunnen dragen, ergens anders te projecteren en gelijktijdig. toch zelf die verantwoordelijkheid ten dele te blijven dragen voor zover dat noodzakelijk is. Het is een mogelijkheid om een spanning af te reageren, zeker, maar het is ook een mogelijkheid om in de godsdienst - en daar worden we dan geconfronteerd met het ritueel, met de gebedsvorm en zelfs met onze levenshouding, die daaruit voortvloeit - het gehele "ik" dus harmonisch te maken met een wereld, die dat "ik" maar zeer ten dele begrijpt.

Dan kom ik nu tot een volgend deel van mijn betoog. Wij hebben een geloof. Wij kunnen aan de hand van het voorgaande begrijpen, dat dit geloof niet meer in algemene, maar in persoonlijke termen voor ons moet worden vastgelegd. Wij behoeven niet te rationaliseren en uit te leggen, wij behoeven er geen verhaal van te maken. Maar wat voor ons weten niet aanvaardbaar is, wat voor ons eeuwigheidswaarde kan hebben en wat niet, dat moeten wij toch wel constateren. Wanneer wij dit doen, hebben wij de werkbasis voor de godsdienstige beleving. En vreest u nu niet, dat ik ga spreken over predikaties of kerkdiensten. Een godsdienstige beleving ligt evengoed in het lawaai maken bij de jaarwisseling als in een eedsformule, afgelegd in een rechtszaal of zelfs in het gezamenlijk dauwtrappen op Hemelvaartsdag. Want ook daarin zitten de elementen van een daadstelling als gevolg van een zekere innerlijke verbondenheid plus een uit de oudheid overgeleverd geloof.

Ons geloof vergt, echter meer. Wij kunnen niet alleen geloven zonder voortdurend in ons geloof onzeker te zijn. Een mens leeft nu eenmaal materiele en al is zijn geest nog zo hoog bewust, dan heeft hij toch hier of daar een stoffelijk oriëntatiepunt nodig: hetzij iemand aan wie hij leiding geeft, hetzij iemand van wie hij leiding ontvangt.

In het geloof zien wij nu vaak, dat het niet bestaan van een geloofsbinding op aarde wordt goed gemaakt door daarvoor te substitueren een contact met b.v. Jezus, die u in de droom bezoekt, de Meester die u leringen geeft e.d.. Vergeet niet, dit is inderdaad een substitueren van iets, dat al dan niet regel in feite zou moeten worden vervangen door de gemeenschappelijke beleving van het geloof of delen daarvan in de materie; en dat is de godsdienst. Zo is de godsdienst het ontmoetingspunt, waarbij de mensen hun eigen innerlijk geloof a.h.w. aan elkaar kunnen toetsen door een gezamenlijke praktijk, die hen ertoe brengt

zichzelf juister te leren kennen en gelijktijdig hun eigen wezen voor zich meer aanvaardbaar en duidelijker in de wereld te plaatsen.

Nu heeft de godsdienst altijd de eigenschap dat zij zeer snel regels stelt, waarvan niemand mag afwijken. In de plaats van de praktijk van de geloofsbeleving, die in de godsdienst de hoofdzaak moest zijn, komt de stelling van het geloofspunt, en dat is fout. De godsdienst verlaat dan ook op het ogenblik dat zij dogmatisch wordt het terrein van de psychisch en psychologisch noodzakelijke aanvulling van het redelijk bestaan en wordt in de plaats daarvan tot een vlucht of wat erger is, tot een vervreemding van het eigen "ik" en vaak van de werkelijke wereld. Hiervoor treedt dan in de plaats wat men noemt: de esoterie of de inwijdingsgang.

Zeer velen denken dat deze dingen met de feitelijke menselijke psychologie niets te maken hebben. Geloof mij, ook hier is het persoonlijk geloof de mogelijkheid om tot innerlijke erkenning te komen en al wat daartoe ook maar kan behoren, maakt deel uit van het eigen "ik" in zijn geheel; het is niet alleen uw geest in u. Het is ook uw persoonlijk wezen, uw denken, de behoeften van uw wezen, de verschillende psychosen, neurosen, de afwijkingen van de norm a.h.w. die in u bestaan, de erfelijke eigenschappen, die voorouders hebben meegebracht, zij bepalen gezamenlijk hoe u die weg gaat. Op het ogenblik, dat die weg voor u door anderen te sterk wordt bepaald of gedefinieerd, zal de feitelijke mogelijkheid om daarin bevrijding en innerlijke harmonie te vinden teniet gaan. Maar zolang ge zelf zoekt naar een juist antwoord, en slechts met anderen gezamenlijk de praktijk beleeft (wat dus heel goed mogelijk is), krijgen wij te maken met een inwijdingsschool in de oude stijl. En laat ons niet vergeten, dat men tegenwoordig in dit geval - m.i. verkeerd - wel spreekt over godsdiensten. Maar de oude inwijdingen, die voor het heden soms wel, soms niet aanvaardbaar zijn (de oude inwijding van Priamus en Dionysius b.v. is zeker niet aanvaardbaar voor de moderne mens, gezien zijn maatschappelijk milieu zijn toch eigenlijk gelijk aan b.v. de Hermetische inwijdingen. Zij zijn in wezen gelijk. De mens vindt ergens een mogelijkheid om zijn persoonlijk beleven, zijn gehele wezen, dat hij zich verstandelijk niet durft of kan realiseren, te uiten. Door deze uiting, door dit "zichzelf zijn", al is dat maar eens in de 7 jaar, wordt hij vrij. Zolang hij zich niet gebonden acht aan de omgeving, zal hij zijn persoonlijkheid in de praktijk juister erkennen, ook al worden dan die persoonlijkheid en de innerlijke erkenning toch nog weer door rationalisaties veranderd en verfraaid; men maakt zichzelf altijd mooier of lelijker dan men werkelijk is.

En dat weet men dan heel goed. Maar in het ene geval spreekt men van nederigheid en in het andere geval probeert men iedere beschouwer, zelfs de God, Die men eert, te bedriegen door net te doen of men meer is. Maar wat blijft is de erkenning van het "ik".

De praktijk waardoor het "ik" met zijn onderdrukte elementen vrijelijk en zonder een vastgelegde dogmatische vorm tot persoonlijkheidsonderzoek maar ook tot persoonlijkheidsuiting kan overgaan, geeft die eigenaardige harmonische bundeling van het "ik", die wij in de eerste plaats mogen noemen: evenwichtigheid. Een waarlijk gelovig mens (niet iemand die zich tot geloof opzweept) is een evenwichtig mens. Hij heeft n.l. de innerlijke balans, waardoor hij voortdurend van uit zichzelf kan compenseren voor alles, wat de wereld buiten hem presteert.

In de tweede plaats wordt hij noch door geloof noch door rede gehinderd in het gebruik van de kwaliteiten en vermogens, die hij in zich vermoedt of erkent. Wanneer hij voortdurend doorgaat die kwaliteiten te uiten, zelfs indien de praktijk uitwijst dat het voorlopig weinig uithaalt, dan komt er een ogenblik dat hij zal weten ofwel "ik heb dit verkeerd gezien" (dus door lering hernieuwde interpretatie en dus nieuwe bewustwording), dan wel hij zal ten slotte zeggen; "Nu heb ik die kwaliteit werkelijk" en kan hij er dus werkelijk actief iets mee presteren.

Hier krijgen wij dan weer een eigenaardig verschijnsel; op het ogenblik n.l. dat wij door zelfonderzoek, door geloofsaanvaarding en door de zo gewonnen harmonie krachten gaan gebruiken, die boven de mensheid staan, zijn wij eerst geneigd ons van de mensheid te distantiëren.

Wij zien dit in menig geloof en wat dat betreft vooral in menige kleine sekte. "Wij, ons groepje van Vrolijkdenkenden, wij zijn meer dan een ander, wij zijn uitverkoren." Of: "Wij hebben een bijzonder sacrament" of "Wij hebben alleen de wijsheid in pacht." Maar juist daardoor ontstaat weer verarming. Want de mens als persoonlijkheid leeft nu eenmaal niet in een wereld van gelijkdenkenden. Hij kan niet de rest zonder meer afwijzen. Hoe meer wij in de wereld moeten gaan afwijzen, hoe meer wij van de werkelijkheid afwijken. Hoe meer wij van de werkelijkheid afwijken, hoe sterker verwrongen het beeld moet worden van de wereld en ook van onszelf. Op den duur kan dan een vorm ontstaan, waardoor men dus - op een innerlijk niet eens aanvaard idee - het recht baseert anderen aan te vallen en dan de reden wenst te vergeten (want die kan het "ik" niet aanvaarden), maar de aanvalslust, die in het "ik" wel bestaat, als kernpunt van het geloof gaat beschouwen en tevens als zin van eigen bestaan.

Dan kom ik tot mijn laatste conclusie in dit deel van mijn lezing.

Wij mogen dus nimmer trachten een geloof te scheppen dat exclusief is, maar wij moeten een persoonlijk geloof scheppen, dat zo mogelijk met anderen tezamen (of het er veel of weinig zijn, behoeft ons niet te interesseren) een beleving - hetzij ritueel of anderszins - voor ons inhoudt. Op grond daarvan zal een zelferkenning mogelijk zijn en zullen alle kwaliteiten van het "ik" dus worden gemanifesteerd.

Zelfonderzoek

Uit het voorgaande blijkt reeds dat het redelijk zelfonderzoek nimmer voldoende resultaten kan geven. Ook in vorige lessen is u duidelijk gemaakt dat het "ik" met zoveel werelden is verknoopt, uit zoveel werelden krachten en werkingen put en puurt, dat men op een gegeven ogenblik a.h.w. de rede haast terzijde zou willen schuiven. Dit leidt nu weer tot het gevaar van vervreemding. U noemt dat waarschijnlijk "zweven". Je hebt geen begrip meer van de werkelijkheid. En als je geen begrip van de werkelijkheid meer hebt, dan kun je ook jezelf niet meer waarlijk erkennen en waarderen, je kunt de krachten, die in je zijn, niet voldoende uiten. Ons zelfonderzoek mag dus niet zonder de rede geschieden. Integendeel, het moet uiteenvallen in twee delen.

Het eerste deel van ons zelfonderzoek zijn weer de vragen; Wat geloof ik werkelijk? Wat is hetgeen mij drijft? Wat vrees ik, wat hoop ik, wat verlang ik? Dat alles zit in het geloof opgesloten.

Het tweede deel echter is zuiver materieel. Ik kan zuiver geestelijk werkend mij baseren van mijn geloof alleen. Ik kan volkomen wereldvreemd zijn en toch na de voleinding van mijn geloofsoefening of na de voleinding van mijn belevingen - desnoods buiten de stof - terugkeren tot de materie en daarin nuchter mijn eigen standpunt definiëren. En het definiëren van het standpunt in de materie is nu wel een redelijke zaak. Het "ik" definieert zijn bestaan redelijk, zodra het zuiver stoffelijke factoren betreft. Dat zijn alleen die factoren, welke men kent of welke men redelijkerwijze meent te kennen. Alles, wat daarbuiten ligt, wordt geloof, dat behoort onder dat wereldvreemde geloof, dit wat u noemt "zweven". Ik mag deze beide niet zonder meer vermengen. Want als ik op mijn innerlijk geloof de nuchterheid ga enten van mijn redelijkheid, dan kom ik niet meer tot een waar zelfonderzoek en zal ik proberen redelijk het onredelijke te verklaren, te omvatten of althans te begrenzen; en dat kan ik niet. Wanneer ik dus mijzelf onderzoek, dan moet ik wel degelijk mijn geloof en de materie gescheiden houden. Maar ik moet er ook op letten, dat ik mijzelf in mijn materie en in mijn materieel bestaan niet verloochen. En dat is dus ook volgens mijn geloof.

Dit is heel belangrijk. Want de weg naar het innerlijk wezen is niet slechts een weg met allerhande vreemde fasen van inwijding, het ontvangen van leringen, het verwerven van inzicht of het dwalen in een doolhof om een tempel te bereiken of iets dergelijks. Het is een proces waarbij een bovenzinnelijke werkelijkheid wordt aangepast aan de redelijke leefwijze, het redelijk begrip, of omgekeerd.

Mijzelf kennen betekent dus niet, dat ik precies weet, wie ik ben. Dat weet haast niemand. Het betekent alleen dat ik weet, wat voor geloof er in mij is; dus wat het niet-redelijke element in mij (inhoudende mijn ziel, mijn band met God, mijn geestelijke belevingen, mijn incarnaties,

karma en alles wat daarbij desnoods te pas komt) is in het heden. Het is een toestand van een ogenblik, het is geen eeuwigheid. Dan heb ik verder nodig een redelijk beeld van mijn handelingen in de wereld. Hoe doe ik dit, hoe beleef ik dit, wat bereik ik ermee? Want de praktijk heb ik nodig. De praktijk geeft mij de bevestiging. En de bevestiging van mijn geloof en van mijn denken of zelfs maar mijn wil om mijn geloof in de praktijk om te zetten, vormen voor mij een trede, een vaste basis, waarop ik weer verder kan gaan. Zelferkenning is het proces van ervaring opdoen. Het is een voortdurend leren. Niet een leren van lesjes, die je van een ander kunt krijgen, maar het constateren van een persoonlijke ervaring. Wanneer u van duizend mensen hoort, hoe zij zich voelen in een trein, een vliegtuig, een zweefmolen enz. dan kunt u zich misschien voorstellen wat die dingen ongeveer zijn. Wat ze voor u betekenen, kunt u pas constateren, wanneer u zelf in die trein, dat vliegtuig, die zweefmolen, die auto enz. hebt gezeten. De ervaring bepaalt het persoonlijk standpunt; en het persoonlijk standpunt is dan niet redelijk, het is ook niet alleen maar geloof, het is een combinatie van die beide, waardoor het geheel voor het "ik" aanvaardbaar is geworden.

Hoe meer ik mijzelf leer kennen, hoe meer ik mijn banden met andere werelden bewust ga hanteren, inderdaad. Wanneer ik eenmaal weet, wat een astraal vlak heeft te betekenen, zal ik in staat zijn van uit dit astrale vlak, dat eigenlijk buitenredelijk moest worden genoemd, bepaalde van tevoren gezien zuiver redelijke factoren als kracht of verschijnsel te putten. Maar ik kan ze alleen putten volgens mijn eigen persoonlijkheid. En daar ligt nu juist weer het tweede belangrijke punt van deze avond. Wij kunnen al ons zoeken naar een magische bereiking, naar kosmisch inzicht, naar praktisch leven slechts realiseren, indien wij persoonlijk daartoe behoren. Het is geen kwestie van studeren, het is ook geen kwestie van alleen maar aannemen, het is een kwestie van ervaren.

Zelferkenning is in de eerste plaats een ervaren, dat voortdurend op tegenstellingen gebaseerd blijft. Want als ik alleen het aangename zoek en niet het onaangename aanvaard, zal ik nooit weten, of het aangename wel aangenaam is. Als ik mij te sterk blijf bepalen tot slechts één richting van denken en leven, zal ik nooit weten wat ik beteken. Als ik spreek over liefde en wat zij voor mij betekent, dan kan ik dat alleen doen, als het gemis daarvan mij eveneens duidelijk is. Als ik weet wat verlies betekent, weet ik pas wat bezit betekent. En dit geldt innerlijk heel sterk. Dus mogen wij hier constateren, dat de erkenning van je persoonlijke mogelijkheden en eigenschappen ligt in de ervaring en nergens anders in. Dat deze ervaring in 9 van de 10 gevallen gerationaliseerd wordt, zullen wij dan op de koop toe moeten nemen. Maar dat zij op zichzelf belangrijk en noodzakelijk is, is niet te ontkennen. In verband met dit alles lijkt het mij goed ook nog enkele regels van leven en denken na te gaan.

1. Wanneer u zelfonderzoek doet, zult u geneigd zijn uzelf verwijten te maken. Vraag u af, waarom u zich verwijten maakt. Wanneer u dat hebt geconstateerd, vraag u af, of dat deel is van uw werkelijke persoonlijkheid of niet. Eerst wanneer ge dit hebt vastgesteld, weet ge wat een bepaalde daad of een bepaalde gebeurtenis voor u kan betekenen.
2. Wanneer u iets gelooft, moet u proberen het in de praktijk om te zetten, hoe moeilijk dat ook moge zijn. Rekening houden met anderen is daarbij noodzakelijk als het deel uitmaakt van uw geloof en denken. Dit betekent dus ook weer, dat zelfs het gedragspatroon van het "ik" tegenover de medemens niet alleen mag en kan worden bepaald door de vraag: Wat betekent het voor die ander? Maar in de eerste plaats wel: Hoe voel ik dit als juist aan, zowel tegenover die ander als tegenover mijzelf?
3. Elke mens zal zich tegenover de buitenwereld beperkingen opleggen. Dit is onvermijdelijk. Deze beperkingen komen voor een deel voort uit zijn eigen persoonlijkheid en voor een ander deel uit de maatschappij, waarin hij leeft. Hij zal heel vaak proberen deze beperkingen wat zoeter te maken door te dromen. Hij fantaseert. Wat fantaseert u en waarom? Waarom is die fantasie in de werkelijkheid niet aanvaardbaar? Wanneer u de reden hebt gegeven, zult u beter begrijpen, waarom u sommige dingen projecteert op een ander vlak; en u zult ook begrijpen, hoe u in uw gedachteleven pleegt te falen. Vraag u af, of er geen vervanging mogelijk is, die praktisch wel aanvaardbaar is en waardoor u uw gedachteleven ontlast van te veel onwerkelijke voorstellingen en problemen.

4. Wanneer u tot uzelf inkeert, wanneer u mediteert of incanteert, móógt u niet redelijk denken. Op dat ogenblik is de gevoelswereld suprème. Het geloof is de enige waarheid, ongeacht of de rede dit aanvaardt of niet. Het gebeuren zelf moet afleiden van het normale bestaan en niet zijn een terugzoeken daarnaar. Pas wanneer dit alles is beëindigd en wij weer normaal in onze eigen wereld bestaan (en niet voordien) kunnen wij een mogelijke toepassing van hetgeen wij in meditatie, incantatie enz. vernamen, produceerden of in onszelf beleefden overwegen.
5. Wanneer u denkt dat u iets kunt, moogt ge nimmer zeggen, dat een ander het beter kan. Ge zult echter steeds moeten stellen, dat men dit geloof op de proef moet stellen. Dit brengt enige schade met zich mede, ongetwijfeld. Maar het heeft het voordeel, dat u uw eigen begrenzingen materieel en geestelijk leert kennen. Het geeft ook het grote voordeel, dat u leert op welke delen van uw persoonlijk kunnen, uw persoonlijke kracht en uw geestelijke inhoud u kunt vertrouwen. Hiermede kunt u dan weer veel bereiken.

Met deze punten heb ik geprobeerd althans enigermate een praktische toepassing te geven van hetgeen in de voorgaande punten werd besproken. Ik hoop dat dit voor u ook inderdaad waardevol is. Ik wil nu mijn betoog gaan besluiten. Het betoog na de pauze wordt u gegeven door een gastspreker uit warmere streken, in de buurt van Laos en Bhutan. Hij zal trachten - op zijn wijze - u een inzicht te geven in innerlijk werken en magisch werken.

o-o-o-o-o

Men heeft mij gevraagd u deze avond voor te lichten over bepaalde esoterische en magische mogelijkheden, zoals ik die zie. Ofschoon het enige tijd geleden is, dat ik dit alles in praktijk heb gebracht, zou ik er prijs op stellen u enige gedachten in deze richting voor te leggen. Allereerst dan de gedachte van het esoterisch bewustworden. Wanneer wij zoeken naar innerlijke wijsheid en de innerlijke weg, dan kunnen wij dit doen langs het pad der meditatie. Meditatie is het overpeinzen voor jezelf, waarbij je langzaam maar zeker verzinkt in een poel van stilte; een ogenblik, waarin je jezelf niet meer kent en eigenlijk de gehele wereld geabsorbeerd lijkt door dat ene punt, het onbegrijpelijke, dat je beschouwt; een toestand van vergeten, waarin alleen het essentiële van het leven overblijft. Maar deze toestand wordt moeizaam bereikt. Er zijn priesters geweest (ook veel Hindoe-priesters), die dit bereikten na jarenlange voortdurende meditatie. En wanneer men het eenmaal bereikt, is men hulpeloos. De wereld buiten u kan u als slachtoffer nemen, de gehele natuur zal u respecteren, maar de mens niet. Zo zijt ge in de toestand van verrukking gelijktijdig iemand, onttrokken aan de mogelijkheid zijn taak te vervullen. En daarom meen ik, dat dit zoeken naar esoterische wijsheid in jezelf, waarbij het "ik" zichzelf vergeet en verliest, voor de mens niet de juiste manier is.

Men spreekt over de methode om door voortdurende beheersing van het lichaam, door het regelen van alle stromen die in het lichaam bestaan, langzaam maar zeker het "ik" te verbinden met hogere krachten. Maar ook hier neemt het uiterlijke vaak te veel tijd en te veel aandacht in beslag.

Wanneer ge een goede yogi wilt zijn, zult ge vele jaren van uw leven moeten gebruiken om uw lichaam te leren beheersen en bedwingen. En als ge dat hebt bereikt, is het de vraag, of ge nog instaat zult zijn verder te gaan en het bereikte terzijde te stellen, om te streven naar een geestelijk contact en een geestelijk inzicht.

Mijn gezichtspunten waren vroeger revolutionair. Maar van uit mijzelf heb ik gezocht naar een weg, een mogelijkheid om het ervaren te doen samenvloeien met de feiten, met mijn persoonlijk leven; en daarmee heb ik wonderlijke en schone resultaten bereikt.

Ik heb de wereld, waarin ik nu leef, bij mijn leven mogen leren kennen en ik wist welke plaats mij daar bestemd was en welke taak ik had. Toch was dat niet een leven van alleen mediteren of van alleen maar dienstbaar zijn of in grote vroomheid te leven. Ik heb altijd in mijzelf gezocht naar de uitdrukking van het ogenblik. Soms, wanneer de regenwolken zwaar worden en de eerste regens van het seizoen aanbreken, is je hart zwaar en zou je willen wenen. Dan heb ik geweend; maar ik heb niet slechts geweend over mijzelf of om wat er in mij leefde, maar ik heb in deze behoefte om te wenen en een ogenblik mijzelf te ontladen gedacht aan

allen op aarde, die zouden moeten wenen en misschien om grotere redenen dan de mijne. En vreemd, in mijn tranen scheen niet slechts mijn eigen leed maar het leed van de wereld van mij weg te vloeien. Zo verloor ik niet mijzelf; want waar leed was, heb ik getracht te helpen, maar in dit alles was ik verbonden met het grote Geheel. En ik leerde mijzelf kennen als één, die geen wijsheid bezat, maar wiens medeleven werd geboren uit zichzelf, uit het "ik". Zo wist ik, dat in mij de mogelijkheid was gelegen tot medeleven, tot deelhebben aan anderen.

Er zijn tijden, wanneer de zon brandt, als alles stil en rustig is en de wind sluimert, dat je eenzaam en verlaten bent. Soms in de drukte van een stad vlak bij de tempelmuren en pagoden, soms in de stilte van een landweg, die eindeloos voortgaat door velden, hier en daar met men boom en een bloem gesierd. En als ik eenzaam ben, denk ik aan allen, die eenzaam zijn. En ziet, in dat denken vond ik de verbondenheid, die in de eenzaamheid ligt. Ik begreep, dat het eenzaam zijn van velen mijn eenzaamheid was. Zo leerde ik beseffen, dat een deel van mijn wezen eenzaamheid kon zijn en dat dit "alleenzijn" voor mij noodzakelijk was. Ik leerde begrijpen, dat ik - juist omdat ik eenzaam was - de eenzaamheid van anderen kon verbreken. Mijn gedachten konden uitgaan als een zegenend woord, een enkele glimlach voor hen, die in het leven niets hadden. En zo leer je de banden kennen, die het "ik" niet alleen verbinden met mensen, maar met alle krachten van wereld en geest.

Er zijn dagen geweest, dat ik bijgelovig was, zoals velen bijgelovig zijn. Ik heb gestaan onder de bomen en heb gewacht, op de geesten van het woud. Ik heb gesproken tot de tijger en heb gezegd; "Broeder, wie zijt ge? Wiens grootvader zijt ge, gekomen nu in dit gestreepte vel?" En op een vreemde manier hebben zij mij antwoord gegeven. Want in het bijgeloof leerde ik erkennen dat het onbegrepene deel uitmaakt van mijn wezen.

Wanneer ik wil begrijpen, alleen maar begrijpen, ben ik hulpeloos. Maar door het onbegrepene te aanvaarden maakte de gestreepte heer van de wouden, van de jungle, mij tot vriend. Begrijpen, dat er demonen en geesten zijn, ook al wist ik niet hoe en waarom: Dit onbegrepene maakte mij één met de krachten, die leven in de lucht, die leven in de aarde. En beseffend dat ook het onbegrepene deel is van mijn wezen, kon ik mijn leven beter aanvaarden en de dwaasheden van anderen begrijpen, wetend dat het deel is van hun leven, van hun onbegrepen-zijn.

Zo ben ik door het leven gegaan. En elke dag weer en elk ogenblik heeft mij een stemming gebracht, een sfeer, een gedachte. Maar ik heb steeds gezegd: Dit is niet alleen van mij. Zoals ik ben, zo zijn er ontelbaren. Zoals ik nu leef, leven er in de sferen, in de hemelwereld en in de hellewereld in ongekende landen en vlak rond mij anderen; en wij zijn gelijk. In de erkenning van gelijk te zijn met anderen heb ik geleerd de trappen te zien, waaruit de schepping is opgebouwd: Niet als de daken van een pagode, op elkaar gestapeld als een eerbewijs aan de Schepper, maar eerder als een trap, moeizaam gehouwen in de rotsen, voerend naar de top van een berg.

Zo heb ik geleerd mijzelf te kennen. Voor mij is esoterie dan ook niet het zoeken in de verborgenheid van het eigen "ik", het wegvlugten in een onbegrepen wereld, waarin niets meer telt behalve dat "ik". Voor mij is esoterie geweest: het erkennen van de banden met alle anderen óp de wereld, die bestaan in elk ogenblik van leven en zijn. Voor mij werd het een begrip van de eenheid, van de kosmos; en zo een begrip voor mezelf.

Men kan esoterisch streven van uit zichzelf naar de Allerhoogste. Maar het is een moeilijke weg om te gaan en wie vindt er de tijd voor, wie heeft de moed om een dergelijke weg te gaan? En wie deze weg gaande, beleeft werkelijk wat hij voorgeeft te beleven? Daarom heb ik esoterisch voor mij gekozen de weg van het beleven van het ogenblik. Maar niet als een zuiver persoonlijk iets. Ik heb vaak begeerd, maar niet voor mijzelf alleen. Ik heb vaak gehongerd, maar ik hongerde nimmer alleen, want er waren duizenden met mij. Ik heb gezwolgen in overvloed, maar mijn overvloed was een gave, die ik de wereld gaf; en hen die rond mij waren en die ik niet kende, liet ik delen in de overvloed, omdat ik het gebrek en de overvloed gelijktijdig kende in allen.

Ware esoterie is het erkennen van de kosmische wet, die leeft in alle dingen en het beseffen hoe die wet in jezelf bestaat. Het is niet een je onttrekken aan de beperkingen van een wereld

of een sfeer, maar het is het erkennen dat alle werelden en sferen één zijn. Het is niet de nadruk op je persoonlijke ontwikkeling leggen, maar zien hoe je past in de totale ontwikkeling, die ergens uit een eerste bron is voortgekomen en zich voortspeelt, wie weet waarheen.

En zoals het ging in de esoterie, is het mij gegaan in de magie. Ik heb meesters der magie gekend, die met hun gekleurd glas de zonnestralen hebben gevangen en ze met hun gedachten maakten tot een geur of tot een vlam. Ik heb hen gekend, die in de bergtempels hun goden riepen of demonen deden verschijnen. Ik heb stenen zien dansen in de lucht, zo zwaar dat geen twintig man ze konden tillen. En ik heb eerst gezegd: Ook dat wil ik doen. Maar ik heb moeten ontdekken, dat het moeilijk is, tenzij je jezelf maakt tot slachtoffer van de kracht die het fenomeen veroorzaakt. Het is gemakkelijk magiër te zijn, als de magiër zich maakt tot het verlengstuk van een kracht of vermogen, ergens in het Al, dat hij een kleinere dienst bewijst om hem dan te maken tot het verlengstuk van de eigen persoonlijkheid, tot een instrument, waarin onbegrepen bedoelingen worden verwerkt. Maar het is moeilijker magiër te zijn in de ware zin des woords. Magiër zijn wil zeggen: de banden beseffen, die er bestaan tussen jou en anderen.

Wanneer mijn hart vrolijk is en er zijn lichtende tuinen ergens in een wereld, waarin anderen in vreugde gaan, versmelt mijn ziel met de hunne. Dan spreek ik het woord uit van die sfeer en ik ben één met hen. De kracht van de met vreugde vervulde tuinen vloeit uit mij als vloeibaar licht, het verandert materie, het maakt meel uit steen; en niemand weet waarom. Maar vreugde, vreugde in het delen van overvloed is voeding. Zou de natuur zelf niet de vreugde kennen om zich te vervormen en zo de overvloed te delen?

Ik heb, zoals zovelen, krachten van de geest uitgezonden. Ik heb mijn wezen uitgedreven uit mijn lichaam en ik heb het een vorm gegeven vele, vele kilometers verder; soms zover dat het leek, of ik een half continent in één schrede had afgelegd. Maar wat was het zinrijke er van? Niets. Het was misschien goed om een magisch belangrijke tijding over te brengen. Maar als er ergens een behoefte was om werkelijk te troosten en te steunen, zo vond ik, dat ik mijzelf niet behoefde uit te drijven. Want, wanneer ik de behoefte van een ander erkende, wanneer ergens die vreemde draad van sympathie was gegroeid, ziet, mijn geest verliet mijn lichaam vreugdig, zonder strijd en zonder dwang, zij snelde van zichzelf heen, nam haar vorm aan, volbracht haar taak en keerde terug. En ik was niet moe, maar slechts verheugd.

Deze dingen zullen u ongelooflijk schijnen. Men spreekt over de occulte geheimen van Azië in uw land en in het westen. Maar men gelooft er niet in of men beseft ze slechts ten halve. Laat ik u vertellen wat het grote geheim is, dat ik magisch heb gevonden.

Alle magie komt voort uit de verbondenheid, die tussen het "ik" en iets anders bestaat. Indien het een onderwerping is, is het altijd duister. Want zelfs als ik mij onderwerp aan de hoogste kracht en ik kan die kracht in mij niet ontvangen en bezitten, zo ben ik een willoos werktuig een voertuig zonder meer. Ook als die krachten mijn bescheiden wensen vervullen, ben ik toch slaaf en gebondene; en gebonden zijn is niet goed. Maar als er in mij één vonk licht is, als er in mij één gedachte is en ik kan die een klank geven, ik kan een woord vormen, ik kan haar weergeven met een enkel symbool of met een gebaar van mijn hand, dan is de band aanwezig. Zij is uit mij voortgekomen, zij is vrij. En wanneer zo dadelijk het ogenblik voorbij is en de gloed dooft in mij, dan trekt het andere zich terug en ik ben mijzelf, rijker door wat ik mocht brengen, door wat ik mocht zijn voor een ogenblik; en toch mijzelf.

Wanneer ik spreek tot de dieren, zo beseffen zij niet, wie ik ben. Maar wanneer de slang bemerkt, dat ik haar zie als mijn gelijke, zo zegt ze: "Dit is slang. Waarom zou ik met slang vechten?" En als ik met mijn bewustzijn tot haar zeg: "Het is noodzakelijk, dat wij slangen optrekken," dan volgen zij mij. En toch kan ik rustig zeggen, ook tot de grote heer met de brede kop: "Ga." En hij gaat en ik verbreek de band. Wanneer ik door de dorpen ga, dan voel ik hoe er een slang leeft in het riet van een dak of ergens onder een veranda van een huis, want ik voel haar levenstrilling. En wanneer mijn wezen antwoord op haar, zo is er een band. Ik zal haar een offer brengen, een kleine gave en zij komt. Als ik haar vang, zal zij mij niet bijten, want ik ben haar vijand niet. En zou zij mij bijten, zolang ik geloof aan mijn gelijk-zijn met de slang, wat zal haar gif doen? Het is deel van mijn lichaam en ik kan mijzelf niet doden.

En dus leef je; en dat noemt men magie. Maar het is de sympathie, de verbondenheid, voortvloeiend uit jezelf.

Wanneer ik een slang vrees, hoe kan ik haar meester zijn. Wanneer ik een demon vrees, hoe kan ik anders doen dan zijn slaaf zijn? Wanneer ik God vrees, wat ben ik anders dan een onbewust werktuig? Maar wanneer God in mij leeft en ik antwoord op God, wanneer ik de demon zie als een broeder, die zijn weg niet weet en mij even sterk en gelijk aan hem voel, hij zal antwoorden op mij. En mijn licht en mijn kracht zijn meer dan de zijne, want hij verlangt naar het licht, al zal hij het zelf misschien niet beseffen.

Zo kun je magisch zijn. Magisch is het tot uiting brengen van wat in jou leeft. Het uitdragen van wat in jezelf bestaat. Maar nu zo, dat de banden met het bovennatuurlijke die je leert beseffen, worden gebruikt om ook op je eigen wereld te werken. Men heeft gelachen omdat ik eens zei, dat het beter is een hand op te leggen aan een zieke, als je weet dat de ziekte slechts deel is van onevenwichtigheid, dan 1000 artsen te roepen of door 10.000 monniken gebeden te laten zeggen. Wanneer ik weet wat de ziekte is (niet in haar geaardheid, maar als ik haar ken in mijzelf), kan die ziekte mij niet weerstaan. Dan weet ik wat voor kracht er nodig is om evenwicht te scheppen. Dan sluipt de koorts weg, want de koorts komt voort uit de onevenwichtigheid van het lichaam. Dan sterft de kwaal weg, want zij past niet in een evenwichtig geheel. En deze dingen, vrienden, zijn zuivere magie. Er is een tijd heengegaan sinds ik op aarde vertoefde. Men heeft mij, toen ik op aarde was, toegeroepen: "Wijsheid is wat de ouden weten"; en ik heb de wijsheden van vele ouden bestudeerd. Zeventien jaren heb ik in de kloosters gezworven en heb ik de geheiligde paden nagezocht, die de Boeddha heeft getrokken tijdens zijn leven. Zeventien jaren heb ik de wet bestudeerd; en ik werd slechts dwazer. Maar ik heb geleerd dat wijsheid is: het antwoord, dat je zelf geeft, hetzij op een oud boek of op een nieuw boek. Ik heb wijsheid gehoord op een marktplaats, die voor mijn leven van groot belang was. En vaak heb ik in de heiligste werken niets gevonden dan een woestijn, waarin ik verdorstte, omdat er niets was, dat tot mij sprak. Dat is de les, die ik u wil geven. Wanneer ik dan vanuit mijn standpunt over deze dingen moet spreken:

Vraag naar wat gijzelf wilt, dat gij zijt.

Vraag naar het antwoord, dat gij krijgt.

Roep niet uit: "Ik wil een demon bedwingen" als je ternauwernood weet wat een demon is. Begin bij het eenvoudige.

Roep tot de bloem: "Gij zijt schoon, bloei." En geef haar uw levenskracht, uw vreugde om de bloem en zij zal bloeien.

Wanneer de vogel zegt: "Het is koud" en gij zit warm, zeg tot de vogel: "Ziet, hoe warm het is en hoe schoon." En zij put er kracht uit.

Wanneer een mens droevig is, geef hem niet de uiterlijke tekenen van vreugde, maar geef de vreugde in uw hart de zekerheid. Laat die uit uw wezen stromen en ziet, in de ander herleeft de vreugde, want hij verlangt ernaar.

En wanneer dan in de dromen en langzaam maar zeker in de waarneming de vreemde kleuren van de aura worden geboren, als gij ziet hoe het astrale wezen bestaat, als gij ziet hoe uit vele werelden de schepselen op en neer gaan en uw eigen wereld beroeren, lichtvoetig als de wind wanneer hij strijkt over het gras om weer heen te gaan, hoe, vrienden, zullen wij dan ook geen sympathie kunnen hebben? Sympathische werking, dat is uw magie, dat is uw wijsheid.

Wanneer ge naar de sterren kijkt en die sterren spreken één woord van oneindigheid, dan hebt ge meer geleerd dan uit duizend boeken. Wanneer uw hart spreekt van vreugde en ge kunt die vreugde voor één ogenblik beleven, dan hebt ge meer geleerd dan uit duizend boeken, uit honderd predikaties. Het leven dat in je is, het leven dat antwoord geeft op de dingen, het antwoord dat je vindt bij anderen, dat is wijsheid. Dat is de les van het leven; en het andere is bijkomstig.

Ik had een vriend, die regelmatig met de karavanen naar het noorden trok. Eens bracht hij mij een gave, wonderschoon, gewikkeld in papier van vlammend rode kleur, gehuld in een spanen

doos, zo glanzend gelakt, dat het leek, alsof ze een zwarte spiegel was, waarin de gouden draken waren versmolten. En de gave zelf? Ze was een onbetekenende snoeperij. Ik heb hem ervoor bedankt. Maar in mijn hart vond ik de verpakking mooier dan de gave.

Wij die hongeren naar esoterisch bewustzijn, wij die hongeren naar magische kennis en macht, wij die wijzen willen zijn op aarde, hoezeer hunkeren wij vaak niet naar de gave, maar kijken naar de verpakking. Is het niet beter één bete broods te hebben dan een wonderschone doos met de belofte, dat ge eens brood zult eten? Is het niet beter de dampende witte rijst voor u te zien en de geur van de bijgerechten dan de belofte te hebben dat ge eens in eeuwigheid zult eten, hoe schoon die beloften dan ook moge klinken? Is het niet beter één lied, uit jezelf geboren, te zingen, al noemt een ander het lallen of stamelen dan de schoonste muziek rond je te horen, als ze niet werkelijk tot je spreekt?

Kijk niet naar de uiterlijkheid. Zoek niet naar de schone verpakking van uw gaven. Zoek niet naar het immense bouwwerk van macht of van wijsheid of de innerlijke lichtflits die Al onthuld. Want dit zijn dingen, die niet waarlijk bestaan. Ze zijn het spiegelend vlak van een doos, waarin het leven zelf is verhuld; schoon gelakt, met symbolische voorstellingen ingelegd, maar zo vaak ledig.

Waar uw hart antwoordt, daar spreekt de geest, daar antwoordt de natuur, daar is de Schepper Zelve deel van u, van uw streven en uw werken. En laat u nimmer iets anders onderrichten, want dit is de waarheid. Een waarheid, die ik in vele levens heb verworven en die ik in de wereld, waarin ik leef, nog weer steeds duidelijker erken. De verwantschap tussen mij en het zijnde is de kennis van mijn wezen. Het is de macht, waaruit ik werk. Het is de kracht van mijn bezwering. Het is de vreugde van mijn bestaan.

Dit, vrienden, verzoek ik u nederig te overwegen. Het zijn mijn ervaringen, niet de uwe. Misschien ben ik een nietswaardig monnikje, misschien heb ik echter ook ergens een vonk van wijsheid gevonden. En als uw hart antwoordt, dat dit waar is, tracht het dan te leven en kijk niet naar de uiterlijkheden. Want als er een wereld is van begoocheling, dan komt zij niet voort uit het wezen der dingen of uit onszelf, zoals wij zijn, maar uit het schoon omhulsel, dat wij ervoor zoeken.

VIJFDE LES - MENS EN MORAAAL

Nadat wij een vorige maal hebben getracht te zien hoe de godsdienst eigenlijk bestaat en welke betekenis zij o.m. voor de mens kan hebben, wordt het tijd dat wij ons bezighouden, met het totale menselijk gedragspatroon. Om een inzicht te verwerven in de maatschappij en in zichzelf moet men begrijpen, welke drijfveren er bestaan. En daarom is het noodzakelijk dat wij de z.g. moraal, het zedelijk concept van de mens, ontleden.

Allereerst blijkt ons, dan, dat er een voortdurende wijziging is in dit concept en dat klaarblijkelijk de mores afhankelijk zijn van o.m. bevolkingsdichtheid, welvaart en daarnaast van wetenschap en opvoeding. Het blijkt ons verder, dat wetenschappen en ook kunst hoofdzakelijk dáár bloeien, waar een overschot is, een zekere luxe, een zekere welvaart. Overal, waar mensen gemakkelijk leven en zij tijd over hebben, zien wij het onderzoek tot stand komen.

Dit onderzoek is natuurlijk ook - want dat is menselijk - aan zekere regels gebonden. Zo vinden wij b.v. in Egypte voor het eerst wetenschappelijk onderzoek in de tempels. De mens heeft daar tijd zich af te vragen: Wie en wat ben ik? Wat betekent dit alles? Wat is mijn bestemming? Later blijkt dat ook anderen een zekere welvaart vinden en wij treffen dan de wetenschapsmensen vooral aan onder hen, die van gegoede ouders stammen. Ik geloof, dat het aan de 20^e eeuw is voorbehouden om wetenschappelijke mogelijkheden ook te scheppen voor de gewone bevolking.

Nu ligt in dit zoeken naar een bestemming een zeer sterke motivering van de mens. Hij wordt in de eerste plaats gedreven door zelfbehoud. Zolang hij niets anders te doen heeft dan in leven te blijven en dit al zijn aandacht en tijd vergt, zal hij met een absoluut dierlijke ferociteit zichzelf handhaven. In een dergelijke periode zijn directe en persoonlijke kracht en de afwezigheid van wat men noemt gewetensbezwaren de meest bewonderenswaardige elementen, die de medemens in zijn naaste kan zien. Ze zijn ook dat wat hij voor zichzelf verlangt.

Zodra het leven gemakkelijker wordt, zoekt hij enerzijds naar een zekerheid voor wat hij heeft verworven. Hij baseert deze in het begin op geweld, maar steeds sterker zal hij trachten dit op algemene regels te doen. Die regels worden soms aan God of aan de goden toegeschreven, maar ze zijn in feite niets anders dan een poging om het bestaande te handhaven. Wij vinden dergelijke wetten en regels, als uitgaande van de goden, maar al heel snel ook als deel van het burgerlijk bestuur; en de z.g. zedelijke concepten van de mens blijken daarop te zijn opgebouwd. Wij kunnen dus zeggen, dat de neiging tot moraliteit toeneemt met de welvaart. Want er is meer dat zeker gesteld moet worden.

Aan de andere kant blijkt echter dat de mens, die grotere welvaart heeft een grotere vrijheid tot onderzoek wordt geboden en naartoe meer geneigd is. Deze twee schijnbaar zeer divergerende ontwikkelingen worden in de moderne mens b.v. tezamen aangetroffen en kunnen worden beschouwd als een van de belangrijkste factoren in zijn bewustwording zowel in de structuur van zijn dagelijks leven als in zijn gedachtewereld. Een algemene beschouwing hierover zou mij ongetwijfeld te vervoeren voor het doel, dat ik beoog. Ik wil dus volstaan met te stellen, dat een mens, die tijd heeft om zich vragen te stellen, de behoefte heeft die vragen te beantwoorden. Naarmate hij meer tijd heeft om zich vragen te stellen, zal het antwoord op de vragen en de vraag zelf voor die mens belangrijker zijn en meer in direct verband met zijn eigen leven staan.

Men leeft in een wereld, waar onnoemelijk veel spanningen bestaan en men tracht al deze spanningen op te lossen door wetgeving, door traktaten, door het sluiten van een verbond of andere overeenkomsten. Men weet voor zichzelf dat dit niet aanvaardbaar is; en zo wordt in de mens een eigenaardige waardering geboren voor alles wat wet is, voor alles wat

overeenkomst en contract is. Hij acht zich daaraan slechts in beperkte mate gebonden. En zonder het zelf te beseffen zal hij het nut van een overeenkomst, van een wet e.d. voor zich overwegen en daaruit dan zijn eigen beslissing nemen t.a.v. zijn handelwijze. Dit houdt in dat de z.g. openbare moraal dus een andere is dan de persoonlijke.

Als gemeenschap moet men toegeven dat bepaalde wetten noodzakelijk zijn. Men moet toegeven dat bepaalde regels goed zijn of zelfs goddelijk. Voor zichzelf echter heeft men te veel tijd. Men kan zich afvragen, of dit wel waar is. Men zal dit niet doen in een directe beschouwing. Het is geen mentaal proces, het is eerder een instinctief overwegen van mogelijkheden, die zouden bestaan, als die wet er niet was. Op het ogenblik, dat men die wet kan overtreden zonder dat men daarvan schade heeft - ja, als men daarvan voordeel heeft - acht men dit gerechtvaardigd en aanvaardbaar. Dit blijkt in vele handelspraktijken en uit de politiek. Maar het blijkt ook uit de reactie van de mens op de wetten, die hij anderen oplegt.

Nu kan de mens de vragen, die hij zich stelt, in een verschillende volgorde poneren. Hij kan uitgaan van de vraag; Wat is mijn verband met de eeuwigheid? En pas daarna trachten te beantwoorden wat hij is, wat zijn leven is en wat de waarden van zijn leven zijn. In een dergelijk geval krijgen wij te maken met een fanaticus. Een fanaticus realiseert zich alleen het verband met het Hogere en daaraan wil hij alles ondergeschikt zien. Hij heeft innerlijk geen enkel respect voor wetten of regels, die niet volledig beantwoorden aan zijn concept van eeuwigheid en mens. Het is moeilijk hiervan een direct beeld te geven. Voorbeelden zijn vaak overbodig of nutteloos. Misschien mag ik hier de zaak als volgt stellen.

Een mens, die een bepaald geestelijk doel beoogt zonder meer en zich daaraan volledig overgeeft, zal zichzelf en anderen vernietigen om deze stelling te kunnen handhaven of zelfs maar een illusie, dat die stelling gerechtvaardigd is, te kunnen behouden. Het "ik" heeft zich met een stelling geïdentificeerd. Elke aantasting van de stelling is een aantasting van het "ik". Het "ik" zelf is, bij die stelling vergeleken, onbelangrijk geworden. Mensen, die zo leven, zijn verder geneigd om - zoals u een vorige maal ook al hebt kunnen horen - zich te beschouwen als bijzondere geroepenen, als uitverkorenen en wat dies meer zij.

De mens, die begint met te vragen: wat ben ik? of: wat is nuttig voor mij? staat heel anders in het leven. Voor hem geldt in de eerste plaats zijn persoonlijkheid. Elke wet, elke algemeen aanvaarde regel wordt door hem naar zich toe geïnterpreteerd. Dit is voor de bewustwording een veel juistere methode, omdat de realisatie van het "ik" een absolute bewustwording kan betekenen en daarmee elke praktijk, die de realisatie van dit "ik" bevordert, ongetwijfeld aanvaardbaar moet zijn. Zij is dit echter zelden in een gemeenschap, die haar zedenleer nu eenmaal niet heeft opgebouwd op het nut van de eenling maar op het behoud en de stabilisatie van de gemeenschap. Een dergelijke mens zal dus veelal in strijd zijn met de maatschappij. Zijn persoonlijke moraal is geheel afwijkend van de publieke.

Dan kennen wij de mens, die zich allereerst afvraagt wat het meest aangename is. Deze realiseert zich niet dat hij persoonlijk verbonden is met de daad. Zijn redenering gaat uit van het standpunt; Wat kan ik mij permitteren, zonder dat het mij te lastig wordt? Zijn moraal is er één van gelegenheid; van opportunisme. En dit opportunisme is in de moderne wereld zeer sterk vertegenwoordigd. Ik geloof daarom, dat ik aan de hand van de gegeven beelden mag stellen:

De moraal van de mens is geheel afhankelijk van zijn eigen bewustzijn plus zijn mogelijkheden. Er bestaat geen openbare of publieke moraal, tenzij men de illusie, de waan, die men tegenover elkander schept, als zodanig wil aanvaarden.

Dit brengt de mens in een zeer moeilijke positie, want wij hebben reeds in de inleiding gesteld, dat hij enerzijds zoekt naar een maximale zekerheid. Een maximale zekerheid kan alleen worden verworven door een zo groot mogelijke uniformiteit, waarbij geen uitzondering wordt toegestaan. Als er staat: Gij zult niet stelen, dan zal dit voor een ieder moeten gelden en niet voor bepaalde personen of instanties niet. Als er staat, dat eigendom heilig is, dan moet alle eigendom heilig zijn zonder meer: Indien er een uitzondering bestaat, dan is deze gevaarlijk. Zij beïnvloedt het beeld van geborgenheid. Het tast het bezit, het behoud aan. Het zal u duidelijk zijn, dat de mens op deze wijze geneigd zal zijn alles tot in de finesses te regelen en

rigoureuze maatregelen te treffen tegen een ieder, die die regelingen ook maar enigszins aantast.

Nu heeft de mens echter ook behoefte aan een onderzoek van zichzelf en zijn mogelijkheden. Om dit te kunnen doen moet hij steeds afwijken van de regels, die algemeen gesteld zijn. De methode, die velen ontwikkelen, is het hanteren van een dubbele maatstaf. Zij hebben enerzijds een publieke moraal, die voor iedereen geldt en anderzijds een persoonlijke moraal, die op hen persoonlijk van toepassing is. Maar hiermede wordt de zekerheid toch aangetast. Het bewustzijn kan zich het verschil op den duur niet meer realiseren; het kan niet zien dat er met twee maatstaven gemeten wordt, dat er twee argumenten naast elkaar worden aangevoerd. Daardoor wordt alles uitermate verward en krijgen wij een vertroebeld denken, dat de bewustwording aanmerkelijk vertraagt of zelfs absoluut onmogelijk maakt.

Aan de andere kant vinden wij de mens, die zijn persoonlijke moraal stelt boven de algemene moraal. Maar als hij dit algemeen aanvaarde stelsel van wetten, regels en voorschriften verwerpt en daarmee de maatschappij zonder meer bruuskeert, wordt zijn zekerheid aangetast. Hij heeft geen tijd meer om na te denken over zijn persoonlijke moraal. Op deze wijze wordt iemand gevormd, die in de ogen van de wereld een misdadiger is. Hij moet zijn zelfbehoud verzekeren en wel volgens de maatstaven, die de maatschappij zo'n beetje aanlegt of die hij voor zichzelf méént te mogen aanleggen. Hij kan dit niet meer in en met de maatschappij bereiken en zal zich tegen de maatschappij moeten keren. Zo krijgen wij vaak uit een onbewuste drang een poging om het geheel van de maatschappij en van de wereld aan te tasten.

Hebben wij te maken met iemand, die een compromis sluit (dat zijn over het algemeen de meest gelukkigen), dan vinden wij een uiterlijke aanvaarding van de publieke moraal, die echter voor eigen doeleinden wordt verzwakt. Zij wordt niet verworpen, maar eigen behoeften, eigen vragen en eigen raadsels dienen a.h.w. om de algemene wetten te wijzigen. Het zijn deze mensen, die zowel voor hun eigen zedelijk bewustzijn als voor dat der massa voortdurend het bewijs van deugdelijkheid vragen: Deze zullen natuurlijk een snelle bewustwording doormaken, want zij worden voortdurend, met zichzelf geconfronteerd en zullen daarbij door hun voortdurend vragen in de maatschappij erkennen wat zij zijn.

Wij mogen wel stellen dat de drie hoofdklassen, die ik zo even noemde, op het ogenblik het totaal van de wereld uitmaken. De zedelijke normen kunnen van land tot land, van volk tot volk en van godsdienst tot godsdienst verschillen. Dat is waar. Maar de binding aan dit geheel blijft voor elk individu in elke groep gelijk bestaan. Elke poging om de algemeen geldende stellingen aan te tasten of aan de eigen behoeften en het eigen bewustzijn aan te passen zal eveneens overal gelijkelijk bestaan.

Met deze poging om enige klassen aan te geven, waarin dit zedelijk bewustzijn werkt, moeten wij nu trachten ook de werkelijkheid te schetsen. De feiten zijn deze:

Alles, wat moraal wordt genoemd (wat dus te maken heeft met zeden, zedelijkheid, algemeen rechtsgevoel zelfs, met door de massa aanvaarde waarderingen van goed en kwaad) is illusoir voor zover het de materiële werkelijkheid betreft. Het is het menselijk denken dat deze maatstaven heeft opgebouwd. Het is het menselijk denken dat daaraan bepaalde consequenties verbindt. Wanneer ik denk dat iets kwaad is, dan mag dat het beste zijn, dat ik voor mijzelf en voor anderen kan doen, ik zal schuldbewustzijn hebben. Gedrongen door het schuldbewustzijn zal ik trachten mijzelf te bestraffen, al ben ik mij daarvan misschien niet geheel bewust. Ik zal dus ellende ondergaan als gevolg van een imaginair kwaad. Een andere keer kan ik iets doen, dat in mijn ogen goed is, en wat in feite kwaad is. Maar als ik voor mijzelf werkelijk en innerlijk overtuigd ben dat het goed is, zal de voldoening daarover, de zekerheid die ik daarin vind, mij in staat stellen om de onaangename zijden van de gevolgen grotendeels of geheel te ontwijken. De gevolgen zijn voor mij goed.

Het wordt dus al heel erg moeilijk om, aan de hand van de algemene regels van moraal en zedelijkheid, reële conclusies te trekken. Want de mens verwerkelijkt zijn denken. Zijn waarderingen, zijn opvattingen komen niet voort uit de feiten, zij komen voort uit hemzelf.

Want hij verwerkelt zelf grotendeels de feiten, waarop hij dan later, weer als een soort rechtvaardiging zijn morele stelling baseert.

Realist zijn in de wereld - wel noodzakelijk - brengt ons verder tot de conclusie dat wij als mens, levende in stoffelijke vorm, gebonden zijn aan een groot aantal stellingen, die onbewijsbaar zijn en waarvan de realiteit alleen krachtens ons denken bestaat.

Laat ons de oude stellingen van de vorige les hernemen. Er is een God. Ik kan dat niet bewijzen. Het is een denkbeeld. Krachtens dit denkbeeld kan die God Zich aan mij manifesteren en kan ik uit die God kracht en wetenschap putten. Maar bewijzen dat dit uit God komt, kan ik niet. Ik kan niet eens bewijzen dat alles waar is, wat ik als zodanig ervaar. Ik heb dus geen werkelijke basis in de feiten. Ook de feiten van de wereld en een ontwikkeling op de wereld zijn vaak direct in strijd met de menselijke denkbeelden. Ik wil u een voorbeeld geven van uit stoffelijk standpunt.

Er komen steeds meer mensen, waardoor het steeds moeilijker wordt voor de mensen die er zijn het bereikte te handhaven. Dan zal het menselijk leven goedkoper worden naarmate er meer mensen zijn: Dat is de praktijk en dat doet de natuur ook. Wanneer er te veel dieren komen van een bepaalde soort (b.v. antilopen), dan worden de predators (de leeuwen) talrijker, totdat er weer een evenwicht bestaat. De mens kan dit praktisch verschijnsel niet erkennen. Het gevolg is, dat hij - gedreven door de behoefte een evenwicht tot stand te brengen - naar andere middelen grijpt. Hij spreekt dan over een heilige en gerechtvaardigde krijg: een oorlog. Hij spreekt over de noodtaak om bepaalde volkeren te beschaven of bepaalde volkeren te onderwerpen aan zekere m^áatregelen.

Hij doet dit uit zijn moreel besef zeer idealistisch. In de praktijk echter probeert hij een evenwicht te herstellen. Is hij daartoe niet in staat langs meer vreedzame weg, dan is een oorlog onvermijdelijk, want alleen op die manier kan het materiële evenwicht worden hersteld. Dat zijn feiten.

De mens kan dit geestelijk echter niet verwerken. Hij kan dit beeld mentaal niet aanvaarden. Hij kan niet zeggen: Het leven is nu ineens niet meer heilig; voor hem blijft het leven heilig. En zo moet hij dus weer via rationalisatieprocessen zijn handelen rechtvaardigen. Dat dit ook weer tot grote conflicten, zelfmisleiding en een volkomen verkeerd hanteren van maatstaven voert, zal u duidelijk zijn. Wanneer je als mens daarin verward raakt, dan ontdek je al heel gauw dat je niet meer weet wat nu wel en wat niet goed is. Want wanneer ik niet dood, word ik gedood. Moet ik mij laten doden? Mijn drang tot zelfbehoud laat dit niet toe. Moet ik dan doden? Mijn besef van de waarde van het leven van anderen laat het niet toe. Het resultaat zal zijn, dat ik altijd het slachtoffer wordt, hetzij mentaal, hetzij stoffelijk.

Dit moet u eens goed overwegen, want dat geldt voor alle dingen; Er is niet alleen maar een oorlog. Er zijn duizend-en-één kleine dingen in je leven, die voor jou noodzakelijk zijn, het contact met een medemens, de mogelijkheid om zelf te oordelen over goed en kwaad, de vrijheid om te denken en een oordeel te vormen, de mogelijkheid om jezelf te uiten naar je geloven, om te leven in overeenstemming met je mogelijkheden en je wezen. Wanneer je dat niet kunt, omdat je wordt gehinderd door het mentale beeld, ontstaat er dus een directe strijd tussen stof en geest. Zij resulteert meestal in aarzeling en voert ten slotte ook tot een soort oorlog. Dus een zonder enig voorbehoud jezelf vervullen in de een of andere zin en dan daarna de grote aarzeling: is dit aanvaardbaar?

U begrijpt wel, dat die problemen en conflicten al heel snel zullen voeren tot een afwijken van de realiteit. Een bekend denker heeft eens gezegd:

“Wanneer ik vijf woorden schrijf, dan kan men daaruit zoveel interpreteren, dat ik meer geschreven heb in vijf woorden dan alle schrijvers op de wereld tezamen ook al was ik mij daarvan niet bewust.” De mens doet hetzelfde. Hij leeft in een situatie, waarvan hij de realiteit niet zonder meer kan aanvaarden. Hij gaat dus deze realiteit vervormen en ombuigen. Hij interpreteert en herinterpreteert voortdurend hetzelfde feit, de zelfde stelling zodanig, dat zij toch nog aan zijn behoeften en noodzaken kan beantwoorden. Maar dit betekent gelijktijdig, dat een groot gedeelte van zijn leven zeer voorwaardelijk is; er bestaat geen absolute maatstaf, alles is conditioneel. En daarbij zal de feitelijk relativiteit van verhoudingen

ongetwijfeld ook wel tot uitdrukking komen, maar ze wordt als zodanig niet beseft. Wat wel wordt beseft is, dat het voor het "ik" enigszins anders is dan voor een ander. De vervreemding van de algemene maatstaf begint steeds sterker te worden.

Ik kan u dit alles misschien ook wel weer duidelijk maken, wanneer ik u wijs op het feit dat een Kerk, die zelf volledig gelooft in wat zij predikt, altijd volgelingen vindt; en trouwe volgelingen. Maar een Kerk - al is zij nog zo machtig en groot - die het geloof in haar roeping en zending verliest, vindt geen volgelingen meer.

Zolang een politicus wordt gezien als een bewust strijder, een eerlijk en oprecht strijder voor een bepaald doel, vindt hij aanhang. Maar op het ogenblik, dat men politiek ziet als een soort bedrog, een soort koehandel, verzwakt elk politieke interesse.

In het dagelijks leven geldt weer precies hetzelfde. Elke mens wordt voortdurend geconfronteerd met onwaarheden, maar hij heeft daarvoor dan geen belangstelling.

Wat kan dit alles betekenen voor de menselijke bewustwording? In de eerste plaats leef je in de stoffelijke werkelijkheid, omdat de mogelijkheden van die stoffelijke werkelijkheid en niet alleen de mentale interpretatie ervan belangrijk zijn voor het juist constateren van de plaats die je hebt in de kosmos, van je taak en van je mogelijkheden. Hoe meer je dus die werkelijke toestand gaat vertekenen, veranderen of zelfs ontkennen, des te groter is het gevaar, dat je niet meer handelt volgens de maatstaven, waaraan jouw wezen is gebonden voor de bewustwording en voor de kosmische wet, die in je wezen ligt. Consequentie: verkeerde bewustwording, innerlijke conflicten, die zich op geestelijk niveau kunnen voortzetten.

Dan weten we, dat de mens met de hantering van zijn verschillende maatstaven niet alleen een wereldvervalsing pleegt, maar dat hij geneigd is zichzelf en anderen als gelijk te beschouwen, wat wetten betreft, nimmer wat kwaliteiten betreft. Wanneer hij die gelijkheid van wet accepteert zonder meer, ontkent hij dus alle tegenstellingen en verschillen, die noodzakelijk zijn om een materiële wereld voldoende tot uiting te brengen. Hij komt tot een te grote eenzijdigheid; en die eenzijdigheid betekent ook weer een ziekelijk aspect in zijn wezen, waardoor hij de werkelijkheid ook niet kan verwerken.

Een mens, die in een mentale wereld leeft en - zoals ik reeds stelde - van daaruit de betekenis van alle beleven voor zich bepaalt, heeft verder de grote moeilijkheid, dat hij door het niet meer juist erkennen van een maatstaf, zoals zij innerlijk voor hem bestaat en in zijn wereld als mogelijkheid tot uiting komt (het zuiver persoonlijke dus) een volledig foutieve interpretatie geeft aan alle verschijnselen. Er zijn mensen, die zelfkwalling ervaren als een soort vreugde. Het zou misschien een beetje vreemd zijn erover te praten, maar als u wist hoeveel kloosterzusters lichamelijk hun grootste voldoening vinden in hun wekelijks of tweemaal wekelijks gehouden geseloefeningen, dan zou u daarvan toch werkelijk opkijken. De symptomen van pijn zijn altijd een waarschuwing van het lichaam. Op het ogenblik, dat ik die pijn ga veranderen in een vreugde, kan dat voor mij wel aangenaam zijn - vooral als u bovendien nog denkt dat die zelfkwalling ook aan God aangenaam is - maar ik verdraai de waarde van het leven. Ik ga mijn gehele materiële stelsel a.h.w. veranderen: Ik kom niet meer tot de realisatie en de bewustwording, die voor mij noodzakelijk zijn. Dientengevolge zal ik wanneer ik in een hemel kom - en pijn is voor mij verrukking en erkenning van God - in de vreugde daar mij juist in de hel wanen, want alleen kwalling kan voor mij nog een voldoening zijn.

U zult begrijpen dat het noodzakelijk is, indien wij enig inzicht in onszelf en de wereld hebben, dergelijke toestanden zoveel mogelijk te vermijden. Wij moeten trachten te groeien naar een reëel besef van ons eigen wezen, materieel en geestelijk. Dat betekent niet alleen eerlijkheid.

Een eerlijk toegeven wat je wel bent en wat je niet bent. Niet zeggen: Ik ben moedig, als je weet dat je laf bent. En niet zeggen; Ik ben zondig, als je meent dat je eigenlijk een goed mens bent. Want dat is alleen maar een begin. Neen, je moet verdergaan en je moet durven stellen: Dit is de stoffelijke werkelijkheid, dit zijn mijn behoeften, mijn noodzaken, mijn mogelijkheden en zover gaat mijn vermogen of mijn mogelijkheid om mijzelf tot uitdrukking te brengen.

Wanneer je dat doet, dan zul je ook dat moeten interpreteren. Ook daar moet een mentaal beeld ontstaan. Maar door de erkenning van de werkelijkheid omtrent je eigen wezen ben je in staat te erkennen wat voor jou belangrijk is; en dan kom je niet tot een zedenleer, die je eigen wezen vreemd is. Ik weet dat, als ik spreek over moraal en zedenleer, de meeste mensen dan onmiddellijk denken aan zedelijkheid en Onzedelijkheid, maar dit gaat tot in de kleinste dingen van het leven. Hoffelijkheid, die niet oprecht is, kan in feite onzedelijk zijn. En ruwheid, die volledig eerlijk gemeend is, kan daarentegen het toppunt van zedelijkheid, van moraliteit zijn.

Zodra je dit gaat beseffen, groei je dus naar een logisch beeld, dat is gebaseerd op je stoffelijke mogelijkheden (eens door de geest zelf gekozen als de beste weg tot bewustwording) en op je innerlijk wezen.

Ik mag hieraan dan ook de conclusie verbinden, dat elk zich baseren op of een zich volledig gebonden achten aan een algemeen gangbare zedenleer, de algemeen geldende moraal voor de mens fataal kan zijn t.a.v. bewustwording, stoffelijk evenwicht zowel als van geluk.

Ik ben bang, dat ik hier onmiddellijk door velen zal worden aangevallen. De velen, die hun zekerheid alleen menen te kunnen vinden in de wetten, die anderen worden opgelegd. Maar is er een grotere zekerheid voor de mens dan het bewustzijn, dat hij volgens zijn behoeften en maatstaven zo juist mogelijk leeft? Bezit, respect, macht en aanzien kunnen nooit een zelfvervulling vervangen. En omdat zij dit nooit kunnen doen, moeten wij wel de algemene maatstaf afwijzen en zeggen: Wij gaan zelf leven en denken.

Nu lijkt dit eenvoudig. De mens wordt echter opgevoed in een wereld, waarin een bepaalde moraal geldt. Hij zal deze voor zichzelf langzaam variëren. Dit is inderdaad waar. Maar die variaties zijn betrekkelijk onbelangrijk. In feite is elke persoonlijke moraal gebaseerd op het geldend moreel besef van de groep, waartoe hij behoort en kan het worden verdeeld in verzetswaarden daar, waar men de maatschappij niet aanvaardt en zekerheidswaarden, waar men in de maatschappij geborgenheid zoekt. Zo komen wij dan te staan voor vragen als: de norm die gesteld moet worden. Wij kunnen nu wel zeggen: De wereld moet worden vernieuwd en daarom moet ook het zedelijk bewustzijn van de mensheid als geheel zich wijzigen, maar wij kunnen het niet tot stand brengen.

Dan gaan wij ons realiseren, dat de moraal het product is van de massa. Zij is altijd traag, zoals elk product van massa, elk product dat op massa en massaliteit is gebaseerd. Zij zal dus altijd achterlopen bij de werkelijke ontwikkelingen.

Verder kan ook worden gezegd, dat de menselijke moraal - psychisch gezien - de rem is, die wordt opgelegd aan een al te grote vrijheid. Wanneer wij dit beseffen, is het goed, want wij moeten innerlijk vrede en evenwicht vinden en zonder dat evenwicht zijn wij niets waard. Dat evenwicht mag niet slechts zijn gebaseerd op stoffelijke genoegdoening en mentaal onbewustzijn. Neen, wij moeten met een scherp erkennen van onze wereld plus een direct en bewust handelen in die wereld komen tot een persoonlijk besef, dat ons in staat stelt om in die wereld te leven; de geestelijke bewustwording kan - alleen hierop gebaseerd - feitelijk bestaan.

De consequentie, mijne vrienden, is eenvoudig en duidelijk te stellen. Wij hebben altijd weer te maken met de voor ons geldende algemene maatstaf, die wij wijzigen zover wij kunnen, zonder in direct conflict te komen met de massa. Dit lijkt een compromis en zal dit in vele gevallen ook zijn. Maar dit compromis is noodzakelijk, want wij zijn zelf - althans grotendeels - gebonden aan de maatstaven, die de massa kent. Zij zijn de mens, zolang hij op aarde is, ingehamerd vanaf zijn jongste dag. Hij is opgegroeid met begrippen van goed en kwaad in een periode, waarin hij zelf niet kon oordelen, die ook later hun volledige inwerking blijven behouden. De jeugdimpresie is nu eenmaal de sterkste. De bewustwording, de ontwikkeling is hier dan te zien als een ontduiken a.h.w. van de algemeen geldende moraal voor zover dit voor het eigen "ik" verantwoord is. Er is dan een factor van traagheid.

Een factor van traagheid kunnen wij b.v. het best zien, als wij kijken naar de toenemende wereldbevolking. In het tempo, waarin zij op het ogenblik toeneemt, is het onmogelijk om zelfs maar een redelijke welstand en een redelijk taak aan een ieder toe te kennen over laat ons zeggen 50 jaar. Slechts indien het tempo, waarin de wereldbevolking groeit, afneemt of de

gemiddelde leeftijd aanmerkelijk gaat dalen, is de voortplanting van de mens in dit tempo nog aanvaardbaar. Vroeger was voor een zwakke stam een vergroting van aantal het belangrijkste dat denkbaar was. Het resultaat was, dat kindertal als een zegen Gods werd beschouwd en dat men ook nu nog in vele kringen uitgaat van het standpunt, dat men veel moet voortbrengen en dat men niet het recht heeft de voortbrenging te beperken. Het is een algemeen geldende moraal, die wij haast overal vinden.

Nu tracht men dus een methode te vinden om dit te beperken. Die beperking is soms betrekkelijk groot: het voorkomen van conceptie b.v., in andere gevallen een minder grote: het prediken van onthouding. Dat hiermede natuurlijk niets feitelijk wordt bereikt, zolang dit geen deel is van wat openlijk goed wordt geheten en slechts wanneer alle maatregelen, die de massa, de menigte neemt een bevestiging zijn van dit standpunt, is duidelijk. Maar de menigte als zodanig is daarvoor niet rijp. Haar ideeën van staat, staatsmacht, welvaart, van godsdienstig beleven zijn mede gebaseerd op een rijk nageslacht, ook wanneer dat nageslacht in feite een wereldoorlog kan gaan betekenen. Wij kunnen daaraan weinig of niets doen. Wij kunnen ook niet zeggen, dat men dan maar moet beginnen met door onthouding alle voortplanting tegen te gaan, want de mens heeft ook buiten de zuivere voortplanting behoefte aan het seksueel contact. Dan kunnen wij ten hoogste zeggen, dat er methoden moeten zijn, waardoor het voor de eenling aanvaardbaar wordt om zich te beperken en dat die eenling daarin een zeker voordeel, iets goeds ziet. Wij moeten dus de waardering van de gehele seksualiteit veranderen en haar niet meer in de eerste plaats baseren op het voortbrengen van nageslacht. Dit kunnen wij echter niet doen, want de massa is ook daarvoor niet rijp. Dat kan alleen bij de eenling gebeuren. En deze gaat dan een persoonlijke zedenleer stellen tegenover de algemene. Dat daaruit conflicten voortkomen, is haast onvermijdelijk.

Nu moeten wij echter één ding wel goed onthouden: De mens, zelfs de meest ijverige mens, is altijd lui, d.w.z. hij zoekt de eenvoudigste weg, de weg van de minste weerstand. Die minste weerstand wordt door hem gedefinieerd in de eerste plaats: als het geestelijk meest aanvaardbare (dus het mentaal beeld dat het meest aanvaardbaar is). In de tweede plaats: de eenvoudigste weg, om stoffelijk dit geestelijk aanvaardbare met zo weinig mogelijke krachtsinspanning tot werkelijkheid te maken. Op deze manier worden helden en avonturiers geboren en vinden wij ook mensen, die parasiteren op het leven en op de wereld. Dit komt uit een bestaande en ingegroeide neiging voort. Die neiging hebt ook u. Ook u zoekt de gemakkelijkste en de eenvoudigste oplossing. Zolang die oplossing voor ons nu maar aanvaardbaar blijft, is het niet zo erg, want dan kunnen wij zeggen: Op een wijze, die voor ons nog aanvaardbaar is, hebben wij ons met zo weinig mogelijk moeite, zoveel mogelijk vervuld.

De massa kan dat niet. De massa is laks, de mens is laks. Maar die laksheid is over het algemeen iets, dat schuldgevoelens wekt. Een groot gedeelte, van die schuldgevoelens, die in een mens leven, zijn dan ook niet het resultaat van een direct ingaan tegen eigen zedelijk besef of een algemeen geldend moreel begrip, maar zij komen voort uit zijn eigen begrip van traagheid, van niet handelen.

Het is eigenaardig dat in deze wereld de daad in het openbaar altijd wordt gezien als datgene, wat de sterkste repercussie uit het Goddelijke zowel als uit de mensheid dient te brengen, terwijl in het innerlijk bewustzijn (en daarbij ook grotendeels in het onderbewustzijn) de nalatigheid (datgene wat niet werd bereikt, wat niet werd gedaan) de grootste schuldgevoelens en ook de grootste onbevredigdheid wekt. Die moet dan weer worden weggepraat en daardoor vertekenen wij ons beeld steeds sterker. Hoe ongelukkiger een mens door nalatigheid wordt, hoe meer hij geneigd is terug te grijpen naar de algemene maatstaf, met dien verstande, dat die alleen te zijn voordele wordt gebruikt, Hij vraagt zich niet meer af, wat hij een ander daarmee aandoet.

Deze aspecten zijn voor u ongetwijfeld de moeite waard om ze eens te overwegen. Het is n.l. heel belangrijk, als je weet wat je zedelijk besef eigenlijk is. In 9 van de 10 gevallen is het een compromis. Het is het zoeken naar de eenvoudigste en de gemakkelijkste weg; het is het bouwen van een mentaal wereldbeeld, dat niet met de werkelijkheid parallel loopt. Begrijp je dat, dan kun je tot zelfkennis komen. Want wanneer je weet waar je de werkelijkheid ontwijkt

of waarom, en je durft je dit realiseren, dan kun je ook bepalen wat voor jou belangrijk en wat niet belangrijk is.

Dat klinkt misschien vreemd, maar de meeste mensen weten niet wat ze werkelijk belangrijk vinden. Er zijn mensen, die zeggen dat een bepaald voorwerp kostbaarder is dan hun burens en alles wat ze bezitten. Maar wanneer er nu toevallig brand is, dan zult u zien dat ze heel vaak toch iets anders redden; dat ze onbewust andere handelingen en daden stellen dan ze hadden berekend. Ze wilden het zich eenvoudig niet realiseren, dat er iets anders was; of ze hadden de meest waardevolle dingen van hun leven als normale basis van het bestaan aangenomen en realiseerden zich alleen in een noodtoestand of onder sterke pressie dat deze normale, eenvoudige dingen voor hen belangrijker waren dan al het andere.

Wanneer wij dat weten, dan kunnen wij ons daaraan aanpassen. Dan kunnen wij eindelijk tegen onszelf zeggen: Kijk, zo zijn wij nu werkelijk. En wanneer wij die werkelijkheid kennen, dan kunnen wij voor onszelf ook uitmaken wat wij wel en niet mogen of moeten doen. Dan bouwen wij een persoonlijk zedelijk besef op, dat voor ons de volledige aanpassing aan de mentale wereld, aan de stoffelijke wereld en aan het innerlijk geestelijk bewustzijn betekent. En dan heeft het "ik" voor zich dus een maatstaf gevonden, die - mits alleen op de eigen levensweg en niet op die van anderen van toepassing verklaard - het "ik" in een voortdurend contact met de goddelijke kracht brengt.

Hierbij zal natuurlijk het uiterlijk compromis wel bestaan. De mens heeft nu eenmaal in die normen altijd een deel van zijn jeugdleringen opgenomen; of hij heeft zich daartegen bijzonder fel verzet. Maar hij is eraan gebonden. Hoe kleiner wij echter dit compromis kunnen maken, hoe beperkter wij de compromisfase kunnen houden in ons leven en ons bewustzijn, hoe directer we hogere krachten kunnen beleven en hoe vollediger zelfs de stoffelijke wereld gaat spreken van een goddelijke werkelijkheid. En die werkelijkheid is dan geen realiteit, zij is geloof. Maar ze is een geloof, waaruit het innerlijk wezen feitelijke krachten put. Met andere woorden: de stelling is niet bewijsbaar, maar zij is bruikbaar. En dat is wat de mens het meest nodig heeft. Niet een moraal, die mooi klinkt. Maar hij heeft nodig een besef, dat hem toegang geeft tot menselijke en meer dan menselijke krachten en waarden en ze hanteerbaar maakt, zodat het eigen leven op een nieuw niveau van bewustzijn komt.

Het zal u duidelijk zijn, dat hierin het hoogtepunt van dit betoog moet liggen. Waar groeit ge naartoe? Groeit ge naar de waarheid toe of ontkent ge die waarheid meer en meer? Onthoudt u dus verder de enkele punten, die ik nu ga geven.

1. Elke algemene moraal is een regel, die door degenen die haar aanvaarden grotendeels in meer of mindere mate wordt ontdoken.
2. Het enig werkelijk moreel besef kan een besef zijn, dat uit het "ik" voortkomt, waaraan het "ik" zich gebonden acht en waarmee het "ik" zich onder alle omstandigheden identiek en harmonisch kan verklaren.
3. Slechts indien men met een persoonlijke moraal leeft, maar deze dan ook zonder beperking en zonder exceptie handhaaft, kan men komen tot een harmonisch leven, waarbij steeds meer factoren van eigen bewustzijn direct kunnen worden gehanteerd op redelijk bewust vlak.
4. Waar een groot gedeelte van moraal en moraliteit geen feiten maar slechts een mentale schijnwereld vertegenwoordigt, mag worden gesteld, dat deze waarden alleen dan belangrijk zijn, indien de stoffelijke praktijk aantoonde, dat zij zin hebben. Wie zich laat overrompelen door de schoonheid van stellingen alleen, zal zich steeds meer vervreemden van de werkelijkheid en daardoor voor zich steeds grotere conflicten scheppen;

Wat de mens zelf betref, mogen wij dan in dit verband de volgende punten stellen.

- a. Elke mens is traag. Hij zoekt naar de weg van de minste weerstand, maar zal daarbij - naar gelang van zijn type - allereerst uit zijn mentale wereld of uit zijn stoffelijke mogelijkheden de weg van de minste weerstand bepalen. Hij past de rest van zijn wezen daarbij zo goed mogelijk aan. Elk besef compromis, dat zo ontstaat, geeft een

zekere onevenwichtigheid, die alleen door realisatie van het gebeurde kan worden hersteld.

- b. Ervaring is de basis van het menselijk leven. Op het ogenblik, dat wij de geestelijke ervaring trachten te substitueren door de stoffelijke, erkennen wij niet de kernwaarde van het stoffelijk bestaan. Wij komen tot een tweeledige moraal, waarbij geestelijke zaken toelaatbaar zijn, die stoffelijk ontoelaatbaar zijn of omgekeerd. Het resultaat is: een absolute vervalsing van wereldwaarden, het ontstaan van een vals besef omtrent zedelijke waarden en mogelijkheden en als zodanig schade voor de bewustwording.
- c. Elke mens heelt de behoefte zich te identificeren, met anderen of met iets anders. Met andere woorden: elke mens heeft de intense behoefte om liefde te ontvangen en liefde te geven. Dit begrip liefde mag niet worden gezien als zuiver stoffelijk of zuiver geestelijk, maar het omvat alle mogelijkheden die daarin maar geborgen kunnen zijn. De wetenschap, dat God u bemint, kan - mits dit door feiten kenbaar wordt - voor u even bevredigend zijn (gepaard gaande met uw liefde tot God als een stoffelijke liefde of een genegenheidverhouding op vriendschapsniveau. De behoefte om lief te hebben en bemind te worden bestaat echter bij een ieder. Het is zaak dat wij ons hier in de eerste plaats baseren op onze eigen behoefte en de erkenning daarvan; en dat wij volgens het persoonlijk zedelijk besef dat wij hebben trachten een zo juist mogelijke uiting te vinden, waardoor wij zoveel mogelijk liefde geven en zoveel mogelijk liefde ontvangen. Dit gaat dus aan de materie tot de hoogste geestelijke sfeer toe.
- d. Elke mens is in de gemeenschap deel van een geheel en kan niet buiten of zonder die gemeenschap bestaan. Dientengevolge zoekt hij naar een gemeenschap, maar meent in vele gevallen dat hij zich aan de uiterlijkheden van die gemeenschap moet aanpassen en op deze wijze zijn eenzaamheid kan verbreken. De eenzaamheid van de mens kan echter alleen worden verbroken door een direct en bewust deelhebben aan een bepaalde groep of gemeenschap, waarbij zijn eigen activiteiten evenals zijn aanvaarding van de gemiddelde waarden van die gemeenschap noodzakelijk zijn. Een ieder dient voor zich te zoeken naar die groepering of naar die werkkring, die mogelijkheid, waarin het eigen "ik" volledig past. Wanneer men deze alleen op zichzelf betreft, zal men altijd fout uitkomen, omdat in elke gemeenschap een gelijkheid van rechter ten slotte noodzakelijk is om een hanteerbare maatstaf te scheppen. Waar dit niet gebeurt, zal men voor zichzelf conflicten opstapelen en de bewustwording schaden.
- e. Waar alle bewustwording voor de geest is gebaseerd op haar stoffelijke ervaringen en zij alleen vanuit de materiele ervaring haar geestelijk bewustzijn kan aanvullen en nieuwe impulsen kan krijgen voor ontwikkelingen in de sferen, moet zij voor zich deze ervaring stellen als een zeer belangrijk punt. De ervaring moet echter voor het "ik!" altijd aanvaardbaar zijn en dus in overeenstemming zijn met het persoonlijk zedelijk besef. Zodra een ervaring daarbuiten valt, zal zij eerder schuldgevoelens veroorzaken en daardoor een vervreemding van de werkelijkheid tot stand brengen.

In deze samenvatting van enkele punten heb ik getracht u de verhouding tussen de mens en de moraal wat juister uiteen te zetten. Ik meen echter, dat het noodzakelijk is een volgende maal nog verder in te gaan op de psychologische structuur en hoop dan voor u hoofdzakelijk de psychologische factoren van het ego verder te kunnen ontwikkelen, waarbij dus de grondwaarden van zowel godsdienst als publieke moraal, zoals deze werden besproken, van grote invloed zijn en van toepassing op dit " ik" .

HET EGO

Ik. Een begrip, dat moeilijk is te definiëren. Het "ik" van de mens is een onbegrepen grootheid, waarin hij langzaam gaat zoeken naar een bestaansreden.

Wanneer wij spreken over het ego en wij gaan dat uitwerken, dan vinden wij vele voertuigen, vele werelden en vele mogelijkheden. Maar het is voor ons zeer moeilijk om meer dan één wereld of één mogelijkheid tegelijk daarvan te begrijpen. Zoeken wij naar het hoogste, dan moeten wij onszelf kunnen vergeten, anders wordt het hoogste geen werkelijkheid. En zoeken

wij onszelf, het hoogste blijft ons ver, omdat wij gebonden zijn in de kleine begrenzings, die wij kennen. Het zal u duidelijk zijn, dat het moeilijk is om over het "ik" te spreken.

Wanneer je in de geest leeft, is het gemakkelijker. Je kunt uitgaan van je eigen persoonlijkheid, van de vele levens die je dan als kralen aan een snoer ziet liggen en je weet hoe je tot dit punt bent gekomen, waarom je tegen dit complex van bewustzijn en van denken, "ik" hebt leren zeggen. Een mens op aarde valt dat moeilijk. Wanneer je terugdenkt aan de tijd dat je als stoffelijk wezen hebt bestaan, dan kun je je haast niet meer realiseren dat dat begrip van "ik" zo beperkt was.

Alles wat ik ben, moet ik kennen, zo zeg je tegen jezelf. Maar ook zeg je tot jezelf: Ik moet weten en omschrijven wat ik ben, en dat kun je niet. Is het mogelijk om je "ik" te definiëren in menselijke woorden? Dan blijft er alleen een skelet over; kaal, ontdaan van alle gevoelens, van alle emoties en geestelijke krachten en drijfveren, waardoor dat "ik" de belichaming kan zijn van een eeuwige kracht. Wanneer je tracht de emoties van het "ik" te definiëren, dan ontvluchten ze je in een voortdurende vaagheid en je kent er de reden en de bestemming maar ternauwernood van gissen. Zo ga je door het leven heen en je vraagt je af: Wie ben ik, wat ben ik, wat is ego?

Dan kunnen we terugvallen op de oude spreuken en zeggen: Ik ben. Cogito ergo sum. Maar "ik denk, dus ik besta" is eigenlijk geen definitie van het "ik". Want kan een gedachte niet een deel zijn van een andere gedachte? Het is zo moeilijk te definiëren wie en wat je bent. En alleen wanneer je tracht om voor een ogenblik die emoties te laten samenvloeien in een erkenning van je eigen wezen, dan heb je ergens het idee van een gestalte tegen een achtergrond van een kleur, sepia of blauw of goud. Een gestalte, die je misschien zou kunnen zijn.

Mijn ervaringen en onderzoeken op dit terrein hebben mij steeds weer in contact gebracht met de alchemie, met de magische waarheid van het "ik". Wij hebben geprobeerd de formule te vinden, waarmee dat "ik" kon worden gedefinieerd. We hebben genomen: het licht en de kracht en de moed. Wij hebben genomen: de roes en de emotie. We hebben genomen: de kennis en het denken en wij hebben ze allemaal samengevoegd en ze gegooid in de smeltkroes van het leven en gezegd: "Het eindresultaat zal "ik" zijn." Maar het was steeds een teleurstelling. Het was te klein of te machtig, te veranderlijk van vorm en vloeibaar.

Dan denk je na over dat "ik" en probeer je om het ego op een andere manier te benaderen, zoals ik het heb gedaan in een tijd dat men filosofischer en minder wetenschappelijk was aangelegd dan in uw dagen; en dan kom je soms tot eigenaardige conclusies. Enkele daarvan kan ik ook nu nog handhaven en het zijn deze, die ik u wil voorleggen.

Wanneer ik zeg "ik", dan omschrijf ik niet mijzelf. Ik omschrijf de hiaat, die dat ongekende wezen "ik" maakt in de wereld. "Ik" dat is de onbekende wereld, die wordt begrensd door de bekende verschijnselen. "Ik" dat is een onbegrepen eeuwigheid en duisternis, waarin dan ergens steeds weer lichtende aspecten voorkomen, die je noemt: God en mens en wereld en plicht en taak. Maar waarvan je weet, dat ze juist daarin niet zijn vertegenwoordigd. Ik geloof dan ook, dat ons erkennen van het "ik" niet innerlijk kan gebeuren; al zijn we duizendmaal esoterisch ingesteld, al zoeken wij duizendmaal naar het esoterisch-magische contact met de Eeuwige.

Wij kunnen onszelf niet definiëren. Wij kunnen onszelf niet begrenzen. Wij kunnen de eigenschappen kennen, zeker; en wij kunnen de grenzen vaststellen. Ons eerste zoeken, ons eerste kennen gaat uit naar de vraag: Wat ben ik niet? En níét naar: Wat ben ik wél? Het is een eliminatieproces. Door voortdurend te constateren wat ik níét en wat ik wél ben, door voortdurend te zeggen: "Dit ben ik niet, dit ontken ik en dat bevestig ik innerlijk," kom ik tot de conclusie dat er buiten mij rond de wereld een soort laag, een schil is, die ik mijn mogelijkheden noem. Mogelijkheden zijn dingen, die ik nog niet tot werkelijkheid heb gemaakt, maar waarvan ik weet dat ze zouden kunnen gebeuren, dat ik ze zou kunnen doen. En daaruit moet ik kiezen. Door steeds meer te verwerklijken in de wereld rond mij maak ik de begrenzing van het eigen "ik" beperkter, ik kom dichterbij de kern toe. En hoe meer ik

weet van de kosmos en van die wereld, hoe kleiner dat gebied wordt, dat ik "ik" noem, maar ook hoe scherper gedefinieerd de gestalte ervan is.

Dan weet ik nog niet wat de essentie is van het ego. Ik zeg: God. Maar God ken ik eigenlijk niet. Ik zeg: een deel van de kosmos. Maar dat kan ik mij alleen voorstellen als jen hiaat tussen vele andere hiaten, die gezamenlijk een ruimte vullen, waarvan het de vraag is, of ze wel werkelijk bestaat. Filosofisch kom je daar niet uit. Maar het zoeken naar het begrip van wat je bent, blijft ons ingeboren. Wij kunnen niet ontsnappen aan dat ene, meest belangrijke ding in de hele wereld en het hele heelal: Ik.

Wanneer het "ik" niet meer is, dan bestaat voor ons de schepping niet en is ze zinloos. Zolang we dat machtige woord "Ik ben" kunnen gebruiken, leeft de gehele kosmos, dan leeft God, dan leven alle dingen. Dit te beseffen is op zichzelf al belangrijk.

Ik ben het, die de wereld bepaalt; want als ik niet meer ben, dan kan de wereld zonder mij voortgaan, maar voor mij bestaat ze niet.

Mijn conclusie was in het verleden en ik onderschrijf haar nog heden, dat ik moet uitgaan van het standpunt, dat de wereld er voor mij is. Zij is deel van mijn wezen, ook al bestaat ze buiten mij. Zij is de begrenzing van wat ik ben. Zij is de omschrijving van mijn betekenis. En zelfs God, die mijn leven is - zoals ik geloof - is in feite voor mij alleen maar de openbaring van mijn wezen en mijn eigen taak.

Het klinkt erg egoïstisch en egocentrisch. Maar hoe kan ik mijn bestaan anders zien? Hoe weet ik wat er buiten mij leeft? Het kan allemaal wel schijn, een illusie zijn, een schim. Misschien ben ik een homunculus, geboren ergens in de retort van een machtig magiër. Ik weet het niet. Maar ik weet wel, dat ik besta. Zolang ik besta en beziel ben, moet ik trachten dichter te komen bij de kern van mijn wezen om nauwkeuriger te weten, hoe ik ben begrensd, wat ik ben. En dat kan ik slechts doen door die wereld buiten mij aan te vullen met die reeks erkende mogelijkheden en daaruit bewust te kiezen, keer op keer.

Ík kies, niet de wereld. Ík handel, niet de wereld dwingt mij tot handelen. Dat is het eerste begin. En als ik dan de mogelijkheden verwerkelijk en zo steeds meer van mijn dromen misschien zie afbrokkelen en steeds meer van mijn gedachten of wensen ook bevestigd zie, dan kan ik zeggen dat ik leef, dat ik besta.

Op de oude kaarten, die u - naar ik meen - tegenwoordig al niet meer kent of gebruikt, komt de bereiking of de inwijding voor in de gestalte van een gehangene; de waarden zijn omgekeerd. De mens, die dat ziet, denkt dat de ingewijde lijdt, omdat hij aan één voet aan de galg hangt. Maar hij vergeet één ding, dat de ingewijde zichzelf blijft. Voor hem is de wereld omgekeerd; en de galg is slechts iets, dat hem vastbindt aan die wereld, zoals het koord iets is, dat hem steunt en niet iets, dat hem dwingt te hangen. Deze waarheid, die de gewone mens niet beseft en die zelfs de alchemist en magiër moeizaam schijnt te kunnen begrijpen, is het geheim van het "ik", naar ik meen.

Wij bepalen, of beter gezegd, ík bepaal; niet de wereld. God is in mij. God kan mijn wezen bepalen. Dat is waar. Maar voor mijn bewustzijn bepaal ik de rest zelf.

Ik besta. En zoals ik de wereld zie, zo is ze voor mij. En al zie ik duizendmaal een leugen, die leugen is mijn werkelijkheid. Het is dus mijn taak om mijn wereld te bepalen. En de wereld past zich aan mij en aan mijn bewustzijn aan in haar mogelijkheden zowel als in alle andere dingen.

Wanneer ik geest word, kan ik door muren gaan, die vroeger ondoordringbaar waren; dan zijn de diepste krochten van vestingen voor mij net zo gemakkelijk toegankelijk als vroeger een vrije plaats op de weg. Ben ik dan veranderd? Neen, mijn wereld is voor mij veranderd. Ik ga over naar een sfeer, maar ik blijf bestaan. En dan weet ik wel, dat ik vroeger anders ben geweest, maar dat andere was wereld, ook het lichaam en al wat erbij behoorde. Ik blijf mijzelf. Het is de wereld, die verandert. Door de verandering van de wereld kan ik misschien andere mogelijkheden vinden, andere daden, andere beproevingen. Ik kan dichter tot mijn werkelijk wezen naderen. En misschien komt er ergens een punt, waarin de gebeurtenissen zozeer gekend zijn en de mogelijkheden zo zijn uitgeput, dat ik ben als één speldenknop te

midden van de oneindigheid. Dan zal ik misschien weten: dat ben ik. Zolang ik besta, zal ik nooit de kern van mijn eigen wezen geheel doorgronden. Pas wanneer ik opga in een groter geheel, pas wanneer ik dat "ik" kan afzweren, zal ik mij misschien bewust zijn van de werkelijkheid en zal ik van uit een ander "ik" geloven. Dan zal ik mij spiegelen, zoals dat grote IK in de wereld, waarvan ik ook zelf deel uitmaak. Maar vóór die tijd niet.

En daarom, vrienden, moeten wij altijd - als ik mij niet vergis - proberen onszelf te toetsen aan de wereld en de mogelijkheden rond ons; moeten wij bewust kiezen uit die mogelijkheden, steeds weer, opdat wij meerbewust kunnen zeggen: Daar loopt de grens tussen het "ik" en de wereld. Hier is mijn persoonlijk meesterschap en dáár is iets, dat voor zichzelf bepaalt.

Wie zo het ego benadert, zal misschien niet handelen volgens de esoterische stellingen van vele groeperingen. Het is mooi om te weten, hoe je bent opgebouwd, hoe vele voertuigen er in elkaar sluiten. Zeker. Het is mooi om te weten, hoe God in je leeft en hoe bepaalde krachten leiding geven aan dit "ik". Maar het verandert niets aan je bewustzijn. Je bewustzijn is de grens tussen het geheime gebied, dat je zelf bent en de buitenwereld, die je waarneemt.

En, dan zult u zeggen: Zie naar binnen. Maar ge kunt niet naar binnen zien, want daar binnen is het anders dan in de wereld, die ge kent: het innerlijk is duister. En daarom geloof ik, dat ik beantwoord aan de opdracht, die mij is gegeven, wanneer ik zeg dat het belangrijkste, dat er bestaat is: te weten wat je niet bent.

Weet wat je niet bent. Elimineer alles wat geen deel is van je wezen en beschouw wat overblijft als "ik". Gebruik dat "ik" om er mee te werken en te leven. Put uit de krachten van het onbekende en vraag je niet af, waar ze vandaan komen, want dat zul je nooit beseffen. Groei naar het punt toe waar je het ik-begrip eindelijk kunt prijsgeven en waar het bewustzijn zich kan huwen met een groter bewustzijn, dat het hele eigen wezen in alle tijd en in alle leven ziet als een deel van een wereld.

Ik weet niet, of dit alles voor u prettig is om dat zo te horen? Misschien is de moderne wetenschap wel weer verder gekomen en gaat men ontleden wat de innerlijke drijfveren zijn. Ik weet b.v. dat u op het ogenblik bezig bent met een psychologische ontleding. Geloof mij echter: Je kunt jezelf wel psychologisch ontleden maar alleen voor zover de invloeden van buiten op het "ik" inwerken.

Ik zou zeggen: De psychologische ontleding is niets anders dan het kennen van de mogelijkheden, die de buitenwereld heeft. Het is niet het ontleden van je eigen mogelijkheden en krachten. Het is goed om op die wijze de begrenzingen van wat je bent nader te leren kennen, maar het is nog niet een leren kennen van je werkelijk wezen. Dat komt pas veel later, wanneer je "ik" kleiner maar gelijktijdig ook intenser en groter is dan een handvol materie, die verdicht is, totdat ze misschien een vuiltje schijnt te zijn dat danst in het zonlicht, met hetzelfde gewicht.

Wat wij zijn aan kosmische kracht, aan goddelijke kracht, aan goddelijk bewustzijn zullen wij altijd blijven. Ons huidig ik-begrip neemt een veel te grote ruimte in om dat alles erover te verdelen. En daarom kunnen wij niet altijd geloven in bepaalde filosofieën, in bepaalde redelijke beschouwingen, in wetenschap of in magie. Maar wanneer ons wezen tot zijn oorspronkelijke dichtheid is teruggekeerd, zodat het werkelijk niet meer is dan één vezel van één gedachte, dan hebben wij weer de oorspronkelijke kracht en vermogens teruggewonnen, dan zijn wij onszelf; en niet voor die tijd.

Ik hoop, dat het u niet stoort, dat ik gebruik maak van de stem en de stemmogelijkheden van het medium. Het is voor mij moeilijk dit in het Nederlands uit te drukken en gelijktijdig het oude idioom en de oude taal te handhaven. Ik spreek; en als dit "ik" zich uit in zijn oude gestalte, dan is het niet meer of minder "ik" dan als ik mij uit door middel van de taalschat van een ander. Ik blijf mijzelf, zoals gij uzelf blijft. En daarom kan ik u maar één raad geven:

Gij zijt. Wees u ervan bewust dat ge zijt. Probeer alle mogelijkheden, zo ge wilt, om het "ik" nader te begrenzen, om te weten wat wel en wat niet bij uw wezen past, wat wel en wat niet aanvaardbaar is. Wat wel waar en wat niet waar is van uw dromen, van uw bezweringen en van uw daden.

Maar zeg niet: Ik zal mijzelf kennen. Zeg: Ik zal mijzelf zijn. En als u blijkt, dat iets niet bij uw wezen past, ban het naar de buitenwereld; het niet ontkennend maar zeggend: Dit is niet het "ik" en niet harmonisch met het "ik". Op die manier vindt u de werkelijkheid van de kosmos. Op die manier vindt u een ik-besef, die door alle sferen en in alle voertuigen zichzelf gelijk kan zijn, totdat het bewustzijn zelve dit "ik" nader definieert.

Droom niet te veel; want je droomt soms zoveel omtrent jezelf, dat je vergeet wat je bent; en dat is gevaarlijk. Want dan leef je in een wereld, die niet echt meer is en heb je mogelijkheden volgens je denken, die niet waarlijk bestaan; daardoor verloochen je soms het belangrijkste, dat er voor je bestaat en gelijktijdig doe je dingen, die alleen maar pijn zijn. Een pijn, die je scheidt van de werelden die je moet betreden. Geloof me, ik heb in vele incarnaties met dit probleem geworsteld, ik heb God gepredikt en ik heb gezocht naar de geheimen van de natuur. Ik ben magiër geweest en gewoon mens, ik ben slaaf geweest en vorstin. En in al die gestalten heb ik ten slotte alleen maar dit ene terug kunnen vinden: Ik ben.

Wanneer ik weet, wat ik niet ben, kan ik tenminste mijn eigen richting bepalen. Wanneer ik de mogelijkheden zie, die er voor mij bestaan en ik stel ze op de proef, dan weet ik wat ik ben en wat ik niet ben; hoe ik moet gaan en hoe ik niet moet gaan. De wereld bestaat voor mij; dat kan niet anders. Ik kan niet leven, alsof die wereld uit anderen bestond, voor wie ik besta; dat kan alleen het hoogste bewustzijn.

En uit die hele volgorde heb ik mijzelf opgebouwd, zoals ik nu ben: een geest, die u misschien vleiend lichtend zou willen noemen; en toch alleen maar een reiziger, die een ogenblik rust in een wereld halfweg tussen de werkelijkheid en een eerste ontwaken van bewustzijn.

Ik ben. Te weten wat ik ben is onmogelijk. Maar wat ik niet ben, dat is mij mogelijk. Daardoor word ik steeds bewuster. Daaruit wordt de weg bepaald die ik ga. Van daaruit zal de bewustwording eens volgen - daarvan ben ik zeker - waardoor ik ook zal weten wat ik ben. En tot die tijd stel ik alles op de proef en gebruik ik alle mogelijkheden; ook de mogelijkheid om hier te spreken. De mogelijkheid om gebruik te maken van woorden, die niet de mijne zijn. Dan daal ik af naar een duistere sfeer of stijg ik op naar een hogere. Ik en alleen ik. En daar, waar ik voor mijzelf een echo vind, weet ik; hier één ik. En waar ik geen echo vind, weet ik: hier ben ik niet. En zo begrensk ik voor mijzelf mijn weg, mijn taak en mijn mogelijkheden, in de hoop eens mijn weg te voleinden.

Ik hoop, vrienden, dat dit u een hulp moge zijn bij uw eigen problemen. Want gij zult maar al te vaak met uzelf in strijd zijn, omdat ge een illusie tot "ik" hebt uitgeroepen zoals ik eens deed. Ge zult u maar al te vaak afvragen, waar God blijft en waar de werkelijkheid blijft, niet beseffend dat die werkelijkheid er voor u is, en u niet voor die werkelijkheid. En op den duur zult ge leren, hoe de ervaringen en de belevingen tezamen u vormen tot dat, wat ge eigenlijk altijd waart, maar wat u nooit hebt geweten.

Leer eerst het uiterlijk "ik" beseffen en keer u dan tot de waarheid. Want wie niet begint met de begrenzing van zichzelf te herkennen, hij zal nooit kunnen erkennen, hoe God in hem leeft en welke krachten hem bewegen en beroeren. Wie begint te stellen, dat de wereld zijn diensten vraagt en niet beseft, dat die wereld de uitdaging is aan het "ik" om zichzelf te definiëren en te begrenzen, zal altijd teleurgesteld zijn en zal steeds weer met pijn moeten terugkruipen in een hol van sombere gedachten.

Ik heb dit alles doorgemaakt. En wanneer de volgende golf van leven de aarde beroert, dan zal ik nogmaals op de aarde moeten zijn, al weet ik nu nog niet als wat. Dan zal ik er zijn; en de wereld zal er zijn voor mij. En wanneer ik de wereld dien, dien ik mijzelf. Maar misschien, dat ik dan de kracht beter kan beseffen, die in het "ik" schuilt, opdat ik eens moge weten, wat ik ben.

Zo zal het ongetwijfeld velen van u gaan. Ik hoop, dat dit betoog daartoe heeft bijgedragen.

EEN STER

Een nacht van duister fluweel met een wind, die fluistert en bomen, die ruisende luisteren. Verloren ben ik, verlaten, alleen. Maar richt ik mijn oog naar omhoog, ik zie nog een vonk van

licht. Daar staat een ster, die langzaam gaat langs de hemel. Eén ster misschien, niet meer; of het gewemel van sterren zonder tal. Maar één is er, die ik ken en die ik volgen zal. Een ster, die mij zegt, waarheen te gaan. Nu is de nacht mij licht geworden. Nu kan ik mijzelf weer verstaan en weten: hier nu ligt mijn weg.

Soms zie ik uit de sterren stralen komen. Het Al wordt dan een stralendans. Ik weet niet, welke straal nu mij beroert. Wie is er, die mij zeggen zal: waarom en hoe, hoe ik gevoerd word door de krachten van een ster? Toch zijn uit de sterren krachten geboren. Zij vormen mijn wereld, mijn wezen voor mij. Daarom kan ik leven, mijn richting bepalen; mijn streven krijgt zin. Zo vind ik, blij, het einddoel weer, waarop geheel mijn leven is gericht.

De ster is slechts een gids, maar het licht is God. En uit het licht perst men de wijn van weten en bewustzijn, dat men in de Graal van zielelicht de zon van alle zonnen draagt.

Leer daarom sterrentalen kennen, der sterren wenken te verstaan. Want in uzelf zijn alle krachten. Vind in u God, verwerp de waan. Dan overwint gij alle nachten.

Als dan 't fluwelen duister geen ster, geen enkel lichtpunt heeft, voorwaar, gij zult een sterre worden, die anderen leiding geeft.

ZESDE LES - PSYCHOLOGISCHE OMSCHRIJVING VAN HET IK

Het ik-begrip van de mens is gebaseerd op een aantal ervaringen en een aantal eigenschappen of neigingen. Daarbij moet worden beseft, dat het ware "ik" of het grote ego is gebaseerd op een geestelijke verwerving, die tot uiting komt in het erkennen van de omgeving plus, de plaats van dat "ik" binnen die omgeving; een vorm dus waarin de betekenis van het "ik" zelf wordt beseft. Bij de mens zal dit laatste aspect bewust weinig invloed hebben en voor zover die invloed al geldt, zal zij voor het grootste gedeelte als onderbewustzijn, en in sommige gevallen zelfs als een soort gericht-zijn op bepaalde belevingen tot uiting worden gebracht.

Nu kunnen wij het best allereerst proberen het begrip "ik" te definiëren, zoals dit menselijk bestaat. En dan ontdekken wij in de eerste plaats wel, dat de doorsneemens wel nadenkt over dit "ik", maar er niet toe komt dit "ik" werkelijk aan de hand van de verschillende gegevens, waarover hij beschikt, volledig te omschrijven. Een absolute definitie van het "ik" inclusief de geestelijke waarden is haast niet mogelijk. Een psychologische ontleding ervan stuit eveneens op grote moeilijkheden. Maar een erkennen van bepaalde tendensen in het "ik", waardoor dit omschreven én omgrensd kan worden, behoort - naar ik meen - tot de mogelijkheden voor iedere mens.

Ik, dat is in de eerste plaats: mijn ervaren. Een ervaring is niet gebaseerd op het totaal van de beleving, maar ze is steeds gebaseerd op het oordeel, dat men heeft omtrent die beleving. Het zal u duidelijk zijn, dat de relatieve waarde van een gebeurtenis sterk kan verschillen van de feitelijke waarde. Ik wil u een voorbeeld ervan geven;

In de tachtiger jaren werd een vrouw tegen haar wil gekust. Die kus op zichzelf was uitermate onbelangrijk; zij heeft daarbij zelfs geen bijzondere ervaringen ondergaan. Maar het feit, dat zij werd gekust, was voor haar een bezoedeld-zijn. Er ontstond aan de hand van deze gebeurtenis (die zijzelf verder helemaal niet ontleedde) een schuldgevoel en misschien zelfs een verzet tegen het fysiek contact met de andere sekse, ontaardend o.m. in frigiditeit enz.. Hier is de betekenis van het eigenlijke gebeuren geheel overvleugeld door de interpretatie ervan.

Het "ik" nu kan het best worden gedefinieerd, indien wij uitgaan van de vraag: Wat ziet dit "ik"? Hoe verschilt mijn persoonlijke interpretatie van de werkelijke feiten?

Dit lijkt misschien erg moeilijk, maar een ieder kan, wanneer een ander iets overkomt, over het algemeen wel teruggrijpen naar de realiteit. Dan kan men zeggen: Ach, dat is onbetekenend; of: daar kom je wel overheen. Alleen, wanneer het jezelf overkomt, is het anders. Daarom is het goed, wanneer men bepaalde emoties ondergaat of onlustgevoelens heeft, zelfs wanneer men blij is, zich eens af te vragen wat de feitelijke toestand is. Wanneer men zich voorstelt, dat dit bij een ander het geval is, zal dit over het algemeen wel gelukken. Het bias van mijn persoonlijk gevoel kan ik n.l. gemakkelijker uitschakelen. Door na te gaan in hoeverre mijn reactie verschilt van de harde feiten, van de werkelijkheid, kom ik tot het constateren van mijn specifieke eigenschappen, dus datgene waardoor het leven voor mij een bijzondere kleur krijgt.

Wanneer men zover is, zal men zich natuurlijk verder moeten afvragen, wat dat "ik" dan nog meer onderscheidt. En dan blijkt, dat wij een groot gedeelte van onze beoordelingen, van onze opvattingen, ja, zelfs van onze behoeften niet kunnen rationaliseren. Wij kunnen ze alleen vaststellen; ze bestaan. Dit bestaan van die waarden echter betekent, dat zij deel uitmaken van het "ik". En dit ego, zoals het stoffelijk bestaat, wordt niet gedirigeerd door de feiten maar steeds weer door de opvattingen.

Dit constaterende kunnen wij ons verder dan nog afvragen in hoeverre het innerlijk leven van de mens verschilt van de werkelijkheid. En dan blijkt elke mens de neiging te hebben om zo nu en dan te dagdromen. Daarvoor vinden we dan als voorbeelden: Een mens die oud is, droomt

zich vaak jong. Een mens die arm is, droomt zich vaak rijk. Een mens, die geen geestelijke krachten bezit of slechts weinig, droomt zich een magiër of tovenaar.

Hier zoekt de mens dus in zijn fantasie en droomleven een compensatie voor datgene, wat hij meent te ontberen. Het "ik" heeft dus een bepaalde gerichtheid en die komt in dat droomleven sterk tot uiting. Door ons te realiseren wat wij dromen, wat wij zijn en na te gaan in hoeverre een onmiddellijke verwerkelijkingsmogelijkheid kenbaar is, kunnen wij ook zien wat de tekorten zijn.

Nu zal iedere psycholoog mij moeten toegeven, dat een groot gedeelte van de psychische gesteldheid van de mensen, daardoor de wijze waarop hij zichzelf in de wereld beleeft, wordt bepaald door zijn tekorten, onverschillig of deze imaginair of reëel zijn. Het zijn die tekorten, welke zijn zoeken en handelen bepalen, maar ook wel degelijk invloed hebben op de wijze, waarop hij zichzelf ziet. Een minderwaardigheidsbesef behoeft dus niet voort te komen uit een werkelijke minderwaardigheid, maar door zich te vergelijken met anderen is men niet in staat zichzelf reëel te zien. Men verplaatst zich in het wezen van die ander en stelt de verschillen vast, die men vervolgens interpreteert als tekortkomingen. Door dit eigenaardige verschijnsel zal een mens dus zijn gedrag veranderen. En dat gedrag betekent weer: het stoffelijk ego.

Dan blijkt verder, dat wij bij een ontleding van dit stoffelijk "ik" ook nog komen te staan voor een eigenaardig verschijnsel. Een mens is zozeer aan zichzelf gewend, dat hij niet in staat is zich met de ogen van een ander te beschouwen; d.w.z. dat een groot gedeelte van onze eigenaardigheden, van onze eigenschappen en de veranderingen, die ons wezen ondergaat, ons zullen ontgaan. Een mens, die geestelijk grote vorderingen maakt zal dit niet bemerken, want de verandering is deel van het "ik". Zou dit buiten hem gemanifesteerd zijn, dan zou hij wel beseffen wat er gaande was. Maar zolang het een proces is dat alleen zijn eigen wezen betreft, kan hij dit niet beseffen. Anders gezegd; Het beeld van het "ik", dat de doorsnee-mens bezit, is niet gelijk aan de ware toestand van dat "ik" noch aan de ware gedaante of de ware mogelijkheden.

Dit impliceert weer, dat de doorsnee-mens zich van zijn tekortkomingen en zijn vermogens meestal onvolledig bewust is. Hij leeft in een wereld van illusie. Hij meent b.v. dat hij kan spreken voor een grote menigte, terwijl hij in feite slechts zijn eigen meningen weergeeft. Hij beseft niet, dat er een verschil bestaat tussen hetgeen hij denkt en hetgeen in anderen leeft. Wij zien dat de mens geneigd is zijn eigen maatstaven of geloof als bindend voor een ander te beschouwen. Hij doet dit weer niet, omdat hij niet anders kan, maar alleen omdat hij eraan gewend is geen andere mogelijkheden te beschouwen. Gewoonte brengt de mens ertoe zijn persoonlijkheid zeer eenzijdig te bezien.

In stoffelijke zin kunnen wij toch dit "ik" wel enigszins ontleden. En dan komen wij in de eerste plaats bij het lichaam terecht.

Het menselijk lichaam heeft verschillende eigenschappen, die bij allen, weliswaar in basiswaarde, gelijk zijn, maar waarvan de uitingsbehoefte of -mogelijkheid van persoon tot persoon zeer sterk kan verschillen. Ik denk hier aan verschijnselen als wilskracht, die in vele gevallen alleen maar koppigheid is. Ik denk aan luiheid, die in vele gevallen slechts een moeilijke reactie is, een vertraging, die o.m. door lichamelijke afscheidingen wordt veroorzaakt. Ik denk aan zinnelijkheid, die bij de één ten top stijgt en bij de ander altijd een onbelangrijke waarde blijft. Zolang wij deze lichamelijke processen scheiden van de helaas te veel daaraan gekoppelde begrippen, kunnen wij het "ik" als volgt definiëren.

Het "ik" bestaat uit een aantal lichamelijke eigenschappen en neigingen, die afhankelijk zijn van de verhoudingen in het lichaam. Een deel daarvan behoort tot de eigenschappen, die weliswaar als mentaal worden beschouwd, maar dit in wezen niet zijn. Als gevolg hiervan zal deze mens verschillen van anderen. De verschillen van anderen worden gerealiseerd, niet de overeenkomsten. Het ik-begrip, voor zover het dus uit lichamelijke waarden bestaat, is opgebouwd uit de verschillen, die er bestaan t.o.v. andere gekende mensen.

Dan hebben wij te maken met de mentale invloeden. Elke mens zal - al is het slechts door het waarnemen van zijn omgeving en het leven daarin - een bepaald levenspatroon scheppen. Dit is wederom een waarde, die hij in zijn jeugd verwerft en die in hem praktisch als automatisme

verder blijft functioneren. Hij heeft dus een aantal standpunten, waarvan hij uitgaat. Deze standpunten kunnen door onderwijs of door geloof worden aangevuld, zodat wij niet alleen met feitelijke waarden te doen hebben, maar evenzeer met begrippen, stellingen en opvattingen, die op louter theorie berusten. Het is zelfs niet belangrijk, dat een groter deel van de mensheid deze voorstellingen enz. deelt, mits in de jeugd jaren de naaste omgeving hierdoor wordt beheerst. Dan ontstaat hier dus een "ik", dat zich baseert op stellingen.

De mens oordeelt - mentaal gezien - niet over de werkelijkheid van zijn leven, maar over het al of niet beantwoorden aan de theorieën en de theoretische regels, die hij in zijn jeugd jaren heeft geleerd of ondergaan. Ook hier is weer de definitie van het "ik" (het ik-begrip in de stof) gebaseerd op verschillen en niet op overeenkomsten.

Dan hebben wij te maken met het onderbewustzijn. Hierover is zeer veel geschreven en ook door ons zeer veel gesproken. Wij kunnen dus volstaan met te zeggen, dat het onderbewustzijn een aantal ervaringen is plus in vele gevallen een aantal erfelijk opgedane indrukken, die t.a.v. angsten, behoeften en lusten een bepaald beeld scheppen. Dit beeld beïnvloedt zowel stoffelijk als mentaal elke redelijke reactie. Waar een afwijking van deze grondwaarden ontstaat, zo kan de mens niet gelukkig zijn. Waar hij aan die grondwaarden beantwoordt, zal hij wel gelukkig zijn. Op het ogenblik, dat hij in een gemeenschap leeft, waarin deze grondwaarden niet worden erkend, zal hij trachten zich - gezien de twee voorgaande factoren - te voegen naar die gemeenschap en disharmonisch zijn. Hij zal zichzelf dan niet definiëren door te zijn (dus zijn betekenis te zien t.o.v. anderen); maar hij weegt de betekenis van anderen af t.o.v. zichzelf. Ook hier weer het verschil met anderen, dat dus voor het ik-begrip belangrijk is.

Er moet een reden zijn voor dit letten op het verschil en niet op de overeenkomst. Wanneer wij dit proberen verder na te gaan, dan zullen wij naast zeer vele andere wegen en mogelijkheden het volgende ontmoeten; de mens denkt, dat zijn zekerheid en zijn waarde worden bepaald door de gelijkvormigheid, die hij met anderen bereikt. Datgene, wat hij bewondert, wil hij imiteren, niet om de bewondering maar om de macht, de zekerheid, dat het bewonderde in zijn ogen heeft. Bij deze identificatie blijkt de mens dus te weigeren zichzelf als een afzonderlijk wezen te beschouwen. Zijn ik-begrip blijkt altijd weer gebonden te zijn aan een collectiviteit. Wij kunnen dit verklaren aan de hand van zijn behoefte aan geborgenheid en mogen daarom stellen: De mens, die zijn "ik" slechts afmeet aan anderen en niet aan de uiting van dit "ik" zelf, zoekt in feite de geborgenheid van de moederschoot terug te winnen door de daar heersende stabiele omgeving te herscheppen door zich aan te passen aan zijn milieu. Dit is zeer kort en ik ben mij ervan bewust, dat dit misschien onvolledig is. Het is echter voldoende om u enkele conclusies te doen trekken;

1. Op het ogenblik, dat ik afga op anderen en niet op mijzelf, heb ik niet meer het juiste beeld van mijzelf.
2. Waar ik uitga van mijn gewoonten en denkbeelden en niet van de feiten, zal ik de voorstelling die ik van mijzelf heb voortdurend vervalsen.
3. Alle waarden, die ik kan bereiken in mijn leven, zullen voor mij onmogelijk worden op het ogenblik dat ik stel, dat dit voor het "ik" niet bereikbaar is. Dit impliceert niet, dat al het voorstelbare bereikbaar is, maar wel dat veel van het bereikbare door een gebrek aan voorstellingsvermogen, meestal getoetst aan anderen, niet wordt bereikt.

De zelfverwerkelijking van de mens heeft dus reeds op zuiver stoffelijke en mentale gronden zeer veel te lijden.

Dan komen wij aan het geestelijk element van het "ik", waarbij wij ten slotte ook rekening moeten houden met enkele aspecten van de geest, ook al zijn deze in de psychologie dan nog niet reeds bekend of ontleed. Ik wil u daartoe de volgende punten ter overweging geven: De geest zelf is niet ruimtelijk beperkt. Een geestelijk voertuig zal naar menselijk begrip zijn waarneming over een bepaalde afstand vergelijken met grootte. Hij zal zijn doordringen in het wezen van andere krachten vergelijken met sterkte. Daarnaast zal hij zijn onderworpen zijn aan anderen steeds ondergaan als kleinheid. Elk disharmonisch aspect zal door hem worden uitgedrukt in b.v. blindheid, krachteloosheid of geketend zijn. Alle beheersing van zijn

omgeving wordt door hem daarentegen uitgedrukt in licht, in een kunnen reiken over afstanden, in een zich in een flits verplaatsen en daardoor het tot stand brengen van een aantal - stoffelijk gezien - onafhankelijke belevingen, bestaande uit hoogtepunten, waar de tussenfasen wegvallen. Het zal u duidelijk zijn, dat het geestelijk "ik", dat ten slotte ervaring bevat maar ook waarneming van de omgeving (en hierop is dat ik-begrip geestelijk gebaseerd), die ervaringen dus ook zal hebben t.a.v. de stof. Een vergelijking kunnen we misschien zo maken:

Een geest, die haar eigen stoffelijk voertuig beschouwt, is als een mens die kijkt naar een kleine hond of een grote rat. Dit grootteverschil wordt ervaren. Het zal u duidelijk zijn, dat van uit de geest gezien dus de materie en alles wat die materie doet betrekkelijk onbelangrijk is; het is poppenspel. Een geest, die in de wereld zou staan en daar zou trachten de mensheid te waarderen, zou zich ongeveer voelen als een Haagse burger in Madurodam. Dit betekent, dat alle inwerkingen, die dus van uit de geest op de stof plaatsvinden, worden geregeerd door een haast magistrale minachting voor de consequenties, want het is zo klein, je kunt er toch gemakkelijk overheen komen. De invloeden, die uit de geest in het "ik" komen, zullen in dit geval dus grote moeilijkheden veroorzaken. Er worden n.l. dingen als vaststaand of mogelijk aangenomen, die volgens het stoffelijk ik-besef niet tot de mogelijkheden van dit "ik" behoren, of de zekerheid van dit "ik" aantasten door het te doen, verschillen van de omgeving in plaats van het zich bij die omgeving te doen aanpassen.

De stof zelf met haar ik-bewustzijn benadert en beïnvloedt natuurlijk omgekeerd ook dit geestelijk "ik". U weet allen, dat de invloed van de materie ook de geest bereikt. Maar ook hier blijft de verhouding bestaan, die ik u zo even schetste. De geest is groter; d.w.z. dat men om verstaanbaar te spreken eigenlijk moet schreeuwen. Of anders gezegd: dat een beleving een bepaalde intensiteit moet bereiken, voordat de geest er nota van neemt, voordat er een wisselwerking tussen stof en geest kan bestaan.

Dit hiaat, dit wegvallen van de onbelangrijkheden, wat voor de geest zelf misschien goed en aanvaardbaar is, resulteert voor de mens dus in een onevenwichtigheid, die in zijn "ik" tot uiting pleegt te komen. Want hij weet over het algemeen wel, dat hij een ziel heeft en hij neemt wel aan, dat er meer in hem bestaat dan alleen maar de stof, maar hij kan zich niet voorstellen dat de materie op zichzelf voor die geest onbelangrijk is. Hij meent, dat de geest en de geestelijke krachten en al wat daarmee samenhangt even sterk geïnteresseerd zullen zijn in de bijkomstigheden als hij zelf is. Hij vertekent daarmee zijn beeld van alle geestelijke belangrijkheid en alle geestelijke waarden. Hij overschat zichzelf stoffelijk zeer vaak, zowel in zijn vermogen om geestelijke krachten te hanteren als in zijn vermogen om geestelijke krachten tot een soort hulp of bijstand te maken. Wij zien dit verschijnsel dan vaak ontaarden in een gevoel van verlatenheid of bitterheid.

"Als God nu goed is, waarom laat Hij dit dan toe?" Dat is een vraag, die u wel meer heeft gehoord. Die vraag betekent echter dat het "ik" zijn stoffelijke behoefte identificeerde met het begrip "God". Het hanteerde zichzelf niet zoals het was, maar het hanteerde zijn behoeften en begeerten en kende daaraan een oneindige macht of vermogen toe. U zult begrijpen, dat het hanteren van een dergelijke aanvullende factor in vele gevallen goed kan zijn, indien dit bewust geschiedt. Maar als men zich niet ervan bewust is, als men onbewust en onwillekeurig een beroep doet op iets, dat nog niet reëel is - ongeacht het scheppen van mogelijke astrale waarden die dan kunnen optreden - zal men daardoor steeds worden gefrustreerd. Men bereikt het voorgestelde, het gedachte niet en ziet dit dan ofwel als een tekort van zichzelf, waarbij de positieve mogelijkheden en waarden van het "ik" voortdurend worden weggecijferd om te worden vervangen (althans in het gevoels- en gedachteleven) door de niet bewezen kwaliteiten van het Hogere, dan wel men voelt zich door het Hogere verlaten en wordt opstandig. In die opstandigheid verwerpt men echter niet alleen die God, want men blijft eraan geloven, maar men verwerpt wederom een deel van zijn leven, van zijn bestaan. Het resultaat is, dat dus juist ook deze pogingen van de mens om in de stof contact te krijgen met de geest uitlopen op een sterk vertekening van zijn ik-begrip. Zo wordt ook vaak de belangrijkheid van het "ik" niet ontleend aan dat wat men is en kan, maar aan datgene wat een andere kracht via dit "ik" zou kunnen doen.

Een voorbeeld: een priester. Wanneer een priester voelt, dat hij optreedt als centraal, dat hij de Godheid vertegenwoordigt en juist daarom om tracht met zijn eigen middelen en vermogen naar beste weten de ander te helpen, dan zal hij zijn God niet vragen hem gezag of onfeilbaarheid te geven. Het resultaat is, dat hij steeds het goede in de mens ziet en voor zichzelf een contact met zijn geestelijk "ik" door sterke belevingen gemakkelijk tot stand brengt. Grote harmonie, zeer grote veerkracht, uithoudingsvermogen, helderheid van denken en vaak ook het ontwikkelen van paranormale gaven zijn dan het resultaat daarvan. Wanneer men echter zichzelf ziet als een gezondene Gods (dus niet zelf werkende, maar slechts zijnde de vertegenwoordiger van een Kracht, die ook zonder dit "ik" werkzaam is), dan krijgen wij een "ik", dat in de wereld alleen het negatieve ziet en de negativiteit van eigen wezen niet beseft. Zo'n priester zal geneigd zijn om wonderen te doen, maar zal ze nooit werkelijk volbrengen en dit verklaren met de wil Gods: Hij zal zeggen: "Het is Gods wil, dat ik geen wonderen doe!" In het eerste geval echter doet de priester wonderen. Maar hij zegt niet: "Ik doe het wonder." Hij zegt: "God doet het wonder, maar ik streef ernaar." Dit beeld is misschien ook alweer onvolledig, maar het geeft u een klein inzicht in die eigenaardige invloed, die het begrip: God, eeuwigheid, licht e.d. op de mens kan hebben.

Wij zijn deel van deze dingen. Wij vertegenwoordigen ze zelf, maar wij mogen niet menen, dat ons "ik" dus die waarde onmiddellijk uitdrukt. Wij mogen ook niet aannemen, dat die waarde ondanks ons "ik", dit "ik" zal plaatsen waar het noodzakelijk is. In beide gevallen zullen wij niet geneigd zijn de feiten te tellen, maar tellen wij slechts onze interpretatie, die van de werkelijkheid aanmerkelijk verschilt.

Dan staan we nu voor de grote moeilijkheid, die dit onderwerp steeds met zich blijft brengen. Het "ik" is niet te definiëren. Het is een conglomeraat van verschillende eigenschappen en kwaliteiten, waarvan er vele zelfs niet te noemen zijn, omdat ze in het geheel niet behoren tot de materiele wereld. Wat ons echter wel bezig kan houden is de vraag: Hoe leeft de mens zichzelf? En dan kom ik tot de conclusie:

"Ik" is voor de mens niet slechts het eigen wezen maar vaak ook een aantal andere personen of voorwerpen, die als een extensie van dit eigen wezen worden beschouwd.

Hier treedt weer een moeilijkheid op. Wanneer ik mij realiseer wat ik ben en wat ik kan, zal ik vaak geneigd zijn op een ander te rekenen. Een man zal zeggen: "Nu ja, dat is het werk van mijn vrouw. Dat komt wel in orde." Maar hij vergeet, dat hij de verdienste voor zichzelf opeist en dus zijn bekwaamheid in zeker opzicht overschat. Met het gevolg, dat hij op een gegeven moment in moeilijkheden kan komen. Een vrouw zal zeggen: "Natuurlijk komt dat voor elkaar." Want ze denkt: "Dat kan mijn man best." Als het niet gaat, dan ervaart zij dit als een aantasting van haar wezen. Maar gebeurt het, dan beschouwt ze het ook als een verdienste. Hier zien wij dus de verlenging van het "ik" gelijktijdig optreden als een middel tot moeiteloze bereiking en een gemakkelijke zondebok. En dus zou je als eerste regel voor een ieder moeten stellen:

Wanneer je wilt komen tot een begrip van je eigen "ik", je eigen persoonlijkheid, moet je alles, wat je aan mogelijkheden ontleent aan anderen, terzijde schuiven. Je moet ook alle verplichtingen, die er t.o.v. anderen bestaan, terzijde schuiven.

Deze factoren vloeien voort uit uw leven, maar niet uit uw persoonlijkheid zelf. Het zal dan blijken, dat een deel van hetgeen men in de extensie van het "ik" zoekt in feite een tekort van zichzelf is. Waar dit het geval is, dient men dit tekort aan te vullen. Soms blijkt echter, dat de extensie werd gezocht om iets, dat van het "ik" uitging en dat overvloedig was, daarin te kunnen geven. In dat geval dienen wij ons af te vragen, of dit geven op de juiste wijze geschiedt; en mogen wij datgene, wat wij aan werkelijk persoonlijke kracht, eigenschap en capaciteit in die ander leggen, rekenen als een deel van ons "ik", dat ook t.o.v. het totaal van de wereld kan worden geuit om de waarde van dit "ik" te bepalen.

Dan stellen wij verder: Nadat ik het "ik" dus heb losgemaakt van de extensies, die niet feitelijk daartoe behoren en de waardering heb herzien, zal ik mij afvragen: Welke tekortkomingen ik in mijzelf het sterkst erken. De tekortkomingen, die ik in mijzelf het sterkst erken, zijn niet

die, welke voor het "ik" van het grootste belang zijn. In 9 van de 10 gevallen berusten zij op een overdrijving en niet op feiten.

Wanneer ik dit dus heb geconstateerd, moet ik mij afvragen, of deze tekortkomingen inderdaad zo ernstig zijn als ik mij voorstel. Het blijkt dan in 9 van de 10 gevallen dat zij ofwel gemakkelijk voorkomen hadden kunnen worden, dan wel dat zij berusten op een verkeerde waardering. Vraag u dan af, wat uw kleine fouten zijn. Dat, wat u ziet als een kleine fout, is meestal een ernstige fout, die echter door gewoonte in uw ogen minder belangrijk is geworden.

Ga dan na op welke wijze u tekort schiet tegenover anderen, te veel van anderen eist, welke eigenschap u te sterk tot uiting brengt en welke eigenschappen u te sterk pleegt te onderdrukken. Wanneer u dit hebt erkend, zult u weten op welke wijze u zich als persoonlijkheid moet wijzigen om harmonisch te zijn.

Hebt u ook dit geconstateerd, vraag u dan af wat de deugden zijn, waarop u zich het meest verheft of het meest beroept. Hebt u ook deze geconstateerd, ga dan na in hoeverre deze deugden fouten zijn, die u zeer dierbaar zijn. In vele gevallen zult u ontdekken, dat een de werkelijkheid niet willen erkennen of eigen tekorten niet willen beseffen heeft geleid tot het scheppen van geliefde deugden. Breng ook die deugden terug tot hun ware formaat. Vraag u af, wat van die deugdzaamheid eigenlijk zou moeten verminderen en wat van die deugdzaamheid eigenlijk betekent dat u zich moet beperken. Ook dit is noodzakelijk om een harmonische persoonlijkheid te krijgen.

Ga vervolgens na, wat u dan eigenlijk wel voor goede mogelijkheden hebt. Wanneer u die goede mogelijkheden nagaat, dan bepaalt u daarmee niet wat u in feite aan kracht bezit, maar wel wat de gemiddelde richting van uw leven is. De deugden, waarop u zich beroept, behoren niet werkelijk tot uw leven. Ze zijn een vermomming. Maar de eenvoudige, goede kwaliteiten die u bezit, maken over het algemeen uw streven in de wereld uit. Wanneer u weet, waarheen u streeft, dan kunt u ook begrijpen wat uw werkelijk doel is, wat u in feite zoekt bij de medemens.

Hebt u ook dit geconstateerd, dan weet u nog steeds niet wat zelfs maar uw stoffelijk "ik" precies is. Maar u heeft dit "ik" teruggebracht tot een meer harmonisch beeld. Er ontstaat een zekere evenwichtigheid. Deze evenwichtigheid plus het doel geven ons in stoffelijke zin de enig juiste omschrijving van het "ik".

Zouden wij verder willen gaan, dan zouden wij ons te veel moeten ontliden; en in de ontleding door onze bevooroordeeldheid en eenzijdigheid en ons gebrek aan kennis over het algemeen weer een vervalsing plegen. Maar door het terug te brengen tot een harmonie van het "ik" betekent het "ik" dus op de juiste manier zien.

Zodra het "ik" verder harmonisch is, treedt een sterkere band op met het geestelijk "ik". Hierdoor krijgen wij te maken met innerlijke veranderingen, die vaak ook het gedachteleven betreffen, welke zich voordoen als een schok. Heel vaak zal iemand, die zo iets plotseling ervaart enige tijd daarna in een shocktoestand verkeren; in sommige gevallen zullen zelfs enkele zintuigen of lichamelijke functies tijdelijk daardoor wat gestoord zijn. Het feit n.l. dat het grotere "ik" zich met het stoffelijk "ik" vereent, betekent dat de totale verhoudingen op de wereld anders worden gezien. De verhoudingen, zoals deze in het grote "ik" bestaan, worden nu supergeïmponeerd op het beeld van eigen wezen, zoals dit bestaat. Dit kan ontstaan onder zeer grote spanning, het kan echter ook als gevolg van een langzaam meditatieproces tot stand komen. In beide gevallen mogen wij stellen:

Zodra een sterker contact met het geestelijk "ik" is verkregen, bestaat de mogelijkheid om - door uit de stof emotie en beleving plus intentie aan de geest te zenden - grotere krachten te verwerven. Waar een sterkere verbinding tussen het geestelijk (het werkelijk "ik") en het stoffelijk ik-besef is ontstaan, zullen de geestelijke mogelijkheden en krachten sterker tot uiting komen. Dit betekent dat op dat ogenblik de verstandelijke waarderingen niet meer beantwoorden aan de wereld.

Iemand die zover komt, staat dus eigenlijk los van de omgeving en heeft voor het eerst de embryonale geborgenheid in de gemeenschap verlaten. Hij staat zelfstandig. Hij moet zijn eigen lasten dragen, maar beschikt ook volledig over zijn vermogens. Ook zo iemand zal niet precies kunnen zeggen: "Zo ben ik" en juist als een dergelijke mens niet voldoende zijn evenwichtigheid stoffelijk kan handhaven, zullen wij zien dat het contact met het geestelijk "ik" wordt gebruikt om een scherp vertekend beeld van geestelijke belangrijkheid en noodzaak te scheppen. Dan vertekent zich niet alleen het stoffelijk "ik" maar ook het geestelijk "ik".

Een voorbeeld hiervan is Paulus, die door een dergelijke schok zijn houding wijzigt, maar - niet in staat zijnde zijn schuldbewustzijn van zich af te werpen - alle instincten, die in hem leven, gaat beschouwen als zondig en te bestrijden. Hij verwerpt zijn stoffelijk "ik", maar kan er niet aan ontkomen. Zo iemand kan zichzelf nooit kennen en zijn vermogens en krachten zijn over het algemeen dan ook zeer beperkt. Het type van een dergelijke mens is meestal de fanaticus.

Zou een dergelijk wonder geschieden zonder dat hierbij de onvolkomenheid en onevenwichtigheid van het stoffelijk "ik" hernieuwd ontstaat, dan krijgen wij ongeveer een gebeuren als bij de Boeddha. Er is een absoluut samenvloeien van beide waarden. De mens leeft, zoals dat heet, in twee werelden tegelijk.

Dit, vrienden, is zeer belangrijk. Want wanneer wij trachten de achtergronden van het "ik" te beseffen en wij vergeten dat men met het "ik" in twee werelden tegelijk leeft, dan zullen wij die verwarde psychologische verhoudingen nooit kunnen ontrafelen en dan blijft er altijd de onbekende factor, waarmee wij geen raad weten. Maar erkennen wij dat elk "ik" (ook in de mens dus) leeft in twee werelden, welke werelden bewust of onbewust met elkaar worden vergeleken, dan kunnen wij ook begrijpen, waarom er in ons altijd weer een geheimzinnige lege ruimte is, van waaruit iets ons dwingt en richt en stuwt, vaak tegen onze materiële mogelijkheden, eigenschappen en zelfs wensen of voorstellingen in.

Er zijn twee werelden, en voor het vinden van een evenwicht is het belangrijk dat wij die twee werelden gescheiden weten te houden, tenzij een overeenstemming tussen beide werelden tijdelijk mogelijk is. Wij kunnen dus niet het geestelijke, ten koste van alles, voortdurend in de stof uitleven, zonder eraan te gronde te gaan, ook geestelijk. We kunnen niet het stoffelijke voortdurend aan de geest overdragen, zonder daaraan geestelijk en stoffelijk ten slotte te gronde te gaan. Maar wanneer wij beseffen dat dit geheimzinnige iets, dit superego, deze ziel of hoe ge het noemt, in feite op bepaalde punten tot overeenstemming komt met het stoffelijk "ik", dat is gevormd aan de hand van reële ervaringen, dan zullen wij beseffen, dat er een aantal momenten in elk leven zijn, waar in deze overeenstemming van beide werelden een stoffelijke beleving van buitengewoon grote kracht, intensiteit en betekenis kan plaatsvinden, welke geestelijk volkomen wordt weerkaatst en welke de beschikking geeft, niet slechts over een materiële of geestelijke kracht, maar over een versmelting van beide, waardoor elke vorm van geestelijke intensiteit en kracht zonder meer kan worden omgezet in stoffelijke intensiteit en kracht of omgekeerd.

Dit behoort misschien wel bij de belangrijkste achtergrondverschijnselen. Want een mens is niet gewend zijn wezen en mogelijkheden te zien, volgens de werkelijkheid. Wij moeten weten wat waar is, en dan zullen wij beseffen, dat veel van wat ons een idealistisch streven toeschijnt voor anderen een hol gepraat blijft, omdat er geen mogelijkheid bestaat iets te verwerkelijken.

Wij zullen moeten beseffen, dat onze mooiste regels voor ons in feite een dwangbuis zijn, waaronder wij lijden; omdat onze mooiste regels niet passen bij ons wezen. Het "ik" kan alleen waarlijk tot ontplooiing komen, indien dit "ik" is aangepast aan de werkelijkheid. En dat betekent dat de gedachtewereld (de mentale wereld) wel gebruikt mag worden om dit "ik" te richten, aan te vullen en te stimuleren, maar alleen wanneer die gedachtewereld niet wordt beschouwd als autonoom t.a.v. het stellen van waarden. Het is het lichaam, dat de waarde, de mogelijkheid, ja, de noodzaak tekent en schept. Het is de mentale wereld, die dit moet beseffen en verwerken in een redelijk beeld van het bestaan. En de evenwichtigheid van stoffelijke werkelijkheid en mentale wereld tezamen betekent: de toegankelijkheid van het onderbewustzijn voor het bewustzijn, een versmelting van alle stoffelijke waarden in de psyche

tot één geheel en gelijktijdig de grootste mogelijkheid tot een zuivere resonans tussen het geestelijk "ik" en het stoffelijk "ik".

Ofschoon hiermede de eigenlijke les ten einde is, wil ik u er nog aan herinneren, dat het verleden d.w.z. mogelijke vroegere incarnaties maar ook bepaalde stoffelijke belevingen, die dit ogenblik van harmonie kenden, de geest hebben georiënteerd. Zij mag dan vaak heel veel groter zijn en zich als ver staande boven de stoffelijke norm beschouwen, zij is vaak mede door stoffelijke normen en belevingen gevormd. Dit betekent, dat die geest in vele gevallen ook nog bepaalde zuiver stoffelijke impulsen of noodzaken in het lichaam schept, en deze gaan soms tegen de mogelijkheden en de werkelijke behoeften in. In zo'n geval mogen wij deze niet materieel erkennen, omdat ze van de geest komen. Wij moeten eerst de harmonie in de wereld vinden, dan pas kunnen wij zien wat het geestelijk "ik" daarmee kan doen en wat het geheel kan winnen uit deze fase van bestaan.

We moeten verder niet vergeten, dat de geest een grote intensiteit van leven bezit en dat het heel moeilijk is deze intensiteit aan de stof over te dragen. Zij zal dus het verleden en haar kennis beperkt kunnen overdragen. De verhouding, die onder normale omstandigheden kan worden genoemd, is voor het overdragen van kennis ongeveer als 4:1 van geest tot materie; d.w.z. dat u over een kwart van uw geestelijke kennis onderbewust kunt beschikken. De geestelijke emotie wordt echter vaak aan de stof overgedragen in een verhouding van 1:5. Dit zijn geen bewuste processen. Het zijn haast automatische gebeurtenissen, maar we moeten begrijpen dat deze alle evenwicht steeds weer kunnen verstoren, tenzij wij eerst harmonie hebben tot stand gebracht. Is er n.l. harmonie gevormd, dan geldt voor de overbrenging zowel van begrippen als van krachten van stof naar geest of omgekeerd de verhouding: factor 3 bij de gevende, factor 2 bij de ontvangende delen van het "ik". En dan is een - zij het wat moeilijk - maar toch regelmatig contact tussen geestelijk of werkelijk "ik" en het stoffelijk "ik" mogelijk.

Door ons te veel te richten op het verleden, op de emotionele kracht die de geest ons geeft of ons daarvan helemaal niets aan te trekken, zouden wij dus de stoffelijke wereld voor ons minder leefbaar maken en wij zouden ons begrip voor het "ik" ongetwijfeld beknotten.

Ten laatste wil ik u erop wijzen, dat elke reeks maatstaven, die wordt aangenomen - onverschillig op welk niveau of op welk terrein - voor persoonlijk gebruik, dus voor de identificatie daarmee, gebaseerd moet worden op het eigen wezen, op de eigen ervaring, de eigen mogelijkheden. De overige wereld, die zo vaak als maatstaf wordt gebruikt, heeft, voor zover het de ontwikkeling van het "ik" betreft, niets te zeggen.

Ik hoop, dat deze les ertoe kan bijdragen, dat u iets meer begrijpt van dat eigenaardige woord "ik" en al wat er achter verborgen is. Ik heb de psychologische aspecten wat vaag aangeduid en alleen de hoofdconclusies volledig helder gesteld. Wilt u hierover meer lezen en studeren, dan kunt u dit rustig doen. Ik zou echter de raad willen geren: ga niet te ver in de studie van allerhande ontleding, die u aan uzelf niet kunt volbrengen.

Een volgende maal zullen wij van hieruit trachten de capaciteiten, die het "ik" bezit in velerlei opzichten, nader te definiëren. Het is wel noodzakelijk, dat u het nu gestelde daarbij steeds voor ogen houdt.

HET LEVEN IN DE SFEREN

Men heeft mij gevraagd u iets te vertellen over de geest, het geestelijk "ik" en het leven in de sferen. Ik wil dan proberen dat voor u te doen.

Het leven in de sferen zelf is grotendeels afhankelijk van je eigen leven, je eigen denken, omdat je door je bewustzijn bepaalt wat je waarneemt of niet. Het is gemakkelijk te denken dat een bestaan in de geest alleen maar afhankelijk is van een goddelijke Kracht. Maar de realisatie van wat je bent en hoe je bent, vloeit voort uit datgene, wat je rond je waarneemt. Die waarneming kan voor iemand die eenmaal de vormkende sferen achter zich laat, eigenlijk alleen nog maar bestaan uit een uitwisseling van denkbeelden. En zelfs een vormdragende sfeer herschept eigenlijk meer wat reeds in je leeft, dan dat zij daaraan geheel nieuwe waarden toevoegt. Het is daarom moeilijk jezelf bewust te zijn van een wereld. En zo

krijgt het persoonlijk leven en het persoonlijk denken een veel grotere nadruk en inhoud dan denkbaar is in een stoffelijke wereld.

Je kunt met één gedachte een hele wereld van je afsluiten; en dan is het alsof die wereld niet meer bestaat. Je kunt met een enkele concentratie een wereld wekken, waarin je leeft; en je kunt in die wereld met anderen spreken, je kunt gezamenlijk werken. Je kunt wel degelijk alles, wat in je bewustzijn eenmaal bestaat, aanvullen. Je kunt het groter maken. Het is het geestelijk "ik" dat dit alles doet. En ofschoon het moeilijk is om na te gaan waar precies de kracht ligt, waaruit dit "ik" werkt en leeft, zo kom je toch wel tot een aantal stellingen, die voor het merendeel door alle bekende feiten plus je eigen gevoel bevestigd worden.

Ik wil trachten u een visie te geven, die beantwoordt aan alle mij bekende feiten en ook beantwoordt aan alles wat er in mij leeft en bestaat.

Mijn hele leven is zonder plaats en zonder tijd. Ik kan dus niet zeggen, of ik groot ben of klein. Maar datgene wat ik ben, is in de eerste en belangrijkste plaats klaarblijkelijk een vorm van energie, het is kracht. En altijd weer wanneer ik mij openstel voor een wereld buiten mij, dan bevat ook deze kracht. Zolang die kracht door mijn bewustzijn wordt beperkt, wandel ik in tuinen of wissel ik met duizenden andere kleuren in een flitsend spel nieuwe denkbeelden uit. Dan wordt dus de kracht in mij omgezet in een bewustzijn, in een denken. Dan leef ik misschien intens, maar het is niet een onbeperkte krachtbron, die mij bereikt. Zodra ik echter mij bewust ben van het leven, zonder gelijktijdig mijzelf bezig te houden met het richten van die kracht op een wereld die ik erken, maar als ik mij bezighoud met mijzelf, dan kan ik mij vergelijken met een groot reservoir, dat voortdurend wordt gevuld. En als een deel van mijn "ik" nu toevallig in de stof leeft of ik geef een deel van mijn "ik" de mogelijkheid om in een lagere sfeer af te dalen, dan kan ik dus ook daar alle licht en kracht heen zenden, zonder ooit zelf in wezen te verminderen.

Hoe meer bewust ik werk in een uitwisseling met anderen, hoe beperkter de kracht is die mij toevloeit. Hoe sterker ik verwant ben aan dat andere maar gelijktijdig mij minder bewust van het bijzondere van het contact, hoe groter de kracht is die mij toevloeit, totdat zij ten slotte praktisch het getal oneindig uitdrukt of het getallose oneindige, waarin alle getallen behouden zijn. Want ik kan niet zo snel kracht uit mijzelf zien wegvloeien, of datgene wat rond mij is vult het weer aan.

Heb ik nu een wereld, die ik instandhoud (zoals in een vormkennende wereld), dan ben ik voortdurend met de buitenwereld in contact. Een groot gedeelte van de kracht, die ik ontvang, straal ik uit. Maar gelijktijdig ben ik minder ontvankelijk voor de werkelijkheid van energie, waarin ik besta. Misschien mag ik het zo vergelijken:

Ik ben als een bol gevuld met licht. Maar elke keer als ik mij een voorstelling maak van een buitenwereld en daarmee contact opneem, dan wordt het deel van het oppervlak opaak; er kan geen licht meer door. En dus kan ik op den duur volledig bezig zijn met alles wat rond mij is, verbonden met mijn eigenschappen die ik probeer te uiten en zelfs in het geheel geen licht meer ontvangen. Dan is het binnenin donker en neem ik alleen van uit het duister het minder duistere waar.

Op die manier leef je en werk je. U zult zich misschien afvragen wat voor belang het heeft een dergelijk onderwerp te bespreken in een gezelschap van mensen, die nog in de materie leven?

Wel, vrienden, ook u heeft een geestelijk "ik" net zo goed als wij allen; en ook uw geestelijk "ik" beantwoordt aan precies dezelfde condities en omstandigheden als wij. Er is geen verschil, behalve misschien dat ene: dat uw geest een verlengstuk heeft in uw wereld, en dat dit verlengstuk een stoffelijk gewaad heeft, waardoor het voor het "ik" in een bijna niet variabele wereld bestaat. Maar dat is ook alles.

Wanneer ik nu naar een lagere wereld moet gaan, dan kan die wereld duizend-en-één vormen aannemen. Er zijn werelden, waarin mensenzielen leven die doen denken aan de achterbuurten van grote steden. Sommige lijken onder een laag zuurstinkend water te liggen; en als je je daar helemaal wilt realiseren, is het haast onmogelijk er adem te halen, bij wijze van spreken. Er zijn werelden, die alleen maar een duistere krocht zijn met vage schimmen en

waarin degenen, die daar leven een spookachtige angst ondergaan. Er zijn werelden met gewoon stoffelijke landschappen, met treinen en auto's en verkeerswegen, maar ze houden nergens op. Het is net, of dat allemaal in het niet verdwijnt; een soort projectie, die ophoudt waar het bereik van de geesten, welke die wereld scheppen ophoudt. En in al die werelden is een binding; een binding aan de voorstelling.

Maar wanneer ik daar kom en ik ben aan die voorstelling maar heel weinig gebonden (het is niet mijn wereld, ik onderga haar alleen maar) dan blijkt de kracht, die in mij is, gemakkelijk geuit te worden door het verlengstuk dat ik er projecteer; en dan kán ik dus in een duistere wereld licht scheppen. Ik kan de grens van een wereldje vergroten, of verkleinen. Ik kan zelfs tijdelijk nieuwe beelden doen ontstaan, al zullen ze wanneer ik verdwijn, waarschijnlijk zeer snel vervallen. Ik ben dan in zo'n sfeer, die beneden mijn eigen mogelijkheden ligt a.h.w. een soort almachtige. Op den duur leer je wel, dat het geen zin meer heeft voortdurend in te grijpen, want je kunt niets blijvend veranderen, tenzij iemand zich daarvan bewust begint te worden. Daarom zoek je eerst degene, die bewust wordt en kom je in een minimum aan de noodzaak van zijn behoefte tegemoet. Dus die kracht en dat licht kun je ervoor gebruiken.

Wanneer ik uw wereld benader en ik zou mij moeten onderwerpen aan de bindingen van uw wereld, zoals ik dit op het ogenblik grotendeels doe, dan heb ik maar weinig kracht over en kan ik maar weinig kracht uiten. Ik ben te zeer gebonden aan het persoonlijk contact en de uitwisseling van gedachten. Maar als er een algemene waarde in uw wereld is en ik kan die ergens terugvinden als een harmonie in een ander, dan kan ik daar de volheid van mijn kracht, mijn bewustzijn en licht schenken; en dat zonder zelf van waarde te verminderen of misschien tijdelijk enige kracht uit mijzelf schenken in de zekerheid dat ze onmiddellijk wordt aangevuld, zodra ik dit contact weer verbreek.

Dit geldt natuurlijk niet alleen voor mij, het moet evenzeer voor u gelden. Op het ogenblik, dat de menselijke geest (het geestelijk "ik") zich bewust is van de materie, maar gelijktijdig zich niet aan die materie en de voorwaarden van de materie gebonden acht, kan het de volheid van de geestelijke kracht door de materie geven. Op het ogenblik, dat het geestelijk "ik" zich vereenzelvigd met het stoffelijk "ik", is het haast machteloos en kan het niets doen. En dit is nu de reden, dat wij dit onderwerp vanavond aansnijden.

Ieder van u weet waarschijnlijk wel wat God is. God is het verre, ondefinieerbare begrip van de alomvattende Kracht. God is deel van alle bestaan, van uw direct wezen en van uw geestelijk wezen. En of wij dat nu licht, kracht, energie of God noemen, blijft precies hetzelfde. Het is er. Wanneer ik mijzelf concentreer op een vaste voorstelling van zaken, dan kan ik geestelijk niets doen. Wanneer ik mij echter in een vormenwereld bezighoud met diezelfde kracht en ik beantwoord niet aan de eisen van het bestaan daar (ik denk dus te algemeen en te ver weg) dan kan ik ook niets bereiken. Ik kan dan alleen maar zeggen: Nu ja, ik ben zo vaag, ik bereik eigenlijk niets werkelijks.

Wanneer ik als mens die kracht moet gebruiken, dan heb ik een duidelijk gevormde voorstelling nodig. Moet ik als geest werken, dan mag ik juist géén voorstelling hebben en moet ik alleen een algemeen doel hebben.

En daaruit kunnen we dan weer een lering trekken omtrent de mens, het "ik" en de sferen. Want op het ogenblik, dat ik in een bepaalde sfeer leef, betekent dit dat ook de inhoud van mijn wezen op een bepaalde wijze evenwichtig is. Het kan een evenwichtigheid zijn, die voor mijzelf onbevredigend mag zijn; en dan leef ik in een duistere sfeer. Het kan een evenwichtigheid zijn, die mij het grootste geluk geeft dat denkbaar is; en dan leef ik in een van de hoogste sferen, maar er moet een evenwicht zijn. Dit evenwicht mag ik als geest dus niet verstoren, als ik een stoffelijk voertuig kracht wil geven.

Ik moet mij niet richten op een bepaald doel. Ik kan niet zeggen: Nu ga ik even een operatie verrichten. Als ik dat wil volbrengen, moet ik het uit eigen kracht doen. Maar ik kan wel zeggen: Ik wil geluk of gezondheid of vreugde of vrede brengen. En dan heb ik natuurlijk in mijn sfeer beelden, die daarmee geassocieerd zijn. Zodra je nu in de sfeer die beelden oproept, wordt je kracht daarop geconcentreerd; er is dan geen doorstroming naar beneden

toe. Maar op het ogenblik, dat je jezelf vrij overgeeft aan die sfeer alleen, blijkt dat het mogelijk is ook aan de mens die kracht te geven. Om een eenvoudig voorbeeld te geven:

Er is een mens, die op aarde vrede wil brengen. Dat leeft in zijn wezen, het is deel van zijn bewustzijn. Dan is het niet eens nodig, dat ik eerst zijn geest bereik. Het voertuig is harmonisch met mijn wezen. Zolang ik mij nu maar geen voorstelling maak van de vrede, die wordt verlangd, kan ik dus in dat voertuig zonder meer mijn kracht doen verschijnen - en dat geldt ook voor elke andere sfeer - de volheid van mijn kracht, die praktisch onbeperkt is, omdat ik altijd steeds weer een aanvulling krijg. En die mens moet dan dienen als datgene wat richt.

Wanneer die mens ook niet weet wat de vrede moet zijn, dan slaat de kracht weer terug naar mijn sfeer, naar de eigen geest of naar andere sferen; maar ze diffuseert, ze is niet van belang. Het is alsof ik met 10 liter water een bos water wil geven; het werkt niet in, het is te fijn verdeeld. Maar als die mens een beeld heeft van de vrede, hij heeft er een bepaald doel mee en hij heeft dat doel gericht met een voorstelling van de feiten - of die juist zijn of niet, doet niets terzake - dan heb ik iets, waardoor die kracht gaat doorstromen. Er ontstaat dus een menselijke gerichtheid plus een onbeperkte geestelijke krachtbron, gebaseerd op harmonie. En dan gebruik ik diezelfde 10 liter water, maar nu om een zeer begrensd terrein te drenken en kan ik de droogte dus wel bestrijden.

Op die manier werken wij eigenlijk van uit de sferen heel vaak wat verkeerd. Wij hebben een te sterk begrip van ons wezen; en dat wezen stelt zich te snel een taak. Als die taak vaag is, kan alles wat met ons harmonisch is ons ertoe brengen daarin de taak te vervullen. Maar op het ogenblik, dat wij precies hebben uitgemaakt wat wij moeten doen (b.v. een boodschap brengen naar Jansen of een wonder verrichten), dan is het ons juist door die voorstelling haast onmogelijk iets te bereiken.

En dit geldt niet alleen - zoals ik al zei - voor ons in de sferen. Dat geldt in zekere mate ook voor u. Ik dacht dus, dat dit inderdaad een onderwerp zou zijn, waarin u interesse zou kunnen hebben. Want de achtergrond van ons wezen in de sferen is wel kracht, maar de verhouding tot die kracht wordt voor ons niet bepaald door het bewustzijn dat wij projecteren, maar door de mogelijkheden tot harmonie die wij in ons dragen, want dat maakt uit wat voor omvang wij a.h.w. hebben. Wij leren dus die krachten anders hanteren. En dat hanteren van krachten kan dus worden afgestemd op elke willekeurige wereld of sfeer, waarin wij harmonie vinden.

Maar wij kunnen ook een bewuste beperking aanbrengen. Het kan voorkomen, dat ik wil werken in uw wereld. Nu zijn er vijf of zes andere mogelijkheden om precies ditzelfde te doen en te bereiken. De vorm kan zich wijzigen, maar het is in wezen hetzelfde. Het heeft dezelfde kracht nodig en ik kan maar één ding tegelijk doen. Dus: ik moet op uw wereld afgaan en de rest uitsluiten. Ik wil mij daarvan echter absoluut bewust zijn. Wanneer ik niet weet, dat die mogelijkheden bestaan, zal ik er in werken. Maar als ik weet, dat die mogelijkheden er zijn, kan ik mijzelf tot een bepaald punt beperken; eenvoudig door steeds te weten wat ik niét wil, bereik ik wat ik wél wil.

Nu weet ik niet, of dit alles voor u even interessant en belangrijk is, maar hoe vaak komt het niet voor, dat u zoveel dingen tegelijk wilt - zelfs stoffelijk - en dat u niets bereikt? Of dat u zulke veelomvattende voorstellingen hebt dat u de taak, die daarin is gelegen niet aankunt. Dan is het dus beter om voor jezelf te weten welke mogelijkheden tot werken er zijn, die je niet wilt gebruiken. Hoe meer mogelijkheden je dus ontkent, hoe duidelijker een andere mogelijkheid overblijft en hoe meer je wezen, als het werkzaam wil zijn, zich daarin toch moet openbaren. Het is een selectieproces, dat b.v. in de magie zeer grote repercussies heeft.

Een magiër, die zich alleen concentreert op één beeld, bereikt misschien iets; maar één die weet te zeggen wat niet moet, die zal bereiken, dat de grote kracht van zijn wezen en alles wat hij heeft kunnen aanboren, het doel dat hij dus eigenlijk niet eens heeft genoemd, maar dat hij door het uitsluiten van andere mogelijkheden heeft bepaald, wel bereikt. En op die manier werk je eigenlijk ook heel vaak, als je hogere krachten aanroept of werkt met hogere krachten.

Nu ligt het in onze sferen toch weer iets anders dan op aarde. Maar wanneer wij het Hoogste aanroepen, dan is dat eigenlijk ook zeggen: Wat zijn alle eigenschappen van God niet. En als wij al die eigenschappen hebben opgenoemd, dan zijn die niet datgene, wat voor ons tot uiting komt. Wij hebben echter iets ongenoemd gelaten, en dat ongenoemde beroert ons wezen. Dat is heel vreemd. Op dezelfde manier kun je zeggen, dat de mens die incanteert, dus een groot aantal eigenschappen of Godsnamen aanroept. Maar daarmee bepaalt hij niet de kracht, die hij aanroept. Hij bepaalt juist de krachten, die er buiten blijven, die de afscherming zijn; en wat hij niet heeft genoemd, maar door al het ongenoemde wordt omsloten, dat is de kracht die werkelijk actief wordt. U ziet dus dat er grote overeenkomsten zijn.

Misschien bent u nu teleurgesteld. U denkt: Ik had meer willen weten van het leven in de sferen. Maar ook het leven in de sferen berust op hetzelfde.

Wanneer ik in een ander gedachte wil uitdrukken, die in de ander niet volledig bestaat, wat ga ik dan doen? Ik ga alle beelden, die er op betrekking hebben, wekken. Maar ergens blijft er een begrip in het midden bestaan. En dat is de gedachte, die ik moet hebben. Door nu steeds de andere begrippen dichter bij elkaar te brengen wordt het stukje dat ontbreekt gedefinieerd en wordt dus a.h.w. door eliminatie van alles wat er op lijkt maar wat het net niet is het nieuwe begrip geboren.

Op deze wijze schep je ook vaak een wereld. Want als je zo bezig bent met het uitwisselen van gedachten, wil je heus wel eens een keer terugkeren naar de vorm. Dan wil je weer eens een blauwe berg zijn met een blauwe hemel er boven; je wilt weer eens een meer zien, waarop een bootje zeilt; je zou een keer willen dromen in een oude tuin of in een bos. En dat kun je dan waar maken, je schept het. Maar wat je schept, mag nooit precies hetzelfde zijn wat je wilt bereiken.

Wanneer wij dus willen spreken over b.v. symmetrie, dan kunnen wij in de sfeer daarvoor nooit gebruiken een symmetrisch bouwwerkje, dat wij oprichten. Het is het meest abstracte in een gedachteconstructie, die doet denken aan een tempel of een bouwwerk, dat in een vormsfeer wordt onderwezen, want daardoor is een afgrenzing geschapen, waarbinnen het andere werkzaam kan zijn. Wanneer ik over de natuur wil spreken, kan ik niet in de natuur wandelen; ik heb dan iets meer kunstmatig nodig. Wil ik over kunst, over architectuur spreken, dan kan ik in de bergen gaan wandelen, ik kan leven in een bos en ik kan mij prima uitdrukken. Maar zodra ik in iets kom, dat structuur heeft (de menselijke structuur) dan gaat het niet. Als men dit begrijpt, dan wordt het ook duidelijk; waarom die eigenaardige wereld van de sferen zo veranderlijk van vorm is. Want die veelheid van vormen is noodzakelijk. U kunt bij wijze van spreken als het nodig is koken in de mooie kamer. Maar bij ons is het zo: in de mooie kamer kunnen we alleen datgene doen, wat die mooie kamer toelaat, omdat ze het niet is; en voor de keuken geldt dat precies eender. Wij zijn dus veel meer gebonden aan verschijnselen en vooral aan vormen, wanneer wij in een vormbewustzijn leven.

In een kleurenwereld gebruiken wij wel geen vormen, maar het komt toch op hetzelfde neer. Wanneer ik spreek over wijsheid, kan ik elke kleur gebruiken om in te leven, behalve het blauwachtige of paarsachtige, dat daar bij hoort. Het klinkt wat vreemd, maar het heeft een heel grote betekenis. Wat rond mij is, moet altijd de aanvulling en a.h.w. ook de begrenzing zijn van wat in mij werkt. En dat betekent dus, dat je als mens - voor zover het je geestelijk "ik" betreft tenminste - niet kunt verwachten, dat dat geestelijk "ik" zijn grootste vroomheid vindt in een kerk; het blijft er altijd beperkt, het leeft er maar zelden. Je kunt er emoties doormaken, maar die hebben niets met vroomheid te maken. Die vroomheid vind je juist buiten, waar geen kerk is. Spreken over God kun je moeilijk doen, wanneer je ergens in een landschap staat, waarin je God ondergaat. Je kunt dan beter in een kerk gaan zitten. En zo leeft voor u in zekere zin ditzelfde, vooral ook via uw geestelijk voertuig: En daaruit kunt u toch wel een paar leringen trekken, die naar mijn idee belangrijk zijn en die zijn n.l. deze:

Juist de stoffelijke omgeving en hetgeen je stoffelijk doet, is de aanvulling of de omgrenzing van datgene, wat je geestelijk bent.

Wanneer je geestelijke kracht in jezelf wenst, kun je nooit die geestelijke kracht precies gaan uitbeelden. Maar als je elke benaderende vorm ervan wel uitbeeldt, dan krijg je toch die communicatie zo sterk mogelijk.

Nu hebben ze mij gezegd, dat ik een einde aan de avond moet maken. Volgens de stellingen, die ik heb gegeven, is het einde in feite pas het vrijworden van de inhoud, die deze avond heeft gehad. Door de tijd is ze steriel, is ze beperkt. Op het ogenblik, dat de avond eindigt, wordt ze actief. Daarom had ik gedacht, met uw goedkeuring, te eindigen met een poging een paar sferen a.h.w. zo te omschrijven, dat ze eigenlijk voelbaar zouden kunnen worden. Nu denk ik niet, dat u behoefte hebt aan een duistere wereld of een Zomerland. Die zijn zo dicht bij uw eigen wereld gelegen, dat u ze misschien toch kent. Maar wat zouden wij moeten zeggen van een wereld, waar de perfecte evenwichtigheid bestaat?

Er is een wereld van kleur. Een wereld, waarin je dus het evenwicht ervaart op een wijze, die je niet kunt uitdrukken. Maar je zou haar kunnen benaderen. Je zou a.h.w. wat het niet is ook kunnen uitdrukken, zodat daar middenin precies dat ene overblijft, wat het wel is.

Oneindigheden, Gij die elkander ontmoet, Gij die elkander begroet, U vraag ik: Wees stil en rust.

Gij lichtende Tronen, Gij die regeert, U vraag ik: Zwijg een korte wijle.

Gij die zijt de vorm, de ontwikkeling en de begeerte, U vraag ik: Wees voor een wijle stil. Rust; En laat in de rust mij beseffen wat is de kern van vrede. Laat uit Uw stilte tot mij spreken het heden, dat geen grenzen kent, waarin ik ben, zonder meer.

Het is een beetje cryptisch, een raadsel. Maar dat raadsel bepaalt toch ergens datgene, waar het om gaat.

Zo zou je kunnen zeggen: Er zijn werelden, waarin een intensiteit van kracht leeft. Die kracht is meer dan alle gekende vormen bij elkaar, alle namen van God, die je maar kunt opnoemen, alle begrippen van geesten, van sferen of van energie. Het is een wereld van een zeer eigenaardige vibratie, die het idee geeft dat je het heelal kunt omspannen. En wanneer ik die dus zou moeten benaderen, dan moet ik iets benaderen, dat eigenlijk haast niet kenbaar is. Het is iets, dat absoluut doorzichtig is, met een heel kleine flonkering erin of waar een enkel, door de zon getroffen stofje doorheen dwarrelt; dat is het bewustzijn ervan. En als ik dat probeer op te roepen, dan begin ik dus op mijn manier alle krachten op te sommen, die daar wel bij horen, maar die het eigenlijk nog niet zijn. Dan begin ik:

Ik roep tot U, Jahwe, Heer.

Ik roep U Ischeios, Adiros, Potos.

Ik roep, Gij die zijt Alpha en Omega, Gij die zijt kracht en leven.

Ik roep in Uw naam de Heerschappijen en de Engelen.

Ik roep in Uw krachten de levende Goden die Gij scheidt, de Heersers van sferen, de bezieling der sterren.

Ik roep uit U alle leven en alle kracht.

Ik zeg U: doe mij kennen Uw wezen.

Dan zit er ergens een schok. Het was geen grote schok, maar er zit iets in.

Er waren een paar woorden, die u niet hebt verstaan. Natuurlijk. Als u alles zou verstaan, zouden ze hun betekenis al half hebben verloren. Maar dat is een sfeer, het is een kracht. Het is misschien de eenvoudigste kracht, die in praktisch elke sfeer kan bestaan. En die kun je niet eens met een formule of bezwering vinden. Er zijn voor die kracht duizend-en-één namen: We zeggen goddelijke Liefde. We zeggen Christusgeest of eenheid. Maar wat die kracht precies is weten we niet. Ze is er. Maar we kunnen haar benaderen en komen dan haast tot de meditatie die u dan het beeld kan geven, hoe een sfeer kan ontstaan, juist wanneer je a.h.w. beeld na beeld neerzet, opdat de kracht je alleen bereikt via het misschien nog onbesepte, maar je zo juist doet kennen wat je bent en wat er in je leeft.

Men zegt: Liefde, Liefde is: niet zijn, jezelf niet tellen om dat, wat je lief hebt.

Men zegt: Christuskracht, maar men bedoelt: jezelf verloochenen, zoals je jezelf kent, omdat je weet dat je leeft in alle dingen:

Men zegt: goddelijke Liefde en Scheppende Kracht; en terwijl je het zegt, moet je jezelf verliezen in de duizelingwekkende grootheid, waarin die eenheid tot uitdrukking komt en waarvan je deel bent en die je niet kent.

Je denkt aan de grote Meesters. Je bent deel van hen. Je mediteert met hen die opgaan, tot het ogenblik dat zij in een eindoverwinning alle verwarring achterlaten en dan verbonden met alle dingen - van het kleinste wezen, het kleinste blad tot de mensheid en God Zelf - plotseling worden het centrum van alle dingen, dat zich "voortdurend schenkt aan alle dingen".

Je bent één met het schijnbaar ledige Niet, waarin toch steeds weer worden geboren de krachten in de tijd. Je bent één met alle dingen en je weet nog dat je zelf bent. En nu is de kracht van de grote liefde die in alle werelden heerst - van het hoogste licht tot het diepste duister - het ontkennen van de begrenzingen van jezelf.

Niet: ik wil zijn, maar kracht slechts zal er zijn waar ik was, opdat de wereld leve.

Niet: licht wil ik zijn of bewustzijn, maar ik wil slechts zijn de glans, waarin anderen vreugde vinden.

Niet wil ik zijn wijsheid en openbaring maar slechts een middel, waarin anderen hun wijsheid en openbaring vinden.

Laat, mij niet zijn, o Kracht die scheidt, als een gebondenheid.

Los op mijn wezen in Uw kracht, opdat ik leven moge in alle dingen en laat mij zijn daar van vreugd en van bewustzijn.

Niets zal ik U vragen dan dit: Laat mij de grenzen slechten, die mij scheiden van de vervulling van deze taak: lief te hebben boven al door niet te zijn en te leven in anderen; door te geven zonder te vragen of zelfs het geven te beseffen, door niet te kennen grenzen van leven of dood, van licht of duister, maar in alle dingen te zijn: de kracht van Uw wezen en vrede, opdat zij meer mogen zijn. Laat mij hierin opgaan, opdat de bereiking van al tot waarheid worde.

Misschien klinkt het als een dwaze meditatie. Maar wanneer ik weet, dat in mijn wezen de kracht steeds wordt aangevuld en die kracht in feite oneindig is, dan is het misschien juist toch mijn bewustzijn dat het die kracht mogelijk maakt om alle anderen zo te omspoelen, dat zij beseffen wat zij zijn en daarnaar leren leven. Dat is één van de dingen, die je leert uit de sfeer.

Ik hoop dat u, dit begrijpende mij niet kwalijk neemt, dat ik mij terugtrek om misschien ergens toch dat contact te vinden met alle werelden, dat ik mijzelf eigenlijk als doel stel en tot nu toe mijzelf vaak belet te bereiken.

ZEVENDE LES - PSYCHOLOGISCHE ASPECTEN

Wanneer de mens wordt geboren, heeft hij een aantal grondeigenschappen, die zijn karakter en daarmee zijn reactie op de wereld voor een groot gedeelte bepalen. Deze grondeigenschappen (grotendeels erfelijk overgebracht door het lichaam) zijn te beschouwen als de basisstructuur, waarop het eigenlijk menselijk "ik" wordt opgebouwd gedurende het verblijf in de stof. Het is onmogelijk om bepaalde aangeboren eigenschappen te wijzigen: Men kan ze onderdrukken, men kan ze versterken of anders richten, maar men kan ze nooit teniet doen. Daarom moet bij elke beschouwing van het "ik" worden uitgegaan van het standpunt: er zijn persoonlijke grondwaarden, waaraan ik niet kan ontkomen. Het is niet mijn taak, ja, het is voor mij zelfs niet mogelijk deze te wijzigen. Elke onderdrukking van de grondeigenschappen van mijn wezen zal eveneens grote problemen veroorzaken, omdat mijn persoonlijkheid daardoor onevenwichtig wordt. De enige uitweg voor de mens, die door zijn grond- en karaktereigenschappen, zoals die door geboorte werden verkregen, dus niet in zijn wereld past, is een anders richten van deze kwaliteiten of eigenschappen, en wel op een zo bewust mogelijke wijze. Hier hebben wij dan de basis van de mens zijn stoffelijk karakter.

U kunt nu wel menen, dat de geest sterker moet zijn dan de stof. Maar dat is alleen dan waar, indien het geestelijk bewustzijn het menselijk bewustzijn kan overschaduwen en a.h.w. direct kan ingrijpen en desnoods intreden in het denkvermogen van de mens. Dit gebeurt, zoals u misschien weet, betrekkelijk zelden. Wij moeten dus niet proberen om te hooggeestelijk te denken en van daaruit ons leven te vormen. We zullen dan altijd in moeilijkheden komen, omdat het nu eenvoudig niet mogelijk is van uit de geest de lichamelijke eigenschappen voldoende te veranderen. De mens kan psychologisch weliswaar idealen erkennen, die voortkomen uit zijn begeerten, zijn behoeften en zijn angsten, maar hij is niet in staat zijn wezen daarmee zodanig in overeenstemming te brengen, dat de verwerkelijking daarvan voor hem natuurlijk en zonder storingen of onevenwichtigheden verloopt.

Dan moeten wij constateren, dat het denken van de mens zelf een achtergrond heeft, die eveneens moeilijk te veranderen is. Alle indrukken, opgedaan in de eerste 15 levensjaren, zijn van een zodanige sterkte, dat ze - ofschoon deel uitmakend van het onderbewustzijn en maar zelden boven de bewustzijnsdrempel uitkomen - toch op het gehele gedragspatroon van de mens en op zijn reacties verder invloed hebben. Een poging om deze grondwaarden te bestrijden zal over het algemeen uitlopen op een groot aantal innerlijke conflicten. Slechts de mens, die in staat is - en hier kan de geestelijke ontwikkeling wel helpen - om krachtens zijn geestelijk bewustzijn zijn persoonlijke gevoelswaarden te veranderen, zal deze aspecten van het onderbewustzijn, die aan het gedrag richting geven, voldoende kunnen beheersen. Het is dus noodzakelijk dat wij ook van uit dit gezichtspunt ons wezen beschouwen, zoals het bestaat.

De mens zal vaak geneigd zijn in de psychologie een soort heil te zoeken. Hij meent daarin genezing te vinden voor zichzelf, een verheldering van eigen wezen. Hij zal echter nimmer in staat zijn - en dat moeten wij goed begrijpen - om zijn werkelijke beweegredenen te doorgronden. De psychologie geeft hem een mogelijkheid vele van zijn persoonlijke eigenschappen te rationaliseren; maar die rationalisatie is niet gebaseerd op de feiten, maar op zijn behoefte om een redelijke verklaring te vinden voor aspecten, die anders ondraaglijk zijn. Ook hier dus weer een aanwijzing, dat de leek een zekere mate van voorzichtigheid moet betrachten op het ogenblik dat hij zichzelf psychologisch tracht te ontleden. Men mag zichzelf erkennen voor zover dat mogelijk is. Het heeft echter weinig zin jezelf aan jezelf te verklaren, omdat je - als je jezelf voordien hebt bedrogen - ook bij de verklaring - bewust of onbewust hetzelfde bedrog zult plegen. Ga uit van dat wat u bent en van niets anders.

Nu hebben we in de psychologie een aantal - ik zou haast zeggen motorische impulsen, die het gedrag beheersen, welke kunnen worden onderverdeeld naar hun oorzaak, en de aspecten van

het menselijk leven, waarmee ze onmiddellijk zijn verbonden. Een van de veel voorkomende is het begrip van meer- of minderwaardigheid. Meerwaardigheid verkrijgt men door in anderen alleen het slechte te zien. Minderwaardigheid ontstaat, wanneer men bij anderen alleen het goede ziet. Hier gaat de mens dus proberen om voor zichzelf een plaats in de wereld te vinden. Hij zoekt die plaats echter niet aan de hand van zijn persoonlijkheid en zijn mogelijkheden, maar aan de hand van wat buiten hem bestaat. Hij meent, dat hij wat een ander kan ook moet kunnen; dat hij wat een ander bezit ook moet bezitten. Het resultaat is, dat hij een groot gedeelte van zijn werkelijke capaciteiten onbenut laat en in plaats daarvan dus een armzalige imitatie wordt van een ander. Op het ogenblik dat dit gebeurt, wordt die mens zich bewust van zijn gebrek aan prestatie. Hij beantwoordt - volgens eigen inzichten althans - niet aan de eisen, die de wereld hem kan stellen. Hij zal dit vaak weten te bemantelen, maar komt altijd weer in contact met mensen en toestanden, waarin hij eigenlijk bewust bluft. Deze bluf zal van uit het standpunt van een ander geen bluf behoeven te zijn. Wanneer men b.v. doet, alsof men een bepaald terrein beheerst, terwijl men het niet doet, dan is dat enerzijds bluf. Maar wanneer ik een deskundige achter de hand heb om al hetgeen ik beloof te verklaren en voor mij uit te werken, dan heb ik een verlengstuk van mijn persoonlijkheid. Indien ik dit besef en in staat ben aan een ander over te dragen en - mij desnoods beroepende op die ander - de verklaring te geven, dan heb ik een volledige gelijkwaardigheid. Meen ik echter, dat ik het zelf moet zijn die iets presteert, dan zal ik altijd met mijzelf in strijd komen en dan ben ik - al heel gauw volgens mijn eigen ideeën - de mindere.

U moet er ook rekening mee houden, dat een minderwaardigheidscomplex heel vaak ontstaat, doordat men een ander gedragspatroon ontmoet dan men b.v. in eigen kring heeft gekend. Wanneer dat gebeurt, dan legt men dus maatstaven aan de wereld aan, welke voor de wereld niet juist zijn. Men trekt op grond daarvan valse conclusies, men reageert verkeerd en scheidt zo grotere verwarringen of problemen, waardoor men zich weer de mindere gevoelt .

Wanneer u ooit last hebt van het idee, dat u minder waard bent of minder bent dan een ander, moet ik u ook de raad geven u allereerst te realiseren, dat alle mensen gelijkwaardig zijn, maar dat hun capaciteiten op verschillend terrein kunnen liggen. Dat zij hun gaven in geheel verschillende richtingen kunnen ontplooiën en dat zij dus - als zij zichzelf verwerklijken - volledig hun plaats in de maatschappij innemen en hun menselijke betekenis volkomen bevestigen. Zolang zij echter trachten te beantwoorden aan de wereld en die wereld zelfs maatstaven toedichten, die niet met zekerheid in de wereld worden toegepast of daar bestaan, dan zullen die mensen zich al tijd in zichzelf terugtrekken en geneigd zijn de wereld a.h.w. agressief te benaderen, welke agressie dan vaak met agressie wordt beantwoord. En zo worden ze dan ongelukkig.

Het meerwaardigheidscomplex (ofschoon ik het niet als een complex beschouw, maar eerder als een persoonlijkheidserkenning) gaat uit van het standpunt, dat ik altijd beter ben dan een ander. Hier bestaat juist de neiging om de kwaliteiten en de mogelijkheden van anderen aan het "ik" toe te kennen. Als een ander iets doet en ik kan het naar voren brengen, dan wordt het automatisch als van mij gepresenteerd. Dit leidt op den duur tot een schromelijke zelfoverschatting; dat zult u begrijpen. En die zelfoverschatting heeft weer ten gevolge dat niet meer de eigen persoonlijkheid wordt verwerklijkt. Een mens met een meerwaardigheidscomplex is iemand, die over het algemeen uiterlijk een conglomeraat van capaciteiten van anderen representeren door deze aan zichzelf toe te schrijven. Het resultaat is dus niet alleen conflict, maar ten slotte mislukking. Het is eigenaardig dat meer mensen met een meerwaardigheidscomplex psychische ziekteverschijnselen vertonen dan mensen met een minderwaardigheidscomplex. Dit schijnt in strijd te zijn met de erkende regels der psychiatrie, omdat de afwijking van het minderwaardigheidscomplex een vlucht uit de wereld is, terwijl het meerwaardigheidscomplex over het algemeen binnen het kader van het nog aanvaardbare blijft en als zodanig niet zo snel onder de aandacht komt van hen, die zich speciaal met geesteszieken bezighouden. De geestelijke achtergronden hiervan zijn wat moeilijker te verklaren.

Indien ik uitga van een minderwaardigheid ontken ik ook mijn geestelijke waarden en mijn persoonlijkheid. Ik ontken mijn verband met verleden en toekomst, ik ga alleen maar uit van

het feit dat ik niets betekenen, dat ik meer zou moeten zijn, dat ik anders zou moeten zijn. Doordat ik mijzelf niet accepteer, wijs ik voor een groot gedeelte (zodra ik dus in de stof ben) de inwerkingen van mijn geest en ook de krachten, die mijn geest mij kan toesturen, af. Ik schep dus rond mij een verlatenheid met betrekking tot de geestelijke werking. De wisselwerking tussen geest en stof is over het algemeen trager en minder volledig dan in normale gevallen. De bewustwording is niet meer gebaseerd op een persoonlijke erkenning, maar alles wat te maken heeft met godsdienst, met esoterie, met mystiek, wordt gezocht in de belevingen van een ander; een imitatiedrang, waardoor wederom de eigen geest dus onvoldoende tot haar recht komt. Het resultaat is, dat die waarden in het leven betrekkelijk weinig blijvende geestelijke resultaten afwerpen.

Het meerwaardigheidscomplex brengt ons ook alweer voor dezelfde moeilijkheid. Wanneer ik dus niet van uit mijzelf en mijn mogelijkheden leef door deze voor mijzelf te erkennen, maar aanneem dat ik meer ben, zal ik een deel van mijn persoonlijkheid moeten ontkennen. Ik druk het bewustzijn omtrent mijn eigen fouten weg. Het resultaat is eveneens een slechter contact met de eigen geest en een minderwaardige bewustwording t.o.v. de norm. En geestelijk zijn de resultaten hiervan dus niet erg aanvaardbaar.

Een volgende reeks complexen is gebaseerd op wat wij zouden kunnen noemen: het seksueel aspect. Nu moet u niet vergeten dat de seksualiteit in de mens niet alleen maar zijn contact met de medemens betreft. Het is een innerlijke gesteldheid, die o.m. berust op interne secreties het aanwezig zijn van prikkelwaarden op eigen gedachtelevens en wat dies meer zij. Het gehele lichaam en de reactie op gebeurtenissen, die zo te zien met het seksuele in de verste verte geen verband houden, kunnen daardoor toch worden teruggebracht tot wat wij kunnen noemen: een psychisch verschijnsel met seksuele achtergrond. Ik stel dit ter verduidelijking, omdat men heel vaak meent, dat slechts de waardering man-vrouw en dergelijke hierbij een rol spelen. Dit is zeker niet waar. De sekse en de seksualiteit staat (erfelijk gezien dus) in verband met de behoefte tot zelfbehoud en zelfhandhaving. De uitingen van seksualiteit dragen in zich zekere bevredigingen door het ontstaan van afscheidingen in het lichaam, de uitwisseling van bepaalde krachten met een ander lichaam, maar zijn daarnaast alweer een gevoel van: zich voortplanten; d.w.z. zichzelf bevestigen, zichzelf eeuwig maken. Ik geloof dus dat wij verstandig doen te stellen, dat alles, wat met seksualiteit samenhangt, is gebaseerd op de drang tot voortbestaan en zelfbehoud en angst voor ondergang of zelfvernietiging, zelfnegatie.

Geen enkele mens kan zichzelf ontkennen in deze zin. U kunt wel proberen de zaak terzijde te schuiven, maar u moet er altijd een uitlaat voor hebben. Het is nu eenmaal een lichamelijk proces; en dit lichamelijk proces kan uw gehele gedachtelevens kleuren en - wanneer het in strijd is met uw feitelijk denklevens - voeren tot de vreemdste aberraties. Men wijkt zover van het normale af, dat men in een soort schijnwereld leeft; men komt tot rationalisatie van bepaalde aspecten van het leven, die anders niet aanvaardbaar zouden zijn, kortom, men verdwaalt a.h.w. in de waan. Het is deze waanwereld, die een zeer grote rol speelt. Want op het ogenblik, dat een mens zijn lichaam accepteert, zoals het is en niet vraagt wat een ander ervan zou denken of hoe anderen op deze gedachte, deze reactie, deze prikkels zouden reageren, maar alleen van zichzelf uitgaat en probeert zo goed en zo bevredigend mogelijk te leven, zal die mens over het algemeen redelijk rationeel leven. Hij zal tegenslagen kunnen verwerken en ze niet zien als de een of andere straf. Hij zal van voordelen en mogelijkheden gebruik kunnen maken, zonder zich daarbij onmiddellijk schuldig te voelen of zich een uitverkorene Gods te achten.

Nu blijkt dat angst, schrikreacties en onbeheerstheid heel vaak zijn terug te brengen tot de seksuele aspecten, die de mens niet op een evenwichtige wijze heeft weten op te lossen. Het resultaat is voor de geest dan ook, dat deze mens leeft in een wereld van dwang en waanvoorstellingen. Hij zal die beelden over het algemeen opbouwen hetzij in religieuze zin, hetzij in magische zin, zonder zich daarbij bewust te zijn van het feit, dat hij probeert iets te sublimeren.

Nu kunnen wij wel degelijk een groot gedeelte van de lichamelijke tendensen en eigenschappen sublimeren, wanneer dit werkelijk noodzakelijk is; en in sommige gevallen is

het mogelijk daaruit zeer veel kracht te putten, die dan anders kan worden gebruikt. Maar zodra wij overdrijven, gaan wij ons afzonderen. Het is een probleem van isolatie, dat van uit het stoffelijk standpunt gezien, geestelijke effecten veroorzaakte, die weer een geestelijke afsluiting tot stand brengen. Het is b.v. onmogelijk om gelijktijdig een deel van het stoffelijk leven te ontkennen (ik denkt hier b.v. aan kloosterlingen) en toch de hoogste geestelijke bereiking regel te ervaren. Wij kunnen wel komen tot een mystieke beleving, maar dat is dan een sublimatie van de sexuele drang, anders niet. Alleen in een normaal evenwichtig leven kan de geest dus volledig tot uiting komen. Dit begrijpen betekent ook: afstand doen van heel veel vooroordelen; ook van heel veel vooropgezette meningen.

Nu weet ik, dat er veel mensen zijn, die zeggen: "Maar het is niet goed: Paulus heeft gezegd: Het is beter te huwen dan te branden." En daarmee heeft hij blijk gegeven van een groot psychologisch inzicht; vooral als wij beseffen dat het huwen niet op het sacrament des huwelijks, maar op de toestand sloeg.

De mens verteert soms zichzelf. En dit zal voor de geest betekenen, dat er in dit leven heel veel relaties, die noodzakelijk waren, niet worden afgewerkt. Voor het karma kan dit betekenen: de noodzaak om zekere situaties te herhalen. De mens zal harmonieën, die mogelijk waren, ontgaan. Hij zal daardoor minder in harmonie met het Al verkeren, wanneer hij overgaat en grotere moeilijkheden krijgen. Hij zal zijn begaafdheden niet beheerst kunnen gebruiken. Als hij geestelijke gaven heeft, ontstaan deze onbeheerst en hebben dan het karakter van een hysterisch verschijnsel.

De beheerste gave komt voort uit een wezen, dat evenwichtig is. Nu is in deze wereld de nadruk zo sterk gevallen op allerhande sexuele aspecten, dat de doorsnee-mens van jongs af aan belast is met een aantal normen, die niet stroken met zijn persoonlijkheid, met zijn wezen. Het is onmogelijk al die normen prijs te geven, dat hebben wij zo even gesteld. Daarom is het voor de mens belangrijk, dat hij binnen de hem gegeven mogelijkheid en binnen het voor hem of haar aanvaardbare, de wereld vrijelijk benadert. En vergeet niet, dat seksualiteit niet alleen de uiterste consequentie kan betekenen. Het kan ook betekenen: elkaar een hand geven; de vriendschapskus van een man en een vrouw of van een paar vrouwen onder elkaar; zelfs de accolade die mannen elkaar geven.

Deze hebben dus een sexuele bijbetekenis: De mens, die zich daarvan onthoudt; zal het zichzelf zeer moeilijk maken; hij komt in een isolement. Dit isolement plus de sublimatie van hetgeen men niet wil erkennen (het feit, dat de seksualiteit in het leven een zekere rol speelt), leiden weer tot afwijkingen, tot een waanwereld.

De geest heeft geen behoefte aan een lichaam, dat zichzelf alles ontzegt, maar wel aan een lichaam, dat - juist door de beheersing van het behoefte-element, zonder dat een absolute ontzegging daarvan het gevolg is - aan de geest de mogelijkheid geeft alle daarin aanwezige capaciteiten op een beheerste, dus vanuit het "ik" vastgestelde wijze te dirigeren en te gebruiken. Vervolgens vinden wij een aantal psychologische verschijnselen, die het "ik" ook schijnbaar eenzijdig maken. Wij zullen die verschijnselen vaak manisch noemen, omdat bij een werkelijk doorwerken van dit "door één idee beheerst worden" de mens niet meer rationeel schijnt te reageren, want hij betreft alles op hetzelfde feit en hij reageert op alles met één gedachte. Die mens zelf zal dat niet beseffen. Elk manisch verschijnsel, dat in de mens ontstaat, is een deel van het ontworpen "ik"; het is n.l. het resultaat van een "ik", dat zichzelf niet durft geven of erkennen voor wat het is. Wanneer manie optreedt, kunnen daaruit soms buitengewone verschijnselen voortkomen. Wij weten b.v. dat bepaalde vormen van extase, die belangrijke paranormale gebeurtenissen kunnen veroorzaken, voortkomen uit een manisch gedrag. Het verschijnsel van deze kortsluiting in een enkele keten van het denken, waarbij alle gedachten tot een punt worden herleid, is op zichzelf niet schadelijk. Maar zodra wij dit voortdurend doen en niet slechts bewust op enkele momenten, zal het voor het lichaam onmogelijk zijn, op een beheerste wijze zijn eigen capaciteiten te gebruiken. Het zal voor de geest onmogelijk zijn om de zeer sterke concentratie op één gedachte, één beeld, één werkelijkheid, één aspect van de werkelijkheid te gebruiken om zo via het stoffelijk "ik" een deel van haar eigen wezen te manifesteren. Alle manische verschijnselen zijn dus in zekere zin gevaarlijk.

Dan is er een ander aspect in het "ik", dat heel vaak over het hoofd wordt gezien. Wij kennen n.l. onnoemelijk veel mensen, die zelfverwijt hebben, die vies van zichzelf zijn, die minachting voor zichzelf hebben. Deze eigenaardige reactie op de eigen persoonlijkheid en daden komt niet voort - laten we dat vooropstellen - uit de feiten, maar zij komt voort uit de interpretatie van de feiten. In een vorige lezing hebben wij u duidelijk gemaakt dat het menselijk denken, als wereld, zeer sterk afsteekt tegen de stoffelijke werkelijkheid en dat er totaal andere interpretaties zijn. Interpretaties, die vanuit de geest gezien, soms erg nuttig zijn, omdat door het denken, door het geloof, door al die aspecten die ermee verbonden zijn, grote krachten op aarde kunnen worden geopenbaard. Maar zodra wij dus de op zichzelf goede mogelijkheden van het "ik" in geestelijk opzicht, gaan zien als eerste levensvoorwaarde en niet als een gebruikselement in het leven, zullen wij alles, wat er buiten valt, lager of zondig gaan noemen.

Een van de meest gevaarlijke dingen, die een mens kan doen, is te spreken van zondig of van minderwaardig. Je bent nooit minderwaardig, want je volbrengt je karma, je lot. Je bent nooit zondig, want je gaat niet tegen God in, je gaat hoogstens tegen jezelf in. Als je dit begrijpt, dan kun je een groot deel van je leven en de daarin optredende aspecten, gemakkelijker verwerken en ze gemakkelijker begrijpen. Je hebt niet meer het gevoel, dat je a.h.w. geketend bent aan geestelijke wetten, die ver boven je eigen vermogen liggen. Een mens zou ik daarom de raad willen geven om - wanneer hij even kan - zich eens alle schuld bewustzijn voor ogen te stellen en zich dan af te vragen, of dat nu werkelijk zo erg was? Of het nu werkelijk zin heeft je daarmee belast te gevoelen? Er blijven dan altijd nog een aantal zonden en schuldgevoelens over, die zover verdrongen zijn, dat men ze nooit meer inde rede terugvindt. Maar alleen reeds door datgene, wat wij in het leven hebben gezien als zondig en schuldig, terug te brengen tot wat het is: een verschijnsel, dat op zichzelf misschien door ons wel betreuwenswaardig wordt geacht, maar dat tenslotte voortkwam uit een behoefte-element, een gelegenheidselement en dat dus ons werkelijk wezen niet aantast. Wanneer wij dat een maal beseffen, zijn wij n.l. bevrijd van die neerdrukkende sleur van: ik deug niet. En wij zijn ook van de krampachtigheid van het "willen goedmaken" bevrijd. Let wel, het is altijd heel prettig, als u het goede doet, maar indien u dat goede alleen maar doet om het slechte dat u hebt gedaan te compenseren, dan probeert u met uzelf te onderhandelen.

Van uit de geest gezien is dat iets zeer onfortuinlijks, wanneer de mens met die schuldgevoelens rondloopt. Een van de eerste elementen bij elke geloofswerking, bij elke genezing zelfs, is wat wij noemen de biecht; dus de schuldbelijdenis, het uiten van de schuld, het van ons afschuiven van een last. En wanneer u dit ziet, dan zult u moeten toegeven, dat het in een groot, aantal gevallen - zuiver psychologisch gezien - de grootste waarde is, die je een mens kunt geven: dat een mens zich kan ontlasten van zijn schuldgevoelens; want dan pas kan die mens zichzelf zijn.

Het gaat hier niet alleen om de lichamelijke ziekten die ontstaan, het gaat om de geestelijke belasting, het gaat om het wegvallen van de vreugde, het niet meer zien van het lichtende in het leven, de neerslachtigheid die dan heel vaak ontardt in een vorm van eenzaamheid, die wordt gevoeld als een grote belasting van eigen wezen.

Wanneer wij dus die schuldgevoelens en zelfs de rationalisaties, die wij daarbij zo graag gebruiken, opzij kunnen schuiven door te zeggen: Dit ben ik werkelijk, zo ben ik nu eenmaal, maar wat voor goed kan ik ermee doen? en daarna rustig tot de orde van de dag overgaan, dan zullen wij - geestelijk gezien - een evenwichtig geheel hebben, waar de geest werkelijk kan inwerken, van waaruit de geest lering en kracht kan putten; en dan kunnen wij veel problemen vermijden. Daarom is het dus belangrijk, dat men al die schuldgevoelens terzijde stelt.

Zo kennen wij ook in elke mens iets, dat ik misschien het best een vluchtsyndroom zou kunnen noemen. Het "ik" is geneigd zichzelf te zien als het Al. Men zal dit niet bewust beseffen, maar men betreft de gehele wereld op zichzelf en meent dat de gehele wereld op het "ik" let. (Dames, wanneer u een kous met een ladder hebt, voelt u zich dan niet erg ongelukkig? Denkt u niet dat iedereen het ziet?) Hier krijgen wij dus een aspect van: Ik ben belangrijk. De wereld ziet mij. Iedereen let op mij.

Ik moet in de vorm blijven van dat, wat ik voor die wêreld wil zijn. En als ik dat niet meer kan, dan is het leven mij niets meer waard, dan wil ik al die problemen van mij afschuiven; ik vlucht in de onwerkelijkheid of - in andere gevallen - ik werk mij op tot een reus, waardoor ik al die problemen maar beëindig. In plaats van alles terug te brengen tot zijn werkelijke waarde vergroot de mens - juist omdat hij alles op zichzelf betreft - elk probleem dat voor hem geldt.

Iemand heeft geen geld meer; dat is op zichzelf helemaal niet belangrijk. Hij zal altijd wel zo lang kunnen leven, totdat hij weer wat geld kan verdienen. En er is altijd nog wel iets in het leven, dat het leven de moeite waard maakt. Maar hij wil dat niet meer zien. "Ik kom geld tekort" en zo'n tekort aan geld heeft soms tot zelfmoord geleid, dat heeft mensen ertoe gebracht om overspannen in zenuwinrichtingen te komen. "Ik heb schulden." Goed. Indien ik die schulden lichtvaardig heb gemaakt, dan zou een schuldgevoel op zijn plaats zijn. Maar als ik schulden heb gemaakt in een tijd, dat ik daaraan kon voldoen en door een toeval kan ik ze niet meer betalen, dan sta ik toch eigenlijk in mijn recht en is het leven toch heus nog wel levenswaard, dan kan ik toch heus nog wel iets doen. Maar heel veel mensen zeggen dan: "Hoe moet ik dit verwerken. Dit is niet te dragen:" En ze vluchten weg.

Een mens bouwt zijn leven op een ander. Hoe vaak gebeurt dat niet. Die ander valt weg, door de dood of door andere omstandigheden verdwijnt hij uit zijn leven. Het resultaat is, dat men ofwel overgaat tot een eredienst voor die ander, waarbij men dus het eigen "ik" volledig onderdrukt dan wel - de tegenstelling- men zegt; "Het leven is toch niets meer waard" en men gooit dat, wat eigenlijk voor het "ik" van veel waarde is, weg.

U zult begrijpen, dat een dergelijk vluchtsyndroom - dat overigens nog veel verder gaat dan de paar voorbeelden, die ik heb gegeven - niet aanvaardbaar kan zijn voor de geest. Op het ogenblik, dat wij wegvluchten, geven wij ons geen zekerheid. Elke vlucht betekent het continueren van de verschrikking, waarvoor wij vluchten. Maar elke directe realisatie van de omstandigheden zal ons ertoe kunnen brengen de proef op de som te nemen en te zien wat wij kunnen, wat wij waard zijn om ons beste "ik" a.h.w. te manifesteren. Dat is geen ontwijking, begrijp me goed. Het is een erkenning van het probleem.

Mag ik stellen dat elke mens, die in staat is zijn problemen in waarheid te zien, te aanvaarden en te erkennen, een mens is, die in het leven onnoemelijk veel aan bewustzijn opdoet, die zeer veel leert en die bovenal voor zich en voor anderen - ongeacht de situaties die in het leven optreden - altijd ergens een bron van kracht is?

Hier heb ik dus ook weer een aspect van het "ik" genoemd, dat heel vaak verkeerd wordt gebruikt. De kern van dit alles is natuurlijk niet alleen maar het manisch verschijnsel of hoe we het ook nog willen noemen: de vlucht, het schuldbesef, het minderwaardigheids- of meerwaardigheidscomplex. Het gaat ons niet om deze op lichamelijke eigenschappen plus ervaringen gebaseerde dwangbeelden. Het gaat ons om de geest. Want onze psychologische kennis en onze psychologische voorlichting hebben weinig zin, tenzij ze kunnen worden gebruikt om het "ik" verder te integreren, om er meer één geheel en één kracht van te maken.

Indien ik u in het voorgaande heb kunnen duidelijk maken, dat de mens voor alles in de werkelijkheid moet staan, met zijn twee voeten op de grond, dan heb ik dit gezegd, omdat alleen een mens, die met twee voeten op de grond kan staan, met zijn bewustzijn kan rijzen tot in de hemelen. Het oude beeld van de Levensboom toont ons een boom, die wortelt in de aarde en waarvan de kruin de hemelen beroert. Die begint in één aspect (de stam) maar die in vele vertakkingen omhoog leidt.

Ons wezen is als een levensboom. Wij hebbende grond (de basiswaarde), dat zijn de stoffelijke eigenschappen, die grotendeels erfelijk zijn overgebracht en die verder - dat geef ik graag toe - nog kunnen worden beïnvloed door omstandigheden tijdens de prenatale periode en eventueel zelfs door optredende spanningen enz. bij de geboorte zelf. Wanneer wij echter deze basis hebben en daarvan uitgaan, dan kunnen wij alle mogelijkheden en eigenschappen ontwikkelen, mits wij ons maar steeds blijven baseren op deze oervorm, op het wezen. Iemand, die in een auto probeert te vliegen is, een dwaas. Iemand, die met een vliegtuig over een verkeersweg wil rijden, is een dwaas. Een mens, die een lichaam heeft met bepaalde eisen

of noodzaken en deze ontkent of probeert weg te redeneren, te sublimeren, die probeert zich aan te passen aan iets dat hij niet is, is eveneens een dwaas.

De geest heeft n.l. de mogelijkheid om een groot gedeelte van de begaafdheid in dat lichaam te activeren. Die activering - dat moet u goed begrijpen - is altijd weer op de basiswaarde van de stof. Bij een sensueel mens zal een sensuele ervaring soms de aanleiding kunnen zijn tot het optreden van een verhoogde gevoeligheid. Dat kan een trance zijn, helderziendheid, helderhorendheid, telepathie; er zijn duizend-en-één mogelijkheden. Iemand, die in zijn grondkarakter dus rust nodig heeft, zal zijn beste concentratiemogelijkheid vinden daar waar hij alleen is, daar waar het rustig is. Een mens echter, die a.h.w. geheel gebonden is aan de wereld, zal juist zijn beste concentratiemogelijkheid daar vinden, waar veel publiek is, waar veel lawaai is, kortom, waar het volgens een ander onrustig is en onmogelijk om te denken. Wij moeten niet uitgaan van het standpunt dat je alleen kunt mediteren in eenzaamheid en dat paranormale gaven alleen maar door het volgen van een bepaalde leefregel kunnen worden ontwikkeld. Dat is niet waar. Wij moeten uitgaan van het standpunt, dat het "ik" bepaalde grondeigenschappen heeft, waaraan je nooit ontkomt. En of je nu 20 bent of 60, die eigenschappen, die verlangens, die reacties blijven dezelfde; en dan is men vaak te trots of zich teveel bewust van zijn minderwaardigheid om daaraan uiting te geven. Maar wanneer wij dat niet doen, wanneer wij niet eerlijk zijn tegenover ons eigen wezen, dan scheppen wij dus niet de condities, waaronder wij ons het best kunnen concentreren, het best kunnen werken en kunnen ontvangen.

Voor de geest is het vaak heel belangrijk, dat wij het z.g. zesde zintuig (de verhoging van sensitiviteit op velerlei gebieden binnen een lichaam) kan gebruiken. In de komende tijd zal dat zelfs belangrijker zijn dan nu. Een trilling kan een mens iets zeggen, waar een woord zwijgt. Een impuls van uit de geest kan voor een mens tijden overbruggen, waar hijzelf nog geen overzicht heeft van de gebeurtenissen zelfs van de volgende uren. En zo kunnen wij verdergaan.

De geest wil de mens zoals hij is, als voertuig gebruiken om een maximum aan beleving, aan ervaring te krijgen op geestelijk terrein en gelijktijdig om ook in dit voertuig de geestelijke onvolkomenheden, die men in de sfeer bezit, zoveel mogelijk aan te vullen.

Elke bewustwording is een afrondingsproces. Men denkt wel eens dat het alleen maar een spiraalloop is; men begint in het middelpunt (weinig bewustzijn) en men gaat steeds grotere delen van het Al omvatten. Maar dat is niet waar. De bewustwording van de geest is niet de volkomen ronde spiraallijn. In vele gevallen is ze bochtig, het is een cirkel, waaraan hier en daar enkele segmenten bijna ontbreken. Het aanvullen van die segmenten is voor de geest veel belangrijker dan een uitbreiding naar buiten toe. De geest wil niet groter worden; zij wil evenwichtiger, harmonischer worden, omdat zij alleen op die manier het juiste antwoord kan vinden voor andere sferen en krachten, waarin dan haar feitelijke groei kan plaatsvinden. Dat wil zeggen, dat zij dus in het stoffelijk voertuig de behoefte heeft aan een aanvulling van bepaalde tekorten aan ervaring, aan erkenning. Om die aanvulling zo snel mogelijk te doen geschieden moet zij gebruik maken van de grondeigenschappen van de mens (zijn zuiver lichamelijke eigenschappen), van zijn denkvermogen (dat deel van de psyche dat bij de stof behoort) en van elke mogelijkheid om een zuiverder contact met werelden en sferen via het stoffelijk voertuig te scheppen.

De psycholoog zou misschien zeggen, dat hierin ook een ontwijken van de werkelijkheid ligt. Maar dat is niet waar. Integendeel, ik ga uit van feiten, zoals ik die ken. Processen, zoals wij die aan onze zijde regelmatig meemaken.

Wanneer wij trachten met onszelf in het reine te komen, dan gaan wij heel vaak uit van allerhande stelregels, die onjuist zijn. Wij doen dit, omdat het psychologisch voor ons niet mogelijk is op een andere wijze te reageren. Wanneer dit werkelijk niet anders kan, zullen wij er vrede mee moeten hebben, maar wij zullen - onze eigen reacties kennende - ze ook onmiddellijk én zo juist mogelijk gebruiken om datgene, wat voor ons noodzakelijk is, te bereiken. Wanneer wij echter erkennen, dat heel veel van onze pogingen om in de wereld de zaak toch een beetje te draaien of om ons anders te doen zijn dan we zijn, wanneer wij die maar blijven volhouden, vervallen wij op een gegeven ogenblik in onwaarachtigheid; wij gaan

dan eenzijdig leven. In die eenzijdigheid van leven scheppen wij iets, dat voor de geest uitermate schadelijk kan zijn. Want veelal zullen wij daardoor een deel van haar ervaringen onmatig vergroten, terwijl een ander deel, waar haast geen ontwikkeling was, geheel onontwikkeld blijft. De onevenwichtigheid van de geest wordt groter, haar noodzaak tot latere reïncarnatie wordt sterker, haar vermogen om in de sferen lering op te nemen is beperkter en haar mogelijkheid om een afronding van eigen wezen alleen in de geest tot stand te brengen wordt tot nul teruggebracht.

Denk niet, vrienden, dat ik tracht u van uit deze op psychologie gebaseerde beschouwing alleen maar te bewegen tot een vrijheid of een waarheid of een eerlijkheid van leven. Dit zijn dingen, die u voor uzelf zult moeten uitmaken. Want alles, wat wij bereiken, berust ten slotte - en dat weet u heel goed - op een compromis, zodra het niet meer alleen onszelf maar ook anderen betreft. Dat is niet belangrijk, maar wij moeten het ons kunnen realiseren.

Eén van de bijzondere aspecten, dat in het menselijk leven altijd weer een rol speelt en dus ook psychisch vaak een zeer sterke indruk maakt, is dan ook wat men noemt de schaamte. Schaamte is dus geen schuldgevoel zonder meer. Het is eerder een ontkenning van een deel van jezelf of het besef van een te groot verschil tussen de wereld en jezelf. Schaamte op zichzelf is dwaas. Een mens, die wordt geboren met een lichaam, krijgt er geen kleren bij. Als hij zich voor dat lichaam schaamt, dan zit er ergens iets fout. Maar wat? Wanneer een mens is opgevoed op een manier, dat hij bepaalde gedragsregels volgt en hij komt in een milieu, waarin die gedragsregels niet bestaan, dan schaamt hij zich vaak ervoor dat hij niet zoals die anderen kan zijn. Maar hij kan er toch niets aan doen, dat hij is zoals hij is. Hij kan zich langzaam veranderen, indien hij eerst eerlijk toegeeft: dit ben ik. Als hij dat niet doet (weer uit schaamte), dan komen er problemen. En zo kan ik doorgaan.

Schaamtegevoel is volgens de bijbel ontstaan op het ogenblik, dat Adam en Eva hadden gegeten van de boom van kennis van goed en kwaad. Met andere woorden: zelfs in deze bijbelse allegorie wordt dus kennis gesteld als de reden voor schaamte. Dit is het meest dwaze, dat wij ons kunnen voorstellen, zodra onze kennis zelfkennis is.

Wanneer wij uitgaan van onszelf, van onze eigen bewustwording, van ons eigen wezen, dan hebben wij geen reden om ons te schamen. Wanneer wij aan de wereld reacties toedichten, die daar misschien niet bestaan of aan die reacties een belangrijkheid geven, die buiten alle verhouding ligt, dan komen wij wederom tot schaamte, omdat wij de wereld vervalsen.

Nu klinkt het misschien vreemd als ik zeg, dat een groot gedeelte van de schaamte, voortkomende uit de opvoeding, in het leven zelf wordt vervormd en veranderd door de behoefte om in de wereld een vals beeld van het "ik" te presenteren. De schaamte is dan niet meer werkelijke schaamte, maar zij is een angstvallig verbergen van je werkelijke persoonlijkheid voor de wereld en misschien ook voor jezelf.

Een groot gedeelte van wat men schaamte en schaamtegevoel noemt, berust in wezen op angst. En die angst, vrienden, is natuurlijk zeer nadelig. Want wanneer ik uit schaamte niet zeg, dat ik iets niet weet - zoals zelfs op avonden als deze soms voorkomt - en doe alsof ik alles begrijp in de hoop dat niemand zal denken dat ik dom ben, dan schaad ik mijzelf in mijn bewustwording en in mijn ontwikkeling: Men zou in zekere zin dus schaamteloos moeten zijn. De opvoeding heeft echter in het algemeen bepaalde schaamtebegrippen zo sterk ingehamerd, dat men zich niet geheel daarvan kan losmaken. Realiseer u echter dat het weinig zin heeft u te schamen zolang u uzelf bent en zolang u uzelf waardig bent. Je bent jezelf waardig, zolang je jezelf leeft; niet dat wat je zou willen zijn maar dat wat je bent. Dan krijgen wij n.l. van uit een geestelijk standpunt een situatie, waarin de mogelijkheden niet weer door een angst of door een ontkenning worden weggedrukt.

De mens, die leeft zonder dat hij zich schaamt, zal daarom niet gemakkelijk zichzelf of zijn fouten of eigenschappen overal tentoonstellen. Maar zodra in die mens een behoefte-element ontstaat, zal hij het kunnen erkennen en zal hij - zich baserende op het zuiver materiële - kunnen zoeken naar een mogelijke uitweg daarvoor. Hij zal de proef op de som durven nemen. Hij zal de vraag durven stellen, onverschillig wat een ander denkt en daardoor bereiken dat zijn kennis groeit, dat zijn begrip zowel voor het eigen wezen als voor de wereld toeneemt, dat

vele belevingen, die misschien voor zijn persoonlijkheid noodzakelijk zijn en normalerwijze juist door die schaamte onmogelijk worden of een bijmaak krijgen (die dan weer berouw veroorzaakt), nu in het normale levenspatroon passen.

Van uit het standpunt van de geest is bij een mens zeker geen bandeloosheid gewenst, integendeel. Om een lichaam goed te kunnen gebruiken heeft de geest behoefte aan een lichaam, dat zichzelf meester is; niet door zichzelf voortdurend te ontzeggen of te onderdrukken, maar door zijn eigen mogelijkheden zo te gebruiken, dat voor het "ik" de meest juiste en gewenste resultaten tot stand komen.

En achter dit alles ligt dan de vraag van harmonie of disharmonie: Een mens kan harmonisch zijn in een waanwereld. Dat is waar. Maar die waanwereld zal voortdurend in conflict komen met de werkelijkheid van zijn wezen en met die van de wereld; en dan ontstaat er uit ontsteltenis een absolute disharmonie, die wat er nog aan waarden in de waanwereld bestond verdrijft. Een mens, die zichzelf voortdurend als minderwaardig ziet, als slecht of vies, ondankbaar of misdadig, zal daardoor voor zichzelf zijn verhouding tot de wereld disharmonisch maken. Hij zal geestelijk gezien een groot gedeelte van de krachten afweren, hij zal bij wijze van spreken een engel Gods een duivel noemen, omdat hij bang is dat die engel met zijn opdracht, zijn inspiratie hem iets zal laten doen, dat eigenlijk niet hoort. Alle ware geestelijke elementen worden dus aangetast.

Wanneer een mens harmonisch is, dan is hij innerlijk niet iemand, die zonder leed is. Begrijpt u dat wel. En hij is ook niet zonder vreugde. Het is niet een mens, die gelijkmoedig als de meest uitgesproken flegmaticus door het leven gaat. Die mens is krachtens zijn karakter soms net zo goed een driftkop of iemand met allerhande twijfels; dat is het karakter: Maar omdat dus binnen dit karakter evenwicht, harmonie is bereikt, kan het gehele wezen op elke hogere impuls onmiddellijk reageren, kan elke hogere trilling in dit "ik" worden omgezet tot iets bruikbaar. Want het heeft geen zin om het hoogste Licht innerlijk te bereiken, als je daaraan geen uiting kunt geven. Dan is het iets dat je ziet, maar niet iets dat deel wordt van je wezen.

Een mens leeft niet in de kosmos om een beschouwer of toeschouwer te zijn. Een mens leeft in de kosmos om er een deel van te zijn. En alle hogere krachten, alle bezielende werkingen, die in de kosmos, in het Al optreden, behoren in zijn wezen erkend te worden en door zijn wezen geuit. Dit kan een harmonisch mens wel. Een mens, die zichzelf onderschat of overschat, een mens die zich problemen maakt, een mens die niet wil aanvaarden dat zijn lichaam is zoals het is, dat zijn karakter is zoals het is, bereikt die harmonie niet. Voor hem is de erkenning vaak waardeloos. De mens, die het evenwicht in zichzelf vindt echter, vindt de kosmos en de kosmische kracht; en daardoor de ontwikkeling van al die aspecten in zijn wezen (normaal of paranormaal), die voor de aanvulling van zijn geest en het scheppen van een geestelijk evenwicht noodzakelijk zijn.

Daarnaast zal de harmonische mens innerlijk veel gelukkiger, veel lichter leven dan ieder ander; en daardoor voor anderen meer licht en meer kracht zijn. Want de harmonische mens zal door de harmonische samenwerking op elk niveau met andere delen van de schepping de kosmische harmonie voor zichzelf verwerklijken en zo de snelle geestelijke bewustwording en de uitdrukking van de geestelijke krachten en de goddelijke krachten zelfs binnen het bewustzijn voor zich en voor de wereld, welke die harmonie nog moet bereiken, tot stand brengen.

Deze cursus, die 'inzicht' is genoemd, is één van de vele wegen langs welke een mens zich kan voorbereiden op zijn bestemming, zijn doel.

Het leven zelf is niet alleen afhankelijk van een stoffelijk gebeuren of zelfs van een grote geestelijke kracht; deze dingen zijn deel van het grote geheel. En wanneer een mens zoekt naar waarheid, zal hij steeds weer de onvolledigheid van zichzelf en van al het andere moeten beseffen. Voor hem ligt de grote moeilijkheid altijd weer in de vraag: waarom? Hoe? Met welke bestemming?

Nu is de bestemming van de mens de oneindigheid, waartoe hij werkelijk behoort. Zijn persoonlijkheid, zoals hij deze kent, is slechts één kleine toets van de Schepper in het beeld van de schepping zelve en behoort tot de oneindigheid van tijd, de oneindigheid van

ruimtelijke mogelijkheden, die alle tezamen gebracht eigenlijk de grondidee vormen van het leven. Wanneer ge u afvraagt: waarom? dan zult ge alleen verder komen zolang uw vraag is gericht op uw eigen wereld en uw eigen wezen.

Wanneer ge u afvraagt: hoe? dan kan die vraag belangrijk zijn, indien zij past binnen de mogelijkheden, waarover gij beschikt. Maar elk "waarom" dat verder grijpt dan eigen wezen en mogelijkheden, elk "hoe" dat niet meer uit jezelf is te beantwoorden, stelt de mens buiten de werkelijkheid, waartoe hij behoort.

Er wordt gezegd, dat het geloof alle dingen omvat. Maar hét geloof kan alleen alle dingen omvatten, indien het is gebaseerd op een werkelijkheid. Een geloof dat willekeurig is, kan de mens misschien ergens een verdienste of een kracht brengen, maar het kan hem nooit de oneindigheid brengen. Waar uw vragen geen antwoord vinden, daar zult ge een geloof voor in de plaats moeten stellen. Maar hoe meer dit geloof is gebaseerd op uw eigen wezen, des te beperkter de waarden zijn, die men uit de kosmos kan aanvaarden.

Het is eenvoudig te zeggen: Mens, dit is uw weg. De mens toe te roepen: Begeer niet en vrees niet. Maar de mens begeert toch en vreest toch ondanks zijn pogen.

Het is goed de mens toe te roepen: Licht en duister samen zijn de eeuwigheid; goed en kwaad samen zijn het leven. Maar de mens zal altijd naar het goede en naar het licht streven; en hij zal altijd het duister verwaarlozen. De leer is goed, maar haar wegen zijn niet die van de mens, die leeft op aarde. Er moest een antwoord worden gevonden, én voor dit geloof, én voor de weg van de mens.

Een lange tijd is er gebouwd aan een beeld, een schema, dat zou passen voor mensen van uw tijd, voor de krachten en invloeden van de komende periode. Nu is het zover, dat wij moeten trachten stem te geven aan deze stelling, deze richting en vorm te geven aan dit geloof. En het kan geen geloof zijn in vormen of in beperkingen; het kan ook geen geloof zijn, dat alle dingen beantwoordt, want een mens moet streven. Hij moet zichzelf en het Al steeds verder ontdekken om zo steeds méér deel te worden van de werkelijkheid. Daarom hebben wij getracht een beeld te geven, dat ge beseffen en aanvaarden kunt en dat u toch de wegen laat tot onderzoek binnen uw eigen mogelijkheden. Wanneer ge gelooft in een God, dan gelooft ge in een vage, verre kracht of in een licht, dat overal in en rond u is. Wanneer wij echter stellen: een licht, dan maken wij een onderscheid. Wij benaderen God niet meer van uit Zijn wezen, maar wij verbinden aan Hem een tegenstelling. Wie zegt: "God is Licht", zegt ook. "Al wat niet Licht is, is niet God." En dit is onwaar. Wanneer wij echter schouwen naar alle dingen in het Al - of het sterren zijn of mensen, of het sferen zijn of de vervlechting van krachten, die de kern is van alle wezen - dan is één ding waar: vóór alles geldt harmonie, vóór alles geldt een genegenheid, die alles verbindt zonder ooit te binden. Dat is geen menselijke liefde of genegenheid alleen. Wanneer wij zeggen, dat God liefde is, een alomvattende liefde, dan zijn wij dicht bij de waarheid. Wanneer wij zeggen, dat het geloof van de mens moet zijn gebaseerd op de belangrijkheid van zijn "ik" voor alles wat leeft en op de gelijke belangrijkheid van alles wat er bestaat voor zijn wezen, dan zijn wij dicht bij de waarheid, dichter dan menig geloof tot op heden dat heeft benaderd.

De lering is niet nieuw. In de oudheid is die lering gebracht. Ze werd gebracht door leraren in het oude China, ze werd neergeschreven op houten tafelen in India. Ze werd verkondigd door de Boeddha, en door Jezus. Ze werd verkondigd door de wetenden van Griekenland en van het hoge noorden. De waarheid is, dat niet een leven na de dood zonder meer belangrijk is, dat niet een God zonder meer belangrijk is, maar dat leven, eeuwigheid en God alleen zin krijgen in ons wezen.

Wanneer wij zeggen dat het goed is om de naaste lief te hebben, dan is dat geen algemene term en dan is dat niet slechts de erkenning van het Goddelijke in de ander, maar het is de erkenning, dat wij leven in die ander en dat die ander deel is van ons bestaan.

Wanneer wij spreken over het rad van het leven, dan spreken wij niet alleen maar over de voortdurende werveling door sferen en werelden, dan spreken wij over de waarheid dat wij deel zijn van alle tijden, alle dingen en alle krachten. Ons begrip van harmonie, dat tevens ons begrip van God moet zijn, is onze verplichting aan het leven en het levende.

Wanneer gij deze woorden kunt begrijpen, zo zult ge ook beseffen, hoe het menselijk leven moet zijn. Wanneer men voor zichzelf vraagt of eist, dan doet men dat niet altijd ten onrechte, want elke mens en elke geest, elke vonk van leven heeft zijn recht in de kosmos. Maar als wij een recht vragen ten koste van anderen, beroven wij onszelf. Het oude beeld van een mens, die in een bol staat, waar zijn daden tot hemzelf terugkaatsen, bevat meer waarheid dan men in deze tijd beseft. En daarom moet de leer van leven zijn

Wat gij zijt, wees dat volledig.

Wat gij doet, doe dat voor uzelf en anderen.

Indien gij uzelf zoekt, zo zoek in en door uzelf de wereld en de Kracht, waaruit ge leeft.

Aanvaard alle dingen; niet door ze lijdelijk te ondergaan, maar door u af te vragen, welke waarden er in zitten en welke mogelijkheden er in liggen, voor u en voor de wereld.

Aanvaard, dat een ander die weg kiest, ook wanneer gij een andere weg wilt gaan.

Aanvaard bovenal, dat de weg die gij kiest consequenties heeft, die ge niet kent.

Een mens, die op aarde leeft, is al iemand, die door een doolhof gaat: niet beseffende of zijn keuze hem wel of niet tot een doel zal voeren. Maar hij, die werkelijk leeft, ervaart. Hij weet, hoe hij de doolhof kan betreden en verlaten.

Een mens, die in het leven denkt aan het bestaan na de dood als aan een voortbestaan alleen, vergeet dat er maar één is, die een brug kan bouwen tussen leven en dood: zichzelf.

Hij, die spreekt over de bewustwording, dient te beseffen dat er maar één weg is, die hij kan gaan, de weg van het Licht, dat in hem leeft.

Gij zijt. Gij zijt de gelijke van al wat is in de schepping. Maar wat gij kunt betekenen - reeds nu - voor dit geheel, zal voortvloeien uit de wijze, waarop gij leeft met het geheel.

Men heeft u - naar ik meen - gezegd, hoezeer de mens is gebonden aan de voorwaarden van zijn wereld en de eisen van zijn persoonlijkheid. Deze dingen zijn waar. Het heeft geen zin te ontkennen, dat ge deel zijt van een organisme dat maatschappij heet. Het heeft geen zin te ontkennen, dat ge uw eigen plaats hebt en daardoor ook uw eigen taken en verplichtingen binnen dit conglomeraat, dit wezen dat mensheid heet. Maar gij zijt uzelf door alle tijden heen, niet slechts nu. Gij leeft - of ge wilt of niet - volgens het doel, dat de Schepper in u heeft gelegd, niet slechts nu; maar altijd.

Wij worden gedreven door, dat wat wij noemen, de goddelijke Kracht, de goddelijke Liefde. Deze Kracht en deze Liefde omvatten alles wat er bestaat. Want liefde en haat zijn slechts spiegel en beeldenaren van één en dezelfde mens. Licht en duister zijn elkaars tegendelen, maar ook elkaars aanvulling. Om te leven volgens de eisen van de nieuwe tijd, om te werken met de krachten, van de nieuwe tijd zult ge moeten trachten uw plaats in de wereld zo in te nemen, dat ge leeft binnen het geheel. Gij zult uw eigen aansprakelijkheid en verantwoordelijkheid nimmer mogen ontkennen, maar ge zult beseffen, dat deze niet alleen uw wezen betreffen maar ook uw verhouding met allen rond u.

Hier is een begin van een leer, die enige nadere uiteenzetting verdraagt. Hoe kan ik u echter in korte woorden zeggen wat werkelijk in u leeft? Gij zijt samen in een groep. In een ieder van u leven andere gedachten. De woorden, die ik spreek, zij worden in een ieder van u tot een ander beeld. Ge aanvaardt of ge verwerpt, omdat ge in het woord niet beseft, wat de betekenis is. Het is nodig om langzaam te bouwen aan een nieuw begrip, dat ligt buiten de woorden, dat verder reikt dan woorden, dat alles omvat en niet slechts wat menselijke rede of een kleine reactie van gevoelens. Wij kunnen zo iets alleen opbouwen, indien wij uitgaan van één geloof. Een geloof, dat niets zinloos is, dat niets nutteloos is, dat niets waardeloos is. Een geloof, dat er ergens een kracht van goddelijke Liefde is, die alle dingen naar hun bestemming voert en die elk initiatief, dat wij nemen, voor ons maakt tot een verdere vervulling van ons bestaan, van ons lot.

Wie ingaat door de poorten der wijsheid, verlaat zijn wereld niet, maar hij treedt binnen in een grot. En in een lange gang zoekt hij in het duister telkenmale weer hoe verder te gaan.

Het is waar, wanneer de fakkel van het leven zelf, van de eeuwige Kracht, niet spreekt. Niets is onbelangrijk en alles brengt licht. Het diepste duister wordt tot licht, wanneer het nodig is, indien ge leeft uit deze Kracht. En het felste licht, dat u dreigt te vernietigen, wordt tot verkoelende duisternis, wanneer uw wezen dit behoeft. Uzelf zijn, uzelf leven is een zin, die ge niet eens volledig kunt beseffen. Het is een leuze. En een mens in deze dagen leeft vaak niet van uit zichzelf, maar vanuit de leuze die hij kent.

Geloof mij, wat gij zijt, wat gij leeft, wat gij besluit, is uw zaak. Maar zolang gij dit besluit neemt, wanneer gij handelt of wanneer gij denkt van uit het begrip van het geheel, waartoe gij behoort, zo is u dit licht een zegen, dan is het de kracht die u dient. Wie echter zichzelf zoekt, zal ontdekken dat het wordt tot een kracht, die hem beheerst.

De keuze, die nu voor de mensheid open ligt is of hij slaaf wil zijn of meester; of hij drager van licht wil zijn of één, die wordt geketend door vuur.

Gij kiest zelf. Indien ge niet alleen voor uzelf kiest, maar om de waarheid omtrent uw wezen en de wereld te leren kennen en uzelf daarmee te dienen, dan zult ge door uw besef van, en door uw geloof aan een goddelijke Liefdekracht ontdekken, dat de wereld ú gehoorzaamt en niet gij de wereld.

De boodschap van de nieuwe tijd is een boodschap van kracht. Maar het is een boodschap van kracht, die uit u ontwaakt, die alleen door u kenbaar wordt, die gijzelf moet verwerkelijken in uw wereld.

Alles, wat ge nodig hebt, wordt u gegeven en meer dan dat. Vraag u dan niet af, waarheen ge gaat, maar vraag u slechts af, of gij beantwoordt aan de behoeften van de wereld rond u. Vraag u niet af, of wat gij doet licht of duister is, maar vraag u af, of het harmonie is.

Geef u niet over aan het lot en laat het lot niet voor u beslissen, maar bepaal uw lot zover ge kunt, opdat het u lering en bewustzijn brenge.

En bovenal, weet dat het antwoord op de vraag "waarom?" altijd is: omdat dit de weg is tot eenheid. Dat het antwoord op "hoe?" altijd zal luiden: het antwoord van mijn wezen op de wereld en de krachten, die op dit wezen inwerken. Dat geldt voor de schepping der wereld, dat geldt voor de grens tussen leven en dood en, dat geldt ook voor het dagelijks gebeuren.

Vraag zijn altijd weer de woorden, die kunnen worden gegeven, wanneer een ieder daarop moet antwoorden naar zijn aard, naar zijn wezen; want woorden zijn de dienaren van de gedachten. En elk woord, dat ik spreek, wordt in u beheerst door uw denken en door uw behoeven. Achter alle woorden echter ligt de kracht van de Oneindige.

Wanneer ik tot u spreek uit het ware mededogen, uit de ware liefde tot het geheel van de schepping, zo ligt achter mijn woorden de kracht van het Licht, die een ieder moet en kan verstaan. Wanneer ik woorden gebruik, die ge niet verstaat, zo wordt uw ziel soms beroerd, omdat ge in dat, wat ge niet verstaat, de achtergrond wel aanvaardt en kent. Maar zo ik woorden spreek, die gij kent, gij maakt ze tot uw eigene en laat ze spreken en zeggen, wat gij wenst. Daarom zeg ik u, dat het woord een arme dienaar is in deze dagen. Het woord is slechts de vage schaduw der gedachte. Maar wanneer zij wordt gedragen door de levende Kracht zelve, die achter de gedachte schuilt, dan wekt zij in u de wedergedachte, de realisatie in uw wezen, de realisatie die gij zelf kunt vinden.

Wij, die nu spreken, zijn de wegbereiders van de krachten, die uw tijd gaan beheersen. Wij, die nu wat kracht brengen, zijn niet meer dan de voorlopers en herauten van een grote kracht, die komt. De tijd aarzelt en de kracht leeft, omdat de tijd alleen maar is de opeenvolging van denken; maar de kracht is het leven zelf, waaruit de gedachte wordt gevormd. Wij bereiden voor; en wij zijn toch deel van de kracht.

Wat ik u deze avond wilde geven als een boodschap en niet als een lering, kan ik kort samenvatten:

In deze dagen is de waarlijk levende Kracht nabij. Nu spreekt de goddelijke Liefde tot de mens, die horen kan. Nu is hoogheid van wezen geworden tot dienaar van het strevend

bewustzijn en onbewustzijn zelfs op aarde. Dit is de tijd, dat scheidingen moeten vallen en dat toch een ieder zijn vrijheid moet hernemen in de ware beleving van de hoogste Kracht.

Ik bereid u voor op wat komt. En ik zeg u: aarzel niet, maar leef de kracht, die in u is. Laat de beelden en gedachten, die in u rijzen, uitgaan over de wereld, opdat zij het Licht helpen verbreiden. Vraag u niet af, waarheen, hoe of waarom? Vraag u slechts af: is dit levend in mij? Is dit voor mij deel van een goddelijke Kracht? Kan ik dit zien als deel in een goddelijke Liefde? En zo uw antwoord is "ja", ga uw weg en aarzel niet.

Want nu wordt u de kracht gegeven, die de sterkte is voor een komende tijd. Nu wordt de mensheid het licht en de kracht gegeven, die gezamenlijk de verwarring kunnen doen omslaan tot de ware harmonie. Nu worden in de mensen van het heden de bouwstenen gevormd, waaruit de komende Heerser zijn tempel zal bouwen voor de alomvattende Liefdekracht van de Schepper, Die leeft in allen.

Meer heb ik u niet te zeggen. Dat u vrede en kracht gegeven zij en zekerheid in uwe harten, opdat de waarheid in u leve en zich openbare en vanuit u worde tot de bewustwording van uw wereld.

(Een Gastspreker.)

DE WEG

Er gaat een weg van zeven kleuren, die reikt van het begin van 't Al tot aan het einde van de tijd. Een mens, die langs die weg dan schrijdt, vraagt echter, waar hij voeren zal.

Zo'n mens schrijdt naar links, de baan van het groen en het lijken hem grazige weiden. Maar plots is er weer het wetende blauw, dat tot nieuw bewustzijn moet leiden. Dan is er weer goud: een zonnige tijd, waarin de mens met de mensen kan leven. En dan weer is er het witte licht, het licht van bewustzijn en streven. Zo gaat er een weg van het begin van de tijd tot het eind van het Al, tot de eeuwigheid.

En wij, die op die weg nog gaan, wij zullen zijn kleuren niet altijd verstaan. Wij weten niet, waarom hij bochtig soms gaat en soms een waarschuwing horen laat. Maar wij moeten hem gaan, want dat is ons lot. De kracht, die ons dwingt, is de schepping, is God.

Zo gaan wij de weg. En staat er een sein, dat zegt: "Wees voorzichtig en kies er je kleur," dan zoeken wij, wat er aan kracht in ons leeft en nemen de baan, die dan die kleur juist heeft, want dit stelt ons nimmer teleur.

Wij gaan langs de weg. Soms is er een rust. Dan spreken de mensen van sterven. Maar het is slechts een ogenblik, waarin je verpoost. Dan ga je weer verder, gesterkt en getroost, omdat de weg vol vreugden ons is.

Wie slechts beseft, hoeveel schoonheid hij geeft, gaat lachende voort en juicht, omdat hij weet: eeuwigheid is het wezen van de weg, het is eeuwig, dat mijn wezen leeft.

Wat vandaag niet gebeurt komt in d' eeuwigheid. Wat vandaag is gedaan zal misschien morgen verdwijnen. Maar alles tezaam is getekend in kleur en staat op de weg met zeven lijnen.

Zijn wij de weg dan ten einde gegaan, zo zijn wij met alle kleuren vertrouwd. En voor wij het weten hebben wij ons een naam in zeven kleuren gebouwd.

Aan het eind van de weg staat dan een woord, dat nu in je hart soms reeds leeft, maar waaraan het denkend verstand en de mond geen uiting, omschrijving nog geeft.

Dan schrijf je in eeuwigheid werkelijk je naam. Je zegt: zo ben ik vertrouwd met de weg en mijn God; en zo heb ik uit mijzelf een deel van Zijn naam opgebouwd.

Er gaat een weg in zeven kleuren van het begin tot het eind der tijd. Wie gaat die weg met zoveel gebeuren, moet verdergaan tot eeuwigheid. Wil vreugdig zijn én vreugdig leven wanneer gij kleuren ondergaat. Beseft: Dit is de weg van het leven: De kracht is God, Die met je gaat.

ACHTSTE LES - PSYCHOLOGISCHE INVLOED BIJ DE AANVAARDING VAN HET PARANORMALE

Wanneer wij te maken krijgen met een mens, die voortdurend een tijdlang in een vaste omgeving heeft geleefd, dan ontdekken wij dat hij door die omgeving is geconditioneerd; er ontstaat o.m. een zekere psychologische blindheid en doofheid. Dit betekent dat die mens een aantal verschijnselen automatisch voorbijgaat en dat hij andere verschijnselen- die op zichzelf niet opvallend zijn - altijd opmerkt en met bijzondere belangstelling gade slaat. Er is dus klaarblijkelijk sprake van een beïnvloeding van het waarnemingsvermogen van de mens en ook van zijn vermogen om redelijk de feiten te verwerken.

Ik zou nu gaarne het volgende stellen:

1. Al datgene, wat voor de mens in zijn wereld niet aanvaardbaar is, zal door hem niet of onjuist worden waargenomen.
2. Al datgene, wat voor de mens begerlijk is, een bevestiging van zijn wezen of een vergroting van zijn zekerheid schijnt in te houden, zal door hem worden waargenomen, zelfs indien het niet aanwezig is.
3. Alle gevolgtrekkingen, die de mens als resultaat van zijn waarnemingen maakt, zijn door hem eveneens gericht op het verwerven van een innerlijke bevestiging of zekerheid.

De conclusie van deze punten: Het menselijk waarnemingsvermogen is slechts binnen bepaalde grenzen bruikbaar. De wijze, waarop het waarnemingsvermogen is vervalst, zal van geval tot geval moeten worden vastgesteld, zodat er geen regel kan bestaan, die in dit opzicht voor alle gelijk geldt. Nu wij dit hebben gesteld kom ik tot een punt dat u ongetwijfeld zult interesseren: de kwestie n.l. van werelden en sferen, die niet onmiddellijk met de stof zijn verbonden, maar soms kenbaar worden in de stof of - in andere gevallen - van uit de stof waarneembaar zijn. Wanneer een mens een bepaald geloof heeft, zal hij trachten al wat paranormaal is (wat althans niet direct tot zijn eigen wereld schijnt te behoren) in te passen in zijn geloof. Voorbeeld: Iemand is katholiek. Die persoon is verder helderziend. Hij neemt een vrouw waar. Deze vrouw schijnt hem toe te zijn van een hoge geestelijke graad. Hij zal de waarneming dan zodanig veranderen, dat die er één wordt van Moeder Maria. Deze Moeder Maria zal dan niet worden beschreven, zoals zij zich in feite toonde, maar altijd in overeenstemming met de religieuze afbeeldingen, die de persoon in kwestie heeft gezien en de voorstelling, die daardoor in hem is ontstaan.

Dit eenvoudige voorbeeld geeft reeds aan, hoe groot de fout kan worden. Want stel nu, dat dit helemaal geen Moeder Maria is. Stel, dat dit een natuurkracht is, een geest uit een andere sfeer, dan zal ook de boodschap of de kracht, die een dergelijke figuur tot uiting brengt, nimmer juist worden geïnterpreteerd. Indien die kracht probeert duidelijk te maken dat het voor de mens gevaarlijk is te leven zoals hij thans doet, dan zal dit worden omgevormd tot een waarschuwing, die de mens richt op het geloof. Het waarschuwend element wordt eveneens vervalst. Wanneer er iets gebeurt dat buiten het normale valt, dan zal de mens, die niet gelovig is, daarin toeval zien; een gelovig mens ziet daarin een wonder. Beiden zullen redenen kunnen geven; de één voor het toeval, de ander voor het miraculeuze. In geen van beide gevallen houden ze rekening met alle factoren van de desbetreffende gebeurtenis.

En zo sta je dan als mens in een wereld, die je niet helemaal kunt begrijpen en verwerken. Wanneer u te maken krijgt met een sfeer, dan zou u die sfeer misschien kunnen binnentreden. Maar die sfeer is alleen aanvaardbaar, indien ze beantwoordt aan uw eigen conditionering. Dit wettigt volgens mij de volgende conclusie:

Hoe meer de mens weet volgens zijn stoffelijke normen, hoe minder hij in staat zal zijn de juiste waarden van niet tot de wereld behorende krachten, sferen enz. te beschouwen, te definiëren en voor zichzelf te omschrijven. Wetenschap kan in vele gevallen een hinderpaal zijn voor het juist erkennen van het paranormale.

Nu vinden wij echter natuurlijk ook de tegenstelling met het al te redelijk denken. Er zijn mensen, die zeer eenvoudig van harte zijn, zoals dat heet. In hun eenvoud nemen ze de verschijnselen precies zoals ze komen en de verklaring ervan interesseert hun meestal minder. In hun milieu zal een bepaald - meestal primitief - geloof heersen; en dat primitieve geloof wordt niet gebruikt om de verschijnselen zonder meer te omschrijven, maar dient alleen als hoogst noodzakelijke verklaring, wanneer men het verschijnsel niet in de normale gang van zaken kan verwerken.

Hier krijgen wij dan te maken met b.v. de inboorlingen. Zij kennen een wereld van bezielde natuur en zij zien daarvan veel. Maar zolang de natuur voor hen alleen bezielde is en er dus geen noodzaak ontstaat om daaromtrent met anderen contact op te nemen, zullen ze dit bezielde-zijn aanvaarden en er zich verder niet druk over maken. Pas indien velen gelijktijdig een soortgelijke ervaring hebben, zullen ze trachten tot een verklaring te komen; en dit wordt dan een uitbreiding van hun godsdienst, hun magie etc.. Dit wettigt dus weer de conclusie, dat de mens, die in groepen probeert het paranormale fenomeen te definiëren, daarbij wordt belemmerd in zijn waarneming van het verschijnsel, zijn definitie van het verschijnsel in de juiste vorm - door de noodzaak een voor allen aanvaardbare formulering - te vinden.

En dan zitten we hier midden in de grote moeilijkheden, waarmee een ieder in deze dagen te worstelen heeft. Er zijn heel veel paranormale werelden of sferen. Al die werelden op zichzelf zijn volkomen natuurlijk. Zij gehoorzamen aan dezelfde natuurlijke wetten als uw eigen wereld, alleen zullen de grondwaarden in die werelden vaak sterk van de uwe verschillen. Wanneer zo'n wereld echter voor uw wereld niet direct kenbaar is, kan er een ogenblik komen, dat zij voor u eruit ziet als een vierde dimensie. Die vierde dimensie betekent alleen maar dat er een voor u niet kenbare afmeting is, waardoor de entiteiten, de verschijnselen van zo'n andere wereld zich in uw wereld kunnen bewegen. Daarbij ontstaat er de grote moeilijkheid om op aarde vast te stellen, of het een enkelvoudig of een meervoudig verschijnsel is. Wanneer ik de platland-theorie huldig en ik zeg dus: Wij kunnen de wereld voorstellen als een blad papier, waarop elke lijn onmiddellijk een muur wordt en ik zet een passer op dit papier, dan zijn er twee punten, waarop het verschijnsel zich voordoet; en toch is er maar één kracht, één wezen dat het gehele verschijnsel vormt. We krijgen dan te maken met het feit, dat één kracht op 20 of 30 plaatsen gelijktijdig de wereld kan beroeren en dat het u lijkt, alsof dit allemaal afzonderlijke verschijnselen zijn, terwijl ze in wezen alle uit één en dezelfde bron voortkomen. Moeilijker wordt het nog, omdat bij een vierde dimensie de verschuiving niet alleen plaatsvindt in de ruimte maar ook in de tijd variaties kan kennen, zodat het heel moeilijk wordt om precies te zeggen: dit is een enkelvoudige kracht uit de sferen en dat is een meervoudige kracht; dit wordt bewust veroorzaakt door een eenling en dat is het werk van een groep. De mens kan voor zichzelf daaromtrent een geloof hebben, maar definiëren kan hij het niet. Wanneer hij een beetje inzicht in zichzelf heeft, dán begrijpt hij het en zal hij zeggen: Ik kan nimmer datgene, wat zich aan mij als paranormaal verschijnsel openbaart, definiëren volgens de normen van mijn wereld; het verschijnsel op zichzelf kan nooit de verklaring zijn van de oorzaak, zodat mijn redelijke verklaring van het verschijnsel niet het totaal van de oorzaak of zelfs maar het totaal van het verschijnsel zal omvatten.

De tweede moeilijkheid is ons werken in een sfeer. Een mens, die uittreedt (dus in een toestand komt, waarin hij zich van een andere wereld bewust is), kan daar zeer veel meemaken. Maar die wereld kan hij weer niet omzetten in redelijke termen. Hij kan terugrijpen naar het symbool, maar dat doet hij niet graag. In negen van de tien gevallen zal de beleving in de sferen dus worden vertaald in iets, dat in overeenstemming is met het geloof, met eigen wensen en behoeften en met eigen milieu; en dat betekent weer dat ook hier een vervalsing van waarden heel vaak optreedt. Wij kunnen een sfeer wel beleven, maar wij kunnen haar niet juist definiëren. Dat maakt het heel erg moeilijk om een kracht van een bepaalde sfeer voor jezelf te erkennen.

Nu vinden wij echter in de menselijke psyche gelukkig nog wel enkele andere verschijnselen terug. Wij weten b.v. dat bepaalde klanken op bepaalde mensen een grote invloed hebben, dat een bepaald timbre een bepaalde mens aanspreekt. Wij weten dat sommige mensen voor zekere kleuren zeer gevoelig zijn en voor andere ongevoelig. En dit blijkt niet alleen voort te spruiten uit de wijze, waarop zij horen (het auditief vermogen) of zien (het visueel vermogen), maar eerder uit hun waardering voor klanken en kleuren. Men heeft een bepaalde frequentie, waarop men scherper reageert dan op een andere.

Het is misschien aardig hier op te merken, dat kort geleden hiernaar een onderzoek werd gedaan door een bekende uurwerkenfabriek en dat men daarbij tot de conclusie kwam, dat - in tegenstelling met hetgeen men vroeger geloofde, dat een zo schel en zo luid mogelijk luidende wekker de meest ideale was - een betrekkelijk sonoor geluid, dat trager is, een betere wekprikkel vormde én een vollediger ontwaken garandeerde dan de schrikprikkel, die de ouderwetse en goedkopere wekkers veroorzaakten. Uit dit onderzoek zou dus zijn gebleken dat een bepaalde trilling ook invloed heeft op de wijze, waarop, de mens zich iets realiseert.

Stel nu, dat elke sfeer voor ons kan worden vertegenwoordigd door een bepaalde trilling. Stel verder, dat deze trilling in ons aanwezig moet zijn willen wij met de sfeer in contact kunnen komen. Dan blijkt de grondvraag dus te worden: Zijn wij in staat een bepaalde trilling met een bepaalde wereld te associëren? Is dit het geval, dan zullen wij die wereld altijd kunnen betreden, ook wanneer wij niet in staat zijn die wereld volledig te kennen en te omschrijven, dit blijft een persoonlijke zaak. Dan volgen hieruit de volgende stellingen:

1. Ofschoon het onmogelijk is de inwerkingen vanuit de sferen op aarde volledig en juist te definiëren, is het voor de mens wel mogelijk voor zichzelf een definitie te vinden van een sfeer aan de hand van zijn persoonlijke interpretatie en gevoelens en zo deze sfeer in zichzelf terug te vinden. Uit zichzelf is hij dan in staat de sfeer te betreden en kan hij contact opnemen met alle waarden, die binnen die sfeer leven.
2. Wanneer de mens in een bepaalde sfeer een daad stelt, dan zal hij deze nooit als directe handeling reflecteren in zijn bewustzijn. Hij zal haar vervangen door een handeling, die voor hem stoffelijk - hetzij in het gedachte - of begeerteleven het meest identiek is met datgene, wat er in de sferen gebeurt. Het resultaat is, dat door de ontleding van het droomleven (van de symbolen die aan de hand van droom en uittreding tot stand komen) de mens zich wel degelijk een beeld kan vormen omtrent de associatieve aspecten van zijn verblijf in een sfeer.

Ik geloof, dat dit laatste voor u soms zeer belangrijk kan zijn. Want wanneer wij een beetje inzicht trachten te krijgen in onszelf, dan zullen wij heel vaak denken dat onze dromen alleen maar uit het wensleven of uit onze angsten voortkomen, dan wel uit invloeden van buitenaf. Indien wij aan die dromen daarentegen een hogere waarden gaan toekennen, dan willen wij ze heel graag voortdurend waar noemen, zonder enig voorbehoud. In beide gevallen zullen wij ontdekken, dat wij er ergens niet uitkomen; er is geen oplossing mogelijk. De erkenning van de droom blijft onvolledig. De verklaring van het symbool doet ons zelf gezocht aan. Wij weten er geen weg mee. Maar als wij nu beseffen, dat het symbool voor ons een vertaling is, dat onze droom op zichzelf een aantal schijnbaar onsamenhangende fragmenten kan inhouden, die echter elk voor zich a.h.w. de vertaling vormen van een geestelijke activiteit, werking of lering in een volgens ons wezen daarmee sterk geassocieerde stoffelijke vorm, dan zullen wij gaan begrijpen, waarom wij eigenlijk met die sferen zo moeilijk contact hebben en waarom het zo moeilijk is uit die sfeer alles te weten. Nuchter zijn is voor de mens een heel groot voordeel, wanneer hij de nuchterheid niet zo ver drijft dat hij zegt: "Mijn rede staat boven alles." Indien hij echter beseft dat hij zich aan de hand van de rede een beeld moet maken om hier op aarde datgene tot stand te brengen, wat noodzakelijk is, dan geloof ik dat hij al heel wat verder is gekomen.

Het contact met sferen en werelden zal ons verder, wanneer wij eenmaal de juiste trilling, de juiste afstemming vinden, in voortdurend contact kunnen brengen met hogere krachten; want elke sfeer kent een aantal centra, die weer a.h.w. een verbinding vormen met een hogere wereld. En zo kunnen wij in een bepaalde sfeer soms het sleutelwoord leren, de sleuteltrilling, het sleutelbegrip voor vijf of zes andere werelden. Elk van die werelden zullen wij ook

persoonlijk kunnen betreden, zodra wij alle voorstellingen terzijde zetten en de ervaring boven alles stellen. De ervaring is meer waard dan elke theorie en elke beschrijving, ook hier. Zo'n centrum brengt ons in contact met bepaalde Meesters en Leraren ook wel met bepaalde natuurkrachten. Elk van die krachten is gebaseerd op de kosmische wet. Deze wet is een algemene wet en zij houdt zich niet bezig met de verschillen, die men op aarde nogal eens pleegt te maken, zoals b.v. "alleen voor negers", of: "alleen voor blanken", of: "in een christelijk land kun je op zondag niet toelaten dat er kermis wordt gehouden of een voetbalwedstrijd wordt gespeeld." Deze opvattingen laten die krachten volledig koud.

Wanneer wij zo'n kracht benaderen, moeten wij heel goed begrijpen, dat zij is gebaseerd op een kosmische wet. Zij kan ons dus nooit datgene openbaren, wat wij op aarde precies moeten zijn of moeten doen. Zij kan ons slechts een formulering geven aan de hand van kosmische waarden, van de juiste samenhang van de harmonische principes die voor ons wezen gelden. Wij zullen zelf daarvoor altijd een interpretatie moeten vinden in onze eigen wereld. De conclusie is dan ook weer heel kort samen te vatten:

Geen enkele Meester is in staat u precies te zeggen, hoe u moet leven. Hij is hoogstens in staat u duidelijk te maken, waar voor u persoonlijk de grootste harmonische waarden liggen. Of u die waarden werkelijk zult vinden en beleven, is geheel van uzelf afhankelijk.

Hier wil ik dan weer een tweede artikel aan toevoegen n.l.:

Alles, wat ik heb erkend in een hogere geest, zal ik in mijzelf zodanig moeten vertalen, dat er in mij daartegen geen weerstand bestaat en dat ik van de waarde van hetgeen ik in mij heb ontdekt volledig overtuigd ben. Is dit het geval, dan zal ik er toe moeten overgaan op mijn eigen wijze dit om te zetten in praktijk.

U ziet, wij kunnen het contact met de sferen dus op heel veel manieren vinden. Maar als wij een klein beetje begrijpen wat ons beroert en beweegt, dan ontdekken wij toch dat wij alles moeten terugbrengen tot ons eigen vlak. De hoogste Meester uit de geest kan u niets anders geven of leren dan de methode, waarmee u zelf zou moeten denken, de manier waarop u zelf zou moeten reageren. Maar de reactie blijft de uwe en de gedachte blijft eveneens de uwe.

De werking van de sferen brengt ons natuurlijk vanzelf in strijd of ten dele in strijd met wat wij nu eenmaal hebben erkend als ons bestaan. En hier beginnen weer de psychologische factoren een rol te spelen.

Wanneer wij n.l. eenmaal beginnen het Hogere te dienen, dan zijn wij al heel gauw geneigd omdat Hogere onze eigen wensen toe te schrijven en zo, datgene, wat wij zouden willen doen, maar zonder motivering niet goed durfden doen, nu te motiveren met een hogere kracht. Als wij dat doen, dan is dat helemaal niet jammerlijk, erg of misdadig. Het betekent alleen maar dat wij nog niet in staat zijn die dingen uit onszelf te doen zonder meer. En dat betekent tevens weer, dat wij dus niet in staat zijn onze juiste persoonlijkheid te leven. Zodra een mens de hogere krachten, de leringen van een Meester e.d. nodig heeft als een rationalisatie voor daden, die hij ook zonder dit gaarne zou stellen maar die hij alleen onder het gezag van hogere geesten aanvaardbaar acht, is hij iemand, die eerst in zichzelf zal moeten zoeken naar zijn werkelijke persoonlijkheid. Want zolang men de praktijk alleen kan rationaliseren door te zeggen: Dat komt van een Meester; of: dat komt uit de geest; of: dat staat geschreven, zijn wij fout. Wij moeten onszelf leven. Het is niet die ander, de hogere geest of de kracht, die het moet doen. Wij zijn het. Zolang wij dat niet durven aanvaarden, ontvluchten wij de werkelijkheid. En de vlucht voor aansprakelijkheid vinden wij in duizend-en-één opzicht in het denken van de mens.

Het is heel eigenaardig, dat mensen altijd weer God datgene in de mond leggen, wat ze zelf goed vinden. Toen de kruistochten moesten worden gehouden, hadden de vorsten en de grote ridders een leger nodig. Dat leger was op zichzelf noodzakelijk voor een politieke actie, n.l. de vernietiging van het rijk van Suleiman, die een bedreiging begon te vormen voor o.m. Spanje maar ook Italië en gelijktijdig voor het verwerven van de grote rijkdommen van het Oosten, omdat ze zelf arm waren. De leus, waaronder dit alles gebeurde, was: Deo volente, God wil het.

Kijk, wij zijn ook geneigd diezelfde fout te maken. Maar kan het bovennatuurlijke, het occulte ons iets geven, dat wij niet eerst zelf eerlijk hebben verworven? Kunnen wij aan de gevolgen van onze daden ontkomen door aan het Hogere de verantwoordelijkheid daarvan toe te schrijven? Degene, die meer contact heeft gehad met de sferen en die weet, hoe de geestelijke werkingen ook in de stof kenbaar kunnen worden, zal met mij geneigd zijn dit te ontkennen. Enkele uitzonderingen kunnen er bestaan, maar dat zijn er maar weinige.

Verder ontdekken wij, dat de mens een grote behoefte heeft om erkenning te vinden. Die erkenning drukt hij op duizend-en-één verschillende manieren uit. Hij zoekt erkenning, wanneer hij gaarne vriendschappelijk tegemoet getreden wenst te worden. Hij zoekt ook erkenning, als hij meer doet dan hij eigenlijk kan of meer wil lijken dan hij feitelijk is. Hij zoekt erkenning, als hij meer wil bezitten dan anderen; maar ook als hij zich, erop beroept dat hij geen slaaf is van het bezit, zoals anderen. Men zoekt die aanvaarding van het "ik" te vinden door enigszins van de norm af te wijken, zonder dit zo te doen, dat men tot een verwerping daarvan overgaat. Er zijn maar enkele uitzonderingen op.

Wanneer wij met die geestelijke waarden te maken krijgen, zijn wij heel snel geneigd om daarmee ons eigen wezen a.h.w. die achtergrond te verschaffen.

Eenzaamheid bestaat in feite niet. Wij kunnen altijd contact hebben. Wij kunnen altijd verbonden zijn met het gehele Al. Dat is een innerlijke zaak. Maar zodra wij de uiterlijke bevestiging op de voorgrond gaan stellen, verliezen wij het contact met de innerlijke wereld. De sferen kunnen ons inderdaad helpen, indien wij in die sferen actief zijn. Zijn wij in die sferen niet actief en gebruiken wij ze alleen maar om een bepaalde aardse wijze van leven of denken naar voren te schuiven dan lopen we vast; dan bereiken wij heel weinig en wat wij bereiken is meestal verkeerd.

Nu bestaan er een groot aantal wijze spreuken en gezegden, waarin men probeert de mens dit aspect duidelijk te maken. Omdat ze door mensen zijn gesteld, passen ze in uw begripswereld over het algemeen beter dan de hogere leringen, die elders wel eens werden geopenbaard.

Wanneer ge God wilt leren kennen, moet ge proberen, uw medemens te leren kennen.

Wanneer ge uzelf wilt leren kennen, moet ge proberen uw wereld te begrijpen.

Op het ogenblik, dat ge uw wereld afwijst, geheel of ten dele, op het ogenblik dat ge uw naaste niet probeert te erkennen voor wat hij is, zult ge uzelf niet vinden en uw God niet vinden.

Dat is in vele vormen herhaald. De kern van deze spreuk is de grote waarheid, dat wij innerlijk zelf moeten leven en dat wij alleen de relatie met de buitenwereld kunnen vaststellen, maar over het algemeen niet onze eigen persoonlijkheid zonder meer.

Om dus onszelf te leren kennen, moeten wij eerst de wereld durven aanvaarden. Om de hogere werelden te leren kennen, zullen wij eerst de materiële wereld moeten aanvaarden. Om te komen tot een uitdragen van de hoogste krachten moeten wij beginnen met de eenvoudige krachten te gebruiken, die ons ter beschikking staan. Wij mogen ons daarbij niet te veel laten leiden door redelijkheid, want de rede is - dat hebben wij al honderd keer herhaald - voor u het werktuig, waarmee u bepaalde bedoelingen, bepaalde inzichten, bepaalde erkenningen en behoeften, voor uw wereld aanvaardbaar naar voren kunt brengen.

Schuld, zoals de wereld die kent, bestaat er niet. Toch bestaat er in de mens over het algemeen een zeer groot schuldbewustzijn.

Rang en stand, zoals de mens die kent, bestaan er niet in de werkelijkheid. Toch zijn er zeer veel mensen, die zichzelf van die rang en stand ten zeerste bewust zijn. De mens houdt zich n.l. vast aan een aantal normen, die uit zijn milieu zijn voortgekomen en hij kan daarvan moeilijk afstand doen. Maar zolang ik mij houd aan een eenzijdige beleving van mijn wereld, zal ik niet in staat zijn uit die wereld een volle waarheid te vinden. Zelfs indien ik contact krijg met andere sferen, ja, zelfs met de hoogste Meesters en krachten, zal ik altijd gebonden blijven aan die beperkte interpretatie. En wanneer ik geloof aan de elite op aarde, dan

betekent dit, dat elk contact met een hogere kracht voor mij iets is dat voor de elite bestemd is en daarmee wordt zijn betekenis voor de wereld vervalst.

Het is noodzakelijk deze feiten onder ogen te zien. Alle leven is gelijkwaardig. Elke levensuiting is verschillend; en men kan voor elke levensuiting ook een andere waardering hebben, mits men het leven als zodanig als gelijkwaardig blijft aanvaarden. Doet men dit niet, dan zal men niet allen psychologisch in grote moeilijkheden komen, omdat het milieu meer en meer eigen denken gaat beheersen en gelijktijdig de beperkingen van dit milieu steeds sterker ook eigen denken, denkvermogens en wijze van beleving gaan beperken, maar bovendien komen we dus tot een mislukking van onze bewustwording. Wij, die zoeken naar een inzicht in de werkelijkheid, moeten begrijpen dat de grondslag van alle werkelijkheid ligt in onze eigen wereld, indien wij maar in staat zijn daarin de beperkingen van ons eigen wezen uit te schakelen.

Na deze stellingen blijft mij - na vandaag - niet veel meer te zeggen over. Want de psyche van de mens met al haar eigenaardige afwijkingen en ook met haar vaak wonderbaarlijke verdraaiingen van feiten zou zichzelf toch ergens moeten terugvinden. Zij kan dat doen, indien zij in staat is de feiten te aanvaarden. Men doet dat over het algemeen niet.

Wanneer wij zeggen: De mens is een dier, dan zijn er onmiddellijk een groot aantal mensen (ook degenen, die geestelijk heus niet zo laag staan), die zich daartegen verzetten. "Neen, de mens is géén dier", zo zeggen ze en daarmee ontkennen ze de feiten. Dat weten ze zelf wel. Maar "een dier zijn" dat betekent voor hen iets laags zijn. Redelijk is dat niet, want de mens mag dan iets meer denkvermogen hebben dan andere wezens, maar hij is een dier. Hij is zelfs in zekere zin een roofdier, want hij maakt alle andere dieren en planten eenvoudig aan zijn verlangens en behoeften ondergeschikt, zonder daarover na te denken.

Kijk, wanneer een mens zich daartegen verzet, dan doet hij dit omdat hij een beperkt idee heeft, een elite-idee: de elitemensheid. Maar wanneer er nu eens een sfeer is, waarin wezens bestaan, die geen mens zijn geweest, dan zult u ofwel verlangen dat deze wezens zich als mens manifesteren (u zult ze als mens gaan vertalen) dan wel u zult ze verwerpen, omdat ze maar dier zijn; en toch kunnen ze geestelijk veel hoger staan dan u.

Wanneer een kracht zich openbaart van uit de sferen en die kracht openbaart zich niet alleen op het hooggeestelijke niveau, waarop u dat graag zou willen maar ook op een laagstoffelijk niveau, dan komt er te veel dierlijks bij te pas en is het voor u onaanvaardbaar geworden. U bent dan tevens blind voor de verdere waarden, die erin schuilen. De mens heeft nu eenmaal in zijn denken een eigenaardigheid: hij eist voor zichzelf de exclusiviteit op. Hij doet dat niet alleen t.o.v. de dieren maar, zelfs t.o.v. andere rassen. De rassenwaan van Duitsland, de rassenwaan van een deel van Zuid-Afrikanen, van een deel van Amerika verschillen in wezen eigenlijk niet zoveel van de afkeer die men hier heeft, wanneer men zegt: de mens is een dier.

Het is eenvoudig weer een ontkennen van de feiten. Men doet dit, omdat men meent dat eigen superioriteit, berust op het anders zijn dan anderen en men begrijpt niet dat de enige distinctie, die men misschien kan verwerven, is vollediger te zijn dan anderen. Wanneer wij een afgerond wezen zijn, een wezen dat harmonisch en evenwichtig is, dan kunnen wij volgens de opvattingen van velen, die zich met de geestelijke waarden bezighouden laag staan, maar dan hebben wij in ons de weg tot een harmonisch contact tot de hoogste werelden toe. Maar indien wij ons hoog achten en gelijktijdig onevenwichtig zijn, dan zullen wij nooit juist kunnen reageren. Wij zijn niet de eenvoudigen van harte, die de waarheid wordt geopenbaard. Neen, wij zijn de wijsneuzen, die de waarheid voortdurend vervalsen en verdraaien, totdat zij er zelf geen weg meer mee weten.

Wanneer u wordt gezegd, dat uw maatschappij absoluut geen democratie is, dan zijn er onmiddellijk een groot aantal mensen, die in verweer komen.

Wordt er gezegd, dat de maatschappij zich ten slotte niet teveel met het individu mag bezighouden en zeker ook niet de verantwoordelijkheid van het individu mag overnemen, dan komen er weer mensen in opstand. Waarom? Is dat nu werkelijk, omdat die stelling onwaar is; of is dat misschien, omdat zij in hun leven hebben gestreefd naar iets anders, omdat zij bang zijn, dat hun eigen leven waardeloos wordt, wanneer ze een andere waarheid accepteren?

Ik geloof, dat ook dit heel vaak de psychologische beperkingen, die dus in het geestelijke van de mens doordringen, kan verklaren: de angst dat hetgeen men heeft gedaan of was waardeloos wordt. Maar kunnen wij ooit meer waard zijn dan we zelf zijn? Onze daden vinden hun betekenis door ons wezen. Op zichzelf zijn ze zonder betekenis. Onze contacten met andere sferen verkrijgen hun waarde voor ons niet door het feit, dat wij de sfeer betreden maar door het feit, dat wij in staat zijn in die sfeer iets te leren. De uitingen van een sfeer op aarde krijgen niet hun betekenis door de verschijnselen alleen, maar door het besef, dat de mens in zich draagt omtrent de oorzaak van het verschijnsel, zodat een harmonisch samengaan van het verschijnsel en de mens in de wereld mogelijk wordt.

Deze dingen zullen in de komende tijd natuurlijk steeds meer op de voorgrond komen; en de mens zal zich steeds meer genoopt voelen om juist hierin een nieuwe formulering te vinden. Want de mens wil formuleren. Laat mij daarom mijn betoog van heden besluiten met deze opmerking:

Op het ogenblik, dat wij iets volledig formuleren, dat niet voor directe omzetting in daad vatbaar is, wij een vervalsing van waarden, van de waarden die in ons leven, plegen en dat wij ons als zodanig verwijderen van de werkelijkheid, die ons een contact met hogere kracht geeft. Ik hoop, dat deze les iets heeft bijgedragen tot uw eigen oriëntatie in deze tijd.

DE LEGENDE

De legendarische tijden liggen ver achter ons. Maar waar wij ook komen, wij vinden ergens de oude mythes, de oude overlevering weer en zij confronteert ons voortdurend met mensen, met geesten, met heroën. Alles wat er gebeurt is onredelijk. Veranderingen van mens in dier, van dier in mens; het optreden van dieren in zuiver menselijke gedaante en omgekeerd van mensen in dierlijke gestalte is natuurlijk. De gehele wereld heeft geen samenhang meer. Zij is a.h.w. volledig onderworpen aan de gedachte van de verteller.

Zo op het eerste gezicht lijkt het dan ook, of de legende niet ver van het sprookje af staat. En wanneer wij ons bezighouden met het oude epos als b.v. de Ilias, dan is het voor ons helemaal niet verwonderlijk dat Circé mannen in zwijnen verandert. (Wij begrijpen eigenlijk niet goed, waarom dat nu zo toverachtig gaat, maar goed, het zal zo zijn.)

De grote vraag is echter, of de mens, die de legende leest en haar ontmoet, in staat is om het beeld te vinden dat achter de gelijkenis ligt verscholen. Wij spreken ook in deze dagen nog over een uil, een ezel, een os, een zwijn enz. als wij het over mensen hebben. En wij vinden het helemaal niet eigenaardig dat die mensen toch gewoon hun menselijke gedaante behouden. Maar wanneer een mens nu afwijkt van zijn normaal gedragspatroon en hij wordt een tijdlang b.v. een jager in horden, zoals een wolf, waarom zou de verteller in de oudheid er dan speciaal de nadruk op leggen dat hij toch mens was en een menselijke gedaante had? Waarom dan niet over hem spreken als een wolf of als een aap of als een zwijn? Dit zijn natuurlijk maar zeer onbelangrijke punten in de legende.

Maar wanneer ik spreek over b.v. Zeus en ik zie, hoe hij van de Olympus afdalende, de meest eigenaardige bezoeken brengt aan mensen, dan begin ik mij toch ook af te vragen, of dat werkelijk letterlijk moet worden genomen. Is Zeus misschien een abstract begrip; de aanduiding van het onbekende, van het heersend principe en wordt al datgene, wat zijn wil zou zijn, niet meteen gezien als zijn persoonlijk optreden? Dan worden het optreden van een stier, van een zwaan en van dubbelgangers plotseling niet meer bovennatuurlijk; zij worden vertellingen van natuurlijke gebeurtenissen, waarin echter onbekende en mogelijkwijze overmachtige lotsinvloeden een rol spelen.

En zo beschouwd, brengt de legende vaak de historie terug. De overleveringen van de oude volkeren omtrent Hades, het rijk van de onderwereld Helheim b.v. zijn eveneens al zeer eigenaardig, want zij hebben alle een grote overeenkomst.

Wanneer overal de hel wordt gezien als iets dat onder de aarde ligt en het overal wordt geassocieerd met vulkanische verschijnselen, voorts met een leven, afgesloten van de wereld, dan moet in ons toch wel de gedachte rijzen dat er ergens - al is dat misschien lang geleden - een rijk is geweest, dat onder de wereld lag. En wie zich herinnert waar de beste tekeningen

van grotbewoners zijn gevonden, die begint zich ook te realiseren dat er inderdaad stammen moeten zijn geweest, die ver beneden de oppervlakte der aarde hebben gewoond; mensen, die daar misschien zelfs grotendeels leefden en slechts bij uitzondering de oppervlakte betraden. Stammen, die zich konden terugtrekken in een veilig en voor anderen niet zo gemakkelijk te betreden tehuis en die voor andere stammen zeer gevaarlijk zijn geweest. Is de strijd tussen de demonen die uit de aarde komen, de vorsten van de onderwereld en de mensen die in het daglicht leven, misschien de strijd tussen holbewoners en mensen, die zwerven over de vlakten? Zo bezien krijgt alles wat er in de legende staat een meer feitelijke betekenis.

Wij zijn geneigd om altijd alleen de symboliek te zoeken. Maar waarom zou er slechts sprake zijn van een symboliek? Waarom zouden er geen dwergen zijn geweest, al zijn het dan misschien niet de onzichtbare kaboutermannetjes, waarover men spreekt? Misschien zijn het natuurgeesten geweest en misschien zelfs menselijke wezens. Wie zal het zeggen. En wanneer wij overvliegende paarden horen, die kunstmatig worden gemaakt (een verhaal overigens dat wij overal aantreffen en dat ons zeker niet alleen tegemoet treedt uit de overlevering van b.v. de Walkuren of van het vliegende paard bij de Muzen) dan zouden wij ons toch ook eens moeten afvragen, of er niet ergens een associatie moet zijn geweest tussen deze overleveringen; of er misschien vroeger inderdaad iets heeft bestaan, waarmee men kon vliegen.

Met dit korte betoog probeer ik duidelijk te maken, dat de wereld van de legende niet zo ver van de werkelijkheid verwijderd behoeft te zijn als men haar tegenwoordig ziet. Zeker, de personen die wij ontmoeten zijn prototypen geworden. Ze zijn niet meer die mensen, maar ze zijn als Hercules een symbool geworden. En toch, zou Hercules niet eens werkelijk een listig en sterk mens zijn geweest? En zouden al die anderen, die als zonen van een god worden genoemd, niet werkelijk op aarde hebben bestaan? De geschiedenis der mensheid ligt in de legende verborgen. En degene, die de legenden leest, die zich bezighoudt met de Mythes van de oude volkeren, zou moeten beseffen dat daarin voor een groot gedeelte materiële waarden liggen.

Men is maar al te zeer geneigd om het geheel naar het vlak van het irreële te verschuiven en te zeggen: "Er bestaan geen onderwerelden, zoals ons worden beschreven, die men over een geheimzinnige rivier kan bereiken." En toch is de Lethe, de rivier der vergetelheid, eigenlijk overal. Want wij vinden haar ook terug in Tibet; wij vinden haar in bepaalde Indische overleveringen; we vinden haar evenzeer terug bij bepaalde stammen van b.v. Zuid-Amerika. Overall klinkt er datzelfde verhaal. Is het dan niet redelijker om aan te nemen, dat er een rijk is geweest onder de wereld, waarin misschien technisch beschaafder mensen hebben geleefd en niet alleen maar holenmensen? Mensen, die b.v. de gaven van hypnose hebben gekend. Wezens, die vandaag aan de dag misschien nog ergens in grotten leven?

Dit zijn vragen, waarop natuurlijk geen direct antwoord kan worden gegeven. Maar het zijn vragen, die wij ons ongetwijfeld mogen stellen, omdat de legende, de mythologie ons voortdurend confronteert met gelijksoortige waarden.

Wanneer wij spreken over een Nibelungenheim, dat ergens op de toppen der bergen of boven de wolken ligt, dan zijn wij niet zo ver verwijderd van de goden, die wonen op de top van de Mount Everest, of die ergens boven de wolken leven met de Manitoes. Er zit een parallel in; en waar die parallel de gehele wereld betreft, zal zij zeer waarschijnlijk zijn voortgekomen, niet uit een gelijksoortig instinct of geloof, maar uit feiten, over de gehele wereld in meer of mindere mate bekend zijn geworden en die slechts in de loop der tijden als overlevering langzamerhand verschillende vormen hebben aangenomen.

Toch blijft er - wanneer wij de legende hebben ontleed en getracht daaruit het redelijk mogelijke te halen - altijd een eigenaardig, haast mystiek geheel over; en dat is de achtergrond van noodlotsgodinnen, de schrikgodinnen, de heerseressen van het menselijk lot. Nu behoeven wij niet aan te nemen, dat er werkelijk ergens weefsters zitten, die draad na draad het menselijk lot weven, maar ergens moet het lot vertegenwoordigd zijn. Het noodlot van de mens ontstaat niet zonder meer. In de legende is het lot steeds weer de roepstem van een god of een godin; het is het werk van de geheimzinnige weefsters, de Nornen, die ik noemde; het is het ingrijpen van vreemde, onaardse godinnen als de verschrikkelijke Hecate,

maar altijd weer de invloed, die niet behoort tot de mensheid zelf; iets dat kennelijk van de mensheid gescheiden is. Verder blijkt haast altijd, dat er ofwel een raad van goden aanwezig is, dan wel een drietal speciaal daarvoor bestemd, die dit lot regelen. Hier ligt, geloof ik, de symboliek van het menselijk leven. Het is moeilijk het onderscheid te maken, want hier hebben wij te maken met de vorming van de materie en daar met een geloofselement. Toch blijkt, als wij het oude geloof overal nagaan, dat de mensen geloofden in:

- a. het eigen lot, d.w.z. het vermogen om hun eigen lot te regeren;
- b. een invloed van goden, althans van hogere krachten, waardoor die vrijheid beperkt was;
- c. een mogelijkheid om positief of negatief op bepaalde knooppunten van het leven, bepaalde keuzepunten, hun verdere weg te bepalen.

En dan geeft de legende ons hier dus ook de gedachte van de wet van karma, die niet zoals tegenwoordig misschien alleen maar oorzaak en gevolg is, maar die een samengesteld geheel vormt, waarbij niet alleen de geest een rol speelt maar ook de materie; en naast geest en materie bovendien nog een derde wetmatigheid.

Als men zo de legende leert lezen, zal men daaruit niet alleen wonderbaarlijke gelijkenissen halen maar ook denkbeelden omtrent mens en menselijke beschaving, omtrent zuiver stoffelijk bestaan en zelfs zuiver stoffelijke mogelijkheden, die men tot nu toe veelal voorbijgaat. Want wat eens in de legende werd gesteld in symbolische taal, is vandaag aan de dag nog evenzeer mogelijk. Het magisch geheim van voorheen bestaat nu nog. En misschien dat vele legenden ons hier het juiste spoor kunnen geven.

Er is een aarde. Die aarde wordt haast altijd gezien als bezielde, als zelf zijnde een levende kracht. Een levende kracht, die in de meeste legenden een voorkeur voor haar kinderen heeft of hen afwijst. Een aarde, die wij wel degelijk ook zouden kunnen beschouwen als een wereld, die antwoord op de mens; en op deze mens niet alleen antwoord door de gehele wereld te veranderen maar desnoods zelfs door verschillende vormen van werelden naast elkaar te doen bestaan, waarbij dus het totaal der ontwikkeling geheel different is en deel A van de wereld door atoombommen kan zijn vernietigd, terwijl deel C het paradijs kent en deel B tussen deze beide in ligt. De wereld zou wel eens kunnen antwoorden op de gedachten der mensen; en de legende geeft ons velerlei aanduidingen in deze richting.

De aarde antwoordt op haar kinderen en zij bepaalt t.o.v. die kinderen wat voor hen aanvaardbaar is.

Is de hel wel een werkelijke hel? Of is de hel misschien iets, dat de aarde voor een mens wordt, die in een bepaalde staat verkeert? Is het paradijs wel een afzonderlijke plaats? Of is het misschien de wereld, die een mens ontmoet, die in harmonie is? Velerlei vragen, waarop volgens mij slechts één antwoord kan worden gegeven. Een antwoord dat niet redelijk is en dat u ongetwijfeld met hetzelfde recht als andere legenden tot de onwaarschijnlijkheid kunt verwijzen n.l.:

Zoals de mens is en leeft, zo antwoordt hem het leven; en het leven past zich evengoed aan de mens aan als de mens zich aanpast aan het leven. Er is een directe samenhang tussen het schijnbaar bovennatuurlijke en de werkelijkheid. Er zijn geen grenzen te trekken tussen legende en waarheid, tussen God en mens. In de harmonie van de kosmos hebben alle dingen hun eigen betekenis, ongetwijfeld. Maar de mens bepaalt voor zich, hoe die betekenis voor hem zal zijn; en aan de hand daarvan kan hij worden Heros, die voorbij gaat aan de Sirenen; hij kan worden slaaf van Circe, die zijn metgezellen tot zwijnen maakt; maar hij kan ook worden een sterke held, die de Olympus bestormt en door de goden nolens volens wordt opgenomen in hun gezelschap, omdat hij zich de gaden waardig heeft betoond.

Ik geloof, dat de mens van heden dat eerst moet overwegen en begrijpen; en dan aan de hand van mythes en legende moet trachten voor zich het beeld te vinden van een wereld, waarin hij zich kan aanpassen aan het Hogere en het antwoord op dit Hogere in zichzelf kan vinden in de wereld rond hem.

Daarmee besluit ik deze voordracht, die - naar ik hoop - u een kleine afleiding en misschien enige lering heeft verstrekt. U krijgt zo dadelijk een gastspreker. Nu heb ik een vraag aan u. Wanneer zo'n Meester spreekt, waar denkt u dan aan?

Je moet trachten het te ondergaan; maar dat gaat niet altijd. Nu dat laatste is logisch, want niet elke kracht en elke Meester zal met u in harmonie kunnen zijn. U hebt zelf een bijzondere afstemming, daarmee moet u rekening houden. Ik vraag dit n.l. om de doodeenvoudige reden dat de Meester, die bij u past vaak in u een gedachte doet ontstaan, die niet samenhangt met zijn woorden, maar die voor u de weergave is van zijn kracht. Het zou dus interessant kunnen zijn na te gaan, welke uw associaties daarbij zijn; zowel uw niet-erkennen als wel uw ondergaan ervan zou voor u een interessant aantal mogelijkheden kunnen geven. Een volgende maal kunnen wij daarop misschien eens doorgaan. Nu geef ik het woord aan de spreker, die komt.

o-o-o-o-o

Vrienden.

Wanneer er een woord klinkt, zo is het de mens, die het verstaat of niet verstaat.

Wanneer er een kracht leeft in de wereld, zo is het de mens, die uit die kracht leeft of die kracht ontkent.

Wanneer er een levende Kracht is in het Al, zo is het de mens zelf, die die Kracht aanvaardt of verwerpt.

Gij zijt meesters van uw lot, ofschoon gij onderworpen zijt aan de grote krachten, die de grenzen, de grenspalen hebben gesteld, waaraan wij alle gebonden zijn, de grens van het Goddelijke van de mogelijkheid. Maar een ieder van u is meester van zijn eigen lot. Niets is er dat u dwingen kan, behalve uw eigen wezen. Niets is u ontzegd, zij het dat gij het uzelf ontzegt. Niets werd u genomen, zij het dat gij het eerst hebt willen bezitten. Niets werd u gegeven, zij het dat gij de gave eerst voor uzelf hebt verlangd.

Vrijheid is de grote kracht van alle leven: Een vrijheid, die geboren, moet zijn in het innerlijk. Want de mens, die in zich vrij is, aanvaardt de waarheid van het leven en van de Schepper. Vrijheid, die innerlijk is, dient zich ook te uiten, en een alomvattende vrijheid zal zelfs in de uiting zowel als in de openbaring een vrijelijke beperking toepassen, uitgaande van het eigen wezen en de aanvaarding van het leven.

Omdat in de mens alle kracht is, is in de mens ook alle macht, zelfs die van het scheppen. Niets is u onmogelijk, tenzij ge het uzelf onmogelijke maakt.

Gij hebt een wil. Die wil wordt gevormd: door uw begeren, door uw vrees, maar bovenal door het wezen, dat gij zijt geworden in de vele malen, dat ge hebt bestaan. Gij kunt krachtens dit wezen de weg vinden, om zelf een direct deel te zijn van de scheppende Kracht en deze Kracht tot uiting te brengen.

Een leer, die men u geeft, kan een leer zijn van liefde en van goedheid. Zij kan een leer zijn van bitterheid en hardheid; en gij kunt daaruit hetzelfde maken. Want niet de leer, die u wordt gegeven, maar de wijze, waarop gij haar leeft, bepaalt haar betekenis voor u en voor anderen.

Gij zijt vrij. Volledig vrij. En gij dient vrij te zijn. Want slechts de mens, die vrij is, kan zijn God aanvaarden. Gij zijt niet gebonden, want er is geen band, die u houden kan buiten de band, die u met uw God verbindt. En zo ge dit beseft, zo zult gij erkennen wat het ware leven is.

Gij meent, dat de noodzaak tot de daad wordt geboren uit uw wereld. Maar ik zeg u; indien zij wordt geboren uit de wereld, is zij voor u waardeloos. Zo zij uit uzelf wordt geboren echter, is zij de betekenis van de gehele kosmos voor u een ogenblik uitgedrukt binnen uw eigen wezen.

Gij zijt kracht. En niemand dan gij kan die kracht voor u duidelijk kenbaar maken.

Niets kan u licht geven, tenzij gijzelf licht wilt zijn en weet dat gij licht in draagt.

Er is geen weg, die voor u verboden is; maar gij zult moeten kiezen welke weg gij kunt gaan, zonder tot wanhoop te vervallen, zonder uzelf te overschatten.

De oude wegen zijn voor deze wereld op het ogenblik gesloten, maar de krachten, die in het begin bestonden, bestaan nu nog.

De oude spreuken, die eens de magiërs spraken, hebben hun zin niet verloren, zo zij nog leven in de mens.

Hoort nu wel, opdat gij begrijpen kunt in uzelf, wat ik u wil zeggen. Gij zijt kracht. Zo gij de sleutel kunt vinden tot de kracht in uw wezen, zo zult gij alle dingen volbrengen, zonder aarzeling en zonder mislukking. Gij zijt licht. Er is geen licht in de wereld, sterker dan het eeuwige Licht, dat in u leeft. Zo gij het Licht beseft, is er geen duisternis en niets, dat u kan bedreigen. Gij zijt weten. Alle dingen, ook die gij niet weet, sluimeren in uw wezen; want gij zijt deel van de kosmos.

Vind de sleutel tot het weten in uw wezen en er is niets wat voor u onbekend zal zijn; geen raadsel, waar van gij de oplossing niet zult kennen.

Gij zijt kracht.

Om kracht te uiten moet er de wil zijn die kracht te uiten, het weten dat de kracht bestaat en de zekerheid, dat de uiting van die kracht goed en noodzakelijk is.

Gij kunt alle dingen bereiken, maar gij zult moeten geloven in uzelf en in datgene wat gij wilt volbrengen.

Gij zijt de kinderen van het licht; en in uzelf zijt gij licht. Waarom vreest gij dan het duister?

Gij, zijt de Rechters zittende ten oordeel over uzelf en de wereld die gij hebt gekend. Waarom vreest gij dan een Rechter?

Gij zijt de kracht. Waarom vreest gij uw eigen zwakheid?

Gij zijt al deze dingen; maar gij kent uzelf niet.

Gij kunt al volbrengen; maar gij gelooft niet in uw kracht.

Gij zijt licht; en ge vreest het duister, omdat ge uw eigen licht niet erkent. Hoe wilt gij bereiken in de wereld, tenzij gij eerst uw eigen erfdeel aanvaardt? Hoe kunt gij uw erfdeel aanvaarden in de wereld, wanneer gij niet vrij zijt?

Er is een mens. En deze mens vraagt de goden om raad. Hij gaat tot voorbij de Hallen des Oordeel, en hij vindt geen raad. Hij gaat tot daar, waar de goden zetelen, maar geen antwoord wordt hem gegeven. Dan keert hij tot de Hallen der Kennis en lezend in zijn eigen lot vindt hij zijn antwoord. Dit is de leer: slechts gijzelf kunt antwoorden.

Een mens zendt zijn ziel uit tot aan het einde van het Al; en hij erkent het Al. Hij keert terug tot het lichaam en voelt zich slaaf en vreest de zweep. En het Al is, alsof het nooit geweest ware.

Er is een mens, die zijn geest uitzendt en het Al erkent en terugkerende zegt hij: "Ziet, ik ben het Al. Wat kunt gij dit kleine deel, dat thans mijn lichaam is, deren?" En ziet, hij wordt meester over allen.

Er is een mens, die zijn eigen dwaasheid kent en vreest. En hij spreekt: "Zend mij tot de wijzen, opdat ik lere." Maar de wijsheid, die hij verwerft, is niet zijn eigen wijsheid; en zo is het Seth, die hem regeert. De mens is een dwaas; en hij erkent zijn dwaasheid. Maar hij zegt; "Ziet, in mijn dwaasheid ligt de wijsheid van mijn wezen geborgen." en hij maakt uit het lood der dwaasheid het goud van weten. En ziet, zelfs de zon buigt zich voor hem, wanneer hij voorbijgaat.

Deze leer is oud volgens, uw jaren. En deze leer is nieuw; zij is de eeuwige Waarheid.

En voorwaar, indien ik nog scepter en staf zou voeren, ik zou u niets beters kunnen bieden dan dit, ik zou u niet méér kunnen geven.

Zo gij beseft dat wij gelijken zijn, zo gij beseft dat gij het zijt, die meerdere kunt worden, niet ik die het ben, vindt gij uw ware bestemming. En dan zult gij misschien beseffen, wat het

betekent, wanneer men tot u spreekt: Heil U, Herrezene. Gij, kerend uit het graf, Gij, overwinnaar der duisternis, Gij, die zijt de kostbare last van de boot der eeuwigheid, heil U, want uit U zijn alle dingen nieuw. De kosmos roept dit tot u. Kunt gij het verstaan.

Gij kunt volbrengen meer dan gij beseft. Gij zijt veel meer dan gij beseft, maar gij zoekt de zegeningen van anderen. Gij wilt lenen de staf der wijsheid van anderen om uw voeten te leiden op het pad. Ze zijn u gaarne gegeven: de staf en de kracht. Maar eerst wanneer gij zelf gaat uit uwe kracht, erkennend de Heerser, die ons allen scheidt; aanvaardend het erfdeel van de bewuste, zo komt gij waarlijk voorwaarts.

Erken niet het verschil tussen leven en dood. Erken niet het verschil tussen stof en geest. Erken de eenheid, die u bindt met alle werelden en aan geen enkele vorm. De kracht die is, is uw kracht, Gij verkiest het lot, dat gij ziet als uw weg.

Om u dit te zeggen ben ik tot u gekomen. Mijn stem klinkt voortdurend, maar niet op deze wijze. Indien gij luistert, zult ge verstaan en dan is mijn stem voor u vele werelden, vele daden, vele krachten en vele dromen. Schep u daaruit uw eigen kracht en uw eigen dromen, opdat ik u zal mogen begroeten als gelijke of als Meester, wanneer deze ring der tijden voleind is en de kosmische wet ook deze maal de selectie heeft volbracht, die krachtens haar wezen van tijd tot tijd keert tot werelden en sferen, herscheppend licht uit duister, kracht uit krachteloosheid.

Dat uwe voeten vast mogen zijn op het pad. Dat uw hart de antwoorden moge weten voor de Wachters, die gij ontmoet op het pad. Dat gij zonder vrees zult gaan door de Hof der Rechters die u oordelen, wetend: wij allen zijn één kracht en aan elkander gelijk.

Dat de vrede met u zij.

NEGENDE LES - MODERNE INWIJDING

In de laatste lessen hebben wij getracht om de psychologische achtergronden van de mens enigszins te belichten. Al deze dingen op zichzelf zijn echter van weinig belang. De menselijke inzichten, de denkwijzen, de psychologische spanningen, enz. krijgen pas zin, wanneer ze voor de mens ook geestelijk - en niet alleen maar materieel - een bevordering en een verbetering betekenen.

De moderne tijd kan niet volstaan met de oude, geheime inwijdingen, zoals die eens bestonden. We hebben dat reeds eerder besproken en duidelijk gemaakt. Aan de andere kant is en de behoefte aan een steeds grotere selectie, omdat nu eenmaal in een wereld met zoveel mensen een al te gemakkelijk toegankelijke inwijdingsprocedure tot resultaat zou hebben, dat zeer veel mensen die geestelijke krachten zullen kunnen hanteren, terwijl er maar zeer weinigen in staat zullen zijn om dit op verantwoorde wijze te doen. Het verkrijgen van b.v. paranormale gaven wordt door menigeen nagestreefd. De moderne inwijding kan natuurlijk geen rekening houden met de voorkeur van vele mensen om iets paranormals te beleven; om desnoods ook normaal te blijven, indien ze wel geschikt zijn; kortom, ze kan geen rekening houden met de mensen en hun wensen. Zij kan slechts uitgaan van het totaalbeeld van deze tijd (men zou kunnen zeggen de "total-Gestalt" van de mensheid) en zij kan daarin proberen een tendens te scheppen, waardoor alleen de meest bewusten en de meest standvastigen in staat zullen zijn hun doel te bereiken.

U zult beseffen, dat het mij niet mogelijk is u precies te vertellen hoe die inwijding door u kan worden bereikt, want dan zou ik alle moeite, die men heeft gedaan, daarmee eigenlijk ongedaan maken. Toch zijn er een aantal punten, die we kunnen beschouwen. En het eerste punt is dan wel: de grondwaarden, die in de mens noodzakelijk zijn voor inwijding; die dus noodzakelijk zijn en voor een inwijding in deze moderne tijd geschikt te zijn.

In de eerste plaats: diep godsdienstig beleven.

In de tweede plaats: vrijheid van alle dogmatiek, van alle vooroordeel.

In de derde plaats: een inzicht in eigen wezen, zij het beperkt.

In de vierde plaats: een voldoende begrip van de mensheid om in die mensheid gebruik te kunnen maken van de krachten, waarover men kan beschikken.

Aan deze voorwaarden zit voor u misschien wat eigenaardigst, n.l. een diepe godsdienstigheid. Men brengt dit al te vaak in verband met zuivere geloofszaken en kerkelijke gedachtegangen. Dit wordt uitdrukkelijk niet bedoeld. Maar een mens, die in zich niet een diepe eenheid met zijn God kan voelen, die niet kan beseffen dat alle dingen uit God zijn voortgekomen en dat hij met alle dingen kan werken, omdat God erin leeft, zal niet in staat zijn om de moderne inwijding te aanvaarden. Hij zal te veel tegenstellingen op zijn pad ontmoeten; hij zal te eenzijdig blijven in zijn denken. Daarom is noodzakelijk: een diepe godsdienstigheid, die vrij is, maar ook geen aarzelend aanvaarden van God. Want je moet werken met een grootkosmische Kracht. En deze Kracht kun je alleen werkelijk gebruiken, als je met geheel je wezen erin gelooft; daaraan geen voorwaarden stelt, maar jezelf daarin a.h.w. opnieuw belooft. Om dit te kunnen doen moet je jezelf, je meningen, je verwachtingen en al wat erbij komt, soms terzijde schuiven. Dat kan moeilijk zijn, maar het is noodzakelijk. Want de eerste voorwaarde is en blijft een gevoel van diepe verbondenheid met God. De wijze waarop deze oorspronkelijk tot stand is gekomen doet niet terzake. Men kan dus uit elk geloof, ja, zelfs uit een verwerpen van elk geloof komen tot dit contact met God. Maar het is de meest noodzakelijke basis.

Dan hebben we verder te maken met enkele grondwaarden, die de mens zelf direct betreffen. Want de basis van de inwijding is het vermogen van de mens; deze maal niet uitgedrukt in

stoffelijke termen maar in geestelijke bereiking, in een zekere geestelijke evenwichtigheid, ja, zelfs in wat u zou noemen noodlots- of karmaverhoudingen. Een mens, die b.v. een absoluut onevenwichtige geest heeft en daardoor dus in zijn leven eerst een evenwicht moet vinden, kan niet voor een inwijding in aanmerking komen. Want een zekere evenwichtigheid is noodzakelijk. Een absoluut evenwicht is echter niet vereist. Men kan met een redelijk innerlijk evenwicht over het algemeen de inwijding wel bereiken.

Wat de achtergronden betreft, kunnen we hier slechts een algemeen gemiddelde weergeven. Maar doorgaans zal degene, die in deze dagen een inwijding werkelijk kan doormaken, een mens zijn, die:

- a. verscheidene levens op aarde heeft doorgemaakt;
- b. in één of meer van die levens kennis heeft gemaakt met occulte kracht en met mystiek;
- c. iemand zijn, die in staat is zijn vroeger wezen - ofschoon hij het zich niet herinnert - mede tot uiting te brengen in zijn hedendaags leven en streven, en die verder de bekwaamheid heeft en het zelfvertrouwen om zijn instincten te volgen in de richting van het paranormale, van de geloofsuiting en de geloofsbeleving.

Absoluut niet bruikbaar is de mens, die geen ander verleden heeft dan b.v. een krijgsmansverleden of een zuiver handelsverleden. Wanneer meer levens van die geaardheid zijn geleefd, zonder dat daarbij de mystiek of het occultisme de mens onmiddellijk hebben beroerd, zal het voor die mens zeer moeilijk zijn in deze tijd al het noodzakelijke aan te leren, en dientengevolge komt hij pas op het laatste moment eigenlijk in aanmerking.

Verder zal hij niet in aanmerking komen, wanneer hij tot een te sterk egocentrisch leven en denken komt, een te groot egoïsme.

Ook is een mens, die te gevoelig is - voor anderen zowel als voor zichzelf - niet aanvaardbaar. Zelfbeklag evenals het voortdurend beklagen van anderen is niet aanvaardbaar, omdat men zich daardoor te sterk bindt aan de uiterlijke omstandigheden en zo geen beroep kan doen op de innerlijke krachten.

Nu we ook dit hebben gedefinieerd - althans enigszins omschreven - lijkt het me goed om de moderne inwijding zover mogelijk even verder te ontrafelen in:

- 1^e haar methode van werken;
- 2^e haar organisatie (want die is er);
- 3^e haar krachtgebruik en haar overdracht van krachten.

De organisatie zelf kan worden gezien als een soort voorscholing van de Witte Broederschap (het Geheime Priesterrijk, de Grote Loge of hoe u ze noemen wilt). De ingewijden daarvan zenden voortdurend gedachten uit, die in deze tijd - verenigd met de gedachten van zeer hoge en lichtende geesten - de aarde a.h.w. voortdurend beroeren. Daarbij wordt geen enkele rekening gehouden met wat op aarde gebruikelijk is maar alleen met een tendens. Deze tendens kunt u beschouwen als een afstemgolf. De mens, die daardoor wordt beroerd en erop antwoordt, gaat meer en meer delen in deze gedachtestroom. Het resultaat is, dat hij een zekere herscholing van zijn persoonlijk denken doormaakt; daarnaast een vergroting krijgt van inzicht - meestal in zijn medemensen maar ook in zichzelf - en gaat leren zoeken.

Het eerste, dat noodzakelijk is, is het zoeken. Want deze algemene uitzendingen kunnen natuurlijk pas resultaat opleveren, indien een persoonlijke leer daaraan kan worden gekoppeld. Dit te doen via geestelijke Meesters is praktisch niet mogelijk. Een zuiver geestelijke Meester n.l. kan u alleen beïnvloeden, indien u in staat bent zijn instigaties ook inderdaad te begrijpen. Dit is vaak heel moeilijk. En daarbij zal de mens heel vaak iets op rekening van de geestelijke Meester schrijven, wat in feite uit hemzelf is voortgekomen. Dientengevolge geldt:

De inwijdingswaarden worden vastgelegd in geschriften of lezingen, stoffelijk worden gehouden; ze worden verder bevestigd - ook in de persoonlijke leringen - door contacten met mensen, die daartoe bekwaam zijn. Dezen behoeven zelf niet volledige ingewijden te zijn,

maar zij zijn in staat om de medemens te helpen zijn denken te oriënteren en eventueel ook diens gedrag, diens wijze van leven te corrigeren.

De doorsnee-mens zal niet eens beseffen, dat hij met dergelijke mensen in aanraking komt. Het zijn gewone mensen als ieder ander. Sommigen van hen zijn medium; anderen zijn priester of dominee; weer anderen zijn misschien alleen maar vriendelijke oude heertjes of oude dametjes. Misschien ook jonge mensen. Eén ding hebben ze echter gemeen: wanneer u met een geestelijk probleem komt, dan helpen ze u dit probleem te vereenvoudigen en er zelf een oplossing voor te vinden; maar zij leggen u niets op, zij dwingen u niets op. Zij geven u slechts de gelegenheid om u te uiten. Wanneer u echter in uw uiting een fout maakt, dan geven ze u in overweging uw denkwijze enigszins te wijzigen. Indien u daarop reageert, ontstaat er een vergrote gevoeligheid, die het u mogelijk maakt onder de mensen a.h.w. de harmonische, de sympathische elementen te herkennen. Dan kan er een ogenblik komen, dat u iemand ontmoet - in de stad, in de trein, in de tram, in een auto, waar dan ook - die voor een kort ogenblik met u spreekt en in die tijd a.h.w. een geheel nieuwe stelregel bij u achterlaat. De mensen verdwijnen weer. Je kunt niet precies zeggen wie of wat ze zijn (soms zijn het niet eens werkelijk stoffelijke mensen), maar ze zijn in staat u een stap verder te helpen, totdat het stadium is bereikt, dat de mens bewust tot uittreding komt.

Dat men deze waarde in deze dagen beslissend stelt, is begrijpelijk. Want eerst de mens, die zijn geest een zekere vrijheid kan geven, kan aan het onderricht werkelijk deelnemen. Het is niet mogelijk overal kleine groepen te vormen met een aparte ingewijde of leraar. Men kan slechts een soort netwerk opbouwen, waardoor een ieder in staat kan worden geacht zichzelf verder te ontwikkelen.

De mens, die de bewuste uittreding gaat beheersen (in het begin herinnert hij zich daarvan weinig, later steeds meer) zal ontdekken dat hij vele belevingen heeft. In het begin zijn dit hoofdzakelijk avonturen. Men ontmoet mensen, men betreedt vreemde plaatsen. Langzaam maar zeker nemen echter de symbolen toe. Deze symboliek is in het begin misschien wel gewone droomsymboliek, maar langzamerhand ontwikkelt zij zich tot een zuiver geestelijke symboliek. Zo leert men om in een enkel beeld een complete gedachte te ontvangen en ook te begrijpen. Is dit begrip eenmaal gevormd, dan kan men deelnemen aan wat men zou kunnen noemen: het gemeenschappelijk denken van enkele Meesters en van een groter aantal mensen in de stof. In deze gedachten vormt men zich wederom eigen beelden, maar wordt men zich ook bewust van eigen capaciteiten.

Wanneer deze fase voorbij is, dan zal men heel vaak in contact komen (geestelijk, soms een enkele keer ook stoffelijk) met iemand, die met u de mogelijkheid van een taak en een taakvervulling bespreekt. Wordt die taak direct aanvaard, dan bent u meestal niet goed; d.w.z. dan moet u nog een tijdje scholing doormaken. Het is juist degene, die leert een taak alleen dan te aanvaarden, als die in overeenstemming is met zijn wezen, die aan de volgende fase deelneemt.

Hij is nu geworden tot iemand, die volgens de normale termen helderziend is. Hij ziet aura's en kan ook bepaalde tekens daarin waarnemen. Tot op zekere hoogte is hij ook helderhorend, d.w.z. hij heeft auditieve hallucinaties, die berusten op geestelijke krachten en die het hem mogelijk maken in het dagelijks verkeer bepaalde boodschappen op te nemen en haast ongemerkt de daaruit voortvloeiende consequenties te trekken.

Heeft men ook dit bereikt, dan is men ingeschakeld in de grote keten. En nu volgt meestal - maar niet altijd - het samenkomen met anderen (vaak in de stof), waarbij ook weer besprekingen en soms ook rituelen plaatsvinden. Wanneer die rituelen plaatsvinden, dan is dat altijd symbolisch. Daarnaast kennen we de geestelijke samenkomsten heel vaak ook - wat u noemt "de Wessak-vallei" - de mogelijkheid om een bijeenkomst van de Grote Witte Broederschap in mei mee te maken. Dit geschiedt meestal in de geest.

Daarna zal de mens zelf zijn richting moeten kiezen, maar krijgt hij én uit de geest én in de stof alle steun, die noodzakelijk is. Hij kan op deze wijze dus zijn inwijdingsprocedure vervullen. Hij zal problemen moeten overwinnen (wat niet altijd prettig is). Hij zal, zich door een rijstebrij berg van verveling heen moeten werken. Hij zal met allerhande verliezen moeten

afrekenen. Hij zal zijn visie op zijn leven en op wat voor hem noodzakelijk is dikwijls moeten wijzigen. Hij zal daarnaast, ook in de droom of in de uittreding bepaalde beproevingen moeten ondergaan. Maar indien hij ze op de juiste wijze doorstaat, dan kan hij er zeker van zijn dat hij a.h.w. in een telepathisch geheel is opgenomen en daardoor voortdurend voelt - niet weet - voelt, wat de gemeenschap doet en wat de gemeenschap is. Hij wordt steeds intenser deel ervan en neemt nu uit het geheel ook alle kennis op, die hij nodig heeft. Hij kan dus onder omstandigheden over redelijk gespecialiseerde kennis beschikken, ook wanneer hij deze meestal moet uitdrukken met zijn eigen beperkte woorden en termen. Hij zal niet direct de vaardigheid bezitten om b.v. een operatie te leiden, maar hij zal kunnen opereren, al zal het wat langer duren dan wanneer een geoefend chirurg dat zou doen. Hij zal iemand geestelijk genezen, al is hij geen geestelijke genezer. Het zal misschien wat langer duren, de nawerkingen zullen misschien anders zijn, maar hij kan geestelijk genezen.

Hiermee heb ik u een beeld gegeven van wat de moderne inwijding de mens biedt.

Nu de organisatie.

De kern ligt op het ogenblik in het Andes-gebied, waar men nog steeds bezig is om de zaak a.h.w. verder vrij te maken. Dit centrum kunt u zich het best voorstellen als een meditatief centrum. En voor degene, die het ooit uittredend bezoekt, heeft het veelal de vorm van een ronde tempel. In een geschakeerde vloer (meestal een zwart-wit vloer; het doet voor de meesten een beetje oosters aan) rondom is n.l. een lage, rondlopende bank bevindt zich in het midden een symbolische figuur een sterfiguur; in deze ster een vlam of soms water, het ligt er aan wat voor lering er wordt gegeven. Een meditatief samenzijn in de geest kan daar dus plaatsvinden.

Rond dit centrum wonen een aantal entiteiten, die niet helemaal in de stof leven, maar vaak gematerialiseerd optreden. Rond hen bevindt zich een klein en select groepje van stoffelijke ingewijden waarvan de meesten speciaal voor dit doel zijn geïncarneerd. Zij vormen gezamenlijk een soort geestelijk centrum van de wereld, van waaruit zowel het bovenbewustzijn van de gehele mensheid als - via telepathie - de speciale bewustwording van enkele mensen kan worden bevorderd.

Rond dit centrum zien wij dan allerhande kleinere groepen, meestal bestaande uit een drietal of een zevental personen, die dus niet op één kluitje wonen, maar Nederland b.v. zou drie personen, in een driehoek opgesteld, ongeveer kunnen zien als zijn aandeel - ruimtelijk. In andere plaatsen zijn er zeven personen, soms zijn het verscheidene groepen van zeven personen; maar het zijn altijd kleine groepen. Deze groepen kennen een betrekkelijk sterk onderling contact - soms stoffelijk, meestal geestelijk. Zij hebben een gezamenlijk streven, een gezamenlijk doel en a.h.w. een onbewust weten. Daardoor zijn zij in staat om zich te realiseren wat uit de centrale wordt uitgezonden, terwijl ze de waarde ervan aan elkander kunnen toetsen. Zo hebben ze dus de zekerheid, dat ze het goed begrijpen en verwerken. Zij op hun beurt zenden ook weer gedachten uit (ze werken dus sterk met gedachteconcentratie en meditatie), terwijl we daarnaast trachten om de minder bewuste mensen te benaderen.

Rond deze centra (stercentra) krijgen we dan de kleinere groeperingen, die heel vaak het karakter hebben van een Loge, een geestelijke vereniging e.d.. Daarin wordt een reeks leringen gegeven, waardoor de mens kan komen tot een voldoende contact om ook de geestelijke lering te ontvangen, zoals zo even is beschreven.

Daarnaast zijn in de geest een zeer groot aantal entiteiten als helpers aangesteld om de mens te inspireren, wanneer hij op de goede weg is en hem ook tot op zekere hoogte te helpen. Die hulp kan soms ook materieel zijn.

Het geheel is in deze dagen natuurlijk in het bijzonder afgesteld op de grote krachten, die de wereld beroeren. En dat wil zeggen dat de levende kracht, die op het ogenblik om deze aarde is plus alle daarin werkzame levende Meesters een stempel drukken op de inwijdingstermen zelf. Daarbij is opvallend, dat altijd weer deze invloed uit de geest positief is en niet negatief. In de kleine leringen vinden we ook het negatieve, dus het afbreken. In de grote tendens vinden we alleen het bouwen.

Dan kan ik u verder nog vertellen, dat natuurlijk heel veel mensen zich er niet eens helemaal van bewust zijn, dat ze ergens op het punt van inwijding staan of dat ze een gedeeltelijke inwijding hebben doorgemaakt. Deze mensen treden dan op als magnetiseurs, als mediums, als priesters soms ook als sociale werkers en humanisten; kortom, mensen, die iets doen voor hun medemens en daardoor half bewust een groter plan nastreven, dat echter niet kan worden vastgelegd in politiek of in godsdienst alleen.

Daaronder vinden we de grote massa. De massa, die vanuit zich de groep van de strevende moet aanvullen en vernieuwen. En uit deze groep van strevenden moeten dan weer degenen, die de eerste trap van inwijding doormaken, voortkomen.

De organisatie hebben we hiermee dus zo'n beetje gezien, terwijl ik ook over de werkwijze al heel wat heb gezegd. Toch lijkt het me goed er de aandacht op te vestigen, dat vroeger de inwijder naar de mens kwam. In deze moderne tijd echter gaat de mens tot hem. Dat is een heel groot verschil, maar het kan haast niet meer anders. Want wanneer de inwijder nu moet gaan zoeken, dan heeft hij een te grote keuze uit mogelijkheden, terwijl degene, die zelf zijn inwijder zoekt, daardoor a.h.w. van uit zichzelf steeds de positieve krachten geeft, waaruit zo snel mogelijk een inwijding kan voortkomen.

De duur van een inwijding is in deze periode aanmerkelijk verkort. Vroeger rekende men dat een volledige inwijding ongeveer 30 tot 40 levensjaren vergde. Na de tweede wereldoorlog werd deze periode al beperkt tot 15 jaar. Op het ogenblik zal dit voor de meesten niet meer dan 10 jaren bedragen. Iets wat vooral voor degenen, die op geestelijk terrein dus redelijk ver zijn gekomen, een mooie aansporing is; want zij kunnen in betrekkelijk korte tijd bewust gaan deelnemen aan het grote werk.

Nu hebben we over de moderne inwijding zo het een en ander gezegd. Maar nu de vraag: Wat vloeit er uit voort?

Wat er uit voortvloeit is in de eerste plaats: een zich afwenden van de moderne maatschappij, zoals deze zich probeert vast te zetten in één vorm, waaraan iedere mens moet beantwoorden. Degene, die een inwijding zoekt, streeft naar persoonlijke vrijheid. Hij zal trachten deze op elke wijze te bereiken en is daarbij - bewust of onbewust - een rebel. Deze rebellie is noodzakelijk.

Wanneer we nu verder nadenken, begrijpen we ook heel goed dat deze mensen dus in verweer zijn, niet alleen tegen de politiek of tegen de kerk, maar vaak tegen alle dingen. Wanneer ze in hun agressie bijzonder negatief zijn, dan kunnen we wel aannemen, dat zij geen inwijding bereiken. Maar zodra hun agressie een positieve tendens krijgt (dus niet is een vernederen van anderen of een wegnemen van de waarde van anderen maar een erkennen van anderen, zonder dat men daarbij zichzelf a.h.w. verliest; een erkennen van de juistheid van sommige regels, zonder zich onvoorwaardelijk daaraan te houden), dan komen we in de goede richting. Want de moderne ingewijde heeft een moraal, die veel hoger staat dan de moderne menselijke, maar die is gebaseerd op totaal andere maatstaven. Hij heeft een andere filosofie, want hij kan zich niet baseren op waarschijnlijkheden; hij moet zich baseren op zijn innerlijk weten. Daarom gaat hij uit van hetgeen hij innerlijk voelt en bouwt van daaruit een filosofisch beeld op, dat dan enigszins in de wereld past. Hij zal in de politiek over het algemeen ook een onprettig element zijn. Hij heeft n.l. kritiek op alles wat oneerlijk is; en dat is in de politiek heel veel. Het resultaat is, dat hij daar niet graag gezien is en dat hij er ook niet toe komt om aan de politiek actief deel te nemen, want op dat ogenblik zou hij zich moeten verlagen tot dezelfde processen en procedures; en die kan hij juist niet aanvaarden. Dus blijft hij buiten de politiek en is - van háár standpunt uit - negatief. Hij probeert echter wat hij juist acht, te bewijzen aan zichzelf en zijn medemens. En als zodanig is hij dus wel degelijk positief.

Economisch gezien toont hij een zekere onverschilligheid. Hij is over het algemeen bereid alles weg te geven, indien het noodzakelijk is. Aan de andere kant is hij helemaal niet bereid iets onnodig weg te geven. Hij gaat uit van het standpunt: wat ik heb, komt me toe; en wat een ander heeft en wat hij nodig heeft, dat komt hem toe. Zolang ik het uiterst noodzakelijke heb, heb ik dus wat mij toekomt. Maar zolang een ander niet in grotere nood verkeert dan ik of

meer behoefte heeft dan ik, ben ik helemaal niet verplicht om voor die ander te gaan leven of te werken. Ik moet het voor mezelf doen.

Hij gaat dan ook niet over tot het bevorderen van sociale maatregelen en een al te grote liefdadigheid, maar hij zal over het algemeen zijn steun meer persoonlijk verlenen en meestal in het geheim.

De houding van die mens is overigens voor de wereld een beetje onplezierig, omdat hij niet gelooft in de wetenschap. De wetenschap is een geloof. Degene, die de inwijding begint te aanvaarden - en zeker de volingewijde - kan echter geen genoegen nemen met een geloof, dat is gebaseerd op onvolledige feiten. En dus zal hij alles aanvallen, wat ook hier weer vastloopt in een zeker obscuriteit; een verduisteren van alle met de eigen theorie of stellingen in strijd zijnde elementen.

Het eindresultaat kunt u zich denken: de ingewijde van de moderne tijd is voor de wereld lang niet altijd een plezierig mens. Hij wordt over het algemeen gezien als een excentriek, zal zelden worden erkend voor wat hij is, maar doet voor zijn omgeving onnoemelijk veel en bereikt voor zichzelf een steeds juister begrip van wat in het leven wel en niet kan.

De volgende vraag is: Wat is het doel van de inwijding in deze tijd?

Het doel van de moderne inwijding is in de eerste plaats: de mens in staat te stellen terug te keren tot het oude contact met het Hogere. Wij horen over de tijd vertellen in vele heilige geschriften. De bijbel b.v. zegt, dat de mens toen wandelde met God. Adam wandelde met God. Elke mens, die de innerlijke verbondenheid met God kent, wandelt met God. Niet in een beperkte zin, maar door een voortdurend onttrekken van kracht en weten aan God, waar dit noodzakelijk is; een voortdurende overgave aan die Godheid enerzijds maar ook een voortdurende vervulling van zijn wezen en zijn vanuit die Godheid. Hierbij mag dus wel worden gesteld, dat het wandelen met God op aarde de oplossing zou zijn van vele problemen. Als ik wandel met God (als ik dus in mij de zekerheid heb van de hogere Kracht), dan behoef ik voor niemand bang te zijn. Dan is er voor mij ook geen dood, die ik moet vermijden. Er zijn geen verliezen, waarvoor ik behoef te vrezen. Ik ben dus werkelijk vrij. En daarom kan ik mijn medemensen aanvaarden, zoals ze zijn en behoef ik me niet tegen hen te verdedigen uit angst dat ze me iets zouden ontnemen.

Dit kan in de gehele ontwikkeling van de mensheid in deze dagen van enorm groot belang zijn. In de eerste plaats; omdat daardoor de mensen in staat worden gesteld werkelijk vrede op aarde te scheppen. In de tweede plaats; omdat ze vooropgezette meningen, vooroordelen en geloofswaarden, die niet passen in deze tijd, terzijde kunnen stellen en deze kunnen remplaceren door een werkelijk geloof, dat uit God komt en dat ook feitelijk wordt bewezen. Terwijl ze verder in staat zullen zijn om degenen, die dan met alle geweld nog een houvast nodig hebben buiten deze innerlijke kracht, dit houvast te verschaffen op een verantwoorde wijze. En daarmee is deze moderne inwijding dus ergens een werkelijke vernieuwing.

Het aantal ingewijden op deze wereld neemt op het ogenblik sterk toe. Over het algemeen verkeren die mensen op het ogenblik in de eerste of de tweede fase; enkelen zijn al zo ver, dat ze als volledig adept kunnen worden beschouwd. Het aantal moet toenemen in de komende tijd; maar het kan nooit toenemen aan de hand van alleen lesjes, leringen of bepaalde ceremoniën. Een ceremonie kan een mens geen inwijding geven. Want in deze tijd is de ceremonie zo sterk gescheiden van de werkelijkheid, dat de mens de realiteit ervan niet meer in zich kan beseffen. Het resultaat is, dat hij dus een dubbel leven gaat leiden; hij moet echter juist leven als een bewuste, die a.h.w. in elke wereld zich gelijktijdig bewust is van zijn wezen, zijn verplichtingen en zijn mogelijkheden. Nu zou ik willen proberen om enkele van de grondregels, die over het algemeen bij de inwijding worden gebruikt uiteen te zetten. Want dit systeem, dat ik u nu heb uitgelegd is maar de buitenkant. De kern is datgene, wat we in onszelf begrijpen. En nu schermen we heel veel met het woord God. Dat heb ik vanavond ook gedaan. Voor de mens, die de bewustwording nastreeft, is God de bevestiging van zijn wezen, dat daardoor tijdloos wordt. Het begrip van een tijdloos bestaan, dat gelijktijdig toch in de tijd normaal kan leven, maar dat weet, dat er geen einde komt aan de dingen, is een van de belangrijke waarden.

Dan is er altijd weer het begrip wijsheid. Alle wijsheid, die noodzakelijk is voor de inwijding, bestaat uit het vermogen om elke dag, elk moment en elk verschijnsel op zijn eigen waarde te zien en te aanvaarden zonder terug te grijpen naar het verleden of vooruit te grijpen naar een toekomst, die niet bepaald is. Het "pluk de dag". Maar dan een "pluk de dag", waarbij je zoekt naar de emotie, naar de spanning, naar de instemming in jezelf met het leven, waarbij dat leven meer is - al is het maar voor een kort ogenblik - dan normaal.

Dit "pluk de dag" wordt onmiddellijk gevolgd door het inzicht in anderen. En de vele psychologische tips, die we hebben geprobeerd te geven, zijn ten slotte alleen maar een handleiding.

Wanneer ik een medemens zie, dan moet ik in staat zijn mijzelf en mijn oordelen te vergeten of bijna te vergeten en het denken van de ander te begrijpen, zonder dat dit dus ooit een veroordeling of een beoordeling kan inhouden. Wanneer ik een moordenaar zie, dan moet ik weten, dat ik onder omstandigheden ook die moord zou kunnen begaan. Ik moet aanvoelen wat er leeft in die mens. En pas wanneer ik dat heb begrepen, kan ik die mens eventueel helpen, ook al kan ik hem in de maatschappij misschien niet voor zijn straf redden. Maar ik kan hem redden om zijn zelfrespect terug te vinden. Ik kan hem leren - en soms met heel geringe middelen - om a.h.w. voor zich het evenwicht, dat hij door zijn daad heeft verstoord, te herstellen.

Wijsheid is ook: in staat zijn om behalve deze verplaatsing ook jezelf in alle dingen te zien. Dus niet: als ik in die plaats was, zou ik zo en zo handelen. Maar aanvoelen wat je zou zijn in die plaats. Ik zal een voorbeeld geven.

Een minister. Als ik de minister was, zegt de gewone mens, dan zou ik zus of zo doen. Maar nu zeggen: Ik ben de minister. Ik laat alle invloeden van die minister op me toekomen en ik voel, hoe deze mens wordt gedwongen tot een compromis. Hoe zou dat compromis bij mij luiden, gezien de omstandigheden? Dus niet "wat wens ik?", maar "wat zijn de feiten?" Een keren van de realiteit.

Dan krijgt men ook de kwestie van recht en rechtvaardigheid. Die spelen bij een inwijding altijd een grote rol, omdat het evenwicht tussen oorzaak en gevolg noodzakelijk is voor iemand, die de volledige inwijding heeft bereikt; die dus de aarde en alle sferen van onevenwichtigheid en disharmonie verlaat. En nu geldt er voor de rechtvaardigheid onder meer dit:

1. Rechtvaardigheid is het helpen van anderen om een recht te vinden, dat voor hen past.
2. Alle rechtvaardigheid is het erkennen van Gods wil, zonder deze wil aan anderen op te leggen, maar haar slechts zelf te beleven. (Hier komt dus ook b.v. het vervangend offer of de symbolische handeling in het geding, waardoor men evenwichten tracht te herstellen, die door anderen werden verstoord.) Dan vinden we verder: een scherp begrip voor onrecht, zonder dat daaruit een veroordeling voortkomt; een absoluut gebrek aan medelijden (ja, daar zult u van opkijken, maar het is nodig) met anderen, die hun karma beleven, maar een medegevoel voor een ieder, die een mogelijkheid heeft om zijn evenwicht te vinden. Dus niet het teniet doen van karmische gevolgen of het tenietdoen van gevolgen die werden veroorzaakt door een mens, maar het aanpassen van die gevolgen aan de mens - voor zover mogelijk - opdat ze voor hem vruchtdragend mogen zijn, is een van de taken van de ingewijden.

Dan hoort er verder bij begrip voor de sferen. Elke sfeer of wereld is verbonden met de aarde, omdat in elke sfeer of wereld wezens leven, die eens op aarde hebben bestaan. Deze banden worden hoofdzakelijk gevormd door wat wij noemen "harmonie" of "liefde" en "disharmonie" of "haat". Dit zijn de hoofdbanden.

Begrip voor de sferen houdt in, dat men in staat is in elke sfeer (dus ook in de meest lichtende) te erkennen, wie naar eigen streven en werken, volgens de God, Die men in zich erkent, harmonisch is en wie niet. Bij deze gave des oordeel, die zeer belangrijk kan zijn, komt men er dus toe om zich uit de lichtende sferen aan te sluiten bij diegenen, met wie men

harmonisch kan zijn en via deze beperkte harmonieën vindt men over het algemeen ook de grotere harmonie.

De materiele zijde speelt ook een grote rol. De materie is er om de mens te dienen. De mens moet de materie werkelijk beheersen. Alleen zo kan hij verder groeien. Daarom zal deze inwijding ook de nadruk leggen op een beheersing van de materie en een absoluut verzet tegen een beheerst worden door de materie. Het resultaat is over het algemeen, dat men in zichzelf zoekt naar nieuwe wegen, die de mens een grotere onafhankelijkheid van materiële processen kunnen geven, terwijl men gelijktijdig leert om heel veel materiële processen te vervangen door geestelijke processen, die - uit de mens komende - geheel deel zijn van de mens en hem een meesterschap verschaffen over de materie, die niet kan worden aangevochten.

U hebt dus gezien, wat er al zo gaande is met de moderne inwijding. U zult het onderwerp misschien wat minder interessant vinden dan de voorgaande: Maar u moet wel begrijpen, dat dit eenvoudige werkschema het werkschema is voor de volgende jaren - ook voor u. Wat er wordt gesproken - of het nu is door een Meester of door een hofnar - kan voor u bedoeld zijn. U moet daarin zelf uw weg zoeken. U moet zelf zoeken naar het grote begrip der waarheid. En onthoudt u één ding: de waarheid kan slechts worden beseft, indien men de beperktheid van het menselijk voorstellingsvermogen allereerst ervaart. Slechts de mens, die wéét dat hij beperkt is en gelijktijdig deze beperkingen tracht te maken tot een van de voordelen van zijn leven, kan binnen de beperking zo volledig mogelijk werken en door het erkennen der beperking een aanvulling van buitenaf toelaten. Dan zal die mens in deze dagen het ergste kunnen voorkomen in de eerste plaats op aarde; in de tweede plaats gelukkiger kunnen worden; in de derde plaats vrij zijn.

Elke Meester die u ontmoet, elke stem die tot u spreekt, heeft u op het ogenblik iets persoonlijk te zeggen, iets wat speciaal voor u is. Leer die dingen erkennen. Leg datgene, wat niet harmonisch is, wat niet bij u past, terzijde. Leer overal - en niet alleen op een avond als deze - te luisteren naar die woorden, naar die impulsen, die speciaal voor u bestemd zijn. U zult dan al heel snel een beeld krijgen van datgene, wat u kunt doen, van de krachten die in u schuilen, van de mogelijkheden die uw leven biedt. U zult ook beseffen waar u te beperkt bent geweest of wat u - volgens uw eigen inzichten - niet kunt bereiken. U zult begrijpen waar te persoonlijke opvattingen schadelijk worden of waar meer algemene opvattingen beter zijn. Dit besef wordt u in deze dagen gegeven. En daardoor kunt u zich richten op deze geestelijke kracht, deze geestelijke achtergrond, die dan weer in staat is - ik heb het u geloof ik wel duidelijk gemaakt - u allereerst in een zekere harmonie te brengen, waardoor u lering ontvangt; door die lering in een zekere groep te passen - eerst op geestelijk niveau, later op materieel niveau - en u zo te doen deel hebben aan het werkelijke inwijdingswerk aan de ene kant en aan de volledige bewustwording van het grootgeestelijk werk, dat op deze wereld op het ogenblik wordt gedaan aan de andere kant.

o-o-o-o-o

Ik zou deze keer met u willen spreken over de verschillende werelden die er bestaan.

Elk huis wordt begrensd door twee buurhuizen. Soms liggen ze dicht naast elkaar en soms ver van elkander. Hoe dichter de huizen naast elkaar liggen, hoe meer men weet hoe de burenen leven. Maar wanneer er een grote heg of een schutting tussen staat, dan hoort men soms de geluiden, zonder precies te weten wat ze betekenen. Een verstandig mens tracht dan z'n burenen te leren kennen.

Zo gaat het met de mens op de wereld. Hij leeft tussen twee werelden, die hem onmiddellijk omringen. De eerste wereld is er een van fijne materie, dat is de z.g. astrale wereld. De tweede wereld is er een van iets hogere geest. Hij noemt deze vormwereld vaak "Zomerland". Hij weet over beide werelden iets, maar niet veel. Allerm minst begrijpt hij, dat alles wat van uit deze beide sferen naar zijn eigen wereld overdrijft, eigenlijk het gerucht is, het geluid van hetgeen zich bij de burenen afspeelt.

Een mens, die te maken krijgt met deze verschijnselen, weet zelf dus niet precies wat er gebeurt. En wat meer is, wanneer een menselijk wezen - dat dus ook andere voertuigen heeft

- zich voor een ogenblik b.v. op astraal gebied beweegt of zich - wet ook mogelijk is - in een Zomerlandsfeer een ogenblik verpoost, dan kan dit wezen dus ook kenbaar worden in zijn eigen wereld; en wel zonder dat dit direct de bedoeling is van degene, die zich naar die sfeer of wereld heeft begeven. Ik zou u daarom willen vragen enige aandacht aan het volgende te besteden:

Alle verschijnselen, die uit andere werelden tot uw wereld komen, zijn slechts de echo van een werkelijke gebeurtenis. Ze zijn nooit de gebeurtenis zelf.

Alle krachten, die uit een bepaalde wereld of sfeer naar u komen, kunnen worden vergeleken met een speeltuig, dat door kinderen een ogenblik over de schutting wordt gegooid. Het is iets, dat terug moet naar die andere wereld. Wanneer ge het behoudt, dan is het voor uw eigen wereld schadelijk.

Gij kunt niet van uit uw eigen wereld volbrengen in die andere wereld, tenzij ge het eerst in uw eigen wereld realiseert. Daarom komen wij voor de problemen te staan. Van een mens die in verscheidene sferen gelijktijdig vertoeft en daardoor én in zijn eigen wereld én in die andere werelden voor anderen kenbaar wordt, zonder dat hij dit zelf beseft. Zijn handelingen, zijn werkzaamheden worden dan in de eigen wereld opgemerkt, maar hijzelf ziet daarin iets anders. Zou men zo iemand b.v. door middel van helderziende waarnemingen willen aanspreken, dan is er een zeer grote moeilijkheid. Want men kan niet zeggen; "Ik heb u gezien" of "ik heb u gesproken" of "ik zag uw schim" of "hebt ge aan mij gedacht?" Het is lang niet zeker, dat dit het geval was. Mogelijkerwijze heeft het geheel zich afgespeeld in een andere wereld of sfeer en hebt ge zelf daarvan geen herinneringen, of hebt ge daaraan tijdelijk geen deel gehad. Alle verschijnselen, die van uit een andere wereld naar de uwe overkomen, moeten eerst in uw wereld gecontroleerd zijn. Zij moeten passen in uw eigen wereld. Gij moet ze omzetten in uw eigen stoffelijke werkelijkheid. Dan eerst krijgen ze elders gelding.

Nu is er echter een regel, die zegt dat alles wat in de stof eenmaal is bevestigd (aan de hand van een gebeuren in verband met andere werelden), in die andere wereld blijvend is bevestigd; omdat door de in uw wereld geschapen werkelijkheid alle invloeden, die daarmee in verband staan, voortdurend kunnen terugkeren naar uw wereld en - zich beroepende op het daar eenmalig verschijnsel - volledige geldingskracht hebben. Op deze wijze is dus het contact met de naaste bureu voor de mens soms verwarrend maar vaak ook vruchtbaar, want hij kan zeer vaak krachten lenen van een andere werelds mits hij in zijn eigen wereld deze tot werkelijkheid weet te maken. Hij kan uit andere werelden weten, gegevens betrekken. Hij kan uit andere werelden vaak ook arbeid verkrijgen; de andere wereld kan voor hem werken. Maar er blijft de eis bestaan, dat de mens zelf, dit in zijn eigen wereld openbaart. Zolang dat niet het geval is, is elk verschijnsel voorbijgaand en kan het geen werkelijke invloed uitoefenen.

Indien wij echter te maken hebben met bureu die verderaf wonen (nemen wij aan in een rij woningen), dan is het duidelijk dat een geluid van b.v. de derde buur rechts eerst de tweede en de eerste buur rechts moet passeren. Het is enigszins vervormd, het is niet zo duidelijk, niet zo kenbaar meer. Het kan echter wel van wereld tot wereld worden doorgegeven, maar dan moet het ook in elke wereld eerst kenbaar gemaakt zijn. En nu mag ik mijn voorbeeld misschien laten rusten.

Wanneer iemand uit een sfeer van lichtende kracht zich wil manifesteren in de menselijke wereld, dan zal hij allereerst zijn wezen moeten bevestigen en kenbaar maken in de wereld van vormen; daarna in een wereld, die met de menselijke wereld in verband staat, zoals Zomerland (dus in een bijna menselijke vormwereld), en daarna pas kan hij zich openbaren en uiten in uw eigen wereld.

Natuurlijk is dit voorbeeld niet helemaal juist. Want, mijne vrienden, vóór de huizen loopt een weg; daarachter liggen tuinen of velden. Door over de weg te gaan of langs de tuinen of de velden kan men dus ook zonder de tussenliggende bureu eerst in te schakelen een bepaald huis bereiken.

Er zijn twee krachten in het Al, die het mogelijk maken om zonder met andere werelden in contact te komen direct van de hoogste tot desnoods de laagste wereld te gaan. En zo er nu

maar de mogelijkheid is om een uiting te geven aan het "ik" (het wezen in die andere wereld en die andere wereld daardoor dit wezen bevestigd, is het contact tot stand gebracht.)

Hierbij zijn de moeilijkheden voor de mens over het algemeen de kwestie van de weg of het pad. Want een pad of een weg is voor de mens iets, dat hij alleen menselijk kan zien. Maar op zichzelf ligt het buiten zijn woning, buiten zijn sfeer, buiten zijn leven. De wei, die ik b.v. het achterpad zou willen noemen, gaande langs tuinen en door velden, is het pad van de tijd. Door de tijd, die ergens ophoudt om "tijd" te zijn, kan elke sfeer elke andere sfeer bereiken. Maar zij kan zich daarbij niet specialiseren. Zij kan zich niet op één bepaald moment uitdrukken. Zij kan slechts een bepaalde era bestrijken. Als ik u een voorbeeld mag geven:

Uit de hoge werelden van licht wil men een kosmische levenskracht op uw wereld manifesteren. Dan kan men dit niet doen op één bepaalde dag. Men kan het hoogstens doen over een periode, die misschien zelfs honderd jaren omvat. Want men is niet in staat in de tijd zo fijn te kalibreren, dat men een precies tijdsmoment in een bepaalde wereld of sfeer bereikt.

Aan de andere kant hebben wij de weg, die wij harmonie of liefde noemen. Harmonie of liefde zal in elke wereld een enigszins andere betekenis en uitdrukking hebben, welke aan die wereld is aangepast. Maar de liefde of de harmonie zelf is een kracht, die alle werelden vereent. Wanneer hier in de harmonie iets wordt geprojecteerd en elders wordt die harmonie uitgedrukt, dan is de andere sfeer onmiddellijk en zonder tussenpersonen, in uw bestaan, in uw wereld verwerkelijkt.

Dan staan wij hier dus voor de grote moeilijkheid, dat het wel eenvoudig is om de directe uitingen van de burens (van de aangrenzende sferen) in je eigen wereld te kennen, maar dat het steeds moeilijker wordt om verderaf liggende sferen te ondergaan. Want hoe verderaf de sfeer ligt, hoe concreter de uiting zal moeten zijn in verband met deze harmonie en natuurlijk in verband met de kracht in de eigen wereld. En dit concrete verliest dan de kenbaarheid. Het is niet meer een geluid dat tot ons overkomt, het is een wereld of sfeer, die wij eigenlijk niet kunnen erkennen, die zich toch in ons of rond ons openbaart, waaruit wij zekere impulsen en zekere leiding ontvangen. Wij kunnen dan proberen op onze eigen wijze deze leiding om te zetten in stoffelijke praktijk. Maar wij hadden een praktijk nodig om te beginnen. Elke volgende praktijk is overbodig. De kracht is er. En wanneer zij eenmaal is geschapen, behoeven wij haar niet nogmaals te bevestigen. Een eenmalige bevestiging is voldoende om de andere sfeer langs deze weg voortdurend tot ons te laten komen.

Op deze wijze was het dus voor de Boeddha voldoende om zijn leringen te geven en zich daarna terug te trekken, om alle krachten uit de hoge wereld, die hij eens openbaarde, te allen tijde tot de wereld toegang te geven. Op deze wijze kan de Christen zeggen dat de dood en de wederopstanding van Jezus voldoende is om tot in eeuwigheid die zelfde kracht in zijn wereld kenbaar te maken. Dit is volledig juist. Maar alleen indien deze kracht wordt erkend. En die kracht wordt zelden erkend.

Wanneer u moet proberen een onzichtbaar wezen te vangen, waarvan het bestaan u niet eens helemaal duidelijk is, laat staan de wijze van werken, van bewegen, zijn mogelijkheden, dan staat u voor een zeer moeilijke opgave. Wanneer u de Christuskracht of - zo ge wilt - de grote rust, de vrede van de Boeddha wilt ontvangen in uw eigen wereld, dan staat gij tegenover iets, dat voor u onzichtbaar is. En deze onzichtbaarheid kunnen wij alleen verminderen, wanneer wij in de plaats van het direkt-kennen, het ontvangen, de vrijwillige aanvaarding van het ongekende zetten. Want nu kan het ongekende, het onzichtbare ons benaderen. En dan weten wij alleen dat wij zijn beroerd, maar niet door wie of wat. Wij kunnen slechts aan de hand van deze beroering rond ons tasten om zo de vorm vast te stellen van hetgeen zich aan ons openbaart.

Op grond hiervan zijn langzaam maar zeker een aantal procedures ontstaan. Zo bestaat er een bepaalde trilling voor een bepaalde sfeer. Die trilling is vaak een geluidstrilling; soms is het ook een trilling, die op andere wijze tot stand wordt gebracht. In enkele gevallen is het een emotie. In andere gevallen zal het eerder een vorm van concentratie, een gedachte-uitstraling zijn. Altijd weer zal het uitzenden van de juiste trilling betekenen - mits de juiste gesteldheid aanwezig is - dat wat onzichtbaar was tijdelijk zichtbaar wordt. Een onzichtbaar wezen kunt u

zichtbaar maken door er b.v. rook omheen te blazen. Waar de rook niet is, daar is het onzichtbare wezen. Het tekent zijn vorm af door het contrast met de omgeving. Op dezelfde wijze is het kenbaar maken van onzichtbare krachten in uw eigen wereld dus een kwestie van contrastwerking. Gij moet er a.h.w. iets omheen scheppen, dat niet de kracht zelf is, maar wat het mogelijk maakt die kracht te kennen. Is het voorstellingsvermogen eenmaal gewekt, is er een innerlijke aanvaarding van die kracht aanwezig, dan pas is het contact tot stand gekomen.

Zo mogen wij dus stellen, dat wanneer de Meesters, de grote krachten, de wereld benaderen, zij voor de doorsnee-mens onzichtbaar en onmerkbaar zijn. Slechts de mens, die door zijn eigen gedrag of door het gebruik van de daarvoor bestemde procedure, die krachten voor zich kenbaar maakt, zal in staat zijn ze volledig te erkennen. Door die erkenning is een directe samenwerking, een contact mogelijk, en is de entiteit, de kracht, die eigenlijk tot een andere wereld behoorde, nu een direct en voor u hanteerbaar deel geworden van uw eigen wereld. Maar vergeet niet, dat diezelfde kracht voor alle anderen onzichtbaar blijft. Zij krijgt voor de mensen rond u niet het karakter van een onzichtbare, die kenbaar wordt, maar het lijkt een extra eigenschap te zijn, die aan uw eigen wezen is toegevoegd.

Op deze wijze gaat dus de gehele wereld voortdurend langs de werkelijkheid van hogere sferen, die in haar bestaan.

Nu zijn er op het ogenblik een groot aantal z.g. hogere sferen die met uw wereld contact zoeken. Zij zoeken dit contact, omdat zij menen een taak te vervullen. Men weet, dat het bij de buurman thuis niet goed gaat en men zou willen helpen om het huis op te ruimen. Maar daarvoor is het nodig, dat buurman zegt ten eerste: "Ik wil geholpen worden", ten tweede: "Ik erken, dat gij mij wilt helpen" ten derde: dat hij deze hulp voor zichzelf kenbaar maakt. En dit is heel moeilijk. Want de grote krachten, die op deze wereld zijn, hebben een middel, een procedure nodig, waardoor zij zich kunnen manifesteren. Die procedure kan dus een geluidstrilling zijn, zij kan ook een handeling of een vorm van meditatie of concentratie zijn. Dit is niet voor elke kracht hetzelfde. Wij kunnen dus niet met b.v. meditatie alle krachten uit andere werelden kenbaar maken, maar alleen van die werelden, die harmonisch zijn met de gedichtentrilling, ontstaande bij de concentratie. Wij kunnen niet alle werelden met zuiver stoffelijke daden kenbaar maken, maar alleen die sferen, die voor bepaalde emotionele uitstralingen of voor bepaalde handelingskrachten gevoelig zijn. Wij kunnen ook niet elke wereld oproepen met de trilling van het geluid.

In de oudheid heeft men dit erkend. En daardoor zijn o.m. die rituele dansen, de rituele gebaren, enz. ontstaan. Men heeft toen dus de kracht van de handeling en van het woord gevonden (de offerdans en wat daarmee verder samenhangt; daarnaast de incantatie, de aanroeping).

Een derde weg, de weg der gedachte-uitstraling, werd slechts door enkele wijzen gevolgd. Deze wijzen hebben altijd wel een contact kunnen maken met hogere sferen. Maar nu komen die andere werelden niet alleen meer tot u in deze directe vorm, maar zij proberen daarnaast een benadering, waarbij zij van huis tot huis gaan. Zij worden dus van sfeer tot sfeer uitgedrukt; in elke sfeer worden zij eerst werkelijk, voordat zij weer verder kunnen gaan. In deze zin kan worden gezegd dat de krachten, die op het ogenblik rond deze aarde aanwezig zijn en die zich reeds in sterke mate tot u proberen te wenden, in steeds grotere schare en in steeds grotere mate kenbaar zullen worden, naarmate zij erin zijn geslaagd zich eerst te verwezenlijken in dichterbij liggende sferen.

De Grootkrachten, die deze weg altijd hebben gevolgd (waaronder Boeddha, Mohammed, Jezus, Kong-fu-tze, Lao-tze en nog enkele anderen) zijn hierbij de pioniers. Zij zijn de krachten, die onmiddellijk op deze wereld werkzaam zijn, ook nu. De anderen zijn meer schaduwachtig. Gij moet hen eerst zelf leren erkennen en definiëren.

Nu lijkt het eenvoudig te zeggen: Stel u dan in op Jezus, op Boeddha, Kong-fu-tze, Lao-tze, de grote Meesters die de aarde nog steeds beroeren. Maar dezen vertegenwoordigen niet het geheel. Zij zijn niet de gehele scala van de Kracht, die zich hier ontlad. Zij zijn slechts een betrekkelijk klein deel ervan. Zij geven op het ogenblik een voor de mens kenbare uitdrukking

eraan Dat is hun grote betekenis en waarde. Maar zij geven niet de volledige uitdrukking ervan.

Indien ge dit alles begrijpt, dan zult ge ook beseffen, dat wij nimmer moeten uitgaan van alleen één bepaalde Meester met eventueel zijn leerlingen, zijn helpers of volgelingen, of van de Meesters, die zich op een bepaalde manier manifesteren. Wij moeten uitgaan van de totale kosmische Kracht.

Uitgaan van de totale kosmische Kracht wil zeggen: uitgaan van het onbekende. Dat wil zeggen: experimenteren om ergens het onbekende, dat aanwezig is maar dat voor de mens niet kenbaar is, door het contrast kenbaar te maken. Het leven van de mens moet in deze dagen gericht zijn op het erkennen van steeds meer levende en hoge krachten, zonder daarbij de eigen wereld te verlaten. Niet: gij gaat ergens anders die kracht zoeken, dat moogt ge alleen doen in noodgevallen. Maar: gij moet erkennen wat zich in uw eigen wereld op het ogenblik probeert kenbaar te maken. En dan zult ge tot uw grote verbazing ontdekken, dat in uw hele leven een bepaalde lijn ligt. Want wie eenmaal begint met een bepaalde Meester te erkennen en daarbij stilstaat, leeft onevenwichtig; die heeft geen werkelijke vrede. Hij weet niet, welke wegen hij moet gaan. Hij wordt op bepaalde punten geremd; of hij weet de juiste weg niet te vinden. Maar degene, die ook naar het onzichtbare durft grijpen, die durft proberen dit kenbaar te maken, zal ontdekken dat elke uiting van die grote kracht door een bepaalde Meester of een bepaalde sfeer wordt gecompenseerd door een andere. Deze kracht is niet een vergroting van innerlijke spanningen, zij is in wezen een vergroting van potentie, van mogelijkheid. En het is dit, wat voor de wereld noodzakelijk is.

Het is voor u in deze dagen niet belangrijk, dat u precies weet wat Meester Jezus vertelt; of dat u precies weet hoe de weg van de Boeddha is. Belangrijk voor u is, dat u evenwicht vindt in uzelf; dat u dit evenwicht niet baseert op de uiterlijke feiten alleen, maar dat ge erkent dat alle uiterlijkheden alleen maar dienen om die evenwichtige kracht voor u regel te maken. En deze realiteit, mijne vrienden, is dan gebonden aan een groot aantal verschillende wegen en verschijnselen, dat ben ik met u eens.

Gij kunt dus niet eenzijdig streven. Gij kunt niet zeggen: alleen in de meditatie vind ik mijn kracht. Gij kunt niet zeggen: alleen in de stoffelijke handeling vind ik mijn kracht. Of: alleen uit de openbaring verwerf ik mijn kracht. Of: uit de magie geef ik en ontvang ik mijn kracht. Want een ieder, die eenzijdig is, heeft wel een deel van die werkelijkheid of van die kracht, maar hij kan het grootste gedeelte niet bereiken. En daardoor zal het voor hem zijn of die grote macht zich tégen hem keert.

Gij kunt een zeer goed mens zijn. Gij kunt proberen anderen te helpen, om goed te doen. Gij kunt alles doen om een medemens gelukkiger te maken; en toch loopt het telkens tegen, toch wil dit telkens niet meer gaan. Gij denkt misschien: dit is de fout van de mensen? Neen, het is de fout van uw wijze van helpen. Uw wijze van helpen is goed, maar zij is eenzijdig gebaseerd. Uw opvattingen, uw denken bij dit helpen, uw realisatie; ze zijn niet voldoende geweest.

Gij wilt de wereld zoveel geven. De wereld antwoordt u niet meer; of de wereld antwoordt onverschillig; of de wereld wijst u af. Gij zult zeggen: dat is dan misschien mijn fout of het is de fout van de wereld. Neen, gij hebt u te eenzijdig gebaseerd. En in uw eenzijdigheid hebt ge een groot gedeelte van die kracht tegen gekregen. Want gij wilt met het weinige dat gij hebt het geheel overvleugelen. En dat kan niet.

Zo zal elke mens in deze dagen moeten zoeken naar een contact met de levende krachten rond hem door in de eerste plaats te leren: de juiste vorm van concentratie. In de tweede plaats: de juiste handeling, het juiste symbool of de juiste rite. In de derde plaats: het gebruik van de juiste trilling, van de juiste incantatie. Wanneer hij deze drie beheerst en gezamenlijk weet te gebruiken, dan zal hij de grootste krachten, die op aarde zijn en die voor hem kenbaar of ervaren kunnen worden, gezamenlijk in zich dragen; niet afzonderlijk en daardoor voor hem als gedeeld en misschien zelfs strijdig.

Alle dingen zijn één. Alle dingen voeren tot één doel. Alle dingen zijn tezamen de levende kracht.

En dan kunt ge zeggen: ik dank u. Maar gij kunt niet danken. Gij kunt alleen leven of niet leven. Gij kunt zeggen: Heer, geef mij die kracht. Maar gij kunt niet roepen om kracht. Gij kunt slechts deel zijn van kracht. Gij kunt niet zeggen: geef mij alleen in dit deel van mijn leven een taak of een werk. Het moet steeds het geheel zijn. Alleen in het geheel kunt ge werken. Maar indien gij in staat zijt om dit geheel voor uzelf te verwerklijken op een juiste, op een aanvaardbare manier, op een wijze, waardoor uw meditatie en concentratie, uw handeling, uw incantatie, niet met elkaar in strijd zijn maar één geheel kunnen vormen, dan hebt ge ook de grenzen weggehaald, dan zijt ge in contact met alle krachten. Ge zijt in direct contact met uw burens, met de werelden die dicht bij u liggen. Wat meer is: gij leert met uw geest uitreiken naar werelden, die verder weg zijn. En dan behoeft ge niet meer te dreigen; dan hebt ge geen wapen nodig; dan behoeft ge niet te verlangen en te hunkeren. Dan kunt gij zeggen: in mijzelf ben ik, en zijnde vind ik vrede. Dan groet gij het Al en het Al groet u.

Gij zult begrijpen dat de Meesters, die in deze dagen optreden en die ook ik tracht te dienen, vele moeilijkheden ervaren, juist door deze vreemde verdeeldheid. Niet een ieder zal precies begrijpen wat ik wil zeggen. Niet een ieder zal begrijpen waar het om gaat. Maar ik mag niet méér zeggen dan ik nu doe. Indien ge echter beseft, dat alle dingen naast elkaar nodig zijn (en dan niet als afzonderlijke waarden maar als dingen, die in elkaar kunnen overvloeien), dan pas komt ge in deze dagen waar ge wezen moet. Want in deze tijd is er grote kracht, een levende kracht.

Het is in deze dagen niet moeilijk die kracht manifest te maken, om haar te doen rondwervelen en haar te doen zijn: een licht. Het is niet moeilijk voor iemand, die in die werelden leeft en ze kent. Maar voor u is het vaak moeilijk. En toch heeft u meer behoefte aan die kracht dan degenen, die haar zo gemakkelijk kunnen openbaren. Die anderen hebben misschien meer behoefte aan uw medewerking dan gij aan de hunne, dat is ook waar. De Meesters willen de kracht, die op het ogenblik op aarde is, niet alleen maar zien als een vergroting van werkzaamheid en vitaliteit. Zij willen dit zien als het bouwen van een weg der harmonie, waaruit de hoogste sfeer voortdurend met uw wereld en met alle omliggende werelden kan spreken, kan zegenen, ze kan doen rusten.

Zo ligt dan voor u vandaag het probleem. Gij zult dus moeten nadenken over de vraag in hoeverre voor u meditatie, incantatie en handeling kunnen samenvloeien tot één geheel. Hoe gij een aangevoelde harmonie kunt uitdrukken. Hoe gij eeuwigheid kunt uitdrukken in uw tijd. En zoals altijd zal de mens zeggen; Goed, zeg mij welke weg te gaan en ik zal haar gaan. Maar wanneer u wordt gezegd welke weg te gaan, dan is het geen weg meer. Gij kunt niet leven naar de regels, die uit een andere wereld komen. Gij kunt de regels van uw eigen leven echter wel zo omsmeden, dat de andere wereld zich daarin uit. Het is alsof ge vraagt aan de vissen om ijzer te smeden onder water. De zeegoden kunnen dat, maar de vissen niet. Gij vraagt aan de geest om uw stof te smeden. Maar zij leeft in een wereld, waarin die stof niet bestaat en waarin die stof niet kan worden gehanteerd. Ja, die stof kan misschien een klein beetje worden gewijzigd, maar dat is alles. En dan vraagt dat enorm veel kracht. Terwijl gij beschikt over de smidse van de wereld. Bij u is alles te hanteren. En omdat gij alles kunt hanteren, kunt gij werken met die kracht. Gij kunt a.h.w. vervaardigen.

De geest kan echter niet de opdracht geven om te vervaardigen - zelfs indien zij aan u is gebonden - doordat zij zich heeft gewijd aan uw, of heeft geleefd op uw wereld. Zij kan u niet de opdracht geven, die juist is. Want zij heeft niet het vuur van het stoffelijk ervaren, van het stoffelijk denken, van de materiële emotie. Zij is slechts beperkt in staat om de incantatie te gebruiken, die door u zo eenvoudig kan worden gesproken en kan worden voortgebracht. Daarom moet gij het zijn, die het werktuig maakt. Gij zijt het, die - wat de geest rond u brengt - moet ontvangen.

Ik weet, dat dit een groot probleem is. En ik kan mij voorstellen, dat ge haast moedeloos zegt: Is dit dan de onbekende weg? Moeten wij dan gaan zonder te weten waarheen of hoe? Wij weten niet eens, of die gevaarlijk is of niet, of we hem mogen gaan of niet mogen gaan. Wij weten niets; wij moeten gaan.

En dan is het antwoord: Ja, gij moet gaan. Men kan u heus wel enige aanwijzingen geven. Men kan voorkomen, dat gij in een diep ravijn stort. Men kan u, indien gij dwaalt, weer op de

goede weg brengen. Maar men kan u niet het geheel geven als een uitgewerkt schema; want gij zijt het zelf, die met uzelf werkt en niemand anders. Degenen, die de krachten, die op het ogenblik bij u in de gehele wereld tot uiting komen, willen maken tot iets waaruit zij direct kunnen leven, waarmee zij direct kunnen werken zonder eenzijdigheid, zonder strijd, volledig, zullen mijn woorden goed moeten overdenken. Want ik heb u hier de sleutel gegeven van deze kracht. En dat deze kracht er is, dat hebt gij, mijne vrienden, meermalen kunnen ervaren.

Wanneer wij hier op het ogenblik samen zijn, kan ik voor een deel ook die kracht uitdrukken. En gij kunt die kracht ten dele absorberen. Maar blijvend kunt gij haar eerst uit uzelf maken. Gij kunt die kracht zelf bezitten; of gij kunt haar soms ontvangen van een ander, wetend dat zij vergaat als het schijnoud, dat - eens gemaakt - voor het zonlicht weer verbleekt. De kracht, u gegeven, verbleekt voor de werkelijkheid van uw leven. Ze zegt u wat kan zijn, maar zij is geen blijvend bezit. Laat mij dan trachten als besluit van deze bijeenkomst u iets van dat vliedend goud te geven, omdat ik u erbij heb gezegd, dat gij het tot uw eigendom kunt maken. Ja, dat gij het goud der lichtende kracht zelf kunt leren putten uit de onmetelijke Bron. Dat gij de gehele kracht, die in deze tijd bestaat, zelf in u kunt ervaren en zelf van uit u kunt verwerken.

Drie zijn de krachten.

Dat de kracht van het licht hen beroere, die de kracht van het licht kunnen ontvangen.

Dat de energie van de kosmos hen beroere, die in staat zijn die energie te ontvangen.

Dat de kracht der harmonie, die alle werelden vereent, voor een ogenblik kenbaar moge worden voor hen, die deze kracht in zich kunnen ontvangen, deze harmonie van uit zich kunnen beloven.

Drie zijn de krachten, die op het ogenblik uw wereld hoofdzakelijk beroeren.

Dat het u gegeven moge zijn uit de leringen, die u nog gegeven worden en uit mijn onvolmaakte woorden, deze drie krachten in uzelf werkzaam te maken, opdat gij moogt dragen het lichtende teken van deze tijd en moogt vervullen het lot van de bewuste mensheid.

TIENDE LES - AANPASSING

Gezien de vele waarden, die in een moderne inwijding voorkomen, zal de mens van heden zich moeten aanpassen aan deze nieuwe waarden; en dat brengt enige moeilijkheden met zich mee. Wij zullen daarom kort beschouwen, welke de grootste aanpassingsmogelijkheden en ook de grootste aanpassingsmoeilijkheden in deze tijd zijn om daarna hieruit enige conclusies te trekken omtrent de mogelijkheid tot bereiking van inwijding, het vinden van een Meester en dergelijke.

Allereerst dan de moeilijkheden.

De mens van heden gaat langzaam maar zeker in de richting van een steeds straffere organisatie, die ook zijn denken steeds meer beïnvloedt. Een werkelijk eigen oordeel en een werkelijk eigen mening worden steeds zeldzamer. Daar staat tegenover, dat men steeds meer algemene gezichtspunten gaat huldigen. Het zal u duidelijk zijn, dat slechts de mens, die zelfstandig denkt, kan hopen iets bijzonders te bereiken op het gebied van bewustwording. Om een inwijding te ontvangen zul je wel degelijk zelfstandig moeten denken, moeten streven en een eigen oordeel hebben.

In de tweede plaats is de moderne maatschappij zodanig oververzadigd met mensen (althans in de meeste gebieden), dat de voor bezinning vaak dienstige eenzaamheid zelden wordt bereikt. Men zal dus moeten leren om temidden van mensen tot een aanpassing te komen en gelijktijdig daarbij zijn zelfstandigheid te bewaren. Deze twee punten schijnen voor menig een met elkaar in strijd te zijn, omdat men aanpassing ziet als een zich onderwerpen aan anderen.

Een derde negatieve factor is ongetwijfeld de materiële welvaart. Wanneer een mens bezit heeft, zal hij geneigd zijn dit bezit steeds verder uit te breiden en zijn bezit zelf als een noodzakelijk deel van zijn leven te zien. Een terugkeer tot armoede is in deze tijd haast niet denkbaar en in vele landen wordt ze niet eens toegelaten. Daarom moet men uitgaan van het standpunt dat de verhouding t.o.v. het bezit er één moet zijn van de erkenning van de gebruikswaarde maar gelijktijdig het scheppen van onafhankelijkheid. Waar een ieder gewend is in een zekere welstand te leven, die voor grote gebieden dus een gemiddelde maatstaf heeft, zal men daartoe zelden komen.

Ten laatste: Elk denken, dat voert tot een innerlijke bewustwording en een mogelijke inwijding, zal discipline moeten kennen. Wij kennen echter op het ogenblik bij de mensen hoofdzakelijk een uiterlijke discipline (d.w.z. gebaseerd op onderwerping aan anderen) dan wel een disciplinelootheid, waarbij men probeert zonder enige beheersing, van het leven te nemen wat men wil hebben. Tussentrappen zijn niet denkbaar. De gedachte aan de mens, die een persoonlijke discipline voor zichzelf opbouwt, is velen vreemd en plaatst die mens in vele gevallen zelfs buiten de gemeenschap. Dit zijn enkele zeer negatieve punten, waar tegenover in deze tijd echter ook vele goede punten staan.

Laten we allereerst beginnen met het begrip: kennis. De doorsnee-mens is in staat om steeds meer kennis te vergaren op dat terrein, waarop zijn belangstelling in het bijzonder is gericht. Hij heeft een overzicht over het gebeuren in praktisch geheel de wereld. Hij kan dus zijn conclusies trekken uit andere dan alleen plaatselijke condities. Het resultaat is, dat hij met een groter overzicht over de werkelijke ontwikkelingen en gebeurtenissen ook sneller begrijpt welke plaats hijzelf inneemt. Kan hij deze plaats zien als die van een onafhankelijk individu, dan heeft hij daarmee reeds een zeer juiste en goede oriëntatie verworven.

In de tweede plaats is de lichamelijke nooddrift en angst aanmerkelijk afgenomen. Een groot gedeelte van de belangstelling gaat op het ogenblik uit naar dingen, die eigenlijk secundair zijn. En de mens, die dit begrijpt, zal zich dus niet genoopt zien ten koste van alles eerst voor zijn eigen levensonderhoud te zorgen. Hij behoeft zich ook niet meer zo fel te verdedigen, omdat men hem over het algemeen - in beperkte, mate althans - een zelfstandig denken

toekent. Het resultaat is, dat men dus zelf kan filosoferen, dat men zich een beeld van God kan maken zonder direct in strijd te komen met anderen en dat men vanuit dit beeld soms anderen veel beter kan benaderen.

De wetenschappelijke ontdekkingen van de laatste tijd geven een achtergrond aan vele esoterische stellingen uit het verleden. Ook dit is een gunstig punt. Vroeger was men aangewezen op een geloof, dat soms - maar lang niet altijd - door bewijzen werd gestaafd. Op het ogenblik is men zover gekomen, dat de uitgangspunten van een esoterische of magische stelling altijd bewijsbaar kunnen zijn.

De mens heeft verder in deze tijd ook nog de beschikking over een logica, die is gefundeerd op een veel algemener kennis van verschijnselen dan in het verleden ooit mogelijk of bereikbaar was; dus een rijker gebied van leven en beleven. Een aanpassing in deze tijd kan echter nooit uitgaan van de bestaande condities. Een mens, die begrijpt dat hij zich onmiddellijk moet aanpassen aan hetgeen nu opportuun is, zonder zich daarbij te richten naar besluiten die hij in het verleden heeft genomen of voorstellen die hij in het verleden heeft gedaan en tracht te leven aan de hand van voorstellingen, die uit het verleden stammen, zal hiermee veel bereiken. De mens, die vrij staat, zal in deze tijd n.l. ontdekken dat zijn persoonlijke ontwikkeling steeds sterker wordt bevorderd door de levenscondities en de daarin optredende wisselingen en veranderingen. Zo is er dus een aantal gunstige punten.

De ongunstige punten zijn vooral verknoopt met de mens zelf, omdat hij niet geneigd is inzicht te zoeken. Hij wil leven, maar hij wil zich daarbij hoofdzakelijk laten leven. De mens, die echter zijn leven zelf in handen neemt, die van zichzelf uitgaat en van uit zijn eigen waarden en waarderingen streeft, komt verder en hij vindt in de huidige maatschappij plus de daarin optredende veranderingen alle middelen en mogelijkheden, waardoor hij zichzelf tot ingewijde kan maken.

Een belangrijk punt is ongetwijfeld ook dat men zelf naar een Meester zoekt en dat het contact met een Meester vaak onoverlegd of haast ondoordacht ontstaat. Vroeger waren er bepaalde procedures om een Meester te zoeken, ook al was dat in het begin niet altijd de juiste Meester; dan zocht men verder. Op het ogenblik heeft het geen zin naar een Meester te zoeken. Men moet zoeken naar een juiste levenshouding. In deze dagen is harmonie n.l. één van de meest bepalende factoren voor alle gebeuren. Daar, waar een disharmonie is ontstaan of bestaat, is het onmogelijk iets te bereiken. Daar echter, waar een harmonie ontstaat, trekken alle delen van die harmonie tot elkander en bereiken, niet de volgens hen juiste verhoudingen, maar de - gezien het kosmisch plan - juiste plaats, positie en verhouding. Het resultaat is dus, dat de mens in deze dagen zeer sterk wordt gedreven in de richting van zijn eindbestemming. Daarbij moet hij echter meester over zichzelf blijven.

Wanneer wij dan deze tijd nog verder willen ontleden, dan komen wij tot de conclusie, dat de mens zeer afhankelijk wordt van wat wordt gezegd en wat wordt gesteld. De doorsnee-mens zoekt een soort evangelie. Onverschillig of dit nu de reclame is voor Quaker Oats of wat anders, hij zoekt naar een aanbieding, die de goedkoopste is. Niet omdat ze feitelijk de goedkoopste is, maar omdat wordt gezegd, dat ze de goedkoopste is. Hij zoekt naar de beste kwaliteit, zonder die kwaliteit zelf te testen of te kunnen testen en neemt op gezag maar aan, dat het in orde is. Kijk eens, deze mentaliteit, die wij in het dagelijks leven ontmoeten, zullen wij ook terugvinden overal waar een geestelijke bewustwording ter sprake komt. Men neemt eenvoudig aan wat er wordt gezegd; want als het wordt gezegd, zal het wel zo zijn. In deze dagen heb je de middelen om praktisch alles zelf te toetsen en vaak met betrekkelijk geringe moeite. Wanneer je je wilt aanpassen aan de nieuwe tijd, kun je niet uitgaan van dat wat wordt gezegd; dat is schijn, dat is begoocheling, dat is leugen. Je moet teringkeren tot de feiten. En die feiten zijn over het algemeen harder en minder prettig dan je zou willen hebben. Ze geven moeilijkheden, maar die kun je overwinnen. De mens van tegenwoordig heeft alle middelen om elke moeilijkheid te overwinnen en om zijn eigen pad op een voor hem verantwoorde wijze te kiezen. Hij is daarbij niet afhankelijk - al denkt hij dat misschien - van de gemeenschap, de leringen of de stelregels van de gemeenschap. Binnen de gemeenschap kan hij, zolang hij alleen voor zichzelf streeft, werkt en leeft, alles bereiken.

Een gunstig resultaat wat betreft inwijding kunnen wij alleen verkrijgen, indien wij leren uit te gaan van een geloof; maar een geloof dat persoonlijk is. Wij weten allemaal - en daarop is verschillende malen met nadruk gewezen - dat u God in uzelf hebt; d.w.z. dat er in u een kracht is, die u zegt wat moet zijn. En die kracht is niet altijd in overeenstemming met uw verlangens en eigenlijke behoefte. Maar zij is er: scherp, duidelijk en verstaanbaar. En aan die stem moet u gehoorzamen. Die stem geeft geen bevelen, orders of verklaringen, die u aan de wereld kunt voorleggen. Maar ze geeft u precies aan wat voor u de juiste reactie, de juiste levenshouding is; en in alle condities en omstandigheden. De mens, die zich leert aanpassen aan deze innerlijke stem, heeft zich tevens aan de tijd aangepast.

Het veranderen van je eigen persoonlijkheid is ook al een moeilijkheid, waarmee wij heel vaak te strijden hebben. De doorsnee-mens denkt dat hij zichzelf moet veranderen. Dat is niet waar. Hij moet zijn eigenschappen en kwaliteiten daarentegen exploiteren. Hij moet zichzelf zien als iets, waarvan je het beste moet maken, niet als iets wat je moet veranderen. Wat je bent, wat je hebt, wat je leeft, wat je denkt, heeft zin. Wanneer je luistert naar die goddelijke wet in jezelf, dan krijgt het geheel van je persoonlijke eigenschappen en kwaliteiten een vaste waarde. Die vaste waarde is je wet; maar zij is tevens je harmonie met de moderne tijd, met de vernieuwing, met alle veranderingen, die optreden.

U zult begrijpen, dat een mens, die zich op deze manier aanpast, ongetwijfeld verder komt dan iemand, die probeert een compromis te treffen. Elk compromis, hoe prettig het op zichzelf ook is en hoe noodzakelijk het vaak in een meer stoffelijke zin lijkt te zijn, is geestelijk gezien op het ogenblik onaanvaardbaar. U kunt voor uzelf een compromis maken, omdat uw innerlijke stem soms dingen eist die u nu nog niet kunt verwerklijken. Dan moet u zeggen: Ik zal ze later verwerklijken, nu streef ik ernaar.

Maar u kunt niet zeggen: Ik ga een compromis treffen tussen wat ik graag zou willen en wat die wet zegt en dat wordt dan mijn nieuwe wet. Dat klopt niet.

Alles wat u doet om meer voor anderen te zijn is eveneens gebaseerd op harmonie. Die harmonie kan nooit alleen van uit uzelf bestaan. U kunt niet zonder meer van uit uzelf harmonisch zijn met een andere mens in de volledige zin van het woord. U kunt slechts harmonisch zijn met de kracht, die in u leeft; en u kunt dit gevoel van harmonie in uw contact met anderen tot uiting brengen. En dat is een heel groot verschil.

U aanpassen aan de nieuwe tijd betekent dus niet een harmonie vinden met de gehele wereld. U zult altijd vijanden krijgen. U zult altijd problemen ontmoeten. U zult nooit kunnen zeggen: Nu ben ik een mens, die met iedereen harmonisch is zonder meer. Maar u zult kunnen zeggen: Ik heb van uit mijzelf geen enkele disharmonie geschapen. Ik heb van uit mijzelf in God harmonie gezocht en ik heb die innerlijke harmonie overal waar het mij mogelijk was in de wereld tot uiting gebracht. Ik heb die tot uiting gebracht in stof en in geest met denken, werken en daden. Op deze manier krijgt u dus de juiste verhouding.

Hierbij mogen wij misschien even terugwijzen naar het systeem, dat de inwijding op het ogenblik gebruikt. Ze heeft n.l. - zoals u weet - een groot aantal contactpunten over de gehele wereld verbreed en van deze contactpunten gaat er een zekere werking uit. Die werking wordt door een ieder, die harmonisch is met deze tijd, ondergaan. Er ontstaan kleine wijzigingen, kleine variaties in uw leven. Ze zijn schijnbaar onbelangrijk, maar uw manier van denken verandert iets, u leest iets anders, u hoort iets anders dan normaal. U gaat met uw belevingen misschien iets minder normaals zoeken, maar u doet het altijd in de zin van: harmonisch zijn met God, harmonisch zijn met de wereld. Het resultaat is, dat u dus in harmonie komt met één van de vele centra van inwijding. En wanneer deze harmonie eenmaal is ontstaan, wordt de benadering van daaruit tot stand gebracht.

Ik heb u in een vorige les al gezegd, dat een Meester optreedt als een voorbijganger. Hij komt voor een kort ogenblik in uw leven, hij geeft u de enkele waarden, die voor u noodzakelijk zijn en gaat verder. Soms is het niet eens een stoffelijke mens, het is dan een verschijning, ofschoon je dat meestal niet eens beseft.

Op deze manier bouwt u voor uzelf een potentiaal van geestelijke krachten en geestelijke vermogens op. Deze vermogens worden natuurlijk ook materieel tot uitdrukking gebracht en

komen tot uiting in het ontwikkelen van paranormale eigenschappen, grotere gevoeligheid, bekwaamheid om andere mensen beter te begrijpen en te helpen. Maar daarnaast bouwt zich in u een potentieel op van een nieuw besef.

De aanpassing aan deze tijd vergt niet allen maar een je aanpassen aan de wereld of aan de nieuwe geestelijke krachten, ze vergt een aanpassing van het "ik" aan de kosmos op een nieuwe wijze. U zult zich dus kunnen voorstellen, dat op het ogenblik dat in een mens het potentiaal van vernieuwing zo sterk is gestegen (dank zij de harmonie waarin hij leeft), dat hij dit in zich niet kan bevatten en zijn wezen als door een bliksemflits getroffen een verandering ondergaat. Deze verandering heeft enkele kentekenen, die bij de doorsnee-inwijding altijd optreden en die ik hier even wil opsommen.

Wij hebben dan in de eerste plaats het ogenblik van kosmisch beleven. Het is een bijna verblindende lichtflits. Het lijkt, alsof je de wereld anders ziet. Het verdwijnt weer en laat een zekere weemoed achter; je zou het terug willen vinden. Maar vanaf dat ogenblik heb je ergens een nieuwe motivering gevonden.

In de tweede plaats zal een dergelijke kracht uw eigen geestelijke waarnemingsmogelijkheden (uw geestelijke zintuigen), evenzeer beroeren als uw stoffelijk wezen. Er moet op worden gerekend, dat in al deze delen van het "ik" dus een plotselinge verandering plaatsvindt. U gaat opeens de wereld anders zien. Wat gisteren mooi was, kan vandaag lelijk zijn en omgekeerd. Verbaas u daarover niet. U zult zich moeten aanpassen. Alle waarden op zichzelf moet u appreciëren en aanvaarden, of ze nu lelijk of mooi zijn. U moet ze niet zien als iets wat door de beoordeling kan worden verworpen of aanvaard, want die beoordeling kan als bij toverslag veranderen. De enige maatstaf, die u kunt aanleggen, is de God in uzelf.

Hebben wij deze eerste schok gehad, dan ontstaat er vanzelf een versterking van bepaalde telepathische contacten. Voor sommigen heet dat contact met de geest. Ik noem dit eenvoudigheidshalve telepathische contacten, omdat het ook contacten op de wereld kan omvatten. Hierbij komen bepaalde denkbeelden, dromen en gedachten steeds sterker naar voren. Denk niet, dat die dromen, denkbeelden en gedachten zonder meer kunnen worden uitgevoerd of dat ze duiden op een werkelijkheid. Ze zijn alleen maar deel van uw inwijding. En dat betekent, dat uw besef van het Goddelijke, uw besef van het goede, uw innerlijk erkende wet de enige maatstaf is, waarmee u deze beelden kunt meten. U bepaalt op deze wijze van uit uzelf en voor uzelf hoe u op de droom reageert; hoe u op de werkelijkheid, die soms op de droom lijkt, zult reageren; wat u wel en wat u niet kunt doen. Vele van deze dromen en vele van de werkelijke situaties daarmee verwant, kunnen worden beschouwd als de beproevingen, die in de oudheid werden opgelegd aan een ieder, die inwijding zocht; de beproevingen van o.m. de elementen.

Je wordt in contact gebracht met de zwakke kanten van je wezen en je zult daarbij jezelf moeten overwinnen. Is die overwinning voldoende, dan ontstaat er in het "ik" iets wat de mens op aarde misschien berusting zou noemen, maar wat het toch in wezen niet is, omdat het een streven is dat nu uitgaat van de feiten en niet slechts van een wensdroom.

Zodra ook dit is gebeurd, krijgen wij wederom een sterke invloed; nu meestal direct vanuit een geestelijk centrum. Men wordt betrokken bij groepen, werkzaamheden of krachten, die men tot op dat ogenblik niet heeft gekend of zich misschien niet eens kon voorstellen. Zo past men langzaam maar zeker door innerlijk naar het Hogere toe te groeien de waarderingen, die in het "ik" bestaan, aan aan de nieuwe tijd. Men is niet meer gebonden aan het beeld, dat op de wereld geldt (het schijnbeeld dat de mensen hebben geschapen) maar men is steeds sterker deel van een werkelijk beeld, dat blijft voortbestaan, waar de schijn eventueel vergaat of verandert.

Het verkrijgen van die onveranderlijke waarde is voor de mens op aarde één van de belangrijkste fasen van zijn inwijding. Zodra je n.l. een vaste basis hebt, kun je alle krachten die in jezelf leven, alle krachten die je rond je erkent, ook op basis van het beleefde en het gekende, gebruiken en richten met de zekerheid, dat dit goed en juist is. De twijfel verdwijnt. In de periode van niet twijfelen ontwikkelt men dan vanzelf een aantal denkbeelden, die op den duur in elkaar sluiten, totdat er een soort filosofisch systeem ontstaat.

Bij dit filosofisch systeem spelen dan niet alleen hoge geestelijke waarden maar ook wel degelijk stoffelijke waarden een belangrijke rol. Dit systeem moet worden uitgewerkt. En dat is wederom een deel van de inwijding. Want de mens, die eerst in zich een systeem heeft ontwikkelt dat harmonisch past in de grote werkelijkheid en dat is aangepast aan de verandering, zal daarmee actief deel hebben aan de verandering; nu niet meer als een meeloper, als iemand die half geblinddoekt het goede probeert te doen, maar als een die wéét wat het doel is van de verandering van deze tijd. Er is dus geen sprake meer van een je aanpassen aan niet te overziene condities en omstandigheden, waarbij je elk ogenblik a.h.w. je hele wezen zou moeten kunnen veranderen, maar er is sprake van een vaste basis, op grond waarvan de toekomst voor een groot gedeelte berekenbaar wordt, eigen denkbeelden en reacties op langere termijn kunnen worden vastgelegd en de betekenis van eigen daden eveneens een vast kenmerk krijgt; n.l. het kenmerk van de harmonische persoonlijkheid, die past in de nieuwe tijd.

In de laatste periode treden natuurlijk Meesters steeds sterker op. Denk niet, dat het altijd Meesters zijn, die zich als zodanig aandienen. In heel veel gevallen zal een Meester iemand blijken te zijn met wie u gewoon praat; iemand waarvan u het misschien nooit hebt gedacht. Het zijn eenvoudige mensen, die u regelmatig benaderen en die u helpen uw denken te kristalliseren. Heel vaak spelen ze daarbij de advocaat van de duivel door tegen te spreken. Zij dwingen u om u te realiseren wat u eigenlijk wilt zeggen, denken en geloven en om dit ook voor uzelf te formuleren. Is de formulering praktisch volledig, dan krijgt u steeds een aanvullend element, zodat de gevonden formulering zich steeds meer uitbreidt en steeds meer van het Al omvat.

In deze periode treedt voor een tweede keer het kosmisch licht op, die innerlijke verlichting. En nu verandert de wereld niet meer ineens, maar zij krijgt een andere betekenis. We zien dat we wel de werkelijkheid hebben gezien, maar dat we de waarden nog verkeerd hebben toegekend. Daardoor is het mogelijk met zeer kleine krachten zeer grote gevolgen te bereiken en kan men direct en volledig deelnemen aan de vernieuwing.

U ziet, dat de inwijding in de moderne tijd dus voor een groot gedeelte is gebaseerd op een steeds weer aanpassen van het "ik" aan de nieuwe condities, de nieuwe omstandigheden. Een voortdurend prijsgeven van gisteren om vandaag te kunnen leven. Een voortdurend erkennen van een innerlijke wet - ongeacht wat er buiten je bestaat - om daardoor vandaag die wet - levende God - morgen meer te beseffen.

Hieraan zijn natuurlijk vele bezwaren verbonden. En aan het einde van deze reeks bijeenkomsten kan ik dan ook rustig zeggen, dat we lang niet voldoende daarover hebben gezegd. Het is moeilijk dit alles in een korte tijd en in korte formulering begrijpelijk uit te drukken. De bezwaren van deze wereld zijn:

Opvattingen, waarbij stof en geest als van elkander gescheiden worden gezien. Het gehele leven zou moeten worden gezien als een continuïteit, waarin geest en stof elkander aanvullen, het werkelijk ego via de stof zijn ervaringen opdoet en als zodanig zichzelf in de stof moet verwerklijken, voordat een geestelijke bewustwording of een inwijding eventueel op aarde of in de sferen daaruit voortspruit.

Men dient verder te beseffen, dat alle regels die er in de maatschappij bestaan er alleen zijn voor het organisme van de gemeenschap, dus voor iets, dat een kunstmatige structuur is. De natuurlijke waarden gaan altijd boven de kunstmatige. Het resultaat is, dat men eerst vanuit zijn innerlijk moet werken met zijn innerlijke krachten en dat men dan later kan nagaan in hoeverre men zich kan aanpassen aan de eisen of wetten van de gemeenschap. Dit betekent, dat u in vele gevallen in oppositie zult zijn. Een bezwaarlijk iets, omdat de aanpassing aan de nieuwe tijd nu eenmaal vergt dat je de oude tijd achter je laat; en de meeste mensen kunnen dat niet.

We zullen dan verder opmerken, dat zeer vele mensen van het ene uiterste in het andere vervallen. Zij erkennen: er zijn geen redenen meer om alle stoffelijke bindingen en banden, die door de mensen zijn ontworpen verder te aanvaarden. Ze zeggen: Dus kan ik geen enkele band of binding aanvaarden. Dit is een groot gevaar, want zo ontstaat er een bandeloosheid

en een onbeheerstheid, waarbij men zelf niet meer beslist, maar het leven en alles rond het "ik" moet beslissen. Wij moeten zelf de touwtjes in handen houden.

Wij moeten zelf a.h.w. het leven regeren. En dat kunnen wij alleen indien wij verder vrij van alle vooroordeel, van alle menselijke beslommeringen en menselijke opvattingen aan de hand van ons innerlijk erkennen de meest juiste weg kiezen; en deze dan kiezen op een voor ons zo positief mogelijke wijze.

U weet, dat de huidige mensheid bestaande vormen van beleven en van vreugde, kwaad en andere buitengewoon goed zijn, ofschoon voor beide gevallen ook het tegendeel zou kunnen worden beweerd; n.l. in de uitwerking op de mens. Wat wij in de moderne tijd nodig hebben is een voortdurende vreugde aan het leven, omdat wij alleen uit die vreugde kracht putten om verder te gaan. Wij zullen voor ons het leven zoet en prettig moeten maken. Niet door nu maar eenvoudig alle richtlijnen en alle beheersing overboord te gooien, maar door uit datgene, wat voor ons aanvaardbaar is, steeds het beste te kiezen, elke dag weer; door alles wat wij kunnen doen a.h.w. te overzien en daaruit die dingen te kiezen, welke voor ons wezen het meest prettig, het meest harmonisch zijn. Want dat, wat ons vreugde geeft, is ook datgene, wat ons sterk maakt.

Verwerping en haat spelen in deze wereld een heel grote rol. Ik denk hierbij niet alleen aan politieke overtuiging e.d. maar ook aan vele andere opvattingen, waarbij men een ander afwijst of verwerpt. Laten wij één ding onthouden: juist in deze dagen is haat de uiting van onmacht. Het zijn de zwakken die haten en het zijn de sterken die kunnen liefhebben. Dit beseffende zult u begrijpen, dat elk verwerpen en elk haten voor een mens, die een aanpassing zoekt aan deze tijd, verkeerd is. Hij maakt zichzelf tot de zwakkere. Hij maakt zichzelf tot iemand, die wordt beheerst in plaats van iemand, die leert zichzelf en tenslotte ook een deel van zijn wereld te beheersen. Daarom moet in deze wereld de nadruk steeds weer liggen op de begrippen: harmonie, genegenheid, liefde, vreugde, gemeenschappelijk streven, gemeenschappelijk volbrengen, gemeenschappelijke kracht; en wel in de praktijk. Want waar geen gemeenschappelijke praktijk is, heeft een bereikte harmonie op aarde weinig zin en gaat ze snel verloren. Daar waar men speelt met denkbeelden en dromen, zonder ze ooit tot werkelijkheid te maken, is alle energie die daaraan wordt besteed over het algemeen ook nutteloos en gaat ze teloor. Men moet zich in deze tijd van verandering aanpassen aan de nieuwe wereld, aan de nieuwe leer en de nieuwe tijd; en dat kan men alleen doen door onmiddellijk en praktisch gebruik te maken van al datgene, wat op het ogenblik wordt gegeven, wat bruikbaar is en praktisch. Het moet deel zijn van je wezen, onverbrekelijk en onveranderlijk.

Laten we nu terugkeren tot de veranderingen van deze tijd om u daarvan nog het een en ander duidelijk te maken.

Wanneer wij op het ogenblik zien, dat de z.g. financiële situatie overal verandert (iets dat door een gegoochel met getallen kan worden weggewerkt, maar dat toch bestaat), dan zult u moeten begrijpen dat elke waardering, die in getallen wordt uitgedrukt, voor u onjuist is. Ze is misleidend. Het gaat altijd om een feitelijke waarde, of het nu gaat om de koopkracht van de gulden, om de feitelijke betekenis van een vriendelijk woord of om de feitelijke betekenis van een glimlach. Geef aan alle dingen hun werkelijke waarde weer; maak ze niet goedkoper. Geef aan uzelf de werkelijke waarde weer, want in deze tijd wordt alles steeds meer vervalst; alles wordt z.g. veredeld, maar in feite wordt het ontdaan van enkele van zijn intrinsieke bestanddelen. Dat vinden wij bij denkwijzen, dat vinden wij bij religies, bij de gewone producten op de markt en wij vinden het ook bij mensen.

Een mens, die inwijding zoekt en zich wil aanpassen aan deze nieuwe tijd, kan niet bepaalde delen van zijn wezen kunstmatig onderdrukken en terzijde stellen. Hij kan niet zeggen: Ik maak mijzelf onvolledig, dan ben ik edeler. Hij moet beseffen: om werkelijk mijzelf te zijn, om te leven en te werken in deze nieuwe tijd moet ik alle factoren en delen van mijn wezen gelijkkelijk aanvaarden. Iemand, die dat niet kan, zal zich niet kunnen aanpassen aan de veranderingen, die zich voltrekken. De politieke en economische evenwichten op deze wereld gaan veranderen. Dat kunt u op het ogenblik al zeer sterk zien. En als ik even mag terugwijzen naar hetgeen wij daarover jaren geleden al hebben gezegd en steeds herhaald:

een steeds toenemende golf van groepsegoïsme, geuit in stakingen, opstanden e.d. komt tot uiting.

Wanneer wij ons laten vangen in het groepsegoïsme van een enkele groep, wanneer wij ons laten betrekken in een dergelijke strijd, zullen wij nooit onszelf kunnen zijn. Wij worden dan geleefd door een massabewustzijn. Wij kunnen dus geen deelnemen aan enigerlei massale actie, - zelfs indien die voor de groep, waartoe wij worden gerekend belangrijk is - omdat wij daarmee ingaan tegen onze persoonlijke bewustwording en ontwikkeling. Wij moeten voor onszelf beslissen; niemand anders kan dit doen. Wij moeten zelf weten hoe wij handelen en mogen ons daarbij nimmer van de massapsychose afhankelijk stellen, waardoor wij misschien worden meegesleurd in een richting, die voor ons niet de juiste is. Een aanpassing aan de verwarring van deze tijd betekent: begrijpen waaruit die verwarring voortkomt; begrijpen in hoeverre ze gerechtvaardigd is en van uit jezelf, zonder daarbij deel uit te maken van de gemeenschap, de juiste richting ingaan.

Dan hebben wij in deze periode te maken met zeer grote geestelijke krachten, die op aarde optreden. Ook bij deze krachten zult u zich moeten aanpassen; en dat is een omschakeling, die soms erg moeilijk is. Van deze krachten kunnen wij o.m. stellen:

1. Zij zijn eigenlijk te eenvoudig.
 2. Zij herhalen zich teveel. Ze geven dus niet de nieuwheid, de sensatie, die vaak wordt verlangd .
 3. Ze bezitten een overweldigende kracht, maar die wordt niet altijd op gelijke wijze beleefd en men voelt niet wat men met die kracht kan doen.
 4. Wanneer die krachten zich ergens manifesteren, dan is men al zeer snel geneigd ze te verbinden met een bepaalde idee. Dit is t.o.v. deze nieuwe krachten verkeerd.
1. Elke geestelijke kracht, die op het ogenblik optreedt, zal in haar eenvoud zoeken naar de kernwoorden, de slagzin, de sleutel van uw leven. Beter één enkele stelregel van een nieuwe Meester aan te nemen, die geheel bij uw wezen past en daardoor uw daden kan richten in overeenstemming met de nieuwe tijd, dan een geheel nieuwe leer te aanvaarden, waarmee u geen raad weet. Zoek in de eenvoud de verklaring voor uw eigen wezen.
 2. Wees niet bang voor herhaling. Het gehele leven is niets anders dan herhaling. Elk proces in de natuur is een kringloop, waarin voortdurend dezelfde fasen optreden. Bij een versnelde geestelijke vernieuwing zullen dezelfde fasen van geestelijke waarden en geestelijk werk bij herhaling terugkeren; ge zult er niet aan kunnen ontkomen. Laat de herhaling u niet ergeren. Zoek niet naar iets anders. Zoek naar de intensivering van datgene, wat ge op het ogenblik belangrijk acht. Ga uit van dit ogenblik. Wat is nú de sleutel, die op mijn wezen past. Hoe kan ik die nu zo intens en zo volledig mogelijk beleven en voor mijzelf verwerklijken. En als die honderd keer wordt herhaald en hij is honderd keer mijn sleutel, dan is het goed en ga ik ermee voort. Ben ik morgen voor een andere sleutel vatbaar, dan geldt al het oude niet meer. Ik neem de nieuwe sleutel en ga daarmee werken net zolang, totdat ik voor mijzelf een begrip heb gekregen van een vaste waarde.
 3. De kracht van een Meester is ten slotte een kracht, die in uzelf moet leven en niet een kracht, die van buitenaf kan komen. In deze tijd worden krachten gemanifesteerd. Maar de manifestatie van deze krachten is niet in directe overeenstemming met uw eigen wezen. Het is eerder een aantonen, dat iets mogelijk is. Maar wanneer u in uzelf zoekt naar die kracht, zult u ontdekken dat u die kracht kunt reproduceren. De reproductie van deze kracht - onverschillig welke methode u daartoe gebruikt - is voor u goed; ze is een directe aanpassing aan de eisen van deze tijd. Want een gebruikmaken van de krachten, die er op het ogenblik bestaan, betekent:
 - a. de problemen van deze tijd meester worden;

- b. de wereld helpen harmoniseren, zodat zij past in de nieuwe tijd en verder kan gaan zonder zichzelf te vernietigen;
- c. alle vermogens die in je bestaan (geestelijk en stoffelijk) te richten op het ene doel: het directe contact met God voor geheel de wereld.

De grote Meesters proberen dit en anders niets tot stand te brengen. Ze komen niet om u dogma's te geven. Hun nieuwe leer, hun nieuwe regel, hun nieuwe wet is niet iets nieuws. Het is het oude dat weer herleeft. Maar het is het oude dat in u moet herleven op een wijze, die past in deze tijd. Alles wat was moet aangepast zijn aan deze nieuwe omstandigheden en condities met de nieuwe condities van menselijk leven, de nieuwe problemen van het menselijk leven. Dan pas heeft de Meester zijn doel bereikt.

U weet allen, dat er een nieuwe Wereldleraar is en dat hij a.h.w. de verandering heeft voorbereid. Wij hopen in het volgende jaar op zijn leer terug te komen op een andere wijze dan tot nu toe; n.l. veel minder abstract, veel feitelijker en vooral vollediger. Maar op het ogenblik moet u beseffen, dat ook die leer slechts een inleiding is. Het is een pijl, die u zegt in welke richting u ongeveer zoudt moeten gaan: Het is niet de leer, waaraan u zich alleen zaligmakend kunt verbinden. Begrijp dat goed. Verder zullen er grote manifestaties op deze wereld komen, allerlei krachten en allerhande geweld. Het grootste gedeelte ervan wordt genegeerd, want het past niet in de oude tijd. Wanneer u ontdekt dat die krachten werken, merk ze op, houd u er mee bezig, tracht ze in u te beleven, tracht ze te uiten. Wanneer u plotseling talenten ontdekt, uit ze. Wanneer u ineens voelt dat u moet dichten, schilderen, schrijven, musiceren of wat anders, probeer het te doen. Laat deze periode van ontwikkeling op u inwerken. Want de grote krachten gaan natuurlijk een uitingsmogelijkheid scheppen en die vereist in de eerste plaats harmonie, maar in de tweede plaats een synchronisatie van de vele verschillende ontwikkelingen, die er op deze wereld bestaan. Een dergelijke synchronisatie kan alleen gebeuren, wanneer elk van de delen van die ontwikkeling eerst voor zichzelf zijn volledige bekwaamheid bereikt. Wanneer je een keten maakt, is ze altijd zo sterk als de zwakste schakel. Wanneer je een groot aantal mensen, die voor een inwijding geschikt zijn gelijktijdig actief zou willen maken en willen inwijden, dan zou dat geheel vallen met de zwakste. Daarom moet een ieder zijn eigen intuïtieve eigenschappen, zijn persoonlijke vermogens, zijn aanvoelen in deze dagen gaan ontwikkelen; niet door ze te gaan zoeken, maar door te zien wat er in de persoonlijkheid op dit ogenblik bestaat en dit in de praktijk om te zetten; door dit door het "ik" te laten heen werken en gelijktijdig toch te leren zeggen: Nu is het genoeg.

Blijf meester over datgene wat in u rijst, maar geef het een mogelijkheid tot uiting. Zie het niet als iets nutteloos, ook als het niet onmiddellijk vruchten afwerpt, maar zie het als een voorbereiding, als een training voor dat wat komt.

Als u zich wilt aanpassen aan een nieuwe tijd, dan zult u ook de capaciteiten en de mogelijkheden moeten ontwikkelen, die de nieuwe tijd eist. Die kans wordt u gegeven.

Dan heb ik ten laatste nog dit op te merken. We hebben in deze lessen geprobeerd u van uit vele standpunten dichter bij deze tijd te brengen en u een inzicht te geven in al datgene wat noodzakelijk is. Wij zullen ook in de toekomst moeten proberen dat inzicht verder op te bouwen. Wij zijn volledig bereid - en naar wij menen ook in staat - dit te doen. Het ligt aan uzelf hoeveel u daarvan kunt profiteren en wat u ermee kunt doen.

Inzicht betekent alleen, dat u ergens achter de schermen kunt zien; dat u kunt begrijpen hoe deze vernieuwingen en al wat ermee gepaard gaat op u persoonlijk inwerken en hoe u door u aan te passen aan deze krachten en aan deze tijd meer kunt worden - niet beter - maar meer kunt worden "ik". Meer waarlijk uzelf. En meer waarlijk uzelf zijnde juister een harmonie kunt vinden met het Hogere. Daarvoor zult u vele dingen terzijde moeten stellen. U zult afscheid moeten nemen van bepaalde dierbare illusies. Maak u daarover geen zorgen. U zult aan de andere kant misschien brutaal moeten worden, waar u liever bescheiden zoudt zijn. U zult moeten luisteren, waar u zoudt willen spreken; of moeten spreken, waar u liever luistert.

Veel kan veranderen. Maak u ook daarover geen zorgen. Veel van wat op het ogenblik nog schijnbaar zinloos of doelloos is, krijgt binnen enkele jaren een zo volledige betekenis en zin, dat u zult begrijpen, waarom het nodig was.

En wat meer is: degene, die gebruik maakt van die oefening, van die kracht en van die mogelijkheden, zal door het inzicht dat hij krijgt (en daar werken wij aan mee en ook honderden, duizenden andere groepen op de wereld) ook begrijpen hoe hij in deze trainingsperiode zich voorbereidt op een volledige inwijding en een volledig harmonische taak in een nieuwe tijd.

SFEREN

Elke mens draagt in zichzelf alle sferen mee, die er bestaan. Want het werkelijk ego van de mens omvat het totaal van al het zijnde. Hij is deel van elke wereld, hij is deel van elke voorstelling, van elk bewustzijn, dat er maar kan bestaan.

Wanneer wij nu van uit de geest de sferen zien, dan ontdekken wij een groot aantal verschillende werelden. Wij moeten echter wel beseffen, dat die werelden nooit apart staan. Zij zijn altijd met elkaar verbonden, doordat ze eigenlijk alleen maar één deel zijn van het innerlijk landschap, dat je ziet.

Je gaat door de sferen heen en je meent vele vreemde werelden te ontdekken. In wezen ontdek je slechts nieuwe delen van jezelf en steeds nieuwe functies en taken, die je in het heelal hebt. Degene, die zich beweegt in het begrip van de beperkte sferen zal dus vaak bedrogen uitkomen.

Wij weten ook dat - vooral in de eerste tijd na de overgang - een groot gedeelte van de sferen, van de werelden die je leert kennen afhankelijk zijn van je persoonlijk bewustzijn. Dat is o.m. op deze manier te verklaren.

Het werkelijk "ik" (het grote ego, dat zich dus ook in de stof heeft gemanifesteerd) heeft in het menselijk leven geprobeerd voor zich bepaalde hiaten aan te vullen. Het wilde harmonischer worden en heeft daarvoor een bepaald aantal ervaringen gekozen; het heeft voor zich een aantal mogelijkheden geschapen. Nu moet echter dat geheel eerst worden verwerkt. Zolang het "ik" nog niet in staat is om alle vorige belevingen, alle andere fasen van bestaan, met het huidige leven te integreren, blijft dus het leven dat je op aarde hebt gehad en de herinneringen die daaruit voortspruiten voor een groot gedeelte invloed uitoefenen op datgene wat je ziet, wat je beleeft: het deel van de wereld, waarin je bestaat. U weet, dat Zomerland een soortgelijke wereld is.

Gaan we echter van daaruit verder, dan komt er, zoals dat eens zo mooi is gezegd: het ogenblik van rust onder de Boom van Kennis; door anderen ook wel genoemd: de Vallei der Herinneringen. Het is een periode van rust, omdat je bewustzijn van alles wat was verwaasd, het is dood geworden als een foto; het heeft geen beweging meer. En dan ga je je realiseren wat er vroeger is geweest.

Je ziet misschien Troye branden; en je ziet het eerste dorp bouwen op een vulkanisch eiland ergens in de Stille Zuidzee; je ziet de eerste stichters van de Parsi's rondtrekken, de eerste leraren spreken; of misschien zelfs in de vroege oernevelen de eerste mens voor het eerst naar het grote keizerrijk trekken. En al die dingen vormen tezamen één geheel, één verband. En wat je nu bent geweest en wat je in die z.g. lagere sferen hebt gevonden en gedroomd, dat is niets anders dan een aanvulling van dat verleden; en daardoor ontstaat er een totaal nieuwe wereld.

U heeft al gehoord van de werelden, waarin kleuren en klanken een rol spelen. Wel, dat zijn de werelden, waarin een vorm niet meer zichzelf is, omdat de vorm een gekristalliseerd tijdsmoment betekent. Maar zodra we de tijd zelf kristalliseren, gaat de vorm teloor. Zo ontstaan er dus een groot aantal werelden of sferen, die wij achtereenvolgens betreden en waarin de verschillen verdwijnen naarmate dat ego zich dus meer van zichzelf bewust wordt. Ten slotte blijft de tijd over. De tijd, die zich kristalliseert als één enkel kristal, wonderlijk symmetrisch, wonderlijk mooi, maar aan de andere kant toch ook weer volkomen vrij van

alles, wat wij vorm noemen. Daarom zou men over de sferen ook nog het volgende kunnen zeggen.

De sferen op zichzelf zijn de kleine en begrensde delen van een groot mathematische structuur, die in haar wezen deel is van het "ik". Door een klein deel daarvan te beseffen kunnen wij alles, wat er in dit deel aanwezig is, projecteren op elk ander daarmee symmetrisch deel. Wanneer wij een asymmetrie hebben (een ongelijkmatigheid, wanneer er dus geen parallellen aanwezig zijn), dan kunnen wij zeggen: Hier is geen overdracht van krachten of van weten mogelijk. En daaruit volgt weer, dat elk wezen dat zich maar in een bepaalde sfeer bewust is, andere sferen en delen van de tijd, waarin het op het ogenblik dus geen direct bewustzijn bezit, beïnvloedt en daarin werkt. Er is een voortdurende wisselwerking. Wanneer je zover bent gekomen dat je weet: alles wat ik nu doe, zal ergens in een gelijksoortig deel van de tijd invloed hebben, dan wordt voor het eerst duidelijk wat er wordt bedoeld met de spreuk:

"In het gaan door de sferen corrigeert men zichzelf, vervolledigt men zichzelf en herstelt men de volledige evenwichtigheid, die noodzakelijk is voor een eeuwig bestaan."

Hier aarzel ik een ogenblik, omdat die concepten altijd heel moeilijk onder woorden te brengen zijn. Toch moet u begrijpen, dat ook dit stoffelijk leven één van de vele sferen is. U kent het nu in vormen; dus in brokstukjes van tijd, die elk op zichzelf voor u gescheiden en vaststaand zijn. De tijd zelf is een beweging, die aan u voorbij schijnt te gaan en waarin u langzaam en haast onmerkbaar verandert. Maar u bent ook vroeger in de stof geweest. Alles wat u vroeger in de stof bent geweest, heeft meegewerkt aan de vorming van dit leven. Alles wat er in dit leven verandert, wijzigt de inhoud, de betekenis van het verleden voor u. En zo krijgt u dus eigenlijk te maken met een persoonlijke sfeer, die niet meer een wereld is maar eerder een persoonlijke uitstraling. Naarmate je persoonlijke uitstraling harmonischer is - ook nu in dit kleine aardse bestaan - zal elke wereld die je betreedt harmonischer zijn, maar zal ook elk verleden, waaraan je ooit hebt deel gehad, harmonischer zijn geworden. Je verandert dus eigenlijk niet slechts jezelf, maar je verandert het hele beeld van de wereld, dat in je leeft. Een wijsgeer (aan onze kant overigens) heeft het eens zo uitgedrukt:

"Door steeds meer harmonisch te zijn met mijzelf kies ik mijn taak en wezen uit het totaal der mogelijkheden. Zodra ik mijzelf heb verwerkelijk in overeenstemming met datgene, waarvoor ik ben geschapen, eindigt mijn bestaan in sferen of zelfs maar in een afzondering van het grote geheel. Ik verdwijn in een Niet, dat de uiteindelijke sfeer is, waarin alle dingen opgaan, omdat wat zichzelf is, buiten de tijd staat en in zichzelf alle elementen van tijd bevat."

Dat is, misschien een beetje moeilijk gezegd, maar wanneer u de bedoeling ergens kunt aanvoelen, dan weet u dus dat eeuwigheid niet is: het uitsmeren van één moment, bewegingloos en zonder zonde, maar dat het eerder is: het in je dragen van alle dingen, die je elk afzonderlijk kunt bezien, maar die allemaal gelijkelijk en gelijkmatig toegankelijk zijn. En nu wij dit over de sferen hebben gesteld, wordt het misschien ook gemakkelijker duidelijk wat men in de magie bedoelt met: het werken met de verschillende sferen. Wanneer u werkt met een bepaalde sfeer, die buiten u ligt, dan werkt u in feite dus met wezens, die u niet kent. U bent hun slaaf. U weet niet wat ze zijn, u weet niet wat ze tot stand kunnen brengen. Maar wanneer u werkt met een deel van uzelf, dan werkt u met een realiteit, die in uzelf gevormd, bestaat. Alles wat daarin bestaat, is kenbaar. Het is te overzien. En omdat er een wet van harmonie en evenwicht in mijn wezen is, zal alles wat ik in dat bekende gedeelte verander ook veranderen in de door mij niet gekende delen van mijn leven. En vergeet niet, dat mijn leven de gehele wereld die ik erken omvat; want deze bestaat in mij en niet alleen maar buiten mij. Op deze manier gaat u dus werken met heel veel verschillende sferen, verschillende geestelijke werelden. Hoe dichter zo'n wereld bij de kern ligt, hoe hoger wij haar noemen. Niet, omdat zij in wezen hoger is, maar eenvoudig omdat dus de potentie, de kracht die erin schuilt, groter is. Want de vormende kracht van het kristal gaat uit van de kern en nooit van de randvormen. Op deze manier benaderen wij dus het meest innerlijke van ons wezen, het verborgen "ik" eigenlijk en vinden daarin een vorm, die wij nu nog kunnen erkennen; of het een denkbeeld is of wat anders, dat geeft niet. Wij wijzigen daarin iets en weten nu dat elk deel van ons bestaan, waarmee dus een vormgelijkheid bestaat, elk deel dat een gelijke

symmetrie bezit (of asymmetrie, dat kan ook die invloed ondergaan; en wel zo, dat de delen, die geheel gelijk zijn) de volledige invloed ervaren en de delen, die ten dele gelijk zijn, in verhouding de invloed ten dele ondergaan. Ik kan echter nooit van uit een cirkel een driehoek beïnvloeden. Wel kan ik van een vierkant een deel van een rechthoek beïnvloeden. Vanuit een driehoek kan ik ook een deel van een ruit of van een vierkant beïnvloeden. Als u dit gaat begrijpen, zult u dus inzien dat wij in onszelf onnoemelijk veel mogelijkheden hebben om te werken.

Alles wat ik ben, alles wat ik doe, wijzigt niet alleen maar hier iets in het nu, maar in het totaal van mijn verleden.

U zegt: karma. Maar u kunt een vorig leven voor uzelf wijzigen. U kunt een toekomstig leven, dat voor u nog niet eens is gerealiseerd en waarvan u zich eerst later bewust zult worden, reeds nu opbouwen. De eenvoudige mens zegt wel eens, dat hij zich hier op aarde een huis bouwt in de sferen. Dat is natuurlijk niet helemaal waar. Maar zo goed als je bepaalde sferen hebt (vooral de overgangstijden, die tussenperioden van rust, waarin het "ik" zich eerst weer moet realiseren welke hiaten wel en welke niet door een stoffelijk leven werden aangevuld), die sterk beïnvloed zullen worden door wat je nu bent en wat je nu en in de toekomst doet, zo bouw je dus de grenzen op van de wereld, waarin je geestelijk kunt bestaan. Die grenzen gelden zolang je alleen in die wereld leeft.

Onze grote fout nu is over het algemeen, dat ons bewustzijn niet geneigd is om het gehele kristalpatroon tegelijk te overzien. Een mens, die weinig weet, zegt: Ik heb hier drie verschillende wegen en die weg ben ik. Een ander zegt al: Ik ben alle drie de wegen en die vloeien samen in dat deel van mijn wezen. Die is iets verder. Maar degene die beseft: Daaruit is weer een nieuwe vertakking gegroeid, die in een middelpunt samenkomt en van uit dat middelpunt wordt dat patroon op verschillende vlakken en manieren misschien honderdmaal herhaald, die weet pas wat hij werkelijk is. Onze zelfkennis, ons begrip voor het leven, alles wat we zijn is dus wel afhankelijk van het erkennen van de samenhangen.

Misschien mag ik hier dan een ogenblik terugkeren tot uw eenvoudig stoffelijk bestaan, waar u toch ook vaak te worstelen hebt met het feit, dat er drie wegen in uw leven zijn en dat u meent dat er maar één de juiste is.

Alle mogelijkheden, die er voor u bestaan, behoren tot het patroon van uw leven. Het gaat er alleen maar om niet steeds één weg te herhalen. Want wanneer je steeds dezelfde weg beleeft, dan wordt er niets aangevuld; het bewustzijn wordt niet groter. Het ego ziet bepaalde delen als niet verwerklijkt en weet wel hoe ze zouden moeten zijn, maar voelt ze niet als deel van het "ik". Wanneer je dus in een vorig bestaan weg A ben gegaan, zou je nu weg B moeten gaan en morgen weg C. Van daaruit eerst de geestelijke ontwikkeling tot de kern doormaken en dan opnieuw weg A, weg B en weg C gaan.

Ik geef hier een zeer eenvoudig beeld. Ik heb hiervoor een ijskristal genomen, een uit sneeuw kristallen opgebouwd beeld. Wat ik dus heb gedaan en beleefd, is altijd afgesloten. Zodra iets mij geen werkelijke vernieuwing, geen innerlijke vernieuwing, geen vervulling biedt, moet ik een andere weg zoeken. Want ik moet in dit menselijk leven (als ik dus in de stof ben) proberen om zoveel mogelijk van de buitenste randen te vullen, opdat symmetrisch aan de andere kant beseft wordt wat de mogelijkheden daar feitelijk zijn; opdat ik niet gevangen blijf in een enkele rustsfeer en vandaar moet terugkeren naar de wereld, maar steeds tot de kern van mijn wezen kan doordringen. En wanneer ik hier één kristal volledig heb opgebouwd, zal ik de kern van mijn wezen beroeren en ik zal het spiegelbeeld ervan (het tweede kristal) volledig kunnen bouwen. En uit het begrip van de samenhang van die twee kan ik weer andere kristallen verwerklijken. Zo bouw je eigenlijk je hele leven door aan iets wat tijdloos is door te leven in de tijd. Zo bouw je - door verschillende werelden en sferen afzonderlijk te zien en te beleven - voor jezelf langzaam maar zeker de volledigheid van bestaan, die "ik" heet.

Ik geloof, dat ik met deze korte uiteenzetting iets heb bijgedragen tot uw begrip van sferen. Want wij zijn maar al te zeer geneigd alleen af te gaan op de organisatie, de vorm, de opbouw, zonder te beseffen wat ze voor ons betekenen. Ze zijn deel van ons wezen, allemaal. Het is niet zo, dat wij alleen tot die sferen behoren; het is zo, dat die sferen bij ons behoren en dat

niets wat er bestaat van wereld of sfeer en wat niet deel is van ons wezen door ons wordt gerealiseerd.

Alles wat voor ons mogelijk is ligt in ons wezen besloten, maar het is in een kosmische symmetrie opgebouwd, in een volledige harmonie, in een volledige evenwichtigheid. En die volledige evenwichtigheid, die symmetrie, die harmonie kunnen wij bevorderen door - waar wij ook zijn en in welke wereld wij ook leven - te streven naar volledigheid. Nimmer blijven hangen aan een gewoonte, als die gewoonte geen zin meer heeft. Nimmer een beeld blijven vasthouden, omdat het zo mooi of zo rustig is, wanneer het begint te verstillen en het voor ons geen leven, geen beweging meer heeft. Laten de ervaringen zich vernieuwen. Laat de wereld veranderen, het is alleen maar een kostbaar goed dat je verwerft, omdat je je zo meer bewust wordt van je eeuwig "ik".

En daarmee eindig ik mijn kort betoog, omdat we nog een spreker krijgen, die de cursus voor u zal besluiten naar ik aanneem, ofschoon hij daarvoor ongetwijfeld niet komt. Ik mag er misschien nog een kort commentaar bij geven.

Elke Meester behoort tot een bepaalde sfeer. Maar als u nu goed beseft wat ik heb gezegd: uw Meester behoort ook tot uw wezen. Het kan wel een ander zijn; maar wat in hém leeft, moet in ú bestaan, in úw leven ergens een rol hebben gespeeld. Het moet ook in u volledig denkbaar en verwerkbaar zijn. Hij kan nooit iets zeggen wat voor u onbereikbaar of onmogelijk is, want dan begrijpt u het niet. Hij kan u nooit iets geven wat voor u te hoog is. Wat hij u geeft, is alleen datgene wat in uzelf bestaat. En daarom denk ik, dat u ook uit zijn leer, uit zijn misschien kort betoog veel zult kunnen putten. Ik hoop het in ieder geval wel, vrienden. Ik dank u voor uw aandacht en wens u allen een gezegend en sterkend ogenblik en een voortdurend verdergaande bewustwording.

o-o-o-o-o

Het begin van alle wijsheid is het begrip van eigen beperking.

Het begin van alle openbaring is de aanvaarding van de innerlijke wijsheid.

Het begin van alle vernieuwing is de erkenning van de onvolmaaktheid van het oude. Zo zal een ieder, die wil beginnen met iets, moeten uitgaan van zijn eigen wezen. Ga uit van uzelf, van uw eigen kracht, van uw eigen bestaan en zoek daarin een waarde, die nieuw kan zijn.

Het begrip "liefde", een veelomvattend woord, betekent in kosmische zin; eenheid, harmonie en verbondenheid.

Wanneer gij verbondenheid wenst, leer lief te hebben door uzelf te ontkennen. Want hij die lief heeft, omdat hij meer zichzelf wil zijn, verliest alle dingen. Doch wie de liefde zoekt in het voorbijzien van zichzelf, hij vindt de eenheid die hij begeert; een eenheid, die eeuwig is en onveranderlijk.

Wanneer gij zoekt naar begrip voor de mensen, zult gij moeten uitgaan van uzelf. Begrip is gelijk áán, identiek zijn mét. Want slechts dat gene, wat aan u gelijk is, zult ge waarlijk begrijpen. Zoek daarom uzelve te kennen, opdat ge kunt beseffen wat gelijk is aan uzelf; en ge zult begrijpen.

Weet, dat de kern der wijsheid niet is de formulering van het bestaande, maar de formulering van het niet-bestaande.

Indien gij wijsheid begeert, denk over de dingen, die onmogelijk zijn en tracht er een conclusie uit te trekken, die tot uw mogelijkheden behoort. Dan zult ge weten, dat uit de schijn der beperking de oneindigheid der mogelijkheden opbloeit.

Gij zoekt het goede. Besef, dat gij het goede slechts kunt zoeken door het kwade te zijn. En dat gij het kwade zoekende, het goede niet kunt vermijden. Zoek daarom niet naar goed of kwaad, naar licht of duister, maar een aanvaarden zonder vrees, zonder beperking, uit eigen wil en door eigen beslissing van al wat komt: goed of kwaad. Want hij, die niet vreest, kent harmonie. Hij, die vreest en een deel van het leven ontwijkt, dwingt zichzelf om terug te keren in de draaikolk der verwarringen.

Wanneer gij zoekt naar krachten, beseft dat hij, die zijn zwakheden beseft, daarin reeds sterk is en kracht bezit. Doch dat degene die zijn zwakheden niet beseffende - zich beroept op anderen de zwakste van allen is. Beroep u op dat, wat gij in uzelf erkent. Maar beroep u daarop, omdat ge weet, dat ge onvolmaakt zijt. Want wie de onvolmaaktheid in zijn wezen erkent, vindt de kracht om de volmaaktheid te verwerven.

Gij weet soms niet het verschil tussen werkelijkheid en droom. Laat mij u zeggen dat uw werkelijkheid een droom is, die zich steeds hernieuwd; dat uw droom een werkelijkheid is, die ge slechts voor korte ogenblikken bezoekt. Want dit is waar: Alle dingen in het Al zijn werkelijk en waar; en alle dingen in het Al zijn onwerkelijk en onwaar. Het is slechts uw eigen wezen, dat daaraan de betekenis zal hechten en dat daaruit de vervulling voor zichzelf mogelijk maakt. Kies dan uw eigen leven en uw eigen weg met een erkennen van uw eigen persoonlijkheid en ge zult slagen in al wat gij wilt bereiken. Maar stel het bereiken niet voor uzelve, opdat ge niet - al bereikende - zult zien hoe arm gij zijt geworden.

Alle leven is één. Wanneer ge de eenheid beseft, zo leeft ge niet meer, maar bestaat ge in eeuwigheid. Zolang ge leeft echter, beseft ge niet wat leven is zoekt ge in de beperking iets van de volheid te vinden, zonder haar ooit tot een werkelijkheid te maken. Want wat gij begeert is niet het leven en het beleven, het is de vervulling van uw wezen, die pas ontstaat daar, waar het leven heeft plaatsgemaakt voor het bewust bestaan in alle dingen.

Gij zult, mijne hoorders, altijd weer roepen om één, die u leiding geeft. Doch zo ge wordt geleid, leeft ge niet zelve. En wie zal aan een marionet een eigen ziel toekennen? Wie leiding vraagt en niet zelve beslist, wie verwacht dat anderen zullen beslissen en zelve slechts wacht, is een dwaas; want hij maakt zich tot een marionet van de omstandigheden. Een marionet van ander leven en denken en hij verwerft voor zichzelf niets; zelfs niet een blijvende ervaring. Maar wie van zichzelf uit zoekt, besluit en leeft, deze ervaart uit zichzelf en door zichzelf. En beslissende zijn eigen beleven, bepalende zijn eigen ervaring zal hij zijn vervulling vinden.

Uit de grote kracht zijn wij allen voortgekomen, tot de grote kracht keren wij allen terug. Wij kunnen die kracht niet bepalen, maar wij kunnen in de erkenning van deze kracht ons leven zo richten, dat wij zelf levende die kracht tot werkelijkheid maken. Daarom zeg ik u;

Leef in en van uit uzelf, heersend in uw wereld door te volbrengen wat ge zelf hebt besloten.

Leef vreugdig, werkend voor anderen, niet omdat de anderen u behoeven, maar omdat gij uw wezen daarmee vervult.

Beseft, hoezeer gijzelf het centrum van alle beleving en alle werking Zijt. En vervul uzelve door reeds nu deel te zijn van een Al, dat ge eerst later volledig zult beseffen.

En hiermee kan ik mijn raad en leer kort samenvatten: Hebt elkander lief, niet omwille van anderen maar omwille van uzelf, waar gij zonder liefde niet zijt. Helpt elkander, omdat gij anderen niet helpende zult ondergaan aan hunne kwalen. Leeft voor anderen, opdat gij in anderen de waarheid van uw eigen leven gespiegeld ziet.

Gebruik de krachten die rond u zijn, zodat gij - u beroepende op deze krachten - bewust wordt van de kracht, die in u leeft en deze kracht kunt richten.

Zoek geen rechtvaardigheid in anderen, doch zoek het recht in uzelf en druk het door uw wezen uit, zonder beperking, opdat gij weten zult wat het recht is dat heerst in uw wereld, welke wet uw wezen schiep en vormde.

Leef in vrede, doordat gij vrede geeft; niet doordat gij vrede begeert.

Leef in kracht; niet omdat gij krachtig zijt, maar doordat ge kracht geeft kracht gewint, zelfs waar gij zwak zijt. Vervolmaak uzelve; niet omdat ge de volmaaktheid nastreeft, maar omdat gij tracht al het onvolmaakte dat u stoort in u te verdrijven en in de wereld rond u anderen te helpen hetzelfde te doen. Want zo vindt de mens de verzadiging van zijn wezen, de bekroning van zijn bestaan, de eeuwige kracht, die zijn leven beweegt.